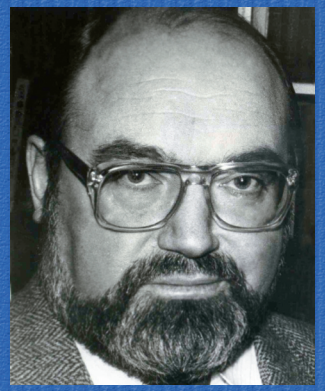

Eduard Pavlovici Proseţki este un profesionist al scrisului, din anul 1977 – membru al Uniunii Scriitorilor din fosta URSS. Actualmente este membru al Uniunii Scriitorilor din Moscova şi al PEN-Centrului Rus. Autor de proză scurtă, nuvele de proporţii şi romane. Laureat al unor premii literare.

În 1960 a absolvit Universitatea de Stat «M. V. Lomonosov», iar în 1981 – cursurile superioare de literatură ale Institutului «A. M. Gorki» din Moscova.

Face parte din generaţia de scriitori ruşi care resimte acut urmările dislocărilor spirituale, economice şi sociale începând cu epoca lui Stalin, continuând cu epoca lui Elţin şi cea a urmaşilor săi. Anume destinul acestei generaţii constituie tema de bază a romanelor lui Eduard Proseţki, publicate în anii ’80 ai secolului trecut: «A pierde şi a găsi» (Ed. «Sovremennik», 1984), «Mai departe mergi de unul singur» («Sovietski pisatel», 1987), «Priviţi în fântână», «Urme pe nisip» («Sovremennik», 1988). În perioada post-perestroika a publicat romanele «Socioexistenţa» (1991), «Cazemata» (1995), «Mitul» (1996), «Amanţi diurni» (2000), «Căderea lui Icar» (2005), inspirate de noua istorie a Rusiei.

9 789736 124037

Traducere de
Leo BUTNARU

Eduard PROSEŢKI

PARANOIA

Eduard PROSEŢKI

PARANOIA

Roman

Iaşi, 2012

EDITURA
TIMPUL

Iaşi: 2012

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Proseţki, Eduard
Paranoia / Eduard Proseţki. – Iaşi: Timpul, 2012

ISBN 978-973-612-403-7

1. Butnaru, Leo, trad.

821.135. 1–3

În noua Rusie capitalistă, unde societatea e divizată între o mână de inşi putrezi de bogaţi şi milioane de oameni săraci lipiţi pământului, iar demnitatea umană este determinată de grosimea pungii, cultul "Viţelului de aur» i-a despărţit şi învrăjbit pe doi prieteni din copilărie – Diomid Speşniov şi Anton Cigiri. Primul, medic de succes, ţinând de elita metropolitană, este preocupat maniacal de sporirea propriei avuţii şi de dorinţa de a ajunge în cercul «puternicilor acestei lumi». Al doilea – un scriitor talentat şi onest, care suferă din cauza «celor ce se întâmplă în jur», îşi duce zilele în deplin anonimat într-o localitate cu case de vacanţă din preajma Moscovei, câştigându-şi pâinea cea de toate zilele cu simpla muncă de tâmplar, serile scriind romane pline de durere despre realitatea rusă, care însă nu sunt acceptate de editori… Se pare că, paradoxal, dar absolut logic totuşi, interferenţa destinelor lor se întâmplă la ospiciu, de unde unuia din ei nu-i va fi dat să iasă…

Autorul exprimă recunoştinţă poetului Valeri Stepanovici Borovkov, membru al Uniunii Scriitorilor din Moscova, care s-a oferit cu amabilitate să ilustreze această carte cu lucrările grafice din colecţia personală, semnate de Elena Vladimirovna Şipiţova.

ISBN 978-973-612-403-7

©Eduard Proseţki
©Leo Butnaru (trad.)
©E, Şipiţova, desenul
de pe copertă.
©Editura «Timpul»

Eduard PROSEŢKI

PARANOIA

Roman

Traducere de
Leo BUTNARU

PROLOG

La ospiciu, el a fost adus de la circa de miliţie, unde reuşise să înjure ofiţerul de gardă, numindu-l «vârcolac» şi «moroi cu epoleţi», iar unui sergent i-a muşcat degetul, în timp ce era forţat să intre în camera de arest preventiv. Însă el, doctorul Speşniov, fusese dat pe mâna miliţiei de nişte obişnuite bătrânele de curte, care nu aveau ochi să-l vadă pe Diomid Diomidovici din cauza necruţătoarei lor uri de clasă, provocată de clinica modernă pe care acesta o deţinea dincolo de gardul înalt din preajma «hruşcioabelor»[1] în care locuiau cei ca ele şi de faptul că era purtat de şoferul-bodyguard într-o luxoasă limuzină neagră. Aceste pensionare nevoiaşe îl consideră de şarlatan şi parazit social pe orice om de succes, astfel că nu au ratat momentul potrivit de a-i face bucata lui Speşniov, unde mai pui că ocazia li se oferi ca un dar ceresc.

Cam la o sută de metri depărtare de poarta centrului său clinic «Olimp», medicul eliberă şoferul, apoi se apropie de adăpostul transformatorului electric şi, cu un surâs sarcastic, strâmb pe faţa sa rotundă şi rasă până la luciu, prinse a studia desenul bizar de pe zidul de cărămidă care, într-o grosolană tehnică graffiti, reprezenta o pereche de însurăţei – mireasa, semănând cu un flacon oarecare, era în rochie albă şi cu văl, ţinută de mână de mirele înţepenit în poză solemnă. Descheindu-şi trenciul lung de culoare nisipie, medicul scoase din buzunarul interior un balonaş cu vopsea şi, emiţând nişte sunete ce aduceau a muget, cu o îndemânare de meseriaş sadea haşură cruciş desenul, deasupra lui ticluind o interogaţie plină de disperarea unui om păţit: «Ce sens are?!»

Cei de la miliţie s-au cam înfierbântat peste măsură, bătându-l şi curăţindu-i buzunarele, iar când a fost să determine statutul social al lui Speşniov, găsiră potrivit şi lipsit de griji să adreseze scandalagiul unei alte instituţii, încropind neamânat un protocol despre comportamentul neadecvat al celui reţinut.

În camera de urgenţă a spitalului de psihiatrie «Tatiana Diacenko», construit pentru ruşi pe timpul primului lor preşedinte, Diomid Diomidovici a ajuns într-o avansată stare de afect, pus serios pe revoltă.

– Lăsaţi-mă! Nu aveţi dreptul! Eu sunt VIP-persoană! – striga el. – Întoarceţi-mi celularul. Vă daţi voi seama cât costă el? O să telefonez la serviciul de securitate, o să apelez la oameni influenţi, o să sun la Strasbourg! – Împroşcând cu salivă, Speşniov urla numele unor oligarhi, miniştri şi oameni de artă cunoscuţi. – În clinica mea s-a tratat însuşi Rostropovici! Sunt un om bogat, vă pot cumpăra pe toţi cu tot cu măruntaie!

Întreg spectacolul s-a încheiat odată ce doi sanitari zdrahoni l-au presat adânc în fotoliul cu spetează înaltă şi, supravegheat amenințător de ei, Speşniov se văzu nevoit să-i declare unei sore medicale tinerele datele personale, pe care aceasta le introducea direct în computer.

– Nu vă faceţi griji, Diomid Diomidovici, calmaţi-vă, – îi spunea ea. – O să vă internăm într-un salon bun. Aşteptaţi pe hol, să-l caut pe Iakov Solomonovici.

Apoi el stătu pe un divan dărăpănat de la fereastra pe pervazul căreia se afla o muşcată ofticoasă, în timp ce sanitarii îi rămâneau-stâncă pe de lături, mirosind a tutun ieftin.

– E mai bine să nu vă înfoiaţi, stimabile, – îi şopti un bărbat ce trecea pe alături, îmbrăcat într-o pijama veche şi care îşi apropie îndată faţa lui palidă de ascet. – Ar putea să vă bată. Ba mai rău – să vă *fixeze*. – Suflecându-şi mânecile, el îşi arătă încheieturile braţelor osoase acoperite de vânătăi. – Ăştia sunt mai răi decât fasciştii. Eu unul în genere nu sunt nebun, ei ştiu

asta destul de bine, însă nu spun decât: «O să stai aici, cât va fi nevoie, pentru tine s-a plătit…» Mi-a aranjat-o partenerul de afaceri… Pentru că azi banii, blestemaţii de bani decid totul! Mi-am pierdut şi businessul, şi familia…

Unul din sanitari se îndârji, bătând din picior, şi deţinutul casei tristeţilor se retrase grăbit în clarobscurul încăperii, în loc de adio lăsând peste umăr licărul privirii sale chinuite.

Şeful de secţie, doctorul Rivkin, se dovedi a fi un bărbat tinerel firav, având pe cap o claie de cârlionţi mărunţi. Se gârbovea, ascunzându-şi friguros mâinile în buzunarele halatului. După lentilele ochelarilor, ochii îi licăreau indefinit, iar strunga lată dintre dinţii din faţă îl făceau pe Iakov Solomonovici asemănător unei rozătoare.

Atingându-l pe Speşniov de cot, medicul îşi invită pacientul să-l urmeze, spunându-i prietenos:

– Aici sunteţi printre ai dumneavoastră.

Straniu, însă această frază l-a mai calmat pe Diomid Diomidovici, chiar dacă ea putea fi tălmăcită ambiguu.

Definitiv, el şi-a recăpătat echilibrul sufletesc în cabinetul lui Rivkin mobilat cu piese ieftine, văzând pe perete un portret frivol al lui Sigmund Freud, compus din corpul nud şi răsturnat al unei femei, pubisul stufos al căreia corespundea bărbii marelui psihanalitic.

– Acasă, am unul la fel, – remarcă pacientul, aşezându-se în faţa biroului şefului de secţie.

Rivkin mormăi, îndreptându-şi spre Speşniov o privire confuză:

– Aşadar, colega, care ar fi problema dumitale?

– Fiarele astea m-au curăţat de tot ce aveam, – spuse Diomid, bătându-se cu palmele peste buzunare. – Nu aveţi cumva un trabuc cubanez?

– Îmi pare rău, nu sunt fumător.

– Păcat… De altfel, depinde… În ce priveşte problema… Mai întâi, aş vrea să despart cauza de consecinţă…

– Cred că e o cale rezonabilă, – constată, ca printre altele, Rivkin, concentrându-se asupra anchetei lui Speşniov, pe care o avea pe birou.

– Bineînţeles, înţelegeţi că această faptă odioasă a mea… dacă doriţi – chestia cu balonaşul de vopsea… nu a fost decât o explozie de energie nervoasă, o eliberare a dominantei sublimate în subconştient… – spunea Diomid, în timp ce, cu o mişcare alunecătoare, îşi pipăia buzunarele. – Ticăloşii ăştia mi-au luat şi calculatorul. Nu mi l-aţi împrumuta pe al dumneavoastră?

Peste câteva secunde, Speşniov deja îşi trecea grăbit degetele nevrotice peste tastele microcalculatorului, spunând răzbunător:

– Iată cauza! Iată cauza adevărată! Vă rog să reţineţi: o rochie de mireasă de la modelierul bulgar de succes Virginia Zdravkova – patru mii jumătate de dolari! Colierul în formă de pană cu diamante, inelul cu diamant – două sute şaizeci de mii de ruble! Costul general al nunţii cu bucătărie japoneză şi stele ale estradei – o sută douăzeci şi opt de mii de dolari! După aia, la ziua de naştere – un alt colier cu briliante, exemplar artizanal, unicat, – cincizeci de mii de dolari, la aniversarea unui an de la nuntă – rochie cu plisaj de două sute de mii de dolari, o limuzină «Golf», vişinie, cu accesorii speciale – treizeci şi cinci de mii de dolari! Un greţos căţel chihuahua de rasă – o mie de euro! Plus la toate, să calculăm şi angajarea masorului, cosmetologului, psihanalistului, maestrului de călărie… La care mai adăugaţi odihna pe Insulele Canare, plus… plus…

– Păi este vorba chiar de soţia dumitale, – îl întrerupse cam dezgustat Iakov Solomonovici.

– Chiar aşa! – exclamă Speşniov, încât gâtul lui alb ca de doamnă se acoperi de pete roze. – Dar dacă eu… în loc să mă însor… aş fi apelat la gagice la comandă, care iau mia de dolari pe noapte… – Calculatorul electronic tremura febril în palma lui Diomid. – Le-aş fi plătit cu patru mii pe lună, patruzeci şi opt

de mii anual, iar în trei ani ar ieşi… ar face doar o sută patruzeci şi patru de mii! Gândeşte-te şi tu, colega! Pentru ca, în fine, să-mi ridic propriul «Olimp», eu am muncit ca un condamnat, nu dormeam decât patru ore pe noapte, mi-am riscat capitalul, am supravieţuit crahului financiar… Şi toate astea pentru ca să arunc o întreagă avere într-o prăpastie hapsână, nesăţioasă, care în esenţă nu reprezintă decât vidul, de altfel ca şi cea care o întrupează!

În continuare Speşniov invocă o întreagă pacoste despre viaţa sa intimă, punctând-o cu exclamaţii nervoase, gâtuite, şi Rivkin îi întinse un pahar cu apă, concomitent apăsând sub masă butonul secret de chemare a sanitarilor.

ÎMBRĂŢIŞAREA

Recunoscând «Lexus»-ul, paznicii orăşelului de vile «Zolotoi kliucik»[2], au deschis porţile. Virând pe aleea acoperită de un gazon decorativ, Viktor, şoferul-bodyguard, băgă automobilul în garajul lui Speşniov şi, ca de obicei, însoţi medicul până la intrarea în *townhouse* – construcţie capricioasă cu turnuleţe şi balcoane, unde Diomid Diomidovici îşi avea apartamentul cu două nivele.

Înainte de a deschide uşa blindată, Speşniov se gândi să-i mulţumească bodyguardului cu ocazia încheierii cu succes a săptămânii de afaceri, scoţând portmoneul galben, dar, văzând teancul de bancnote, îşi aminti că e vorba de o sumă rotundă, ceea ce-l făcu să se răzgândească.

Observând gestul, Viktor roşi.

– Azi nu va mai fi nevoie de tine, – spuse medicul şi, parcă scuzându-se, îl bătu uşor pe umăr. – Poţi să te mai întinzi şi tu undeva cu… nişte fetişcane, – chicoti patronul.

– Mulţumesc, stăpâne, – răspunse şoferul cu voce de bas.

Precum toţi «muşchiuloşii», Viktor – cu capul lui mic şi rotund pe un gât puternic, cu umeri de halterofil şi mers legănat, –prin întreaga-i înfăţişare exprima brutalitatea celui ce mizează pe forţa fizică, însă de data aceasta, observând jena bogatârului, Diomid Diomidovici îşi spuse că, poate, sub platoşa de muşchi a flăcăului se tăinuieşte un suflet vulnerabil de care, sincer vorbind, lui Speşniov îi era de fapt în cot.

În hol, l-a întâmpinat fata de casă, haitiană Ulea (aşa îi fusese modificat, ruseşte, numele), fiinţă miniaturală, mereu cu un surâs discret pe feţişoara-i mobilă, îngenunchind, ca să-i scoată stăpânului încălţămintea şi propunându-i papuci de casă. La început, acum vreo doi ani, atare servilism îi provocase doctorului oarece stânjeneală, astăzi însă, privind de sus căpşorul negru al slujnicei, Diomid Diomidovici îşi dădu seama că încearcă un sentiment de superioritate de coşcogea boier.

– Ce face stăpâna? – se interesă el, aruncându-şi pardesiul în braţele întinse ale haitienei.

– Doamna Ksan e în pat.

«Aşa trebuie», – îşi spuse mulţumit Speşniov; el reuşi totuşi să-şi obişnuiască soaţa cu o anumită ordine care, în virtutea junelui său spirit emotiv şi amestecului de sânge de nomad oriental (tatăl îi era tătar), se arăta înclinată spre o viaţă impulsivă şi dezordonată. Seara zilei de vineri fusese stabilită de doctor ca una a taifasului cu tânăra consoartă, dat fiind că el putea să se relaxeze, fără a se mai gândi la o nouă zi de muncă.

În sala de baie spaţioasă, pardosită cu oglinzi, el se văzu nevoit şi de data aceasta să se împace cu imaginea burţii sale proeminente, cu sânii ce îi atârnau ca la muieri şi cu vălurirea grăsimii pe coapse. «Cincizeci şi doi – nu mai înseamnă tinereţe, – oftă el, afundându-se în apa caldă şi aromată din jacuzzi, consolându-se cu un gând optimist: «E bine că am bani».

Apoi, înfăşurat într-un halat flauşat, Speşniov coborî la parterul locuinţei unde, în spatele unei uşi blindate, se afla «camera groazei» – un seif cu baza de doisprezece metri pătraţi, care conţinea rezerve de apă şi mâncare, prevăzut cu un buton de alarmă, acumulator electric de rezervă, sisteme de ventilaţie şi supraveghere a întregii locuinţe. Această instalaţie a costat doctorul cincisprezece mii de dolari, el montându-şi-o după exemplul vecinilor-businessmeni, capitalul cărora atinsese sume ce ar fi putut să-i intereseze pe bandiţi.

Aşezându-se în faţa monitorului, incluse camerele din dormitor, constatând că Oksana se află în pat, jucându-se cu miniaturala sa căţeluşă Gherda, pe care o întărâta cu un şoricel de plastic. Emoţionat de atare scenă, Diomid Diomidovici luă o pastilă, încercată şi aprobată de Don Juanii de la Hollywood, după care privi câteva din cele mai impresionante episoade dintr-un film porno, între timp sorbind din paharul cu coniac.

Când intră în dormitor, Oksana răsfoia o revistă glamour, iar Gherda dormea paşnic în căsuţa ei împletită din loaze şi împodobită cu fundiţe.

– Tăticule, ce ochelari să-mi comand eu pentru vară? – se interesă soţia, făcându-i loc alături de ea. – Astăzi, la modă sunt uite ăştia – cu rame albe, de care purta Brigitte Bardot şi Audrey Hepburn… Numai că mie îmi plac mai mult «ochii de pisică», părându-mi-se mişto.

Respirând greu din cauza tentaţiilor trupeşti, Speşniov se lipi strâns de ea, smulgându-i revista din mâini şi aruncând-o pe duşumea. Oksana protestă cu un muget strecurat prin sărutul lui, însă curând se lăsă, potrivindu-se într-o poză comodă pentru soţul gras. Ca totdeauna, Speşniov era încântat de gâtul ei curbat ca violoncelul, de pielea ei smolită şi curată, de neliniştiţii cârlionţi negri ca smoala răsfiraţi pe cearşaful de batist, în timp ce soţia îi rămânea străduitor-impasibilă, de parcă o dată în plus îşi dădea corpul în arendă, şi părea incredibil că o atare frumuseţe fierbinte poate fi atât de glacială. În primele luni ale căsniciei lor, doctorul experimenta mereu, încercând să-i excite Oksanei zo-

nele erogene, la care, în fine, dânsa spuse ironic: «Păpicu-iubire, eu nu ţi-s omul pentru atare îndeletnicire. Ia de ce ai nevoie şi dormi în linişte».

Acum, după orbul, dulce-chinuitorul său elan grosolan, Speşniov stătea întins pe spate, fiind atent la pulsaţiile trupului său, temându-se de un eventual atac de cord (pastila-minune hollywoodiană nu era deloc inofensivă), în vreme ce Oksana continua să-şi răsfoiască revista, mormăind ceva sub nas.

– Păpicule, de ce nu ai fi şi tu oligarh? – se interesă ea cam plictisită, trecându-şi privirea pe luciul paginii abia întoarse.

– Dar de ce mă rog ar trebui eu să fiu oligarh? – întrebă jovial doctorul.

– Mi-ai fi dăruit o insulă în Herţegovina. Şi un iaht de vreo şaptezeci de metri lungime. Cum făcu Rabinovici cu soţie-sa.

– Rabinoviciul tău nu e decât un escroc, adunându-şi primele milioane cu publicitate bancară falsă. Iar acum construieşte un submarin, să se ascundă de cei pe care i-a înşelat. Însă eu întreaga-mi viaţă am trudit cinstit... Am robit ca un...

– Ca un prostănac! – adăugă glumeţ Oksana, pişcându-şi uşor soţul de nas. – Să furi e mişto-beton, explozie de adrenalină... Şi cu cât ai furat mai mult, cu atât eşti mai în afara pericolului – poţi să-i cumperi pe toţi până la unul!

«Uite-o, tinerimea din zilele noastre, – constată, în sinea sa, stupefiat Speşniov. – Iată idealurile lor. Dar, de altfel, nu sunt ei cei vinovaţi de asta...»

– Dar ştii tu oare, soţioară, cât îl costă pe Rabinovici întreţinerea acestei frumoase subacvatice? – întrebă doctorul, scoţând din noptiera de lângă pat calculatorul, pe care îl avea mereu la îndemână. – Douăzeci şi cinci de milioane de dolari anual! Doar o singură alimentare cu combustibil face cam trei sute de mii! Dar parcarea în port? În aceeaşi Herţegovină, unde pentru Rabinovici se construiesc trei iahturi, el trebuie să plătească pentru fiece foot din lungimea navei... Deci, scoate şi tu, aproximează...

O sută şaizeci şi unul de picioare, plus alte şaptezeci şi şapte, plus încă două mii opt sute douăzeci şi cinci de fooţi... Pe zi, se fac opt sute douăzeci de euro!

Oksana căscă, întinzându-se galeş.

– Păpicule, păi el are miliarde, – remarcă dânsa.

– Noi, micuţo, procedăm mai deştept, – continuă optimist Speşniov. – Vom lua în arendă de la oligarhul Vavilonski iahtul său de douăzeci de metri lungime cu trei cabine şi vom pluti pe Adriatica, ceea ce ne va costa un mărunţiş de douăzeci de mii de euro pe zi, plus că în contract nu vor fi prevăzute costul combustibilului, impozitele portuare şi bacşişul pentru echipaj...

– Ce plicticoase sunt calculele tale... – spuse pe un ton capricios soţia, îmbrăţişându-l pe Diomid Diomidovici şi gâdilându-i gâtul cu buclele ei lucioase şi aromitoare. – Totuna vreau iahtul meu personal...

LUPTĂTORUL PENTRU DREPTATE

— Ce au mai gafat ei! Nici nu ne-am aşteptat să clacheze atât de dur! – triumfa fiul, dezbrăcându-şi în antreu geaca cu o mânecă sfâşiată şi cu o fundă albastră, mare, la piept – simbolul mişcării social-politice «Rusia cinstită».

Speşniov la condus în baie, unde îi unse cu iod julitura de pe pomete.

– Nu am reuşit să mă feresc la timp de bulanul trupelor special, – explică Oleg. – Puterea le-a ordonat să bată fără milă şi dulăii ei au fost bucuroşi să execute! Însă de atacarea inumană a demonstranţilor şi jurnaliştilor a aflat deja nu doar Rusia, ci lumea întreagă! Fără să se fi gândit, ei înşişi ne-au făcut reclamă!

Speşniov preţuia rarele vizite ale fiului la tawunhaus şi încerca să-i intre în voie, în intimitatea sa simţindu-se vinovat pentru că a divorţat de fosta soţie, mama fiului său, lăsându-se cucerit de Oksana, care era cu doi ani mai mică decât Oleg. Avea remuşcări de conştiinţă că, preocupat de consolidarea carierei şi sporirea capitalului personal, se implica doar episodic în destinul lui Speşniov-juniorul. Însă destinul fiului se contura nici pe departe aşa cum ar fi dorit el, tatăl: implicându-se în politică (Oleg era unul din liderii aripei tinere a «Rusiei cinstite»), de la anul trei de studii el abandonase şcoala teatrală «Şciunkin», trăia din câştiguri ocazionale, filmându-se la televiziune în rolul unor dezgustători microbi de veceu şi altor necurăţenii sau lipea afişe prin oraş, refuzând cu încăpăţinare ajutorul părintelui.

Cunoscând pasiunea fiului pentru saună, Diomid Diomidovici o încălzi şi de data aceasta din timp, iar Ulea, executându-i ordinele, aranjă în antreul băii o masă cu bere, voblă sărată şi sandviciuri.

În cabina plină de abur sec şi aromă de eucalipt, doctorul se minună din nou, văzând ce bărbat zdravăn şi ciolănos crescuse din prichindelul său drăguţ şi surâzător de cândva, pe care se părea că nu prea demult îl mai purta pe umerii săi prin Piaţa Roşie, unde, de la tribuna mausoleului, saluta demonstranţii ultimul secretar general Gorbaciov. Speşniov îşi recunoscu sieşi că, atâta timp cât Oleg era copil, el îl iubea cu înduioşătore dragoste de părinte, acum însă nu încerca niciun fel de sentimente calde faţă de acest bărbat bărbos ce mirosea a transpiraţie acră, ci doar conştientiza că, aici, alături de el, oricât ar părea de straniu, se află fiinţa ce-i este cea mai scumpă în lume.

– Înşişi democraţii sunt vinovaţi de faptul că a venit la putere un lider autoritar, – divaga între timp Oleg, bucurându-se din plin de căldura saunei. – Schimbul monetar al lui Gaidar, privatizarea lui Ciubais, reformele lui Elţin… Ţara s-a pomenit în groapa datornicilor faţă de Fondul Monetar Internaţional, faţă de

Clubul de la Paris şi cel de la Londra, iar în anul nouăzeci şi opt în genere ajunsese la insolvabilitate… Poporul nu mai puteau să-i suporte şi îşi dorea să se instaureze ordinea… Îşi aminti de mâna forte a lui Stalin…

După toate cele ce se întâmplaseră cu Rusia, lupta pentru adevăr a feciorului i se părea lui Diomid Diomidovici curată naivitate; el unul demult nu mai credea în promisiunile electorale ale celor ce doreau să ajungă deputaţi; nu mai credea în cuvântul magic «poporul», fiind gata să-şi demonstreze loialitatea oricărui regim, care nu l-ar împiedicat să-şi sporească averea. Astfel că acum, nedorind să intre într-o nouă ceartă cu Oleg, el nu-l contrazicea, ascultându-l cu un scepticism de înţelept, transpiraţia abundentă producându-i o adevărată plăcere. Iar când, înfăşuraţi în cearşafuri moi, în antreul saunei au început să bea bere, Speşniov, cuprins de moliciunea primelor simptome de ameţeală care, de obicei, predispune omul să-şi deschidă sufletul pentru discuţie, nu se putu abţine să nu constate:

– Şi totuşi, Olejka, eu unul nu pot pricepe ce scop urmăriţi voi.

– Înainte de toate, noi pledăm pentru dezvoltarea valorilor democratice autentice, nu mimate! – declară feciorul, ştergându-şi de pe buze spuma de bere. – Noi ne ridicăm la luptă cu regimul care, din considerente politice, deja a supus violenţelor şi represiunilor mii de cetăţeni ruşi!

– La fel vorbeau acum câţiva ani cei pe care îi blamaţi voi astăzi …

– Ei nu au fost democraţi adevăraţi! – se înfierbântă fiul. – Nu au putut face faţă puterii! În loc să ducă ţara spre bogăţie, au început să se îmbogăţească ei înşişi!

– Dar cine garantează că ai voştri vor fi mai breji ca cei de până acum? – se interesă caustic doctorul, ca şi cum contra propriei voinţe afundându-se în bulboana disputei

– Garanţia porneşte de la faptul că noi pledăm pentru dreptate! – bubui Oleg cu halba deşartă, trântită pe masă. – Prin mar-

şurile noastre noi slăbim nervii puterii, le suntem de exemplu şi adepţilor din alte oraşe: ieşiţi în stradă, manifestaţi-vă!

– Retorica voastră revoluţionară le convine de minune anume celor care pledează pentru un curs politic dur, – opină Speşniov. – Cu cât mai multă trăncăneală pe la mitinguri, cu atât mai întemeiat e motivul de a strânge şurubul.

– Dar aceasta nu e retorică! – replică pătimaş feciorul. Aceasta e acţiune! Aceasta înseamnă că fiecare dintre noi e gata să-şi jertfească propria bunăstare, sănătatea, chiar viaţa de dragul unei Rusii înfloritoare! De-aţi fi văzut ce oameni luminoşi sunt împreună cu noi! Ei îşi vând averile, devin donatori de sânge, pentru ca să verse bani în conturile Mişcării! Noi suntem contra nedreptăţii strigătoare la cer în repartizarea veniturilor şi bogăţiilor ţării. Trebuie creată o clasă a proprietarilor eficienţi, dar să nu se continue a «împărţi premii» pentru fidelitate faţă de putere, ci pe căile impozitărilor, legislaţiei, stimulării financiare a celor care îşi pot întemeia ei înşişi businessul, dezvoltându-l cu succes. Aceşti oameni sunt din clasa medie, căreia, de fapt, îi aparţii şi tu. Şi mi se pare foarte straniu că nu împărtăşeşti ideile noastre şi nu ajuţi Mişcarea!

– Ai fost foarte elocvent, fecioraşule, însă eu totuna n-o să vă dau bani, – spuse calm Diomid Diomidovici.

– Dar de ce-e-e, tată? – se pierdu Oleg, mestecând încet cu o coadă de peşte sărat berea din halbă.

– Pot să prognozez scenariul aşa-zisei voastre revoluţii. După alegerile prezidenţiale sau parlamentare voi, cu fundele şi fularele voastre albastre, veţi mărşălui din nou pe bulevardul Tver, veţi instala corturi lângă Kremlin şi veţi cere ca alegerile să fie declarate nule. Da, cât pe ce să uit: cu vreo două luni până la alegeri, cineva dintre ideologii voştri va trebui să fie ucis, probabil îl vor otrăvi, cum e acum la modă, ca să ne amintim de cele două morţi sacrale – ale jurnalistei Politkovskaia şi a securistului Litvinenko, care însă nu sunt suficiente. În orăşelul de corturi vor

năboi studenţii, muzicanţii pletoşi din diverse grupări rock, pensionarii şi cei înşelaţi de bănci, purtând lozinci furioase. Pentru anihilarea revoltei, cei de la putere vor trimite armata, televiziunea va transmite pentru lumea întreagă episoade emoţionante cu fetişcane surâzătoare care pun garoafe în ţeava mitralierelor, iar în dimineaţa următoare noi ne vom trezi într-o altă ţară.

– Şi ce vezi rău în asta? Ce-i rău în faptul că, în fine, va veni adevărata democraţie, realizându-se năzuinţele poporului?

– Toate astea ar fi minunate, numai că, peste un timp, noi vom observa uimiţi că, pe bulevardul Tver, se înşiruie din nou marşuri de protest, iar sub zidurile Kremlinului apar alte corturi, de data aceasta nu albastre, ci roze.

– Noi nu suntem Ucraina, – replică fiul, evident încăpăţânat.

– Noi nu suntem Ucraina, nu suntem Khirghizia, nu suntem Moldova, numai că sunt foarte asemănătoare scenariile «revoluţiilor portocalii»… Eu sunt businessman şi nu-mi voi da banii pentru aventurierii politici.

– Îmi pare rău, tată…Îmi vine greu să cred că în nouăzeci şi unu tu cu mama m-aţi lăsat în grija vecinei şi aţi plecat să apăraţi Casa albă. Ţin minte şi azi cum mama umezea sub robinet tampoane de tifon care ar fi fost necesare în cazul unui atac cu gaze.

– De atunci încoace prin acel robinet a curs multă apă.

În sala de biliard, unde, de obicei, intrau după baie, Oleg era întunecat la chip, lovind bilele cu o furie explozivă, de parcă ar fi continuat discuţia controversată cu tatăl său.

– Geaba te superi, Olejka, – spuse cu voce blând Speşniov. – Ştii doar că, pentru tine personal, nu-mi pare rău de nimic. Aş vrea să te văd că-ţi merge în toate, învingător în afaceri, să vii la mine cu soţia, nepoţii…

– Dar cum se poate?… – se sufoca fiul. – Dar cum se poate să te gândeşti la bunăstarea personal într-o ţară ca a noastră?! Nu trăiesc toţi ca tine! Nu pentru toţi banii înseamnă totul!

S-au despărţit destul de rece, aproape duşmănos.

SIHASTRUL ANTON PETROVICI CIGHIRI

Până mai ieri fusese timp frumos, zile calde, castraveţii din straturi dăduseră a treia frunzuliţă, apa se lăsase în jos cam jumătate de fântână, devenind transparentă, iar prin arborii din orăşelul vilelor lărmuiau sturzii, împânzind totul cu glasurile lor pline de viaţă. Dar de cum înflori mălinul, în deplină concordanţă cu prognozele populare, reveni frigul. De cu seară a trebuit să aprindă lemnele în sobă, iar când se trezi în zbârnâitul ceasului deşteptător la ora patru, Anton Petrovici, leoarcă de sudoare lipicioasă, îşi reproşă că a cam exagerat cu lemnele puse pe foc: casa din panouri, pe care el însuşi o izolase termic şi în care trecu să vieţuiască, cerea o atare încălzire doar iarna.

Luându-şi din pridvor rucsacul pregătit de cu vreme, fel de fel de unelte pescăreşti şi undiţele, Cighiri ieşi în curte, afundându-se în şovăitorul întuneric de până la revărsatul zorilor, ce mirosea a primă iarbă cosită în primăvara asta.

Până la lacul Kruglâi se putea ajunge mai repede cu bicicleta pe drum de ţară, însă Anton Petrovici preferă s-o ia pe jos pe potecile abia înfiripate, ce şerpuiau pe sub geana pădurii şi prin câmpie: panorama priveliştilor natale, ce i se deschideau fără grabă în faţa ochilor, îi trezeau amintiri tulburi din copilărie, ceea ce constituia de fapt preludiul obişnuit înainte de pescuit.

Traversând crângul de mesteceni din orăşel, Cighiri auzi înjurături de inşi beţi, zdrăngănit alandala de chitară şi un ţipăt jucăuş şi încurajator de femeie; vede-se, picnicul vreunei companii de localnici se întinse pe toată noaptea, acum intrând în faza unei veselii vulgare, dezmăţate. În crâng erau câteva locuri de petrecere pentru tinerii din împrejurimi, unde, în jurul unui foc neîngrijit erau aruncate pachete de plastic, sticle

sparte, pachete de ţigări şi de bere; unii arbori fuseseră tăiaţi, alţii – jupuiţi de vii, scoarţa lor fiind necesară pentru aprinderea vreascurilor.

Culegând mereu pe aici ciuperci pentru hrană, Anton Petrovici de fiecare dată se revolta la văzul unei asemenea barbarii, în mintea sa chiar ticluind monoloage publicistice acide, însă aşa şi nu s-a dus la cineva din şefii locali, deoarece demult deja birocraţia rusă îl înclinase spre apatie şi neîncredere,

Şi de data aceasta, privind la figurile profilate pe fundalul focului, el se mira că aceşti flăcăi primitivi, odrasle ale celor cu vile luxoase înălţate aici, de fiecare dată pângăresc tot mai mult împrejurimile cu gunoiul lăsat în urma lor, pentru a reveni iar şi iar în aceleaşi locuri, târând după ei muieri care să le facă mai plină depravarea.

«Dar înţelege tu odată, că profanarea spaţiului existenţei sale spirituale şi fizice e o necesitate mistică a caracterului rusesc! – încerca să-l convingă cândva prietenul său de institut Diomid Speşniov. – În sfera spirituală aceasta e înclinaţia spre înjurătură şi osanalele aduse conducătorilor, iar în cea fizică – pângărirea iresponsabilă a mediului ambiant. Priveşte malurile bazinelor noastre acvatice, unde se scaldă lumea. Priveşte, primăvara, pantele rambleurilor cailor ferate suburbane. Priveşte curţile orăşeneşti, pline de mizeria lăsată de dulăi. Dar cum arată closetele din gări?… Ca să nu mai vorbim de pacostea ce cade din cer pe pământ după tirurile de încercare cu rachete şi lansarea sateliţilor!»

La începutul preşedinţiei lui Elţin, reuşind să-şi deschidă o clinică psihiatrică nu prea mare, Diomid se pomeni în plin scandal, după ce folosi în tratamentul alcoolicilor metoda sa de *gunoioterapie*: după ce scotea bolnavul din starea de delir, el îl plasa într-o atmosferă de trai obişnuită – într-un salon plin de gunoaiele existenţei cotidiene a omului, cu pereţi dărăpănaţi, geamuri nespălate şi mobilă calicită. Asta şi scotea bolnavul din starea de şoc, pe

care o încerca de obicei fiece pacient ajuns aici – acesta, trezindu-se din lumea coşmărească a nălucirilor provocate de *delirium tremens* şi pomenindu-se în mediul necunoscut de o curăţenie ideală a camerei de spital. De aici încolo tratamentul făcea progrese excepţionale! Pe lângă clinică, ingeniosul Diomid deschisese şi un «atelier de muncoterapie», în care pacienţii erau angajaţi la producerea obiectelor cu noua simbolică de stat – drapele tricolore, portrete canonice ale primului preşedinte, concomitent trecând printr-o perioadă de adaptare la noua realitate rusească. Lui Speşniov i se oferea accesul la televiziune şi el deveni eroul presei de scandal, după care afacerile îi mergeau strună, însă curând colegii invidioşi au prins a asmuţa asupra sa inspecţia sanitară şi organele de drept, învinuind doctorul de îmbogăţire ilicită pe seama alcoolicilor. Speşniov reuşi să se descurce, dar a trebuit să-şi închidă clinica, însă principalul deja fusese realizat: graţie scandalurilor, numele său a fost pus *în rulaj*.

Anton Petrovici se ruşină că, iată, el – autor al unor povestiri lirice, care i-au făcut pe unii critici sovietici să-l asemene cu Ivan Bunin, el, care fusese un publicist necruţător, ridicându-se în apărarea lacului Baikal şi contra modificării cursului fluviilor siberiene, – de data aceasta ocoleşte fricos ceata tinerilor pângăritori ai naturii, evitând să intre în discuţie cu ei doar dintr-un singur motiv – pe aceşti copii, progenituri ai «capitalismului sălbatic» rus, nu-i costă nimic să schilodească un om în vârstă, ba chiar să-l ucidă.

Când coborî în lunca Malaia Istra, prin care vălătucea ceaţa, în jur prinse a se destrăma tihna nopţii pe ducă – deja orăcăiau brotacii intraţi în perioada lor de rut, din când în când se înălţau în zborul lor greoi şi lent berze, învolburând apa bălţilor.

Spre lac, Cighiri ieşi dinspre pădure, când la orizont dădeau în purpur primii muguri ai zorilor, apoi se arătă o margine de soare, şi ceaţa ce fumega peste apă se străluminâ, devenind de culoarea perlei înrourate. Pe malul opus, şoseaua somnoroasă se

contura ca o panglică neagră, iar din arbori prinseră a se revărsa triluri şi ciripit de păsări.

«Pe pământ, nu există o altă fiinţă mai parşivă decât omul», – conchise trist Anton Petrovici, simţindu-se ca un căzut din stele în această lume binecuvântată, armonioasă şi atât de fragilă.

Instalându-se pe marginea gârlei tihnite la locul său preferat, el se concentră cu o atenţie maximă, obicei care îi rămăsese încă din copilărie, ţintind în uitare plutele pestriţe ce se clătinau de asaltul puietului de peşte.

Înconjurat de brădet, lacul se formase, probabil, pe locul unei foste cariere de piatră ce-şi epuizase resursele, apele sale întunecate erau adânci şi, se părea, bântuite de o primejdioasă taină vrăjitorească. Aici se putea pescui bibanul, crapul, plătica şi, straniu, chiar carasul care, precum se ştie, preferă apele umbroase, cu vegetaţie deasă.

În discreta şi intensa exaltare tihnită a pescuitului Cighiri petrecu câteva ore, fără să observe nimic altceva în jurul său şi umplând cu peştele prins plasa priponită în apă, iar când, spre amiază, precum se întâmplă de obicei, peştele încetă să mai tragă la nadă, – scoase termosul cu ceai şi deschise pachetul cu sandviciuri. Apa solară juca în sclipiri orbitoare, pe şosea treceau maşini urlătoare ce transportau beton şi fel de fel de autobasculante, încărcate cu nisip şi pietriş (în satul vecin Anufrieva se afla un combinat de minerit şi procesare a zăcămintelor), astfel că ziua i se înfăţişă lui Anton Petrovici în deplina ei forfotă pământească. Deodată, la spatele său răsună o voce răguşită de bărbat:

– Bunicule, chiar tu nu poţi citi?

Întorcându-se, Anton Petrovici văzu un bărbat cam la treizeci de ani cu o faţă de sătean arsă de soare, îmbrăcat într-un costum pestriţ de camuflaj. În timp ce se apropia, el bătea cu un ram de răchită peste carâmbul cizmei

– Ba chiar pot să şi scriu, – se răsti Cighiri, înţepat de necunoscutul nepoliticos.

Localnicii i se adresau deseori cu «Bunicule»: îmbrăcat în haine ponosite, înalt, slăbănog, cu o barbă deasă ce încărunţea şi pletele demult netunse, prinse pe frunte cu o cureluşă din piele moale, scriitorul de cincizeci şi trei de ani semăna cu un vechi meseriaş rus, dar şi cu un boschetar contemporan.

– Dacă eşti atât de cărturar, de ce încalci legea? – mujicul arătă cu loaza în direcţia şoselei, astfel că, spre uimirea sa, Anton Petrovici descoperi, pe malul opus al lacului, o pânză roşie ce răzbea printre copaci. – Ştii ce scrie acolo?

– Pe timpuri, pe atare material scriau «Trăiască Întâi Mai» – înţepă Cighiri. – Acum, probabil, – «Trăiască capitalismul!».

Paznicul surâse, apreciind umorul, şi, îndemânatic, scuturat, scoase din pachet o ţigară.

– Nu e chiar aşa. Acolo e scris: «Proprietate privată. Trecerea, traversarea şi prinsul peştelui sunt interzise».

– Cum aşa?... – se pierdu cu firea Anton Petrovici,. – Săptămâna trecută nu se vedea nimic roşu acolo…

– Poţi spune că ţi-a mers, dar fiind că încă nu au reuşit să aducă dulăii.

– Adică, şi lacul, şi pădurea, şi pământul?…

– Exact, – făcu milităros straja. – Acum toate aparţin stăpânului. Arendă pe patruzeci şi nouă de ani.

– Dar de respirat… de respirat e voie? – se interesă Cighiri, simţind cum durerea îi încleştează inima.

– În ce sens?

– Şi aerul îi aparţine stăpânului tău?

– În ce priveşte aerul, nu am primit nicio indicaţie. Dar e mai bine să respiri în altă parte.

În ochii lui Anton Petrovici licări furia – era un acces care îl putea împinge la fapte necugetate.

– Du-te la stăpânul tău… – hârcâi el cu o respiraţie sufocantă. – Du-te şi-i spune că aici… pe mal… îl aşteaptă scriitorul rus

Cighiri, care este gata să-l sugrume… iată, cu mâinile astea… Chiar dacă va trebui să stea la puşcărie, cât se cuvine…

– Dar nu vă înfierbântaţi… Cum vă cheamă?

– Anton Petrovici.

– Iar eu sunt Serioga. Nu vă înfierbântaţi, Anton Petrovici, – spuse împăciuitor paznicul, aşezându-se alături şi aprinzându-şi ţigara. – Cu joarda nu poţi înfrunta hoarda…

– Chiar aşa! – exclamă Cighiri, luând cu degetele tremurătoare ţigara pe care i-o oferea Serioga şi apropiind-o de flăcăruia albastră a brichetei. – Dar spune-mi tu, cum de s-a întâmplat, că noi am ajuns joardă, iar ei hoardă?!

Tânărul tăcea îngândurat, trăgând adânc din ţigară.

– Dumneavoastră, învăţaţii, ar trebui s-o ştiţi mai bine, – spuse el în sfârşit. – Iar eu cred una şi bună: toate pornesc de la evrei… S-a dovedit că şi Lenin se trăgea din ei, cel care, cu banii nemţilor, a făcut revoluţia la noi… Şi Troţki umbla prin America, să primească bani de la nenicii-bancheri… Iar de cum au răsturnat ţarul – întregul guvern a trecut de partea lor, toate s-au amestecat, logodindu-se pe nou, de au ajuns să fie toţi înde ei rubedenii… – Serioga aruncă chiştocul, strivindu-l sub talpa cizmei. – Dar acum ce e? Perestroika, democraţie! Nici nu am reuşit să ne venim în fire că, hop, au şi reapărut evreii. Ei conduc, ei deţin întregul capital, deci şi puterea…

– Dacă e aşa… dacă e atât de uşor să ne prostească cineva… – surâse amar Cighiri, – în acest caz ce costăm noi, «marele popor rus»?

– Noi bem prea mult, – constată după o pauză lungă Serioga, încruntându-se. – Bem şi îl invidiem pe cel care nu bea şi îşi face treaba cu spor… Iată, la noi, acum trei ani, au apărut nişte fermieri, iar iarna trecută le-au dat foc la bunuri… Câmpurile se vor umplea iar de buruieni.

Cu un tril subţire, telefonul mobil din buzunarul de la piept a tânărului dădu ştire de existenţa sa.

– Îhî. Am înţeles. Vin, – răspunse paznicul, ridicându-se îndată şi, întinzându-i mâna lui Cighiri, făcu confidenţial: – Cum s-ar spune, Petrovici, asta e… Nu vă faceţi griji, nu vă amendează nimeni. Stăpânul e plecat la odihnă pe insule tropicale, iar administratorul dă pe aici cel mult o dată pe săptămână. Vor pune la cale pescuitul cu platâ nu mai devreme de vara viitoare, vor da drumul la caras, la alte soiuri de peşte…

Săteanul se îndepărtă, hârşâind cu cizmele prin iarba înaltă, iar pe Cighiri pescuitul nu-l mai bucura. Anton Petrovici nu se putea dezbăra de sentimentul că fusese furat el *personal*, şi nu doar l-au jefuit, ci i-au mai şi batjocorit locuinţa.

Acasă se întoarse cu autobuzul, pentru ca să-şi poată procura din magazinul sătesc pâine, hrişcă şi ţigări.

– Anton Petrovici, după un pescuit bun, nu e păcat să daţi de duşcă vreun păhăruţ-două! – făcu cochet vânzătoarea corpolentă, surâzătoare, pe ecusonul căreia îi era trecut numele: «Fedotova Taina Stepanovna». – Chiar azi am primit vodcă de cedru, cei de la vile o laudă!

– Păi, nu e de buzunarul meu… – spuse abătut scriitorul, pescuind din portmoneu mărunţiş şi fire de tutun.

– Ce să-i faci! – ciripi Taina. – Daţi-mi cât aveţi. Iar de cum îmbogăţiţi – îmi aduceţi restul! – şi, abil, puse pe tejghea o sticlă de vodcă cu etichetă verde.

– Nu, nu e cazul, nu mă simt bine… – se fâstâci Anton Petrovici.

– Nu vă faceţi griji! – dădu din mână Taina. – Scrieţi sănătos, eu mă topesc după povestirile dumneavoastră!

De cum s-a stabilit aici, încetul cu încetul Cighiri a făcut cunoştinţă cu localnicii, devenind ca şi cum unul de-al lor, iar unora chiar le-a scris autografe pe cărţile editate încă pe timpul puterii sovietice.

La poartă deja îl aştepta Proşka – motan roşcat şi flocos, iubăreţ şi bătăuş, care umbla aiurea nopţile, acasă revenind doar

din considerente mercantile, să se încălzească şi să mănânce. Cu coada ţăpoi şi mieunând strident, el prinse a se freca de piciorul stăpânului, prin toată înfăţişarea sa vădind un imens ataşament şi dragoste.

– Las' că te ştiu eu pe tine, ticălosule, – mormăi drăgăstos Anton Petrovici, intrând în curte. – Ţi-i dor de peşte, nu de mine.

Primul nivel al casei avea doar o singură cameră, locul principal al căreia era ocupat de o sobă rusească, construită pe cinste de însuşi Anton Petrovici. Tot aici se mai afla o masă de bucătărie din topor cu scaune pe de lături, poliţe de lemn pentru blide – toate făcute cu mâinile sale – precum şi un lavoar, îmbrăcat cu scândură subţire. După sobă – o laviţă pe care Cighiri odihnea în timpul friguros al anului, o etajeră cu literatură poliţistă străină, un jilţ confecţionat dintr-o ciudată rădăcină de mesteacăn, lăcuită şi acoperită cu blană de capră, şi o noptieră artizanală pe care stătea tranzistorul şi un televizor nu prea mare.

Ospătând cu peşte proaspăt, Proşka dispăru undeva, iar Cighiri, după ce pregăti pe îndelete cina, se aşeză la masă. Fedotova Taina Stepanovna nu-l păcălise: vodca se dovedise a fi cu adevărat gustoasă, molcuţă la gust, cu o aromă uşoară de nucşoare de cedru. În pofida manierei sale destul de neprietenoase de a vorbi şi a înfăţişării sale aspre, Anton Petrovici, ca oricare alt artist adevărat, era o fiinţă sensibilă, astfel că, uneori, chiar cea mai efemeră întâmplare negativă producea în sufletul său o disonanţă chinuitoare. Iar cele întâmplate ziua la pescuit l-au afundat într-o adâncă tristeţe. El ştia foarte bine ce se întâmplă cu ţara şi s-a retras aici, undeva în pădurile din împrejurimile Moscovei, însă astăzi Serioga, nevoit a fi paznicul unei avuţii străine, îi reaminti cine este adevăratul stăpân al vieţii. Şi nu conta de ce naţionalitate ar fi fost cel care a intrat în posesia Lacului Rotund şi care acum odihnea undeva pe insule tropica-

le – fie el ovreu, rus sau tătar. Conta însă că el deja îşi impunea valorile morale flăcăilor şi fetelor care acum strică sticle şi jupoaie de vii copacii în crâng.

Cu fiecare păhăruţ băut, negura tulbure a proastei dispoziţii îl acapara tot mai mult, făcându-l să conştientizeze şi mai acut dreptatea lui de bază la care ţinea. Ieşind în pridvor în această noapte de mai cam umedă, el îşi aprinse ţigara, aşezându-se într-un scaun pliant. Proşka reveni de undeva din casă şi, precum îi era obiceiul, se întinse pe genunchii stăpânului. Prin coroanele încă golaşe ale mestecenilor tineri clipeau stelele. Parcă de undeva din neant, enigmatic şi neliniştitor, dădu glas un cuc, prorocindu-i scriitorului alţi opt ani de viaţă. În jur, lumea se restrânse şi, suficientă sieşi, amuţi într-o armonie ce părea să ocrotească toate vieţuitoarele pământului, inclusiv pe el, Anton Petrovici. Cighiri conştientiză cu atâta intensitate unicitatea sa în această lume, încât îi dădură lacrimile.

– Da' ducă-se ei cu toţii în!... – zise el aproape bine dispus, mângâind pisoiul. – Aşa e, Prohor?

Şi parcă răspunzându-i, pentru prima oară în această primăvară, dinspre crâng se revărsară primele rulade ale trilului de privighetoare.

VIZITĂ LA OLIGARHUL VAVILONSKI

Duminică în zori, Speşniov fusese trezit de un apel telefonic şi întinse mâna spre receptor cu o bruscă şi acută presimţire a unei nenorociri.

– Dimocika, eu sunt Dina Zaharievna, – răsună vocea joasă de bătrână fumătoare înrăită a administratoarei gospodăriei oligarhului Vavilonski. – Vai, nu mai pot rezista, nu, pur şi simplu voi zdohni, nu alta… Numai duşmanilor mei le doresc să aibă astfel de ţores[3]. Casa a fost iar năpădită de blestematul ista de

beau mond, şi Boris Lazarevici a pilit din nou! Numai la dumneavoastră ni-i speranţa!

– Ce are, halucinaţii? – se interesă profesionist Diomid Diomidovici.

– Deocamdată nu, dar e aproape de aşa ceva, plus o aritmie sălbatică! Naiba l-a pus să se dea la blestemata de sake!

– Vin, – aruncă scurt Speşniov, părăsind aşternutul.

– Păpicu, pleci pe mult? – întrebă Oksana, întinzându-se galeş şi întredeschizând ochii.

– Mă tem, micuţo, că pe toată ziua.

– Ei, tăticule… – făcu capricios soţia. – Dar cu mine cum rămâne? În acest caz, mă voi duce cu fetele la clubul doamnelor.

– Cu fetele, îţi permit.

– Dar cine îşi sărută micuţa? – mai făcu languros Oksana, întinzând mâinile spre soţ.

– Dar vezi de nu te prea dai la cocteiluri, – o îndrumă Diomid Diomidovici, atingându-i buzele uşor umflate de somn.

Cazul era de urgenţă şi Speşniov se văzu nevoit să urce el însuşi la volanul «Lexus»-ului. Dar era bine că nu avea mult de mers: toamna trecută, Boris Lazarevici părăsise Rubliovka şi, urmând exemplul altor magnaţi ruşi, trecu să locuiască în preajma şoselei Novorijskaia. «Deja e cam strâmt aici, – i se plângea el lui Diomid Diomidovici acum un an, privind de la balconul etajului trei grădina sa de la Rubliovka, amenajată cu relief de un design remarcabil. – S-au înnădit pe aici fel de fel de sărăntoci… Ce mai, este prestigios să locuieşti în vecinătatea lui Vavilonski!»

Părăsind şoseaua şi cotind pe un drum asfaltat larg, Speşniov nimeri într-un mestecăniş luminos, transparent în starea lui primăvăratică. Muncitori cu chipuri orientale, îmbrăcaţi în combinezoane portocalii, curăţau cu grijă bordurile, peste care se înălţau panouri mari cu reclame. «Conacul îşi aşteaptă stăpânul», «Comandă piatră de caldarâm simili piaţa Kremlinului!», – citea

din viteza maşinii Speşniov, gândindu-se că el însuşi nu ar fi decât un băieţandru care se înalţă în vârful degetelor, ca să atingă cumva înălţimea celor maturi. Mama lor de fraieri, ar vrea şi el să locuiască într-un conac modern şi să-şi pardosească accesul spre curte cu piatră de râu de care se găseşte numai în piaţa Kremlinului… Dar îşi va atinge ţinta, pentru că… Pentru că o merită…

Localitatea miliardarilor ruşi se numea «Oraşul Soarelui», şi chir dacă acesta era un imn material înălţat proprietăţii private, probabil însuşi Tommaso Campanella nu ar fi refuzat să facă o partidă de golf pe un teren cu suprafaţa de treizeci şi cinci de hectare, unde fiece gaură fusese proiectată de un specialist adus din Sydney, după care să se întindă la soare pe plaja din nisip moale aşternut pe ţărmul unei cascade de lacuri, având în preajmă ştrandul pentru copii şi douăsprezece *bungalow*-ri hinduse, să încalece cai de rasă şi să cutreiere aleile amenajate special pentru promenade ecvestre, să viziteze menajeria cu animale şi păsări exotice.

Noua locuinţă, poate că chiar reşedinţă a lui Vavilonski, copia cu exactitate castelul lui Ludovic al Doilea din prejma Münchenului, pe care Boris Lazarevici se întâmplase să-l viziteze o dată, pe când mai era încă un specialist sovietic, rămânând încântat de frumuseţea aia gotică.

– Nici de data aceasta nu am putut să-l stăpânesc! – se tânguia Dina Zaharievna, care îl întâmpina pe Speşniov pe *pente douce*-ul de la intrarea principală. Ea era într-o stare de nelinişte vădită, ţinând teatral la nivelul tâmplei ţigara prinsă între degetele-i împodobite cu inele masive. – Îi zic eu, Borenka, tu îţi faci afacerile ca un evreu bogat şi deştept, însă te îmbeţi ca o haimana rusească ordinară!

Figurii sale puternice, cu pieptul dolofan, îmbrăcate într-o rochie neagră cu guleraş alb de gherghef, i s-ar fi potrivit mai mult noţiunea cam ieşită din uz «corpus»; ţinuta mândră, încoronată de o coafură vopsită, ca smoala, în combinaţie cu expresia cam

dispreţuitoare de pe chipu-i ce mai păstra ceva din frumuseţea de cândva, – toate astea dădeau impresia de superioritate. Dina ţinea în mâinile sale frâiele administrării gospodăriei, dirija abil afacerile complicate, subalternii îi ştiau de frică şi, din cauza ochilor ei, o porecliseră *Dinazaura*. De familia Vavilonski era legată de zeci de ani, pe când începuse ca secretară a inginerului-şef în industria petrolieră Lazar Efimovici, concomitent avându-l în grijă pe fiul mic al acestuia, Borea, pe timpul cât mama sa, Olga Semionovna, era prinsă de scenă, de turnee, dat fiind că era solista filarmonicii din Baku. Borea a absolvit Institutul Petrol-Chimie din Azerbaidjan, iar peste zece ani (deja părinţii îi erau divorţaţi) devenise directorul general al unei întreprinderi industriale importante, apoi, graţie legăturilor tatălui, se transferă la Moscova, ocupând un post superior în ministerul de ramură. A călătorit prin lume, studiind experienţa companiilor străine (atunci l-a şi fermecat castelul bavarez), iar când, după moartea tatălui, în anul 1992 a început să-şi întemeieze propriul concern, îşi aminti de conştiincioasa şi credincioasa Dina Zaharievna...

În relaţiile cu oamenii, Dinazaura nu cunoştea calea de mijloc, împărţindu-i pe aceştia în inamici (cei mai mulţi) şi prieteni. Speşniov, care nu o singură dată l-a salvat pe Boris Lazarevici din situaţii grave, iar acum, de când au ajuns vecini, devenindu-i mai că medic de familie, – în catastiful sentimental al Dinei Zaharievna nimeri în categoria minorităţii celor aleşi.

– Scena se numeşte «După bal», – glumi cu voce stinsă Diomid Diomidovici, înclinându-se spre urechea Dinazaurei, în timp ce intrau în casă. – Ca la Lev Tolstoi.

– Mi-i aici acest *beau mond* căcăcios, – parcă replică Dinazaura, ducându-şi muchia palmei la gât.

Într-un salon vast, cu tavanul din lemn în ornament gotic, din care atârnau lampioane orientale, fâşii de pânză cu hieroglife şi dragoni de hârtie, servitoarele cu şorţuri albe strângeau de pe mesele lungi de banchet rămăşiţele de băuturi, mâncăruri şi cu-

verturile pătate, de care nu vroiau să se despartă nici în ruptul capului câţiva musafiri scandalizaţi, chercheliţi de-a binelea, şi îmbrăcaţi în chimonouri brodate. Precum era uşor de înţeles, aceste personaje ale aristocraţiei elitare moscovite nici nu se gândeau să meargă la culcare, acum, în fapt de zi, continuându-şi în draci cheful de peste noapte. Un balerin cu jambiere de atlaz dormea în poză de satir biat întins în faţa căminului stins, sforăind paşnic. Încorsetată în crepdeşin cu luciri revărsătoare, cu faţa înţepenită sub machiajul dens, cântăreaţa de estradă Larisa Mâslovskaia trăgea din când în când din gâtul unei sticle, iar când îl văzu pe Speşniov, o luă cotit spre el, ţocăind mărunt cu copitele sandalelor ei japoneze.

– Eu sunt o gheişă neprihănită, – gânguri dânsa, Diomid Diomidovici fiind uimit de privirea ei aiurită, spălăcită. – Dar dacă ne-am retrage undeva, aş putea să vă dăruiesc un pupic.

– Chefuieşte, Lerocika, chefuieşte, – o îndepărtă uşor Dina Zaharievna. – Doctorul e foarte ocupat.

– Păi să se ducă la mămica lui! – hohoti «gheişa».

– Iei a avut loc seara tematică ordinară, de data aceasta intitulându-se «Japonia», – explică Dinazaura, conducându-l pe Speşniov în adâncul încăperii. – Dimocika, cred că nu sunteţi în stare să vă imaginaţi babilonia ce mi-a fost dat să văd! Casă de nebuni, nu alta! Fetele au pregătit pentru oaspeţi tocmai patruzeci şi cinci de chimonouri, toate trebuind să fie spălate, călcate, aranjate pe umeraşe... Da băutura? Să încălzeşti sake, iar tequila să o răceşti, pentru ca păhăruţul să se aburească. Unul preferă whisky, altul gin, al treilea burbon... Ştiţi ce aş vrea eu să vă spun? – trecu ea la un ton confidenţial. – Pe scenă ei arată a regi şi staruri, pe când în realitate nu sunt decât nişte bădărani şi beţivani ordinari!

Înveşmântat într-un halat bogat, cu picioarele acoperite de un pled pufos, oligarhul stătea întins pe o cuvertură de mătase într-un pat larg, împodobit de-a dreptul ciudat cu oglinjoare, ţinându-

şi în dreptul inimii mâna micuţă, dolofană de boiernaş, cu degetele pline de inele cu diamante de culoare apei întunecate. Când intrară Dinozaura şi medicul, el gemu mai tare, întredeschizând ochii şi, cu un gest grăbit, supărat, îşi smulse de pe frunte prosopul pus de compresă. – Dina, nu răceşte deloc! – piscui el cu o voce capricioasă. – Unde naiba te-ai pierdut?!

– Dar de ce pasionata ta nu ţi-a schimbat compresa? – pară Dina Zaharievna. – În loc să stea la patul tău de suferinţă, ea umblă îmbrăţişată cu o sticlă, făcând-o pe gheişa neprihănită!

Cam de jumătate de an, Mâslovskai divorţase de soţul ei de rând, businessman, şi căzuse ca un fruct răscopt în braţele lui Vavilonski. Despre noua sa legătură artista trâmbiţase în presa de scandal (de altfel, pentru a menţine tensiunea intrigii, nedivulgând numele noului ales) – «prinţul meu cu ochi albaştri locuieşte la Rubliovka», astfel că Dina Zaharievna nu mai avea ochi s-o vadă. Probabil, Larisa se şi gândise la o partidă serioasă cu miliardarul Vavilonski, însă, fiind o femeie frumoasă şi proastă, se comporta uşuratic, lăsându-se în voia vechilor slăbiciuni dezmăţate; la rândul său, oligarhul, după ce divorţase de Kristina, care îi uşurase sensibil portofelul, nu avea de gând să se lege într-o altă căsătorie, satisfăcut deplin că în şirul de bârfe de societate numele său este conjugat cu cel al unei stele de estradă.

– O să vă aştept în birou, – aruncă sotto-voce Dinazaura, lăsând în doi medicul şi pacientul.

Bând peste măsură, la cei peste – puţin – patruzeci de ani ai săi, Vavilonski, din cauza complexiunii sale masive, părea cu mult mai în vârstă, iar acum arăta de-a dreptul lamentabil: faţa lui mare, poroasă, ardea, pe frunte şi tâmple îi şiroia transpiraţia, respiraţia – sincopată şi hârcâitoare, iar neliniştitul său trup vlăguit zvâcnea dureros şi el îşi schimba mereu poza.

– Diomidovici, astea toate mi se trag de la sângele meu rusesc, – încercă el să glumească. – Caracter naţional, n-ai ce-i

face... Nu-l poate tempera nici chiar jumătatea mea de european get-beget...

După ce Speşniov îl puse sub perfuzie, oligarhul se linişti, curând adormind.

Dina Zaharievna aştepta medicul la o masă copioasă întinsă într-un birou special, în care, de obicei, Vavilonski îşi avea conversaţiile confidenţiale cu oamenii necesari.

– Oare nu am eu dreptul să mă odihnesc puţin împreună cu un om atât de plăcut? – spuse ea cochet, cu mână sigură turnând vodcă în păhăruţele care s-au aburit neamânat. – În caz contrar, nu mai am nici strop de viaţă personală!

Peste vreo jumătate de oră, îmbujorată de băutură şi jucându-şi ochii măslinii, ea trăgea cu plăcere din trabuc, continuând să se lamenteze:

– O să vă spun deschis: acest *beau mond* pur şi simplu îl ucide pe Borenka! În acelaşi timp şi pe noi! Aceste staruri transformă casa noastră în cocină! Imaginaţi-vă, Dimocika, servitoarele trebuie să spele-cureţe-ordoneze toţi cei şapte sute de metri pătraţi. După fiecare musafir rămân două prosoape, lenjerie şi halat care trebuie spălate, călcate. Dar să cureţi mesele de banchet? De cu zori, trei maşini de spălat urlă fără răgaz... Dacă nu aş fi atât de legată de Borenka, dacă nu l-aş iubi ca pe un fiu... pe cuvânt de onoare, aş fi plecat demult! De ce adună el aici pe cine se nimereşte şi îşi înmormântează sănătatea, când afacerile-i merg, slavă Domnului, din plin: petrolul se scumpeşte, preşedintele îl invită mereu la Consiliul întreprinzătorilor, nu demult a cumpărat un teren pe fostul teritoriu al Grădinii Botanice Nikitenski, fiul îi studiază la Oxford, Kristina s-a desprins, ca o lipitoare, după divorţ alegându-se cu conacul de la Rubliovka...

– Astea ţin de imagine, dragă Dina Zaharievna, – spuse Diomid Diomidovici, zâmbind înţelegător. – Unii procură *Les œufs de Fabergé*, pentru ca să le dăruiască muzeului de stat, altcineva jertfeşte mijloacele sale financiare pentru înălţarea bisericilor,

iar Vavilonski e vestit ca bibliofil şi binefăcător al breslei actoriceşti. Pentru un om de afacere imaginea înseamnă totul!

După ce i se scoase picurătoarea, Boris Lazarevici se adresă cu voce stinsă Dinei Zaharievna, arătând cu privirea spre Speşniov:

– Dinulea… cum stăm noi cu bănuţii?…

– Nu, nu! Nici într-un caz! – se feri Diomid Diomidovici, dând din mâini. – Eu nu am venit ca un doctor, ci ca un prieten… Prieten de familie…

Vavilonski făcu un gest molatic cu mâna, adresat administratoarei:

– Acolo… în garderobă… într-o cutie galbenă… sunt pantofii mei din piele de crocodil, i-am adus din Sydney… Oricum, îmi sunt mici, au prins a mi se umfla picioarele…

«Porcul de el, parşiv şi zgârcioabă! – se înfurie în sinea sa Speşniov, aflat deja în limuzină, avându-şi cadoul pe bancheta din spate. – Drept cine mă ia?! Ce-s eu, un sărăntoc?! Picior de-al meu nu va mai călca în casa lui, lasă-l să zdohnească!»

CRÂNGUL DE MESTECENI

A trecut perioada zbârciogilor şi ciuciuleţilor, primelor ciuperci de primăvară, pe care le culege de obicei Cighiri în brădetul îndepărtate. E deja timpul pitărcilor, astfel că această dimineaţă l-a găsit de Anton Petrovici în mestecăniş. El cunoştea aproape fiece copac de aici, cunoştea locurile «roditoare», de fiecare dată făcând turul domeniului după un traseu stabilit. Poieniţa care, în ajun, i-ar fi dăruit un cules bun, în zilele următoare ar fi putut să fie neroditoare, având nevoie de odihnă. El se ferea de întinsele păduri mlăştinoase, cu arbori căzuţi şi pinet sumbru; ca om preocupat ce este, se întâmpla ca Anton Petrovici să piardă orientarea şi trebuia să rătăceas-

că ceasuri la rând prin hăţişuri, cuprins de sentimentul lipsei de ieşire şi cu inima strânsă de spaimă. Iar crângul îl iubea pentru caracterul său luminos, vesel, pentru abundenţa ciupercilor şi pentru că îi era aproape de casă. Crângul se întindea ca o fâşie nu prea lată, de la bălţile Luncii Istra până pe coama dealurilor din preajmă, plopii nu prea înalţi de pe care fuseseră nimiciţi la construcţia caselor «noilor ruşi». Era imposibil să te rătăceşti pe aici şi Cighiri se lăsa întru totul furat de «blânda vânătoare» a culesului de ciuperci, plus că astea erau cele mai rodnice ore de creaţie ale sale: hălăduind fără grabă, în gândul său continua naraţiunea noului roman.

Partea dinspre apus a crângului se afla într-o vale umedă, înrămată de o fâşie de brazi, în a doua parte a verii acolo apărând ciorchinii de bureţi negri şi delicatele mânătărci. Acum încă nu era vremea lor şi, ieşind pe la zori din casă, Anton Petrovici o luă spre partea răsăriteană a crângului. Luminaţi de soarele în urcuş, mestecenii creşteau în deplină libertate, printre ei, în poienile scânteind de rouă, din când în când apărând hribi pe picioruşele lor grosuţe şi puternice.

Uneori, toiagul de arţar cu care Cighiri răscolea frunzişul căzut toamna trecută dădea de vreo sticlă care-l preîntâmpina cu sunetul ei tainic, iar în memoria îi veneau versurile poetului Igor Jdanov, care fusese redactorul primelor volume de proză ale lui Cughiri la editura «Sovetski pisatel», versuri despre falnicii stejari ce se înalţă, sprijinind cu grumazii lor bolta cerească, iar în pădurea prin care omul umbla cândva după ciuperci, astăzi umblă să strângă sticle goale… Anul trecut, Anton Petrovici citise în «Literaturnaia gazeta» necrologul ce anunţa moartea lui Jdanov din cauza unui atac de cord, fiind cuprins de un acut sentiment de vinovăţie: în anii reformei iniţiate de Elţin, când se prăbuşiseră viguroasele edituri sovietice şi poetul rămăsese fără loc de muncă şi mijloace de existenţă, Cighiri reuşise să-l viziteze pe bătrân doar o singură dată, găsind, nu fără greutate,

o sticlă de vin de Porto, din care, în timpul colaborării lor literare, dânşii băuseră destul de multişor… Dar cu ce l-ar fi putut ajuta pe Jdanov fostul său autor Anton Cighiri care, în ultimii zece ani, nu reuşise să publice niciunul din cele şapte romane pe care le avea scrise?

Afundat în aceste gânduri sumbre, Anton Petrovici nu băgă de seamă cum se pomenise în poiana cu vatra pentru foc, bivuacul tinerilor vandali fiind deocamdată pustiu şi acum, în necruţătoarea lumină a zilei, el dădu dintr-o dată de ochii larg deschişi, de o neprihănire infantilă, ai unei păpuşi de plastic ce era arsă pe jumătate, aruncată, probabil, de cineva în focul care o scorojise nemilos. «Pentru ce-au făcut ei asta cu tine, potlogarii?» – se revoltă neputincios Cighiri, trăgând din ţigară, apoi observând nu prea departe, sub tufari, arcurile unei saltele vechi, pe unul din ele atârnând – în deplina lui păcătoşenie hâdă – un prezervativ folosit.

– De multă vreme am înțeles… ba chiar sunt convins că Paramonova e gata să mi se dea, – trăncănea Anton din mers. – E gata să cadă… fruct copt..

– Nu te auto-măguli, Anton… Nu spune «hop», până nu ai sărit… – îl tempera judicios Speşniov, care, sclivisit, avea gulerul ridicat al pardesiului polonez, de culoarea puiului rumenit, obținut grație unei vânzătoare cunoscute, Serafima.

– Dovezile sunt sigure – semnalmente de necombătut, – se aprinse Cighiri. – La seminarul de latină i-am pus palma pe coapsă, pe mușchiul cvadriceps, apoi am ajuns în interior până la marginea ciorapului… Știi cum a reacționat? Ca și cum nu s-ar fi întâmplat absolut nimic.

– Păi aceasta deja înseamnă ceva, – căzu de acord Diomid. – Trebuie să o prelucrezi în continuare.

Mergeau spre farmacia centrală, cea mai populară în oraș, pe strada 25 octombrie, aglomerată în zi de sărbătoare, oglindindu-se în vitrinele cu brăduți împodobiți și cu portretele mem-

brilor Biroului Politic, în toate fiind afișate lozinca: «Dragi moscoviți, vă felicităm cu anul nou 1973!»

– Nu fii fricos, – îl îmbărbăta Diomid. – Eu voi fi alături de tine. Te apropii și spui: «Produs numărul doi». Nimic mai mult.

– Ție îți vine ușor să dai sfaturi, – se emoționă Cighiri. – Pe când acolo cred că e lume multă…

– Uite ce spune un viitor medic! – făcu sarcastic Speșniov. – Asta-i culmea…

La casă, cecul i-a fost eliberat fără probleme, însă când luă rând la ghișeu, simți cum, sub căciula sa din blană de iepure, transpirația prinde a-i șiroi spre ceafă. Colac peste pupăză, în urma sa veni o femei sobră, cu înfățișare de învățătoare, astfel că Cighiri își îndreptă privirea pierdută spre Diomid, sperând barem la o susținere morală, însă acela, căcăciosul, stând dincolo de vitrina farmaciei, privea cu bună știință în cu totul altă parte, arătând invulnerabil în pardesiul său cu brâu și buzunare cu clape.

Medicamentele le elibera o stră-bătrână evreică încovoiată, de sub boneta albă a căreia răzbăteau bucle rare și vopsite; cu buza-i mare și lăsată în jos, ea aducea a iapă bătrână, plus la toate mai fiind și cam surdă, iar când Anton bombăni ceva despre blestematul «produs numărul doi», ea se holbă la cecul lui, întrebând cu voce tare: «Tiner-r-re, ce să vă dau, aspir-r-rină sau pr-r-rezer-r-rvative?»

– A-a… aspirină, – piscui Cighiri, căruia i se aprinseseră obrajii.

– Fricosule! Fricos jalnic ce ești tu! – îl certa cu glas scăzut, dar furios, Speșniov. Uite cum se face asta!

După câteva minute, el reveni în stradă, unde pluteau fulgi sărbătorești de zăpadă și, cu un sentiment de ușurare, Anton avea deja să strângă în buzunar cerculețele de cauciuc, ce se făceau simțite prin hârtia ieftină de ambalaj.

– Paramonova e țâțoasă, – spuse el. – Probabil, duduia e fierbinte…

– Orice femeie e o ghicitoare, – făcu pe ton de expert Diomid. – Fiecare e ghicită într-un mod unic.

Fericitul Speșniov, care dispunea de o garsonieră pe strada Bolșaia Serpuhovskaia, deja acumulase o experiență amoroasă de invidiat: de pe strada vecină, Liusinovka, trepăda spre el o muiere măritată, Lana, care îi aducea ba hrișcă, ba salam de Cracovia, ba pește prăjit, retrăgându-se împreună cu Diomid în baia comună ce se afla la ieșirea în casa scării.

Când se apropiau de stația de metrou «Piața revoluției», pe Anton îl trăsni o idee dementă, incomodantă, de-a dreptul catastrofală.

– Dimâci… scăzu el vocea. – Ce-ar fi dacă… dacă Paramonova noastră e virgină?

Speșniov izbucni în hohot de râs.

– Știi tu care e cea mai răspândită specie de himen, adică de membrană a fecioriei? Himenul deflorat!

Cighiri reţinuse deja de mult timp că, de regulă, prada principală vine spre sfârşitul vânătoarei de ciuperci, când după îndelungi hălăduiri, parcă te-ai dizolva în împărăţia pădureană, după care ea ţi se deschide în toată generozitatea, îndreptându-ţi paşii spre bogăţia râvnită. O altă constatare a sa era că greutatea coşului plin prinzi să o simţi doar după ce porneşti spre casă.

Astfel se întâmplase şi de data aceasta, astfel că Anton Petrovici, după exemplul peregrinilor ruşi din vechime, atârnă povara de capătul toiagului, dând-o peste umăr.

Apropiindu-se de casă, Cighiri o văzu la poartă pe soţia sa Alevtina îmbrăcată într-un trening cu vipuşti cam ponosit; sprijinind o geantă mare pe rotile de gardul de scândură vopsită, ea încerca să deschidă lacătul de la poartă.

– Iar a ruginit! – spuse femeia enervată în loc de salut. – Oare-i atât de greu să strecori în ea câteva picături de ulei?!

«OLIMPUL»

Blocul principal avea patru etaje şi două intrări, pereţii săi alb-albaştri din panouri arătând luminoşi şi oarecum festivi chiar şi în zile înnegurate. Pe faţada sa lucea un poster pe care era imprimat, gen medalie stilizată, profilul lui Diomid Diomidovici însoţit de un text ce se putea citi uşor şi noaptea: **«Centrul medical «Olimp» al profesorului Speşniov. Ambulatoriu şi tratament staţionar de alcoolism, narcomanie şi disfuncţii sexuale. Scump»**. Ceva mai jos – un aviz: **«SRL «Olimp» procură acţiuni Mosenergo, RAO EES, Norilsk Nikel, Rosnaft şi a altor întreprinderi».**

Dinspre drum, teritoriul era ocrotit de un gard înalt de metal în care, la poartă, era plasată şi ghereta din cărămidă a pazei, unde străjile scumpe la vorbă verificau permisele angajaţilor şi manevrau turnichetul nichelat.

În aripa dinspre apus se afla staţionarul cu saloane clasă «lux», iar în cea răsăriteană – clinica, sălile de tratament şi proceduri înzestrate cu cel mai modern aparataj medical. În adâncul curţii se afla o clădirea tipică cu două etaje a fostei grădiniţe de copii, cu care de fapt a şi început activitate personală a medicului Speşniov pe timpul când era preocupat de *gunoio-terapie*. Acum aici se afla bucătăria, sufrageria, sala de sport şi bazinul pentru înot. Mai departe, în lungul căii ferate, se întindea parcul Timireazev, din care Diomid Diomidovici reuşi să ia în arendă un sector pentru amenajarea unui *Terrain Kur* cu pavilioane pentru odihnă.

Secretara Karina Verjbiţkaia – o blondină robustă, rasată, de treizeci şi cinci de ani, cu formele-i strânse într-un costum albastru întunecat, – întâmpină directorul general cu tradiţionalul «bună dimineaţa, şefuleţule»; acest diminutiv dezmierdător era ca un ecou al legăturilor lor intime de cândva, cărora le-a pus capăt căsătoria lui Speşniov cu Oksana. Karina folosea apelativul doar când se aflau în doi cu Diomid Diomidovici, pe când faţă de

alte persoane se ţinea, ca şi mai înainte, cu o demnitate distantă, nedivulgând prin nimic apropierea de stăpânul Centrului, prin aceasta îndreptăţindu-şi cu asupra de măsură porecla de Doamna de Fier, pe care i-o atribuiseră colegii de serviciu.

– Sper că ai reuşit să te odihneşti în weekend? – se interesă ea.

– Da de unde?… – dădu a lehamite din mână Speşniov, întredeschizând uşa biroului.

– Necazuri cu tânăra soţie? – făcu jucăuş Verjbiţkaia, săltându-şi arcuirile subţiri ale sprâncenelor.

«Mai continuă să fie geloasă», – constată cu tainică satisfacţie Speşniov şi suspină prefăcut:

– Ah, de-ar fi asta… Sâmbătă a venit fiul să-mi ceară bani pentru rătăcirile sale politice, iar duminică a trebuit să-l scot pe Vavilonski din gura morţii… Intrase iar într-o beţie crâncenă.

– Bietul, bietul şefuleţ… – gânguri Karina. – Acuşi aduc cafeaua.

La ora zece i-a întrunit la conferinţă pe medicii staţionarului – în sala confortabilă de la etaj. Cu o înfăţişare sumbră, ascultând relatările subalternilor, Speşniov o încheie cu o brutală tiradă la adresa colegilor, încriminându-le insuficienta râvnă în executarea atribuţiilor ce le reveneau. Era o metodă verificată: ţinându-şi subalternii într-o permanentă tensiune cu nemulţumirile sale de şef, petrecând la fiece jumătate de an o reconfirmare în post a specialiştilor cu ajutorul unor teste şmechereşti şi chiar cu detectorul de minciuni, el făcu să i se ştie de frică, deci – să fie respectat.

De data aceasta, atins dureros de critica şefului atotputernic, ultimul luă cuvântul medicul-şef al Centrului Lev Aristarhovici Gomelski – un bătrân înalt şi ciolănos cu o faţă slabă nevrotică şi cu barbişon cărunt.

– Noi… noi putem recunoaşte o parte din neajunsuri, – prinse a spune el cu o voce sugrumată de emoţii, ce aducea a zbierat de ţap. – Dar… dragă colega… Diomid Diomidovici… De ce vă

permiteţi aici, în acest anturaj, astfel de expresii: «eu nu vă sunt un prostănac oarecare», «vă gândiţi la biştari, nu la pacienţi»?... Şi-apoi e cu totul deplasată, nepoliticoasă, spusa că: «Sunteţi cu toţii nişte trândavi»…

Gomelski era un diagnostician eminent, trăgându-se dintr-o dinastie de medici şi un adevărat intelectual: acesta era, de fapt, unicul colaborator al centrului, care venise aici din interes profesional, neurmărind scopul de a se îmbogăţi. Speşniov îi credea în toate şi cu inima uşoară lăsă în seama lui Lev Aristarhovici întregul proces de tratament, el personal ocupându-se exclusiv de VIP-uri în puţinele ore care îi mai rămâneau după grijile patronului de firmă, care era.

– Mă predau! Mă predau, Lev Aristarhovici! – exclamă vesel Speşniov, ridicând mâinile. – Recunosc critica şi voi ţine cont de ea pe viitor… Chiar dacă cine altcineva sunteţi voi, decât nişte trândavi?!

De data aceasta sala se descărcă în hohote de râs, urmate de aplauze.

Exact la ora douăsprezece, cu glăsciorul său de o vibraţie intimă, Karina îl anunţă:

– Aşteaptă Ales Andreevici Jasminov. Programat.

Uşa se deschise şi în birou intră iute un subiect mărunţel, chel, cu o faţă palidă igrasioasă pe care afişă un zâmbet de pungaş. Acesta era actorul care se filmase în serialul televizat «Minunata slujnică», după care presa îi trâmbiţase numele drept a unui nou «sex-simbol al Rusiei».

– Am venit să mă predau, dragă profesor! – anunţă el pe un ton aproape vesel. Luând loc în faţa lui Speşniov în jeţul moale destinat vizitatorilor, puse picior peste picior, îndreptându-şi la gât năframa pestriţă. În conformitate cu ciudăţeniile curente ale modei, pe care le respectau glamouroşii elitei moscovite, Jasminov era îmbrăcat sclivisit într-un sacou de seară cu paiete şi în blugi spălăciţi cu găuri zdrenţăroase.

– De ce vă plângeţi, Ales Andreevici? – se interesă atent Diomid Diomidovici.

– Mă nelinişteşte starea *bine-intenţionatului* meu, dacă e să folosim o noţiune a marelui Puşkin.

– Slăbiciune sexuală? – preciză Speşniov.

– Asta e, profesore! – se bucură artistul şi, dându-şi teatral capul pe spate, recită poemul aluziv-obscen: «Ah, ce noapte!... Dar eu nu mai pot…», după care chicoti mărunţel.

Pe parcursul bogatei sale practici, doctorul depistă trei categorii de impotenţi: *ruşinoşii*, când îşi dau în vileag problemele intime, se jenau, roşeau, multe le lăsau nemărturisite, încât trebuiau descătuşaţi, folosind o metodă deloc complicată; absolut contrari acestora erau *sâcâitorii-ipohondrici*, aceştia enumerând simptomele disfuncţiilor lor cu o plicticoasă amănunţime, periodic cuprinşi de disperare, părând că asta le produce oarecare satisfacţie masochistă. Iar Jasminov era din rândul *măscăricilor* care, făcând-o pe flăcăii dintr-o bucată şi palavragii simpatici, îşi maschează pierderea cu firea.

Numele său adevărat era Jigalo, care în limba belorusă înseamnă «veninos», ceea ce îi jucase renghiul lui Ales: într-un teatru provincial din fosta republică-soră îi erau repartizate roluri groteşti, satirice, iar o piesă cu o tematică socială acută, în care actorul juca «un mic dictator de talie raională», îl enervă pe însuşi «tătucul naţiunii» beloruse, fost ordinarissim preşedinte de colhoz. Teatrul – închis, iar Jigalo fugi la Moscova, tăinuindu-se sub un pseudonim, care plăcu burtăverzimii ruse ce are un gust puţin spus îndoielnic. Nebuna popularitate dădu peste Jasminov după ce el jucă în serialul de televiziune «Minunata slujnică» rolul unui businessman de succes, care-şi seduce camerista. De aici încolo nu doar presa de scandal, ci şi revistele glamour publicau texte despre peripeţiile amoroase ale noului Casanova, demonstrând bogatele interioare ale vilei sale de la Rubliovka.

– Dar ceea ce e mai parşiv, profesore, – constată spre sfârşitul conversaţiei Jasminov pe un ton jucăuş, – toate astea au dat peste mine de cum am fost recunoscut drept sex-simbol… Mă surprind că mi-e frică să duc vreo doamnă în pat… Inventez fel de fel de motive, ba vernisaje *ad hoc*, ba excursie în sătucul Arhangelskoe din preajma Moscovei, ba…

– Cred că, pe vreo două-trei săptămâni, ar trebi să vă internaţi la noi, – concluzionă Speşniov, ca totdeauna având grijă nu doar de sănătatea pacientului, ci şi de foloasele comerciale pentru «Olimpul» său. – Deocamdată însă, vă prescriu un stimulator verificat, însă doar pentru un timp, cu titlu de urgenţă… Dragă Ales Andreevici, toate tentaţiile, inclusiv cele sexuale, se nasc în creierul nostru, iată de ce substanţele care stimulează sistemul nervos central contribuie şi la ridicarea tonusului sexual. Străduiţi-vă să consumaţi zilnic produse pe care noi le numim *afrodiziace*: ardei, coriandru, nuci, miere, ciocolată amară. Sunt eficiente în acest caz şi produsele marine – midiile, crevetele, stridiile, caviarul…

– Dar cum e cu alcoolul, profesore? – se interesă timid Jasminov.

– Aici e bine să respectăm sfaturile medicilor antici: «vinul stimulează dorinţele, însă te împiedică să le realizezi», – zâmbi Diomid Diomidovici. – Băut în doze mici, ceea ce înseamnă nu mai mult de cincizeci de grame de spirt pur, vinul stimulează dorinţele, iar de se trece de această limită, efectul e unul contrar.

– Şi încă o situaţie, să zic, – râse Jasminov. – Odată ce mă voi interna… nu aş fi contra să trec şi procedurile pentru lungirea… înţelegeţi..

– Ne vom ocupa şi de problema aceasta, – îl calmă doctorul.

De obicei, Speşniov conducea VIP-urile până la camera de urgenţă, astfel că, după ce se închise uşa în urma lui Jasminov, Karina nu se putu abţine să nu remarce caustic:

– Să vezi ce prizărit mai e… Pe când, pe ecran, ai zice că e un *macho* sadea!

– Există o atare noţiune, *fotogenic*, – remarcă Diomid Diomidovici. Irepetabilul Marlon Brando avea o statură ce abia depăşea un metru şi jumătate.

– Şefuleţule, nu aţi uitat că azi, la optsprezece zero-zero, aveţi şedinţa Consiliului întreprinzătorilor, iar pentru ora douăzeci şi două Vavilonski v-a invitat la «Forumul luxului moscovit»? – îi aminti secretara cu ochii în agenda sa.

– Vai, drăcie… – îşi dădu seama de ceva Speşniov. – Pantofii… am uitat de ei! Telefonează-i urgent lui Viktor şi spune-i să-mi aducă de acasă pantofii din piele de crocodil… Cei pe care mi i-a adus din Sydney Boris Lazarevici.

ALEVTINA

Alături de geanta de gospodărie pe rotile, la picioarele Alevtinei stătea şi o cutie galbenă de carton, legată cruciş cu sfoară, în care se afla răsad de roşii, iar în spate femeia avea un rucsac spălăcit, din care se vedea manivela unui instrument de săpat.

– Ţi-am spus şi data trecută să nu uiţi să picuri în lacăt puţin ulei! – făcu soţia, trăgându-şi sufletul după drum, în fine reuşind să deschidă lacătul şi ştergându-şi cu palma-i lată transpiraţia de pe faţa îmbujorată şi nemulţumită.

– Păi, m-am luat cu una, cu alta… asta e… – spuse spăsit Cighiri, luând cutia cu răsad. – Abia ieri seară am terminat să-i construiesc baia lui Arsenev… De ce nu mi-ai telefonat? – o mustră el uşor, pornind pe cărăruia pardosită cu mici lespezi de piatră. – Te-aş fi aşteptat la staţia autobuzului…

– La-la, hai şi om grăi! – răspunse ironic Alevtina, trăgând după sine geanta ce hodorogea. – Pe contul celularului nu mai am decât

şaptesprezece ruble, iar până la salariu a mai rămas mai mult de o săptămână! Dacă am avea şi noi maşină, ca Arsenevii, ai fi venit după mine la Noul Ierusalim, şi nu mai trebuia să mă târăsc cu autobuzul. Abia de am putut intra în el, casă de nebuni, nu alta!

Din oraşul cu regim închis Severodvinsk, Cighiri şi-a adus soţia la Moscova acum şaptesprezece ani. O deprindea cu cultura, în primii ani ducând-o pe la teatre, muzee, concerte şi, bineînţeles, pe la manifestaţiile ce aveau loc în clubul scriitorilor, la Casa literaţilor. Alevtina absorbea cu ochii larg deschişi noutăţile, minunându-se de toate cele văzute, auzite, aflate, însă aşa şi nu a reuşit să se dezbare de lexiconul vânzătoarei care fusese într-un magazin de provincie.

Automobilul la care au prins ei a visa, după ce şi-au construit «dacea», acum părea ceva de nerealizat: Alevtina nu primea decât şase mii pe lună, lucrând contabil într-o casă cooperativă, unde locuia şi ea, ocupându-se de pensiile şi asistenţa socială a bătrânilor şi invalizilor; Anton Petrovici câştiga pâinea cea de toate zilele făcând tâmplărie, lucrând pe la vecini.

Cu anii, el se obişnuise cu maniera de a vorbi a soţiei, iar caracterul ei năzuros îl făcu pe Cighiri, contrar, parcă, propriei voinţe, să-şi cultive *dorinţa de a-i întra în voie.* Astfel că şi de data aceasta, ştiind că Alevtina va veni să sădească răsad, el săpă grădina, o curăţa de ramurile căzute şi iarba uscată din anul trecut, trasând straturi pentru ceapă, morcov, sfeclă şi alte legume, aducând în bună stare sera.

– Primeşte, stăpâno, aceste terenuri pentru sădit! – raportă el bine dispus. – Precum vezi, eu cu Proşka ne-am pregătit pentru venirea ta!

– Dar la ce v-aţi gândit voi cu Proşka?... Spune şi tu, cum să trec eu prin strâmtorile astea dintre straturi?! – făcu soţia, privind oarecum sceptic la cele ce vedea.

– De fiecare dată, una şi aceeaşi! – erupse Cighiri. – Măcar odată nu găseşti o vorbă de laudă! O ţii în negativ şi gata!

Supărat de-a binelea, el porni grăbit spre casă, urcând scara în «creatoria» sa de la mansardă. Aceasta era cea mai spaţioasă încăpere din casă, în care se aflau rafturi sticluite, făcute cu mâna lui, pe care se aflau aruncate la nimereală mapele cu romanele nepublicate ale lui Anton Cighiri şi o bibliotecă destul de bogată, în care predominau fel de fel de ghiduri, îndreptare şi cărţi cu caracter religios-mistic. Încercările vieţii au curăţat sufletul lui Anton Petrovici de deşertăciunea cotidiană şi dorinţa de a izbândi, caracteristică tinereţilor sale, care nu era altceva decât un soi de orgoliu. În anii de la urmă se gândea tot mai mult la veşnicie, dându-şi seama că a fost lăsat pe pământ pentru un anumit scop înălţător, şi unica speranţă de a-şi spăla păcatele în faţa Preaînaltului îi era legată doar de literatură.

Al optulea său roman l-a dedicat înfăţişării Antihristului în mijlocul poporului rus, tot mai încrâncenat şi mai bolnav sufleteşte, scriindu-l cu o chinuitoare şi luminoasă credinţă întru însănătoşirea naţiunii.

Aşezându-se la masa de scris jerpelită (toată mobila simplă din «creatorie» se trăgea de la vecinii înstăriţi), curând Cighiri uită că ar fi supărat pe soţie, afundându-se deplin în lumea imaginaţiei, care pentru el unul era mai reală decât realitatea propriu-zisă.

Când coborî în curte, ziua deja înclina spre seară, iar soţia, terminând-o cu săditul, îmbrăcată într-o giacă portocalie cu glugă, uda obosită tufele de coacăză şi agriş.

– Poate încălzeşti, totuşi, baia? – spuse înfundat Alevtina, ferind puţin de pe faţă legătura de tifon.

Era un semn sigur de împăcare, la care Cighiri răspunse pe potrivă:

– Şi de ce nu am încălzi-o? Acuşica…

Ca de obicei, ei au stat la aburi fără grabă şi într-un fel de uitare. Din vreme în vreme, Alevtina arunca peste pietrele călite apă aromată cu diferite ierburi şi frunze, încât aerul era plin de

mirozne de eucalipt, garoafe şi frunze de mesteacăn. Lovind stăruitor cu măturicea trupul bogat, muşchiulos al soţiei, Cighiri se simţi acaparat de dorinţe tinereşti…

– Să nu ne facem de cap, ne poate vedea băieşul! – râse Alevtina, alunecând sub duş.

În antreul băii, înfăşuraţi în cearşafuri, băură cu plăcere bere rece, după care Anton Petrovici îşi aprinse destins o ţigară, descoperind pe neaşteptate pentru sine că, odată cu răcirea sentimentelor faţă de soţie, ultima are a se stinge întunecata, împăcătoşita memorie a cărnii..

Între timp, Alevtina se întinse relaxată pe divanul nu prea mare, punându-şi mâinile sub cap, iar cearşaful albastru flauşat îi alunecă de pe genunchiul strâns spre piept, dezgolindu-i şoldul roz.

–Antoşa, ce te-ai luat tu aşa cu fumatul, uitând de mine?... – Hai, vii sau cum?…

Paramonova locuia nu pre departe, la Polianka, venind cam pe la ora zece seara – îmbujorată de ger, cu sclipici de fulgi pe căciulița tricotată și pe gulerul paltonului.

– La Mulți Ani, Antoșka! – trilui ea, înmânându-i lui Cighiri o lumânare roză groasă într-un sfeșnic de bronz. – E din partea mea și a mamei…

Friguleţul unui pericol inexplicabil trecu printre omoplații lui Anton.

Feţişoara rotundă cu năsuc cârn a Paramonovei lumina sărbătorește și Anton, atârnându-i în cuier paltonașul, care păstra încă în pardoseală tainica căldură de fecioară în amestec cu mirosul de parfum, remarcă cu plăcere: «Să știi că nu arată deloc rău. Într-adevăr, e ceva…»

– Dar Dimon pe unde e? – se interesă musafira, dându-se în fața oglinzii rotunde cam șterse. – Spuneai că vom fi în patru…

– Știi… – bălmăji Cighiri. – Problema e că… Domnișoara lui… În ultima clipă, la răpit, ducându-l într-o oarecare companie…

– Sper că o să te porți frumos, – spuse prevenitor Paramonova, întorcându-se spre Anton, care observă că ea e îmbrăcată într-o rochie stupidă albastră-întunecată, croită parcă din plombagină, ce atârna alandala în toate părțile, subliniind cususurile figurii musafirei, pe care o arăta ca pe o gogoșică cu picioruşele scurte.

Cighiri își dădu îndată seama că, în cazul Paromonovei, a cam exagerat cu fantezia, naiba știe cum și de ce, și această întâmpinare în doi a anului nou nu era decât o întreprindere prostească, idioată.

Pe când dânsei nu-i mai tăcea gura, trăncănea de Doamne ferește, întinzând masa (băutura și bucatele Anton le pregătise din timp și le depusese în frigider, plus că mama Paramonovei transmisese un borcănaș de caviar), mânuțele ei plinuțe părând a fi abile și vesele. Pentru a-și reface cât de cât buna dispoziție, Cigiri porni magnetofonul cu Humperdinck, astfel că ei, învăluiți de vocea lui lină, de catifea și cu vodcă rece aveau a petrece «anul vechi». După care el îi oferi Paromonovei cadoul de an nou – un flaconaș de parfum cu un nume ce trezea speranța, «Poate că…», și, atingând în taină cerculeţul prezervativului din buzunarul pantalonilor, cumpănea – deja cu o anume doză de autoironie: «Poate că da, poate că nu, coios pederast ce eşti tu»…

O, vitalistă și optimistă forță a alcoolului, străveche însoțitoare a omului! Cu cât se îmbăta Anton mai tare, cu atât mai atrăgătoare îi părea aleasa lui, iar când la televizor apăru cu felicitarea-i de revelion Leonid Ilici Brejnev, după care bătu orologiul Kremlinului, – Cighir deja era aproape îndrăgostit de Lidocika (numai așa o numea el de cum trecură în anul nou). Tot invita domnișoara la dans, respirând aroma pletelor ei proaspăt

spălate și coafate, date ușor cu lac, îi simțea căldura genunchilor mici, supușenia neapărată a coapselor care îi produceau amețeli, la un moment dat buzele lui alunecară involuntar pe gâtișorul ei ușor amărui de la parfumul «Poate că…»… Mirosea a parafină de lumânare în topire, a cetină de brad ce stătea acolo în colțul camerei, iar de atâtea sărutări pe Anton deja îl usturau buzele, iar când dincolo de geam noaptea se decanta, ca substanțele într-un experiment chimic, în fine ei așternură patul.

– Numai să nu uiți cumva, Antoșka, ce mi-ai promis… – spuse Lida cu limba ce i se împleticea ușor, fiind prima ce alunecă sub plapumă.

Anton se întinse atent alături, băgând discret prezervativul sub pernă.

Simțind pentru prima dată în viață amețitoarea apropiere a unui corp de femeie, Anton se pierdu și înțepeni, rușinându-se că Lidocika ar auzi cum i se zbate surd inima răvășită. Ea însă, sărutându-l cu buzele țuguiate, se întoarse cu spatele la el, spunând lipsită de griji:

– Noapte bună, Antoșa…

«Ce-i de făcut?», «Cum să reorganizăm noi Inspecția muncitoresc-țărănească?»– apăru dintr-o dată în memoria lui Cighiri titlul unui articol al lui Lenin, pe care îl citise pentru sesiunea de iarnă.

Lidocika era nemișcată, respirând liniștit și profund.

«Adormi», – conchise Anton și, atent, ca să nu trezească fata, îi puse mâna pe coapsă. Pânza subțire, mătăsoase a cămășuței prinsă de degetele lui, alunecă ușor în sus și dezgoli pielea incredibil de fină, puhavă, ca în tabloul lui Giogioni «Venera dormind», a pântecului ei. După aceasta, palma tremurătoare a lui Anton trecu peste mica ridicătură acoperită de perișori creți, Lidocika suspină, întorcându-se pe spate și buzele lor se întâlniră.

– Dra… ga mea… – spuse pe neașteptate Anton, fiind cuprins de un val de tandrețe înălțătoare pe care nu-l cunoscuse până în acea clipă. E… e atât de minunat… E ceea ce cântă poeții… pictorii… compozitorii… – El își continua surprinzătorul, imprevizibilul recitativ înflăcărat, parcă eliberându-se din prinsoarea chinuitoarei sale feciorelnicii care deja îl lehămetise doar cu sărutările nocturne, aiuritoarele pipăiri cu mâinile tremurătoare și dorințele de a întâlni Preafrumoasa necunoscută. Uitând cu totul de prezervativ, Anton conștientiză că era deja peste Lidocika, coapsele căreia se desfăcură ascultătoare, însă micile ei pălmuțe erau strânse ocrotitor între trupurile lor.

– Lidocika… hai, nu te teme… – implora el.

Cu carnea sa încordată, aproape zbârnâitoare ca arcul, simți cum degetele strânse ale Paramonovei se desfac cu încetul, până la urmă retrăgându-se, după care auzi vocea ei liniștită, calculată:

– Soț. De-amu ești bărbatul meu.

– Nu! – mai că strigă Cighiri, revenindu-și îndată cu această scurtă exclamație de protest, dezlipindu-se de Paramonova și dându-se spre marginea patului. – Eu nu vreau să fiu soț, Vreau să ajung scriitor.

Pentru cină, Cighiri pregăti o salată de păpădii, prăji ciuperci cu ceapă – bucatele preferate ale soției, – Alevtina aducând cu ea nu doar gustări, ci și o jumătate de litru de vodcă.

– A trebuit tu să cari toate astea tocmai de la Moscova?... – spuse cu compasiune Anton Petrovici. – În magazinul sătesc de aici se vinde, practic, tot ce poți găsi în capitală.

– Da, dar mai scump! – replică soția. – Zece ouă la noi le iei cu douăzeci și două de ruble, iar aici cu douăzeci și opt. Ca să nu mai vorbim de caşcaval, unt, salam… Trebuie să economisim în toate, Antoșa… Până la pensie tu mai ai opt ani, iar eu și mai mult… Și-apoi ce pensie e asta? De râsul găinilor… Nici nu mai

ştiu ce să facem pe viitor… Salariul nu creşte, pe când preţurile au luat-o razna… Pentru întreţinerea apartamentului, în aprilie am plătit deja o mie opt sute. Drumul spre tine, dus-întors, ajunge la un sutar. Casă de nebuni!

– Iată la ce m-am gândit eu, – spuse cu voce scăzută Cighiri. – Poate că în loc de flori să sădim cartofi?

– Îmi pare rău, Antoşka… Păcat să renunţăm la o aşa frumuseţe. Mai curând mă angajez eu să spăl prin casa scării.

– Mai rabdă tu cu scările, – răspunse Anton Petrovici, ridicându-se de la masă şi scoţând dintr-o carte pe care o luă de pe poliţă un plic. – Ia-le, am câştigat ceva şi eu pe aici… Arsenievii mi-au plătit pentru bancă, iar Volfson pentru rama ferestrei… Ar trebui să-ţi cumpărăm un palton pentru iarnă, nu se mai poate să umbli în cel vechi…

Noaptea, se trezi din cauza că cineva respiră greu alături, fără să-şi dea seama îndată că e în pat cu soţia. Lumina lunii abia răzbătea în odaie prin citul perdelei, împuţinând cât de cât întunericul.

– Alea, ce-i cu tine? – se nelinişti Anton Petrovici. – Te doare ceva?

– Antoşa, – răspunse ea vlăguit. – Iartă-mă… iartă-mă pentru negativitate… Nu pricep nici eu ce dă peste mine… Atât de tare vreau să vin la tine, atât de mult tânjesc…

– Nu eşti vinovată, – o linişti Cighiri.

– Poate că era totuşi mai bine, dacă înfiam un copil?...

«FORUMUL MOSCOVIT AL LUXULUI»

Spre deosebire de întrunirile din cluburi ale elitei capitalei, «Forumul moscovit al luxului» avea loc o dată pe an, în noaptea de cinci spre şase iunie, ţinând până în zori. La această manifestare închisă veneau bogătanii să-şi facă simţită prezenţa, ca dovadă că mai sunt în lumea glamourului: pentru că cel care e în stare să procure o invitaţie pe trei mii de dolari trebuie să fie, cel puţin, milionar

Aflând că Vavilonski nu doar l-a invitat la forum pe el, doctorul, împreună cu soţia, ci a şi procurat invitaţii pentru ei, în sine Speşniov se uimi de conformismul său linguşitor: antipatia faţă de oligarh, legată de recenta vizită medicală la el, obida pe care i-o purta lui Boris Lazarevici şi decizia de a rupe legăturile cu el se preschimbară într-un sentiment de recunoştinţă spăsită, cu o profundă supuşenie de sclav. Bineînţeles, Vavilonski cunoştea preţul banilor, fiind zgârcit, dar, spre deosebire de el, Speşniov, – era în stare de o imprevizibilă generozitate de risipitor.

Anume la asta se gândea doctorul – cu un uşor reproş adresat sieşi, legănându-se pe bancheta din spate a «Lexus»-ului alături de Oksana atât de elegantă, aromind a parfumuri franţuzeşti şi scânteind cu briliantele de la gât şi de pe degete. Pe măsură ce se apropiau de fosta moşie a contelui Orlov, unde se aduna anul acesta elita capitalei, Diomid Diomidovici era cuprins de luminoasele emoţii că, iată, i se împlineşte dorinţa sacramentală de a fi de la egal la egal cu «puternicii lumii acesteia»…

Spre platforma din faţa scărilor palatului, ce aducea a uriaş tort de sărbătoare, se întindea o coadă lungă de limuzine scumpe. Doi lachei în livrele ornate cu fir de aur întâmpinau înalţii oaspeţi, deschizându-le cu plecăciune uşa maşinii şi ajutând damele să coboare. Celebrul doctor în studiul artelor Stanislav Havkin, pe timpuri statornicul şi unicul prezentator al celor mai importante manifestări culturale ale Sovietelor, stătea cu un megafon în mână pe scările palatului – ca totdeauna, elegant, într-un impecabil costum negru la patru ace şi cu papion – anunţa răspicat meritele VIP-ului de rând, precum şi marca şi costul automobilului cu care venise.

Pe când urca scările la braţ cu încântătoarea lui soţie, tenul smead al căreia era delicat tăinuit de gulerul bogat din blană de

hermină, unica descoperire neplăcută pe care o făcu Speşniov a fost că pantofii din piele de crocodil dăruiţi de Vavilonski îl strângeau de-a binelea. De altfel, această mică neplăcere se spulberă pe dată, de cum dânşii se pomeniră în interiorul bogat decorat al palatului recent renovat. Chelneri mlădioşi, abili, le întinseră pahare înalte chiar la intrare, în care, de undeva din văzduh, apăru şampania. Ridicând capul, Diomid Diomidovici constată cu o uimire de copil, că băutura curge dintr-o sticlă întunecată, pe care o ţine o tânără aproape goală, doar în bikini, unul din picioarele căreia era «priponit» de vechea lustră de cristal.

În sala de banchet cu un parchet unic în arta cu care fusese lucrat din cele mai rare specii de lemn, pereţii căreia erau împodobiţi cu subiecte pastorale, amenajată cu mobilă de anticariat, la masă Speşniov se pomeni alături de Vavilonski, astfel că Diomid Diomidovici se bucură o dată în plus de perspicacitatea sa, care «l-a sfătuit» să încalţe anume pantofii dăruiţi de oligarh.

De cealaltă parte a mesei se instalase necuprinsa, foarte pudrata Anghelina Bondari, principala realizatoare de blănuri din capitală, purtând o pălărie violetă cu borurile largi. Ea îl ţinea strâns de braţ pe bravul şi frumosul Mowgli cu umerii laţi, îmbrăcat într-un sacou deschis direct pe trupul gol, el fiind celebrul solist de striptis, pe care îmblănita îl luase de soţ nu pre demult.

Dintre VIP-urile cele mai populare Speşniov reuşi să-l vadă pe Nikolai Kalistratov, unul din ex-miniştrii în cabinetul de miniştri al lui Elţin, – ca totdeauna, acesta avea o ţinută dreaptă, rigidă, cu o expresie a feţii coborâtă parcă de pe bannerele electorale. Businessmenii care avuseseră a face cu el în acele vremuri îl porecliseră Kolea-recul pentru ştiinţa ocultă a acestuia de a transfera banii statului în conturi personale. Astăzi, milionarul Kalistratov încerca să revină în «marea politică», devenind anume liderul acelei «Rusii cinstite», în care activa şi Oleg, fiul cu ochi luminoşi ai lui Speşniov.

Când părea că toţi se aşezaseră la locurile loc, Stanislav Havkin anunţă de la microfon:

– Dragi prieteni! Dumneavoastră vă sunt cunoscute regulile forumului nostru: niciun fel de organizare prealabilă, niciun fel de toasturi generale! Bem şi gustăm din bucate, ne bucurăm de vinurile delicioase, de frumuseţea femeilor, de arta artiştilor care vor apărea pe podium! La pian e laureatul Premiului de Stat Ignati Laricev, învingător la concursul internaţional al pianiştilor «Ceaikovski».

Muzicantul ridică, smucit, mâinile nevrotice peste claviatură, scutură claia de păr cârlionţat, apoi în sală se revărsară sunetele mistice ale «Apasionatei» lui Beethoven.

– Şi totuşi, e porcărie curată! – se plânse cu voce tare soţului blănăreasa Bondari, molfăindu-şi sandviciul cu crevete şi caviar. – Pentru masa «de platină» eu am plătit cu zece dolari mai mult, decât costă cea «de aur», însă, iată, cei de la ea sunt ici, alături!

– Lasă, îngeraşule, mare treabă, – o calmă Mowgli. – Bucatele sunt aceleaşi pretutindeni, totul e super şi din belşug…

Treptat, sala se umplea de murmurul petrecerii, zângănit de cuţite şi furculiţe, uneori – de trosnetul pocalelor date de podea.

Terminându-şi programul, Ignati Laricev dispăru undeva.

– Iar acum vă vor încânta stelele estradei ruse, magnificele noastre «Fecioare neprihănite»! – anunţă Havkin.

Muzicanţii cu instrumentele electrice se aranjară în preajma pianului, peste câteva secunde alăturându-li-se patru dudui semi-goale, chitite cu paiete şi pene de struţ.

– Silicon cu carul, – remarcă parcă dezgustată Oksana, înclinându-se spre soţ, în timp ce îşi mângâia – în deplină conformitate cu moda zilei – căţeluşa Gherda, pe care o avea în braţe şi care părea dezorientată de atâta lume din jur.

– Micuţo, tu eşti cea mai frumoasă de aici, – îşi măguli Speşniov consoarta, suportând cu greu teroarea tot mai agresivă

a strânsului de pantofi. De fapt, aceştia erau chiar numărul lui, dar, vede-se, în condiţiile climaterice ruseşti şi de mult timp ce nu fuseseră folosită, pielea lor se uscă, înăsprindu-se. Lui Speşniov îi mai părea rău că Vavilonski în genere nu a observat foştii săi pantofi, astfel că bietul de el zadarnic suporta supliciul.

Între timp, «Fecioarele neprihănite», susţinute de strigăte, fluierături şi tropot de picioare, interpretau hiturile lor trăsnet, amestecând pozele degajate de striptis cu erotica orientală a jocului de buric.

– Da, eu am scaunul de veceu din aur… – se dădu în sinceritățţi Vavilonski, pompându-şi negrăbit, dar sigur vodcă în organism. – Sărăntocii mă condamnă, însă nimeni din ei nu ştie că, posibil, astea sunt anume lucrurile care mă ţin într-o formă bună… Dragă doctore, de succesul tău în afaceri este responsabil nu intelectul, ci sistemul nervos. Dacă ai nervi de fier, rişti, însă fără asta nu se poate dezvolta întreprinderea ta. Iată, tu eşti un întreprinzător de nivel mediu, şi care e cota ta optimală de venit?

– Douăzeci de procente, – răspunse timorat Speşniov.

– Dar eu zic să rişti totul, pentru ca să obţii mia de procente! – ridică vocea Boris Lazarevici, rotunjindu-şi ochii albaştri de slavon. – Numai graţie acestui risc obţin eu supraprofitul! – zise dând de duşcă alt păhăruţ, pentru a recunoaşte suspinând: – Însă a ţine sus marca oligarhului e mult mai greu, decât a face acelaşi lucru cu un sac de cărămizi…

«Numai că tu deja nu mai eşti în stare să arunci de pe umeri acest sac», – se gândi nu fără ceva răutate Diomid Diomidovici.

De cum şi-au încheiat programul, «Domnişoarele neprihănite» nu reuşiră să se retragă, când le ieşi în cale, clătinându-se, un burduhănos roşu la faţă şi cu grumazi de taur, într-un smoching descheiat la toţi nasturii şi cu cravata slăbită la gât şi atârnându-i alandala.

– Păi, duduilor, aia a mă-sii… Da, vă produceţi pe cinste… – bubui el. – Vă invit la mine, la Vladik, la *ziua mea de facere şi naştere a copiilor*.... Iar acum… vă spun cu toată realitatea… Dacă vă dezbrăcaţi goale puşcă – vă dublez onorariul…

Ţinând un sfat scurt, fetele cu un zâmbet de fandosite prinseră a se dezbăra de detaliile vestimentare pe care le mai aveau pe ele.

– E Ivan Kurihin, – explică Vavilonski. – Magnatul peştelui din Extremul Orient. Pe timpul lui Elţin, a cumpărat mai toată flota de pescuit.

– Doamnelor şi domnilor! – aminti de sine Stanislav Havkin. – Câteva anunţuri! La forumul nostru îşi demonstrează excepţionala sa artă regele glamourului, neîntrecutul stilist vizajist Inessa Kozlov!

Trecând de pe un picioruş pe altul, clipind expresiv din pleoapele încleiate, alături de vizajist stătea o fiinţă ciudată cu plete lungi, îmbrăcată în albastru, cu feţişoara cu năsuc cârn machiată din abundenţă, de nu înţelegeai de o fi băiat, de o fi fată. Acesta era frizerul cu clientelă dintre soţiile elitarilor şi dintre figurile carismatice ale estradei care, precum scriau unii jurnalişti, «încă nu s-a decis cu genul», pendulând între masculin şi feminin, însă deja bântuind pe ecranele canalelor de televiziune, în obiectivul camerei măsurându-şi blugi pe la buticuri, luând masa în restaurante scumpe, stând în juriile diferitor concursuri şi înjurând ca un birjar.

– Scumpe doamne, apropiaţi-vă de măsuţa mea de lucru, pentru că toate aveţi pe cap un fel de pizda mă-sii ştie ce, – invită el, rămânând consecvent în maniera-i de a vorbi.

– În ce-i priveşte pe cei care îşi caută o soţioară tânără şi fermecătoare, pentru ei de ani buni trudeşte cu sârg socio-psihologul şi peţitorul ce pune la cale logodne norocoase, cunoscut în Rusia întreagă, Mişa Feldman! Să-l salutăm pe Mişa, acest talentat muncitor la «fabrica de mirese»! – turuia Havkin debordând de elan.

În aplauzele asistenţei, de la masă se ridică, înclinându-se şi zâmbind, însoţit de fetişcane gen top model, un bărbat de vreo cincizeci de ani, chel cu capul de forma oului, purtând un barbişon vopsit a la Troţki. Feldman era renumit prin faptul că putea să ia din stradă prostituate obişnuite şi să le educe, dar mai mult să le dreseze întru a deveni soţii de oligarhi.

– Şi nu e totul! – se dezlănţuia Havkin. – Glorioasa noastră Janna Balan, întruchiparea intelectului şi graţiei, v-a pregătit un cadou – primul său roman, ajuns best-seller, «Pierduta iubire a membrilor Dumei»! Grăbiţi-vă să primiţi cartea cu autograful autoarei, şi reţineţi: absolut gratis!

Deşteaptă, bine crescută şi plăcută la înfăţişare, Janna, cu discursurile sale politice înflăcărate, contribuise din plin la extinderea popularităţii «tinerilor elţinişti», dar, în ce priveşte omul de rând, aşa şi nu reuşise să facă nimic pentru el, în schimb ea s-a ales cu vile la Rubliovka şi în Spania, cu acţiuni ale monopolurilor resurselor naturale şi cu o agenţie de turism în Moscova.

– Tăticule, vreau şi eu un autograf… – spuse cu alint Oksana. – Îmi permiţi?

– De-te, – încuviinţă Diomid Diomidovici.

Soţia îşi trecu îndemânatic căţeluşa Gherda de pe genunchi la piept şi, legănându-şi graţios coapsele, se îndreptă spre o măsuţă rotundă ce stătea retrasă în adâncul sălii, unde Balan semna cărţi pentru solicitanţi.

– Ai băgat de seamă, Diomidâci, că Rusia este cuprinsă de o adevărată epidemie a scriitorimii? – remarcă acid Vavilonski. – Azi, scriu cu toţii – politicieni, staruri sportive şi de estradă, prostituatele, soţiile oligarhilor, homosexualii… Cum ar putea fi explicată asta sub aspect psihiatric?

Între timp, lângă pian apăru orchestra de jazz şi unii deja prinseră a dansa.

– E o încercare de a se elibera de complexul inferiorităţii, – răspunse Speşniov, reţinând cu coada ochiului că Mowgli îşi lăsă

soţia, îndreptându-se spre Janna, fofilându-se abil printre dansatori. – În adâncul sufletului său fiecare e conştient că talentul adevărat i se dă doar scriitorului, pictorului, compozitorului… Astfel că omul de succes contemporan mai doreşte să dovedească lumii că ar fi şi talentat. Prietenul meu Anton Cighiri, ce părea să aibă un viitor de medic de înaltă clasă, mai să abandoneze studiile la anul trei, de cum îi fuseseră publicate primele povestiri…

– Cighiri! – rosti Vavilonski, lăsându-se pe speteaza scaunului. – Prozator minunat, îi citeam povestirile încă pe timpul când eram în industria petrolieră. Seamănă la stil cu Kazakov.

Pe lângă capitalul său fabulos, pasiunea pentru băutură şi corpolenţa impresionantă, Boris Lazarevici avea una din cele mai valoroase biblioteci din întreaga ţară.

– Kazakov ce ajunsese un beţiv şi pieri, – făcu din cap Vavilonski. – Dar ce se aude despre Cighiri?

– Locuieşte în casa lui de vacanţă, face tâmplărie… De mai mulţi ani, în viaţa asta nouă, aproape că nu ne mai întâlnim…

– Rusia niciodată nu şi-a ocrotit talentele… După un alt păhăruţ dat peste cap, oligarhul se învioră: – Ia fii atent, Diomidovici, la tinerele noastre doamne: dacă una din ele e cu căţelul în braţe, înseamnă că, gata, s-a rezolvat, închingându-şi milionarul; iar cele fără căţel se află în plină vânătoare de răpitoare… – izbucni în hohote de râs Vavilonski.

Speşniov îşi văzu soaţa la marginea ringului de dans, stând în faţa lui Mowgli; stripteseurul arăta rugător, pândaci, pe când Oksana, pierdută, o strângea la piept pe Gherda şi cartea primită de la Janna Balan, retrăgându-şi cotul de care intenţiona să o prindă interlocutorul, părându-se că este gata să izbucnească în plâns. Scena se încheie când Mowgli o luă prevenitor de talie cu mâna sa smolită ce avea degetele în briliante scânteietoare şi ei alunecară în dans pe parchet.

– Eu nu mi-aş încredinţa soţia harmăsarului ăsta, – remarcă Vavilonski, golind paharul.

O transpiraţie fierbinte îl broboni instantaneu pe Diomid Diomidovici şi, ştergându-şi fruntea cu batista, el deja nu mai vedea nimic înaintea sa, decât minunata, trebuie să spunem, pereche, periodic ascunsă de ceilalţi dansatori. Pe cât putea, Oksana se ţinea la distanţă de corpul partenerului, păstrând-i «spaţiul vital» căţeluşei sale, însă Mowgli o ţinea strâns, aproape, bineînţeles că trupurile li se atingeau, acolo, mai jos, se declanşase spectacolul tainic al comunicării lor prihănite, ceea ce o făcu pe Oksana să se îmbujoreze şi, pierzându-se, probabil, cu firea, ea îşi trecu palma mică de pe umărul de voinic al lui Mowgli pe grumazul său dezgolit de care atârna un lanţ masiv de aur… Şi lui Speşniov îi veni în cap gândul că, probabil, tânăra soţie este rece în pat *doar cu el unul*, şi, cu mâna tremurătoare, Diomid Diomidovici îşi turnă vodcă în pahar.

– Da' dumitale unde te uiţi?! – îl admonestă blănăreasa Anghelina Bondari. – Sunteţi bărbat în toată firea!

Sărind de pe scaun şi dând la o parte din mers dansatorii, ea îşi recuperă curând soţul stripteseur, lipindu-se de el într-un blues languros.

Oksana reveni la loc cu o înfăţişarea de şcoliriţă care a greşit.

«O săptămână de arest la domiciliu. Cel puţin», – se gândi răzbunător Diomid Diomidovici, hotărând să treacă discret peste incidentul neplăcut.

– Cu ce ne-a mai fericit noua noastră scriitoare? – se interesă vesel Vavilonski, întinzând mâna după cartea Oksanei. Deschizând-o, el citi cu voce tare fraza de început a romanului: «Suna telefonul». Domnilor, «suna telefonul»! – izbucni el într-un hohot subţire de râs. Ce drăguţ! Janna noastră e leit urmaşa Verei Iosifovna Turkina din proza lui Cehov căreia mintea i se cocea cu adevărat. Dar ce are-a face? Contează că e în floare marasmul!

Oksana stătea cuminte ca un şoricel, din când în când sorbind din şampanie. Speşniov se gândi să-i demonstreze ţoapei de Bondari, dar şi tuturor celorlalţi, dreptul său de a dansa cu Oksana, numai că blestemaţii pantofi îl strângeau insuportabil.

– Doamnelor şi domnilor! – reveni Stanislav Havkin. – Cutezaţi, creaţi, nu vă jenaţi să vă puneţi în evidenţă talentele!

Ţocăind cu tocurile lor subţiri, în sală apăru un stol de modele cu trupuri bălaie, pe care le mâna, jucăuş, cu o vărguţă, ca pe nişte gâşte, un pictor băftos, Vitali Lvovici Şlâkov, participant permanent la întrunirile şi petrecerile de societate. El fusese deja de vreo două ori internat în clinica lui Speşniov, trecând terapii de reabilitare, deoarece era prea vlăguit de genul slab. Îmbrăcat într-o bluză ce stătea liber pe corp, bine făcut şi uşor în mişcări, el le ajuta oaspeţilor să-şi dezvăluie talentul de pictori (să coloreze cu vopsele speciale un model nud) şi de sculptori (să acopere acest model întins pe masă cu caviar, roade ale mării şi verdeaţă).

Într-un colţ mai îndepărtat, o mică gloată de musafiri făcură roată în jurul bardului şi huliganului Artiom Veriovkin, ascultând melodiile lui obscene; alţii urmăreau evoluţia celebrei stripteuse Izida, cunoscută în Moscova toată, trecută în Guiness Book pentru capacitatea sa unică de a înghiţi cu vaginul bile de ping-pong, pe care apoi le lăsa să cadă şi să ţăcănească pe capacul pianului cu coadă. Perechi ameţite, dar şi amatorii de a juca la ruletă sau la aparatele automate, s-au tot răspândit prin spaţiile palatului în căutarea distracţiilor; «Fabricatele» lui Mişa Feldman porniră tainica lor vânătoare…

– Din câte se pare, m-am cam îmbătat! – remarcă Vavilonski, transpirat şi cu obrajii rumeni, întorcându-se spre Diomid Diomidovici. – Doctore Speşniov, ştii de ce te-am invitat eu? Să ai grijă să nu mă îmbăt! Pentru ce crezi tu că te plătesc?!

Atare imprevizibile explozii de bădărănie ale oligarhului îi erau cunoscute lui Diomid Diomidovici, şi el, ca medic de fami-

lie ce era, se vedea nevoit să le suporte. Însă astăzi, în prezenţa Oksanei, se simţi jignit ca niciodată. În semn de protest, apăsă încrâncenat cu vârful unui pantof peste staiful celuilalt pantof, în fine descălţându-şi sub masă blestematul cadou al lui Vavilonski, răsuflând uşurat şi mişcându-şi degetele înţepenite.

PRIETENII SE ÎNTÂLNESC

Unicul caz în care Cighiri nu cruţa banii ţinea de procurarea ziarelor. Obişnuit să citească printre rânduri, el ghicea mişcările viitoare ale vicleniilor politicii ruseşti, iar presa de bulevard îi permitea să-şi facă o impresie despre starea morală a societăţii.

La magazinul din sat, ziarele veneau doar joia şi vânzătoarea Taina Stepanovna, cunoscând pasiunea scriitorului, punea de-o parte pentru el tradiţionalul teanc impunător. După presă Anton Petrovici venea pe bicicletă, iar acasă se aşeza comod în jeţul pliant din pridvor, studiind atent noutăţile.

Astăzi începu, ca de obicei, cu «Viaţa de societate», tipăritură color imprimată pe hârtie de calitate proastă. Cu anumite excepţii de «fapte fierbinţi» (scandalul pe care l-a declanşat în hotelul «Hilton» o cunoscută top-model din cauza că în camera ei lipseau trandafirii; că o cunoscută dansatoare pe gheaţă măritată a rămas gravidă de la amantul ei; un alt scandal, de data aceasta în familia celebrei cântăreţe-pop Aida, ce-şi surprinse soţul în pat cu un tânăr) – numărul era consacrat în întregime reportajului de la «Forumul luxului moscovit», însoţit de fotografii de-a dreptul indiscrete.

«Acesta e timpul nostru şi al puterilor iadului…» – mormăi Cighiri, din cauza fumului de ţigară mijindu-şi ochii şi mângâind pisoiul ce-i stătea pe genunchi. – Elita chefuieşte ca în ajunul apocalipsei…

Dar stai, ce-i cu fizionomia asta? Mamă, mamă, păi acesta e Dimka Speşniov… Şi cu câtă afecţiune priveşte el spre oligarhul Vavilonski… Dimka, Dimka, unde ai alunecat, băiatule… Dar ştii tu oare, Prohor, că în cealaltă viaţă el îmi era cel mai bun prieten?... Împărţeam frăţeşte ultima bucăţică de pâine… Iar odată chiar ne-am îndrăgostit de două surori…

– Dar înțelege odată, Dimon, eu nu sunt gata de așa ceva! – spuse Anton, gesticulând și umblând aiurit prin odăița lor îngustă ca un penar din blocul comunal de pe strada Bolșaia Serpuhovskaia. – Nici moral, nici material! Gândește-te și tu: cine sunt eu? Un biet studențel cu studiile neterminate care închiriază un ungher la prietenul său! Întreaga mea avere încape într-o geantă nu prea mare. Unde să locuim noi cu copilul și pe ce bani?

– Eu am vorbit cu ea, – îl liniștea Speșniov. – Svetka e de acord să treci cu traiul la ei, la Sokol. O să trăiți împreună cu soacra într-un apartament de două camere. Iulka mai că nu e acasă, prinsă mereu în turnee…

Iulia – o blondină miniaturală cu ochi căprui – era iubita lui Diomid și lucra la circ, asistând-o pe celebra iluzionistă Tarasova, care o străpungea cu săbii și o tăia în jumătate cu ferestrăul. Sveta era cu un an mai mare și doar la figură semăna cu sora sa. Chiar de la prima întâlnire, Anton rămăsese fermecat de fețișoara ei mică de midinetă, de ochii verzi, mari, de cârlionții castanii ce alunecau vălurat peste umeri și, în special, de maniera-i jucăuș-încrezută de a se comporta caracteristică doar actrițelor (Sveta studia la anul trei al școlii de teatru)… «Păpușelele noastre» – astfel își numeau prietenele, nu fără a se mândri, și oriunde ar fi apărut ei în patru, surorile atrăgeau atenția nu doar bărbaților, ci și femeilor.

Iarna anului 1976 a trecut în frecventări colective a cinematografelor, patinoarului din Lujniki, plimbări pe schiuri în Parcul Neplicticos și intrări prin cafenele, unde Anton își cheltuia

primele onorarii: unele povestiri ale sale fuseseră publicate în ziarul «Munca» și revista «Săteanca», ce anunțaseră concursuri literare, la care Cighiri ieșise printre câștigători! Uneori, «păpușelele» rămâneau la ei peste noapte, paturile perechilor îmbrățișate fiind despărțite doar de un dulap pentru haine pus în lungul camerei, astfel că, în giugiulelile lor, ei se auzeau reciproc.

– Câte bețe ai pus tu, Antoșa? – se interesa Diomid, când, în faptul nopții, ieșeau să fumeze la bucătărie.

– Patru. Da' tu?

– Cinci.

– Lasă, nu trișa, am numărat eu!

Pentru Anton, aceasta era perioada de consolidare a încrederii în forța sa bărbătească și a talentului său literar.

– Dimon, ai observat că inițialele mele coincid cu ale lui Anton Pavlovici Cehov? – îl întreba Cighiri pe Speșniov, răsfoind iar revista «Săteanca». – Nu este exclus să fie un semn al destinului». «Așa o fi, – cădea de acord Diomid. – E ceva». «De ce n-aș ajunge și eu un medic bun și un scriitor pe potrivă?»

Apoi și-a crescut un barbișon – e drept, cam rar, – a la Cehov.

Dar se întâmplă că viitorul său construit atât de fericit în imaginația sa se risipi ca un castel din cărți din cauza că un spermatozoid aiurit, unul din confreria lor de milioane, în pofida tuturor precauțiunilor Svetei și ale lui Anton, încolți una din celulele ei reproductive, astfel apărând «corpul galben al graviditățiі»...

– Veți trăi la soacră! – răspunse sarcastic Anton. – Însă mie doar la auzul acestui cuvânt... îmi vine să mă... mă trec fiorii! În genere... Totdeauna am detestat bărbații care în loc să se însoare, se mărită... Și-apoi ce va fi cu Sveta? S-a zis cu cariera ei artistică!

– Anton, nu umbla cu șoalda, – spuse pașnic Diomid. – Recunoaște că te gândești doar la tine, nu și la ea.

– Da, la mine, naiba să mă ia! – se aprinse Anton. – Trebuie să învăț măiestria scriitoricească, să cunosc viața în multiplele ei manifestări, să călătoresc prin lume... Iar pentru așa ceva trebuie să fiu liber! Iată etapele urcușului unui scriitor: prima – să învețe a scrie cu măiestrie; a doua – să-și facă un nume; a treia – să reziste la proba gloriei... Iar dacă mă voi gândi să mă căsătoresc și eu, aș face-o doar după a doua etapă! Dar asta e, pe Sveta o iubesc cu adevărat...

– Tu știi prea bine că un avort nereușit poate duce la sterilitate. De ce să riscăm cu sănătatea ei?

– Și ce-i de făcut? – dispera Anton, lăsându-se să cadă pe scaunul de lângă masa rotundă și luându-și teatral capul între palme.

– La maternitatea «Krupskaia» lucrează un ginecolog excelent, Ghevorkian îi spune, poreclit Mâini de Aur... A apelat la el și o prietenă de la circ a Iuliei. Internare pe trei zile, garanție antiseptică sută la sută, anestezia cea mai modernă. Dar ia bani nebuni.

– De unde să-i iau?... Nici nu ne putem permitem să ducem albiturile la spălătorie...

– Vindem pardesiul meu polonez...

– Dimâci, ți-ai ieșit din minți?! Când mai cumperi tu unul ca acesta?

– Naiba să-l ia. Oricum, iarna e pe sfârșite.

Până la Noul Ierusalim a ajuns cu primul autobuz din zori. Soarele ce se înălţa aurea şerpuirile râuleţului Molodilnea şi deluşoarele vălurate acoperite cu pădure tânără. Ici-acolo pe pantele lor se vedea smaraldul grânelor de toamnă ce alterna cu postate negre de arătură, însă cea mai mare parte a pământului era acoperită de buruian uscat, ruginiu, ce asalta bieţii copaci pirpirii ce păreau că-şi dau duhul. Câmpiile mănoase de cândva, lăsate paragină de «capitalismul sălbatic», erau îngră-

dite cu garduri înalte, durate recent, dincolo de care continua construcţia vilelor celor cu punga groasă. Aceste privelişti care îl întristau şi îl răneau adânc pe Anton Petrovici se împleteau cu amintiri din tinereţe, sporind şi mai mult neliniştea pentru prietenul său de demult, ce-i fusese atât de apropiat, Diomid Speşniov, care, precum presimţea Cighiri, ar fi avut urgent nevoi de ajutor.

În trenul electric, vagoanele căruia se umpleau pe măsură ce se apropia de Moscova, Anton Petrovici era încercat de acel gen de disconfort, caracteristic celui obişnuit cu spaţiile rurale libere şi întinse până la orizonturi. Iar vocile târgoveţilor ce bântuiau prin vagoane, propunând călătorilor fel de fel de mărunţişuri, confirmau ca şi cum o dată în plus, că el deja se desprinsese cu adevărat de viaţa urbană, devastată de deşertăciune şi arivism.

Din fericire, centrul medical al lui Speşniov se afla la marginea parcului «Timireazev», nu departe de staţia de tren Grajdanskaia, astfel că Cighiri nu a trebuit să urce şi în transportul municipal. Ultima oară îl vizitase pe Speşniov acum câţiva ani, când acesta trata de alcoolism în localul fostei grădiniţe de copii, pe care o arendase. Acum însă aici se înălţa o elegantă clădire alb-albastră cu trei etaje, ce avea pe faţadă o firmă impunătoare. Profilul de bronz al lui Diomid şi cuvântul «scump» ce speria îl făcu pe Anton să se intimideze oarecum, însă el îşi reveni îndată, intrând hotărât în ghereta pazei de la intrare.

– Şterge-o de-aici! – flutură cu mâinile spre el un gardian bătrân îmbrăcat în uniformă neagră cu ecuson la piept. – Uite cum dau năvală… Nu am de fumat!

– Aş vrea să-l văd pe Diomid Diomidovici Speşniov, – spuse Cighiri, roşind involuntar.

– Aţi fost programat? – scăzu tonul paznicul

– Nu… E o chestiune… absolut personală…

– Toţi sunt cu personale.

– Pe mine, – rosti apăsat Anton Petrovici, – o să mă primească.

Gardianul smiorcăi nemulţumit, bătând cu degetele groase în plasticul mesei, spunând împăciuitor:

– Actele.

De cum s-a rupt de noul mod de viaţă şi s-a retras în pădure, Cighiri nu se gândi să intre în niciuna din nou înjghebatele uniuni scriitoriceşti, păstrându-şi vechiul carnet de membru al Uniunii Scriitorilor sin URSS. Din câte se putea înţelege, văzul carnetului roşu cu profilul auriu al lui Lenin pe el trezise în gardian memoria genetică şi el, ţinând într-o mână actul deschis, cu cealaltă apăsă butonul telefonului.

– Karinocika Ianovna, aici Şapovalenko, – spuse surd. – A venit un scriitor… Anton Petrovici Cighiri… La şef… Spune că e ceva urgent, – la aceste cuvinte Şapovalenko îi făcu complice din ochi, iar peste câteva zeci de secunde îl îndrumă amabil: – Etajul doi, cabinetul două sute unu.

Traversând curtea vastă, asfaltată, în care, sub şoproane, se aflau câteva maşini luxoase şi ambulanţe, Cighiri ajunse la intrarea în clădire unde, ciripind ca păsărelele, fumau câteva tinere în halate medicale scurte, care îşi aruncară fugitiv priviri uimite în amestec cu desconsideraţia asupra vizitatorului. Văzându-şi chipul reflectat în sticla opacizată a uşii de la intrare, Anton Petrovici înţelese definitiv că cu barba sa stufoasă şi pletele prinse cu cureluşă pe frunte, într-o geacă uzată de camuflaj şi blugi ieftini, precum era, plus punga de plastic pe care o avea la subsuoară – accesoriu de nelipsit al boschetarilor din metropolă – el producea asupra orăşenilor o impresie deloc măgulitoare.

Îşi şterse stăruitor, hârşâitor de covoraşul dungat pantofii de sport crăpaţi, pentru a nu lăsa cumva urme pe covorul aşternut peste scările de marmură, iar după ce urcă treptele, curând se pomeni într-o anticameră spaţioasă, unde în faţa monitorului de

calculator stătea o blondină robustă în costum sobru de un albastru-închis.

– Diomid Diomidovici vă aşteaptă, – zâmbi ea larg cu faţa-i frumoasă, machiată cu măsură.

Deschizând uşa masivă cu tăblie lucioasă pe ea, Cighiri se pomeni într-un cabinet spaţios, mobilat luxos. De după biroul masiv, deasupra căruia atârna portretul renumitului psihiatru Korsakov, se ridică şi păşi în întâmpinarea vizitatorului Speşniov, vizibil îngrăşat, îmbrăcat într-un costum deschis cu sacoul descheiat. Faţa-i cam umflată era uşor maronie de la bronzul care nu părea să fie deloc de la soarele de pe aici. («Am fost cu soţia pe insulele Maldive», – avea să-i spună mai târziu.) Instinctiv, el desfăcuse mâinile a îmbrăţişare, dar temându-se, probabil, să nu-i fie pătat sacoul, se răzgândi, rezumându-se la strângerea de mână.

– Mă îngraş, frate! – se plânse el dramatic, conducându-şi musafirul spre măsuţa din colţ, unde în jurul unui samovar stăteau aranjate farfurioare cu fructe şi dulciuri. – Din automobil – în jilţ, din jilţ – în automobil… Iar tu, după cum arăţi, ai cam sălbăticit în pădurile tale!

– Păi, iată… cu ocazia asta ţi-am adus şi ţie nişte ciuperci din crângul meu… – se intimidă, parcă, Cighiri, întinzându-i lui Diomid punga de plastic.

– Karina! – îşi chemă Speşniov secretara. – Ia vezi dumneata cu ce daruri ale naturii ne alintă scriitorii! Pune-le în frigider şi adă-ne o sticlă pentru o discuţie amicală!

Până să ciocnească cu vizitatorul neaşteptat coniacul din pahare mari, grele, de cristal, el trase cu ochiul la ceasul de mână şi preîntâmpină:

– Scuză-mă, prietene, dar nu pot să-ţi acord decât patruzeci de minute…

– Sigur că înţeleg… – bălmăji Anton Petrovici. – Pur şi simplu… aşa, spontan, mi-am zis să trec pe la tine… M-a luat o nelinişte…

– Probleme de sănătate? – presupuse atent Diomid. – De ce te plângi?

– De o permanentă lipsă de bani! – spuse Cighiri pe un ton vesel, dând fraza pe care nu o singură dată a folosit-o la vizitele medicale.

În ochii înguşti şi roşcaţi ai lui Speşniov apăru ceva glacial, pe o clipită faţa îi încremeni, astfel că, în sinea sa, Cighiri se admonestă pentru vorba atât de nelalocul ei în acest caz: îmbogăţind, Diomid devenise cărpănos, iar Anton Petrovici nu i se adresă pentru ajutor nici în cele mai grele zile ale vieţii sale.

– Banii sunt ceea ce le lipseşte tuturor, – răspunse lunecos Speşniov. – Eu cu Oksana pur şi simplu suntem afundaţi în credite.

– Nu m-ai înţeles, Diomid! – trecu mai că la şoaptă Cighiri, scoţând din buzunar ziarul «Viaţa de societate» împăturit în patru. – Am venit să te ajut… Mi se pare că te urmăreşte o primejdie… Ai nimerit într-o astfel de companie, mai ales în noaptea de cinci spre şase iunie…

– Ah, iată despre ce-i vorba… – surâse Diomid. – Ştiut lucru că lumea bună a capitalei cam jumătate e alcătuită din elemente criminale… Însă pe mine nu are cine mă vâna… În primul rând, sunt sub ocrotirea influentului Vavilonski… Secundo, medicii nu sunt atacaţi nici chiar în timpul celor mai dure reglări de conturi.

– Dar nu despre asta vroiam să-ţi spun! – se emoţionă Anton Petrovici, îmboldind cu degetul în ziar. – Nicicum despre asta! Toate astea nu se iau din nimic şi nu sunt întâmplătoare! Vreau să-ţi amintesc că şase iunie este ziua de naştere a Antihristului! Astfel că forumul vostru… Îmbuibarea, în timp ce poporul flămânzeşte, muieri cu fundul gol… injuriosul Veriovkin… rătăcita aia Izida cu neruşinarea ei… Toată acest triumf al ghiftuirii şi potlogăriei fără limite – crede-mă, toate astea s-au întâmplat sub semnul Antihristului! Venirii domniei lui îi preced semnal-

mente pe potrivă: decăderea moravurilor, sărăcia devastatoare, boli incurabile, vărsări de sânge… Toate cele prezise de Hristos: «se vor ridica un popor asupra altuia şi o împărăţie asupra alteia, vor fi dese răscoale şi războaie, vrajbe şi lupte, sminteli şi nelegiuiri, lepădări şi trădări…» Deja Antihristul e printre noi! Dacă nu e oprit la timp, va ucide prorocii adevăraţi şi va trona în lume! Diomide, – se înflăcără Cighiri, – aminteşte-ţi la ce visam noi în tinereţe… Tu eşti un mare muncitor… salvator de vieţi… medic de la Dumnezeu… Mi-e frică pentru tine, fugi din această companie!

– Ştii la ce m-am gândit eu acum? – răspunse Speşniov, privind cu ochii mijiţi de ironie spre Anton Pavlovici. – Se vede că tu, Antoşa, ai prea mult timp liber, dacă citeşti şi Biblia… Pe când eu mă trezesc zilnic la ora şase şi mă întorc acasă spre miezul nopţii. – El consultă ceasul. – Cu părere de rău, sunt aşteptat. Deci, hai, precum se spune, la botul calului…

Rumegând pe urmele coniacului o felie de lămâie, Speşniov îl aţinti pe Anton Petrovici cu o acută privire de profesionist.

– Antoşa, spune-mi, tu nu cuva auzi şi fel de fel de voci?

– Numai «Vocea Americii» şi «Deutsche Welle».

– Nu te arici, ştii tu despre ce zic eu.

– Şi eu despre acelaşi lucru. Nu crede că sunt nebun. Şi vreau sincer să te ajut. Treci cumva pe la mine.

– Cumva, cândva, voi trece. – Cu oarece neîndemânare, Speşniov îşi trecu palmele pese buzunare. – Antoşa, – spuse el pe un ton de scuză, – ţi-aş fi da nişte bani, dar… mă crezi?... toţi sunt la cont…

– Nu am venit pentru aşa ceva, Dimâci.

– Înţeleg, înţeleg… Mulţumesc pentru ciuperci şi pentru grija pe care mi-o porţi… Şi totuşi… dacă se întâmplă cumva să auzi voci, telefonează-mi.

– Să ştii că nu sunt nebun, – răspunse ferm Cighiri.

ISTERIA

— Păpicule, încetează să te mai bosumfli, – spuse împăciuitoare Oksana, când Speşniov, după ce-şi făcu duşul, intră în dormitor. – Mai bine ţi-ai săruta fetiţa, – adăugă ea, aruncând de pe pat revistele lucioase, împingând cu picioruşele plapuma spre speteaza patului şi întinzând spre soţ mâinile nerăbdătoare. – Ei, păpicule…

În vocea ei Diomid Diomidovici depistă atât de cunoscuta-i intonaţie de o tandreţe falsă, caracteristică unei femei infidele.

– Eu nu sărut fetiţe care se îmbrăţişează cu oarece striptiseuri, – făcu el, aşezându-se pe marginea patului.

– Iar cu ale tale! – spuse necăjită soţia. – Cu ce sunt eu vinovată, dacă el m-a invitat?!

– Vinovată că nu i-ai refuzat. Tu eşti soţia unui VIP, a unui far în medicină, pe care îl frecventează lumea bună a capitalei, pe când acesta… Tarzan…

– Mowgli, – corectă Oksana.

– Nicio diferenţă! E un afemeiat care îşi tresaltă ouăle în faţa doamnelor bătrâioare..

– Cum aş fi putut refuza, – îl întrerupse soţia, – dacă el se lipi, ca o frunză de pe măturicea din baie?... Are nişte labe…

– De câte ori să te învăţ eu pe tine?! Oare nu înţelegi tu că acest tâmpit nu e din cercul nostru? Că, dansând cu el, tu îi strici imaginea soţului tău?

– M-am săturat de imaginea asta a ta… – spuse Oksana suspinând. – Trăiesc ca un câine la legătoare… Asta nu se poate, ceea nici atât, nu te du încolo, cu cutare nu dansa…

– Dacă ar fi fost doar un dans! – prinse a tremura la năvălirea unui val de furie Speşniov. – Te tot frecai de el cu pubisul şi îl ţineai de după gât! Vedeţi, oameni buni, ea s-a săturat de legătoare! Păi tu trăieşti ca în sânul lui Dumnezeu! Eu robesc din zori

până în noapte ca să nu-ţi lipsească nimic! Iar din partea ta nu se cere decât să fii decentă!

– Scuip eu pe decenţa ta! – erupse imprevizibil Oksana, parcă ea însăşi speriată de cele ce spuse şi amuţind în aşteptarea loviturii.

– Ah, curvă ce eşti tu! – se înfurie Diomid Diomidovici, dându-i soţiei o palmă, de la care feţişoara ei frumoasă se smunci şi căzu pe pernă. – Tu eşti a mea… şi numai a mea… – se dezlănţui el cu respiraţia sincopată. – Şi o să faci ceea ce-ţi voi spune eu… Dacă ai nevoie de… indecenţă… Îţi arată eu ţie indecenţă!... – Aruncându-se asupra soţiei, prinse a-i sfâşia înnebunit cămaşa de noapte. – Eu ţi-s Tarzanul şi Mowgliul tău!

La început, ea încercă să se împotrivească, scoţându-şi coatele în faţă, însă se văzu nevoită să cedeze în faţa agresivităţii soţului, chircindu-se şi scâncind, iar Speşniov, imprevizibil pentru el însuşi, posedă trupul supus al soţiei. Umilind-o cu un fel de brutalitate primitivă, el se umplea de plăcerea posesiei pe care o simte masculul dezlănţuit şi de triumful neguros al celui puternic.

– Na, na, căţea ce eşti tu… Primeşte, primeşte… pentru toate… ce le-ai făcut tu cu mine… – hârcâia el.

Dintr-odată, trupul ei moale se încordă peste poate, mâinile-i cuprinseră spatele transpirat al soţului şi plânsetu-i subţire trecu în hohot isteric, sugrumat, de eliberare…

Nedându-şi seama îndată de ce s-a întâmplat, Speşniov se lăsă în genunchi în faţa Oksanei, începând să-i acopere trupul frumos şi smead cu sărutări de iertare şi recunoştinţă.

– Iubita mea… Unica mea… Iartă-mă… Numai cu tine… Numai pentru tine… – turuia el, ştergându-şi lacrimile ce-i dădură ca şi neanunţate.

Apoi ea stătu vlăguită alături de el, potolindu-şi furtuna emoţiilor, răsfirând uşor părul cârlionţat de pe pieptul lui Diomid Diomidovici cu unghiile lungi ale degetelor ei sensibile şi spuse cu oarece uimire:

– Păpicule, ce-a fost asta?... Super, pe cuvântul meu…

– Blestemata de gelozie… – făcu spăsit Speşniov. – Nu pot face nimic cu mine însumi. Încă din tinereţe…

– Dacă eşti gelos, înseamnă că iubeşti, – zise împăciuitor Oksana, culcuşindu-se mai comod lângă soţ.

Când se întoarse seara târziu de la şedinţa cercului literar, pe care îl frecventa două ori pe săptămână, Anton îl surprinse pe Speşniov asupra unei stranii îndeletniciri. Doar în maiou şi chiloţi, stând oarecum nesigur la masa rotundă, Diomid ardea la flacăra brichetei o mănuşă albă de marochin, pe care o ţinea deasupra scrumierei de ceramică.

– Ce faci, te-ai ţicnit?! – exclamă Cighiri, cu o lovitură de palmă stingând flăcăruia ce începuse să devoreze mănuşa, pe care o şi aruncă în găleata pentru gunoi, turnând peste ea apă din garafă.

– «Şi mâna mică toată în inele…» – declamă Speşniov, izbucnind într-un hohot prostesc de râs. – Ce e cu tine, Anton, te-ai dat cu pompierii? Din câte îmi amintesc, nu te-am chemat la «01»…

Şi Anton înţelese că prietenul său e beat criţă.

Ochii roşcaţi şi umflaţi ai lui Speşniov lăcrimau – fie de la fum, fie de la plâns. Din obişnuinţa dimineţilor când se dregea după beţie, el îşi lingea buzele vinete umflate, iar vorbirea îi era cleioasă şi excitată.

– Îţi pare rău de căcatul ăsta de mănuşă, pe care a uitat-o aici Iulka? – se strâmbă el. – Da, a cam luat-o peste mutră… Ceea ce nu înseamnă că trebuia s-o rupă… spre uşă… Eu nu o alungam… Nu vroiam decât să clarific anumite momente cam picante…

Pe masă lucea verde-închis o sticlă de lichior finlandez, pe care o aducea de obicei asistenta de la circ la întâlnirea-i cu bieţii studenţi. Tot aici era staniolul unui ambalaj pentru cioco-

lată. Iar Diomid trăgea din când în când câte un gât de vin ieftin «Agdam», apoi un fum de țigară. Patul său era răvășit în urma celor doi ce făcuseră dragoste, iar în camera cu aerul destul de stătut se mai simțea încă aroma de parfum de damă.

– Îi arăt eu Liova… – spuse Speșniov toxic, turnându-i lui Anton o jumătate de pahar din sticla întunecată, care în mediile studențești era numită «stingător». – Ce fel de Liova îi sunt eu ei? Ce, seamăn cumva a evreu?

– Când bei, începi să aduci a evreu bătrân, – făcu bine dispus Cighiri.

– Dar tu a ce aduci, a rus tânăr? – se supără Diomid. – Naiba să te ia…

– Și totuși, ce s-a întâmplat înde voi?

– Îți dai tu seama, cățeaua aia m-a numit Liova… – surâse jalnic Speșniov. – Ba mai rău, Liovușka!

– Cui nu i se întâmplă inexactități din astea? – încercă să-l calmeze Anton. – Că doar trăim într-un câmp informațional aiuritor… Fiecare din noi are mulțime de cunoscuți, poate să confunde… Nu-i exclus că acest Liovușka o fi pur și simplu un coleg de-al Iuliei…

– Să vezi confuzie… – urlă Diomid. – În timpul orgasmului!

– Mda, asta modifică situația… – îl compătimi Anton, turnând rămășița de vin. – Freud pe toate liniile.

– Anume că! – se înflăcără Speșniov. – Iulka, Iulecika mea… Minunata ei piele fină… Sânișorii ei cu mamele roz… talie de viespe… Aș putea spune că chiar m-am înrudit cu ea… Și iată că un oarecare Melamed… uzează de trupul ei, și Iulka mea dă la fel din funduleț, geme și spune aceleași cuvinte… Poți să-ți ieși din minți, nu alta…

–Dar ce are a face aici Melamed? – nu pricepu Cighiri.

– Antoșa, sper că nu mă consideri un idiot! – scânci printre lacrimi Diomid. – Înainte de a o lăsa să plece, am descusut-o la sânge, am stors tot din ea… La început încerca s-o dea în zigzag,

ca vipera pe tigaie… După care a prins a boci și recunoscu totul! E vorba de un oarecare Liova Melamed, trombonistul din orchestra circului… Și cică asta s-ar fi întâmplat înde ei doar o singură dată, după o petrecere în colectiv… «Și cu cine ți-a fost mai bine?» – o întreb eu. «Cu tine, Dimocika, bineînțeles cu tine! Nu aveam de gând să te abandonez pentru el»… La drept vorbind, eu presimțeam asta de mai mult timp… Iar acum am un plan definitiv. – Speșniov se apropie de dulapul de haine, de unde scoase și își puse pe față o mască cu nas cârn și mustăți de cavalerist.

– Cu cine seamăn? – se interesă el cu o voce spăsită, abia ținându-se pe picioare.

– Cu tovarășul Ordjonikidze, – făcu Cighiri, reținându-și cu greu zâmbetul.

– Perfect! – se bucură Diomid. – În iulie ei pleacă în turneu la Adler, unde mă voi înfățișa și eu în chipul tovarășului Ordjonikidze și… – la acest moment el icni. – Și îi dau de gol!

– Și ce sens ar avea, Dimon? – se îndoi Anton.

– Sensul de a-i da pe față minciuna! – răspunse Speșniov, scoțându-și cu gest de scamator masca.

TRUPUL ŞI SUFLETUL

De la vilă Alevtina plecă la fel cum a venit – cu scandal. Noaptea, când să iasă pentru treaba mică, Anton Petrovici anină cu piciorul de firul frigiderului din verandă, scoţând ştecherul din priză. Dimineaţa l-a trezit un fel de hârşâit şi un glas bubuitor, ce răzbăteau de după perete. Alevtina vorbea de una singură, gândindu-se că soţul nu poate să nu audă supărarea ei.

– Dar unde i-au fost ochii diavolului ista crăcănat? Că lui ce i-i? I-i în cot! Trăieşte ca un scriitor, nu are grijă de nimic! Şi de ce ar avea, odată ce există Alevtina?...

– Ce-i cu hârâitul acesta, boieroaico? – se interesă ironic Cighiri, apărând în tocul uşii.

– Tot te-am rugat să muţi păcătoasa asta de priză mai încolo, în ungher! Dar aşa, cum iese, de florile mărului am cărat eu în spate produse de la Moscova, ca tu să le dezgheţi?! – se răsti soţia, stând în pirostii dinaintea frigiderului şi ştergând cu o cârpă o mică băltoacă întinsă pe podea. Alături, pe măsuţa de plastic, stătea salamul scos din ambalajul ud, caşcavalul şi altele.

– Iertare, Alionka, – spuse vinovat Anton Petrovici. – Ce să-i faci, era întuneric… Asta e, nu am observat…

– Întuneric! – îl îngână ea. – Dar să fi fost şi lumină, tot aia era! Ţie ţi-i în cot de toate, în afară de romanele tale! Robeşti asupra lor, chiar dacă nu ţi le publică nimeni şi nu primeşti o copeică pe ce faci… Stai şi buchiseşti noaptea întreagă… La ce bun? Că ai plăcere din asta! Toată viaţa nu faci decât ceea ce-ţi place… Iar muncile ordinare n-are decât să le facă Alevtina, de aceea a şi fost ea adusă aici…

– Şterge-o.. – se sufocă Cighiri. – Şterge-o de aici! Nu am deloc nevoie de trebăluirile tale muiereşti, de grijile tale pe care încerci să mi le bagi pe gât, după care tot eu rămân cel vinovat! Treizeci şi patru de ani m-am descurcat fără ele, mă descurc şi de aici încolo!

Cuprins de furie, el se urcă în «creatoria» sa, mormăind revoltat: »Nu poţi băga în acelaşi ham un cal şi o căprioară»…

După o astfel de întâmplare nu putea fi vorba de niciun fel de muncă de creaţie. Aşezându-se la masa de scris, Anton Petrovici nu putea să facă altceva, decât să răsfoiască ziarele.

– Eu m-am dus… – spuse după un timp, cu voce spăsită, Alevtina de undeva de pe scară.

– Drum bun şi cale bătută, – făcu Cighiri, fără a se întoarce.

Apoi, trist, cu sentimentul unei căinţe întârziate, privi prin geam pe urmele soţiei ce se îndepărta, în ultimii ani cu figura tot

mai împovărată, trăgând după ea geanta pe rotile. Pentru că anume el, Cighiri, oarecum iresponsabil, smulse cândva un pomuleţ din ţărâna lui nordică, transplantându-l în capitală…

Toate au pornit la Casa de odihnă a scriitorilor din Gagra, într-o lună de mai, când natura înflorea din abundenţă. Marea de peruzea, liniştită, îndemna, predispunea la înot şi dulce trândăvie pe plajă, de unde o luai apoi spre vreun grătar ce adia a friptură din cafenelele deschise pe marginea străzii. Astea i se asociau lui Cighiri cu adevărata ospitalitate caucaziană, cu generozitatea stimulată de băutură a oamenilor din sud, astfel că, odată cu alte persoane sosite la odihnă, lua drept adevărată idioţenie absenţa din magazinele de aici a vinurilor locului şi a vodcii ruseşti care, în corespundere cu dispoziţiile partidului de a lupta pentru trezie, apăreau în cantităţi mici în vânzare. «Crede-ţi-mă, hulubaşilor, asta nu va dura mult, – spunea cunoscutul critic literar Abram Epştein, vecinul de masă al lui Cighiri, arătând cu degetul în sus, după ce, în ziua sosirii, ei stătură la coadă câteva ore, întorcându-se spre amurg cu sticlele pe care reuşiseră să le obţină. – În Rusia există două tabuuri: vodca şi limba rusă. Cel ce îndrăzneşte să atace aceste lucruri sfinte, numaidecât zboară de acolo, de sus!» «Nu ne îngenunchează ei», – îi ţinu isonul Anton. – «Niciodată!» – îl susţinu cu înflăcărare Epştein.

La acea vreme Anton Petrovici era deja un scriitor profesionist, diplomei sale de medic alăturându-i-o pe cea de absolvire a cursurilor superioare de literatură de la institutul «Gorki». Publicase patru cărţi de proză, era bine primit de critică, devenind laureatul premiului Puşkin, iar onorariile câştigate îi permiseseră să-şi procure o garsonieră în Izmailovo, unul din sectoarele capitalei.

Serile, beau în camera lui Epştein şi a poetesei Tatiana Sazonova, tânăra soaţă a acestuia, luată dintre studentele institutu-

lui de literatură, unde ținea prelegeri Abram Moiseievici, rămas văduv de tânăr. Era perioada dezmorțirii activismului politic în țară, apăruseră «fronturile», «uniunile» și chiar «partidele», spre apusul perestroikăi lui Gorbaciov, pe cerul tulbure al căreia deja sclipeau scânteile viitoarelor conflicte internaționale din republicile-surori. Deștept și pus pe vorbă, în timpul chefurilor Epștein făcea pronosticuri curajoase referitoare la viitorul Rusiei, după care Tatiana citea versurile sale de dragoste, niciunuia din ei netrecându-i prin cap că această odihnă scriitoricească la mare le va fi cea din urmă.

Dimineață, apăru și a patra lor vecină de masă – o tânără blondă coborâtă parcă de pe pânzele pictorului Deneika, era din Severodvinsk și o chema Alevtina. În perioadele autumnale, când scriitorii se răreau deja pe la casa de odihnă, fondul literar vindea bilete pe la întreprinderile industriale.

– Ce mai e și cu georgienii ăștia… – se plânse ea cu vocea-i tandră, catifelată. – Se leagă de tine la fiece pas… Parcă ar fi o vendetă, nu alta!

– Trebuie să vă vopsiți urgent în brunetă, – o sfătui cu ironie Epștein.

– Credeți că așa ar fi mai bine? – își îndreptă ea ochii neîncrezători spre critic.

– Nu-l ascultați pe Ava (astfel, cam jenată, își numi Tatiana soțul), nu-l ascultați, glumește. În ce-i privește pe bravii ăștia călărași, sigur că-i atrag formele dumitale.

– Asta e, dânșii preferă formele în detrimentul conținutului, – plusă vesel Cighiri, roșind, îndată ce-și dădu seama că remarca sa ar fi putut să i se pară nepoliticoasă tinerei din nord. Însă aia, slavă Domnului, nu sesiză subtextul netacticos.

– Și cu ce vă ocupați acolo, în Severodvinsk? – se interesă Abram Moiseievici.

– De fapt, e o taină… – roși puțin Alevtina. – Dar vă spun: noi construim submarine. Asta, ca și cum nu ați fi auzit nimic.

– Eu? Mormânt nu alta! – o încredință Epștein, făcându-i discret din ochi lui Cighiri.

După ce-și bău compotul, Alevtina spuse gânditoare:

– Nici nu știu ce să fac… Vroiam să merg la piață, însă ei se țin scai…

– Sunt gata să vă însoțesc! – spuse deodată Cighiri. – Să cumpăr și eu agică și suluguni.

Au convenit să se întâlnească peste jumătate de oră la stația de autobuz.

– E cu adevărat încântătoare în naivitatea și simplitatea ei, – observă Tatiana Sazonova, după ce vecina plecă.

– Frumusețe din nord, – constată Epștein. – «Farmec și chip luminos». Aveți dreptate, Antoșa, punând ochii pe ea.

Ca și ceilalți solicitanți cazați pe bază de contract, Alevtina locuia într-o clădire mai puțin confortabilă, situată la poalele munților, dintr-o parte înghesuită de șoseaua aglomerată, de cealaltă – de huruitoarea cale ferată. Iar scriitorii ocupau clădirea cu două etaje, modernă, situată aproape de plajă.

În dimineața următoare, Cighiri rezervă alături o laviță și pentru Alevtina, cât mai aproape de apă.

Când o văzu în minusculii ei bikini, el încercă o confuză înfiorare trupească, presimțind un viitor roman amoros. Ocrotindu-și singurătate de creație, în ultimul timp Anton Petrovici evita legăturile serioase cu femeile (mai periculoase erau, în special, poetesele impulsive, predispuse la sondaje «psihologice»), preferând contactele carnale necomplicate cu ființe simple, naive. Experiența sa păcătoasă de bărbat îi spunea că și de data aceasta va fi la fel, însă, la un moment dat, situația se complică.

Curând, într-un «desant» scriitoricesc, Anton Petrovici trebuise să plece la o întâlnire cu muncitorii dintr-un sovhoz ce cultiva citrice (în acele vremuri atare contacte cu cititorii erau rutinare), după care se întinse un chef pe cinste. În camera sa Cighiri ajunse târziu după miezul nopții, dimineața trezindu-se

cu mari dureri de cap, iar când veni la prânz, o găsi pe Alevtina în cercul unor scriitori-concurenți. În absența sa, iscusiții donjuani georgieni reușiseră pur și simplu să-i sucească mințile acestei blondine miniaturale, potopind-o cu complimente, plimbând-o prin oraș într-o «Volgă» albă și chiar o ademeniseră într-o cafenea.

– Să vedeți ce prost iese toate… – se dezvinovăția fata în fața lui Cighiri după cină, când el o invită la cinema. – Vahtang aista… care cam șchiopătează… deja mi-a procurat bilet… Două ore întregi mi-a tot citit din versurile sale în limba gruzină…

– Și erau bune? – se interesă ironic Anton Petrovici.

– Probabil… Pentru că el transpira tot…

– Alionka, îmi sunteți dragă și eu o să lupt pentru dumneata, – declară Cighiri mai în glumă, mai în serios.

– Nici nu știu ce să fac, – roși Alevtina. – El m-a servit cu frigărui… Și cu vin… «Mukuzini»…

Cel mai stupid era că dânsa se îndoia pe cine să-l aleagă, pe Cighiri sau pe Vahtang, acest insistent Byron georgian!

Dimineața, pe plajă, Cighiri stătea demonstrativ alături de Alevtina, iar seara o conduse la restaurant pe o stradelă înfiorată de foșnetul castanilor. Vahtang îi urmărea din «Jiguliul» lui vișiniu, claxonând în draci. Mai târziu, când Cighiri dansa cu «frumoasa din nord» în clarobscurul restaurantului, sub o sferă sclipitoare ce se rotea atârnată de tavan, lipindu-și obrazul de fețișoara ei înfierbântată, – înaintea lor apăru poetul, țintind-o pe Alevtina cu o privire ucigătoare. Mai târziu, el avea să-și aline focul cu o altă bălăioară din Rusia.

În continuare, aflarea lui Anton Petrovici la casa de odihnă a scriitorilor se transformă într-un adevărat festin trupesc. Încălcându-și propria regulă de fier – nulla dies sine linea –, el aproape că încetase să mai scrie ceva, iar Alevtina pleca în camera sa doar pentru a-și schimba hainele…

Ea trebuia să plece cu trei zile înaintea lui și, presimțind despărțirea, Cighiri prinse a fi încercat de oarece depresie. El abia trecuse de vârsta lui Hristos, structura sa sufletească se modifica mereu, și era tot mai des încercat de gândul că poziția sa atât de comodă în raport cu femeile, cultivată din junețile sale, odată cu maturitatea, cu înaintarea în vârstă se preschimbă în egoism și cinism distructive… Tot mai des, după ce se despărțea de pretendenta de rând la rolul de soție, Anton Petrovici nu mai simțea ușurare în firea sa, ci un gol apăsător… Astfel că într-o noapte, când Alevtina dormea liniștit alături, iar mare vuia cu mari talazuri de furtună, în fine Cighiri parcă pătrunse adevăratul sens al unei notițe din jurnalul lui Lev Tolstoi: «Dacă până la 34 de ani nu mă însor, mă spânzur».

Abia de reuşi Alevtina să se ascundă după cotitura străzii, că sună celularul

– Antoşa, – se auzi o voce cunoscută, uşor înăsprită, de femeie. – Te rog să mă ierţi că-ţi iau din timp… Parcă am o presimţire … mi s-a părut că vă este rău…

– Dragă Nata! – se bucură Anton Petrovici. – Îmi telefonezi şi deja mi-i bine!

– Mă bucur să aud. Iar eu aştept să aud sau să citesc capitole noi din «Antihristul» dumneavoastră…Plus că, acum câteva minute, mi s-au adus nişte mere minunate pentru plăcinta pe care vă place. Poate veniţi?

Cighiri coborî din «creatoria» sa, curând trebăluind cu foarfecele în mână printre straturile de flori, din care alegea cu meticulozitate un buchet pentru scumpa femeie care îi telefonase.

Natalia Evghenievna Ostrogradskaia locuia pe strada Povarskaia, într-o casă cenuşie ce avea la colţ o placă memorială, care amintea că aici poposise demult Ivan Alekseevici Bunin. Peste drum, dincolo de un grilaj de fontă, albăstrea fosta vilă a edituriі «Sovietski pisatel», unde Nata (astfel o numeau apropiaţii şi

cunoscuţii) fusese angajată pictor-ilustrator timp de un sfert de secol, până la lichidarea instituţiei odată cu căderea Uniunii – şi Sovietice, şi a Scriitorilor. Ilustraţiile ei pline de armonie şi lumină împodobiseră prima carte a lui Anton Cighiri, de unde a şi pornit prietenia lor, dar şi delicata îndrăgostire reciprocă de creaţia căreia se dedicaseră fiecare.

După ce sună, dincolo de uşa prăfuită, căptuşită pe vechi cu dermatină neagră, răsună lătratul prevestitor al căţeluşei Ceapa, după care apăru şi stăpâna surâzătoare – înaltă, dreaptă, într-o rochie gri cu guler de gherghef, purtând una din pălăriile ei de efect cu boruri largi. Ea îl pofti pe Cighiri în camera pentru oaspeţi, spaţioasă, cu tavanul înalt, unde deja aştepta masa pusă pentru doi, ce se afla sub o lustră de bronz masivă în stil modern – o piesă de autor a lui Feodor Osipovici Şehtel, celebru creator de mobilier de la Casa Reabuşinski de lângă gara Iaroslavl din Moscova. Acest lampadar unic prin valoarea sa fusese dăruit de arhitectul şi ideologul «Lumii artelor» pictorului Aleksandr Nikolaevici Benua, de la care l-a moştenit nepoata sa Nataşa.

În încăpere erau expuse lucrări de pictură şi grafică de Benua, dar şi ale unor camarazi de-ai săi de mişcare artistică. Din înrămări întunecate priveau atent străbunii Nataliei Evghenievna, portretele cărora fuseseră pictate cu artă şi demnitate. Deosebite de cele din prezent, acestea erau altfel de chipuri, purtând în ele o discretă taină spirituală. De fiecare dată când le vedea, Cighiri era încercat de nostalgie pentru o rudenie tulbure cu trecutul, pierdută azi.

Natalia Evghenievna îşi servi musafirul cu coniac, sandviciuri mici şi cu specialitatea casei – o salată cu pesmeţi. (Lui Cighiri i se interzisese să vină în ospeţie cu băutura şi gustările sale.)

– Îţi imaginezi, Antoşa, – prinse a supune stăpâna uşor îmbujorată, – cât de puternică mai e în mine frica genetică, de expresie socială, de clasă, să zic. Mai continui şi astăzi să vorbesc

despre politică, fiind încercată de spaimă, ca nu cumva să fiu turnată unde se cade!

Rămânând de una singură în apartamentul spaţios (soţul, regizor de teatru, îi decedase cu zece ani în urmă, copii îi crescuseră, fiind deja pe la casele lor), Natalia Evghenievna simţea o insuficienţă a comunicări cu lumea, astfel că fiece întâlnire cu Anton Petrovici o începea cu invocarea celor mai stringente noutăţi.

– Ah, Antoşa, – trecu ea la concluziile pe marginea acestui schimb de impresii, – cei de dreapta ne sperie cu posibilitatea revenirii autoritarismului, cei de stânga – cu dezmăţul monopolist şi corupţia… Şi unii, şi ceilalţi pledează pentru fericirea poporului, în timp ce, în marea trăncăneală lozincardă, îşi umplu buzunarele… Din păcate, trebuie să recunoaştem că Rusia este ţara în care schimbările se pot produce doar spre mai rău.

Apoi el citi câteva capitole din noul său roman, periodic oprindu-se din lectură şi gustând din coniac, văzând în faţa sa ochii atenţi, plini de înţelegere şi compasiune ai Nataliei Evghenievna, fortificându-şi vocea cu o încredere plină de demnitate faţă de sine. În ultimii cincisprezece ani dânsul bătuse pragurile multor edituri, propunându-le «noua sa proză», însă pretutindeni, chiar dacă opiniile redactorilor şi recenzenţilor erau foarte elogioase, totul se termina în coadă de peşte. Nu doreau să-l publice tainicii şi atotputernicii *stăpâni*… Uneori lui Cighiri i se părea că Nata ar fi unicul om pe lume pe care îl interesează ceea ce scrie el.

– Minunat, minunat, Antoşa, – spuse emoţionată Nata, după ce Anton Petrovici întoarse ultima filă. – V-aţi maturizat serios ca scriitor…. Primele povestiri vă erau perfecte ca stil, ca receptare şi redare a peisajului, caracterelor şi deloc întâmplător a fost invocat numele lui Bunin… Acum însă aţi ajuns la o viziune cosmică de receptare a vieţii. Unitatea realităţii şi trans-realităţii… Şi, bineînţeles, presimţirea apocalipsei…

– Am ajuns la ceea ce nu trebuie nimănui, – surâse sceptic Cighiri.

– Nu le trebuie editorilor ignoranţi de astăzi! – pară fierbinte Natalia Evghenievna. – Ei nu sunt decât întreprinzători, *făcători de bani*, iar dumneata *creezi literatură*, iată de ce căile vi se despart! Însă la scara veşniciei – pentru că numai astfel trebuie judecată literatura – ai dreptate dumneata, nu ei!

Nata, Nata, ce aş fi făcut eu fără dumneata?... – recunoscu Anton Petrovici, reţinându-şi cu greu lacrimile.

– Nu v-aţi fi pierdut, – zâmbi Ostrogradskaia. – Artistul adevărat aparţine operei sale. Numai că s-a întâmplat ca maturitatea dumitale de creaţie să vină în aceste timpuri confuze… Dar nu aveţi dreptul să cedaţi. Cineva trebuie să urce seară de seară scara farului şi să aprindă lumina călăuzitoare pentru alţii… Ştiu că nu vă plac asemenea cuvinte mari, dar sper să-mi iertaţi slăbiciunea de femeie…

După ce şi-au băut ceaiul la care stăpâna casei servi o plăcintă cu mere, Natalia Evghenievna îi întinse lui Cighiri un plic închis, recunoscându-i:

– Posibil, să nu fie decât o simplă suspiciune a mea… Însă mă încearcă o presimţire apăsătoare… Aş vrea ca aceasta să rămână la dumneata… ca o amintire de la mine… Îl veţi deschide acasă.

– Nata, – se pierdu Anton Petrovici, – nu vi se poate întâmpla nimic rău… Dumnezeu vă ocroteşte…

– Ei, să lăsăm asta, – spuse grăbit Natalia Evghenievna, petrecându-şi oaspetele în hol. Înainte de a deschide uşa, ea se lipi scurt de Cighiri cu trupul ei îmbătrânit, uscat, după care se feri brusc: – Plecaţi cu Dumnezeu.

El îi respectă dorinţa şi deschise plicul abia după ce reveni acasă, când urcă în «creatoria» sa. În el se afla o fotografie în alb-negru de prin anii cincizeci, în care, surprinsă pe malul mării, zâmbea o femeie tânără de o frumuseţe rară, cu nişte ochi întunecaţi atât de cunoscuţi lui; în loc de evantai, ea ţinea în mână o frunză de palmier…

În fine, el înţelese: era o tainică declaraţie de dragoste, probabil înaintea definitivei lor despărţiri.

– Nata, Natocika, – spuse Cighiri aproape disperat. – De ce oare… De ce oare a fost să ne răzleţim în timp?…

SHOPPING FĂRĂ FRONTIERE

– Oricât ar părea de paradoxal, sub aspect psihologic sărăcia e o stare mult mai normală, decât belşugul, – divaga Vavilonski, aşezându-se greoi alături de Speşniov în «Hammer»-ul său ce înainta agresiv pe străzile supraaglomerate de transport. În faţă, pe dreapta şoferului, lucea capul ras al şefului pazei personale a oligarhului, alţi doi bodyguarzi stând la spatele stăpânului, ceilalţi tăinuindu-se în jeepul de însoţire. – Nu trebuie să aspirăm la bogăţie, prietene Diomid. Oamenii de rând trebuie să aibă faţă de bogătani aceeaşi atitudine, ca faţă de cerşetori.

– Anume aşa procedez şi eu, – răspunse în glumă Speşniov, atins de atare didacticism.

Oligarhul pufni nemulţumit.

– O faci pe şmecherul, Diomid Diomidovici! – ameninţă el medicul cu degetul său bine îngrijit. – În primul rând, tu deja ai adunat ceva capital, plus că nu eşti un «om de rând»… Secundo, parcă eu nu văd cum te rupi spre cercul celor aleşi?...

Aceasta era o nouă lipsă de tact din partea lui Boris Lazarevici, cu care însă Speşniov trebuia să se împace.

– Frăţâne, te văd de parcă ai fi transparent! – se declanşă vesel Vavilonski, bătându-l pe umăr pe Diomid Diomidovici.

«Şi eu la fel», – se gândi cu superioritate de profesionist Speşniov.

Pe lângă înclinarea-i spre alcoolism, Boris Lazarevici suferea de *monofobie*, iar în timpul acutizării bolii nu putea să rămână de unul singur. De cele mai multe ori asta se întâmpla de fiecare dată, când era scos din beţie. Însă mulţimea de angajaţi care înconjurau oligarhul nu-l puteau salva de atare stare, deoarece Vavilonski, cunoscând psihologia de lacheu (bunul boier nu este respectat, pentru că nimeni nu se teme de el), nu-şi alinta cu atenţiile nici servitorii, nici paznicii. Cu excepţia fidelei sale Dinazaura. În ce priveşte prezenţa lui Speşniov, se părea că însuşi cuvântul «medic» avea asupra oligarhului un efect benefic. Anume din acest considerent Vavilonski îl şi apropiase pe Diomid Diomidovici, luându-l la întruniri şi petreceri de societate.

Cea de azi era pentru rechinii businessului, numindu-se «Shopping fără frontiere», având loc în cel mai spaţios pavilion al fostei expoziţii a realizărilor agriculturii sovietice. Sub cerul liber, în spaţii amenajate în mod special, avea loc vânzare-cumpărare de avioane, helicoptere şi iahturi, iar în încăperea vastă erau expuse minunate automobile lucitoare, motociclete puternice, arme de vânătoare unice în felul lor şi alte mărfuri – începând cu jucăriile de pluş la preţ de 8-10 mii de dolari bucata, până la patul din secolul trecut al ţarului, propus pentru 143 de mii de euro, pe care acum stătea întinsă languros o duduie cu sânii de silicon îmbietori.

Doamnele «îşi plimbau» toaletele scumpe, podoabele şi căţeii, salutându-se înde ele cu afecţiune jucată. Bărbaţii se întreceau în scumpetea şi originalitatea cumpărăturilor (unul din ei a dat un milion pentru posibila legătură telefonică celulară eternă şi nelimitată), după toţi ăştia umblând cu camerele lor de filmat şi de fotografiat reporterii.

Cumpărătura pe care o făcuse Vavilonski adună în jurul său o mulţime de ziarişti, de-a dreptul exaltaţi de curiozitatea-le profesională. Pentru ce oare a procurat oligarhul un disc de automobil bătut cu diamante, dând pe el un milion de dolari?

– Fără comentarii, – făcu Boris Lazarevici, surâzând enigmatic, descotorosindu-se de reprezentanţii presei.

Iar când stătea cu Speşniov într-o cabină confortabilă a restaurantului, situat între etajele pavilionului expoziţional, bând coniac scump şi mâncând din roadele exotice de mare, el explică:

– Această cumpărătură idioată, fără sens, poate să-mi aducă mai multe dividende, decât o afacere comercială profitabilă.

Şi Speşniov pricepu: Boris Lazarevici ţine să pluseze imaginii sale de miliardar, bibliofil şi mecenat un aer enigmatic. Pe măsură ce doctorul se îmbăta, în firea lui revenea (precum se mai întâmplase şi alte dăţi) un sentiment de afecţiune şi ataşament irezistibil faţă de Boris Lazarevici, pentru că acesta îl apropiase şi parcă îl ocrotea.

Oligarhul, ca şi cum ghicindu-i gândurile de supuşenie benevolă, se interesă ironic:

– Spune-mi, prietene fidel Diomid, tu chiar ai vrea să locuieşti în «Oraşul Soarelui»?

– Este vorba de noua dumneavoastră localitate de la şoseaua Noua Rigă?… – precizează Speşniov. – Sau întrebarea trebuie luată într-un sens mai larg?

– Şi una, şi alta, – răspunse Vavilonski, privind medicul prin cristalul paharului.

Diomid Diomidovici ridică indecis din umeri:

– Totul va depinde de starea mea financiară.

– O, fratele meu, asta încă nu înseamnă totul! – replică Boris Lazarevici. – Nu e deloc simplu să nimereşti în cercul nostru. Poţi fi devorat doar pentru simpla intenţie… Rândurile sunt strânse şi toţi veghează atent să nu se strecoare cumva intruşii…

– Ştiu.

Deja cu ochii uşor tulburi, Vavilonski îl privi scrutător pe Speşniov:

– Contezi pe mine?

– Într-o anumită măsură, – recunoscu Diomid Diomidovici.

– Eşti un tâmpit! În ce mă priveşte, nu-ţi fă iluzii, fidelul meu Diomid! – o dădu deschis în sinceritǎţi oligarhul. – De mai multă vreme, în orice situaţie, eu procedez ca un comerciant, adică din punctul de vedere al câştigului! Dacă mi-i convenabil ca tu să locuieşti alături şi să mă scoţi din depresii – înseamnă că vei locui în «Oraşul Soarelui»! Iar dacă subalternul meu devine prea deştept şi de sine stătător – îl eliberez! Dacă un companion prinde a trage plapuma spre sine, îl trădez! Dacă un concurent îmi ameninţă afacerile, mă achit cu el fără ceremonii! Un shopping fără frontiere, iată ce înseamnă viaţa oligarhului… Dragostea, prietenia, sentimentele de rudenie – toate astea trebuie uitate, odată ce ai întrat în marele business. Poţi pune la cale cu fratele tău o afacere convenabilă, dar să arzi. Te laşi pe mâna unei femei, şi falimentul ţi-i asigurat. Ţi s-a făcut milă de cel ce se îneacă, şi te îneci tu.

– Iese că trăiţi nu conform conştiinţei curate şi recunoaşteţi asta, – diagnostică precaut Speşniov. – Oare nu de aici pornesc depresiile şi celelalte suferinţe sufleteşti, cu care ne luptăm în doi?

– Pe dracu… Problema e că, de la o vreme, toate astea îmi produc o… o plăcere ticăloasă… conştiinţa… – se strâmbă Vavilonski, – conştiinţa e privilegiul săracilor.

LA CÂŞTIG

— Petrovici, ia bagă de samă, a zburat o bardă! – remarcă partenerul lui Cighiri, kârgâzul Tolomâş, ridicând capul. El se afla pe marginea acoperişului casei cu cleştele în mână şi, ducându-şi pălmuţa cafenie la ochi, privea cu curiozitate de copil la cer.

– O barză, – îl corectă Anton Petrovici, stând jos la capătul scării şi aşteptând ca Tolomâş să dea drumul pe ea, lunecat, unei

noi bucăţi de ardezie, scoasă de pe garaj. – Dar mai corect, aceasta e un stârc. Un stârc gri din bălţile Istriei noastră.

Cighiri cu Tolik (astfel îşi reformula, ruseşte, numele asiatul) se angajaseră să schimbe acoperişul vechi, întunecat şi spart de vechime, pe unul de tablă, precum dorise noul stăpân al garajului, scriitorul Vladimir Baida. Chiar dacă de cu primăvară în orăşel năvăliră zeci de şomeri din fostele republici sovietice (asemeni lui Tolik, pe care de data aceasta Cighiri îl luase de ajutor), – cei de la vile preferau să aibă a face cu Anton Petrovici, cunoscându-i cumsecădenia şi timiditatea, când venea vorba de plată («Cât veţi da, atâta va fi», – spunea el de cele mai multe ori).

– Sunt berze şi la noi pe Issâk-Kul, – precizǎ Tolik. – Şi păstrăvi. Păstrăvi mari.

– Cândva, pe acolo pe la voi, creşteau nişte torpile foarte mari, – ironiză Vladimir Baida, intrând în vorbă. – Erau încercate.

El stătea în automobilul său «Audi» argintiu cu portierele deschise, acoperit grijuliu cu o foaie de cort, să nu-l bată soarele, citindu-şi şpalturile noului roman, bând dintr-o sticlă bere rece, pe care i-o adusese soţia Feodora Mihailovna. Lui Baida îi plăcea noua lui maşinuţă şi, după amiază, obişnuia să aţipească în ea, bucurându-se de confort şi de mirosul salonului proaspăt. Mare la trup, cu burta proeminentă a unui atlet îngrelat, Vladimir părăsise armata în grad de maior sau locotenent colonel, iar la un pahar îi spuse aluziv lui Cighiri de serviciu său în nişte trupe speciale, altădată demonstrându-i cum se poate frânge braţul uni om în cel mai elementar mod. În vremurile sovietice, Baida publicase câteva proze «cu spioni», acum însă specializându-se în thrillere sângeroase, reclama cărora era afişată până şi în metrou. Graţie câştigurilor literare bunicele, toamna trecută el procurase terenul din vecinătate, unde în locul unei căsuţe vechi construi o vilă la etajul căreia avea o sală de biliard, o baie, iar acum acoperea garajul de cărămidă, rămas de la fostul stăpân.

De obicei, Cighiri nu avea pauze de masă, deoarece după ele îi venea greu să purceadă din nou la muncă, şi chiar dacă oamenii deştepţi îl preîntâmpinaseră, că aceasta ar putea să ducă la ulcer gastric, el respecta cu încăpăţânare regimul pe care şi-l impusese cândva. Astfel că şi astăzi, împreună cu Tolik, au muncit fără pauză până spre amurgul zilei de iunie, reuşind nu doar să dea jos ardezia veche, ci să pregătească leaţurile pentru tablă.

– Ajunge, mujicilor! – bubui Baida, scoţând dintr-o găleată cu apă rece de fântână o sticlă de vodcă. – Feodora Mihailovna ne invită la masă.

– Să mă credeţi, am adunat şi eu ce-a dat Domnul, – gânguri binevoitoare soţia, o blondină radioasă, aşezându-i pe bărbaţi la masa din sufrageria spaţioasă. – Cum spunea răposatul meu tată, «Îţi mulţumim, Doamne Hristoase, că ne dai pâinea cea de toate zilele şi roadele pământului…»

Feodora era fiică de preot, iar ca mod de viaţă – «ofiţerească» ieşită din simpaticele duduiţe provinciale, care se mărită cu bucurie cu militari, ca să poată porni în viaţa largă. De fapt însă, această viaţă e una de nomazi prin garnizoane îndepărtate, cu destul disconfort, înfruntat cu stoicism.

Alături de murăturile de casă, pe masă abureau cartofii fierţi cu tot cu coajă, dădea în reflexe de peruzea scrumbia garnisită cu felii de ceapă roşie, ba chiar şi icre roşii pe sandviciuri destul de măricele.

– Petrovici, ca scriitor ce eşti, mă vei înţelege, – porni vorba Baida, turnând în păhăruţe. – O ştii prea bine ce ţi se întâmplă, după ce termini de scris un roman. Pe de o parte, parcă ai scăpat de o povară. Dar pe de altă parte… Un gol în întreaga ta fire… Ţi se pare că de aici încolo nu vei mai putea scrie nimic… Însă editorul te mână: hai, compune altul!

– Nu-ţi fă griji, te descurci tu şi de data aceasta, eşti un mujic de toată isprava, – îl calmă Cighiri, dând de dușcă păhăruţul şi remarcând fără să vrea că Baida, cu capul său ras, cu lanţul

de aur masiv la gât, cu tatuajul albastru de pe umăr şi chiar cu gesticulaţia sa dezordonată aminteşte el însuşi de «naşii» despre care scrie.

– Vova, nu uita că ai o inimioară… – spuse moale Feodora ce adusese colţunaşii cu carne ce abureau, privind cu subînţeles spre sticla goală. – Mi-ai promis.

– Adevărată soţie de scriitor… – spuse Baida, când Feodora Mihailovna se ascunsese la bucătărie. – Doruşka mea… Tot ce am scris îi datorez ei…

Văzând viaţa de zi cu zi a vecinilor fără copii, Cighiri înţelesese că întreaga sa afecţiune maternă neconsumată Feodora şi-o îndreptă spre soţ, pe care îl transformase într-un copil mare şi alintat: instaurând în casă cu adevărat un regim militar, orientat spre menţinerea sănătăţii şi tonusului de creaţia a soţului, Feodora Mihailovna, indiferent de condiţiile meteorologice, îşi trezea bărbatul la ora opt, pentru ca acesta să alerge în jurul lacului, unde ei făceau înviorare şi se scăldau, după prânz cuvenindu-i-se o oră de somn, iar munca la masa de scris trebuia s-o încheie nu mai târziu de ora şapte seara, pentru ca excitarea de creaţie să nu-i tulbure odihna nocturnă. Bineînţeles, Feodora curma orice tentativă a soţului de-a abuza de alcool, faţă de care Baida era predispus, precum orice alt scriitor, indiferent de măsura talentului său.

– Important e că m-am încadrat în cele trei luni, cum conveniserăm, – îşi continua Baida discursul. – Doar să încerci să încalci termenul! Prind îndată a-ţi tot telefona: Vladimir Firsovici, ne tai fără cuţit! Deja a venit şi vagonul cu hârtie, iar noi nu avem gata machetarea, riscând să pierdem vânzătorii cu ridicata, dacă nu le oferim cartea la timp, şi tot aşa mai departe… Înde noi fetele vorbind, – coborî vocea confidenţial Baida, – în contractul meu este prescris orice amănunt, inclusiv că voi continua să-mi rad scăfârlia şi voi purta acest lanţ de aur la gât! Pentru că scriitorul Vladimir Baida e un brand al editurii, înfăţişarea lui trebuie s-o cunoască lumea!

După ce fusese golită sticla şi mâncate bucatele, Feodora Mihailovna servi ceaiul.

Tolomâş, obişnuit la el acasă, în Issăk-Kul, să bea ceaiul nu la sfârşitul, ci la începutul mesei, pe deasupra mai şi simţindu-se inutil în mediul scriitoricesc, mulţumi delicat, retrăgându-se.

Din curte răsuna duduitul încordat al pompei electrice şi cursul şuvoiului de apă – stăpâna pornise udatul de seară a grădinii şi a straturilor de flori.

– Petrovici, – făcu din ochi îmbujoratul Baida ameţit de-a binelea, – ce-ar fi să trecem noi la exemplarul doi?

– Nimic contra, – căzu de acord Cighiri.

– Un picior aici, altul acolo, – preîntâmpină vesel stăpânul, ieşind cu greu de la masă. – O am în biroul meu.

Se întoarse în mână cu o sticlă de un sfert, învelită prevăzător în ziar. Au lichidat-o din două încercări, după care nu mai trebuiră să se teamă de revenirea Feodorei.

Anton Petrovici refuză trabucul cubanez, pe care i-l propusese Vladimir, preferând ţigaretele sale «Java», fabricate la Rostov. Dintr-o dată, în conştiinţa deformată de băutură, Baida care pufăia fum albăstriu i se arătă lui Cighiri ca întruchiparea fără echivoc a îmbuibatului mulţumit de sine, însă Anton Petrovici conchise, mustrându-se: «Dar eu sunt cam rău. Rău şi invidios». Uitarea din partea cititorilor deformase caracterul scriitorului: dacă pe timpuri se bucura sincer de succesul altui confrate, astăzi atare succes îl deranja, iar viaţa literară, care mai mocnea încă în foaierul Casei literaţilor de pe strada Bolşaia Nikitinskaia, nu-l mai interesa.

– Sincer vorbind, Petrovici, eu sufăr pentru tine, – spuse pe neaşteptate Baida. – Tot mai recitesc povestirile tale… Ce limbaj, ce caractere… Dar trăieşti atât de greu… Astăzi sunt alte vremuri, totul depinde de caracterul comercial… Şi mă întreb eu de ce nu ai ticlui şi tu vreun thrieller dur? Cu talentul tău…

– Pentru că «la început a fost Cuvântul», – răspunse răguşit Cighiri, simţind cum, de undeva din rinichi, i se ridică o răutate tulbure de om băut.

– Şi ce-i cu asta?

– «…si Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul»…

– Nu-mi plac mie popii, – se strâmbă Baida. – Chiar dacă eu însumi sunt însurat cu o fiică de popă.

– Ateismul ori înseamnă o mare lipsă de frică, ori o mare prostie.

Baida amuţi pe mai mult timp, rumegând această observaţie.

– După părerea mea, tu prea iei în serios astea, – conchise el în fine. – Am în vedere literatura. Chiar dacă eu pot să ticluiesc thrillere…

– Vova, tu eşti un profesionist, – îl întrerupse ironic Anton Petrovici. – Iar eu sunt un amator. Niciodată nu am scris la comandă.

– Mare scofală! – ridică vocea Baida. – Compun planul şi ştiu din timp: aici mi se va întâmpla un omor, după douăzeci de pagini – o urmărire în draci, peste alte treizeci – sex… Cititorul de azi are o gândire clipocită, să-i dai acţiune, schimb de cadre! *Action and action!* – se înfierbânta tot mai mult Vladimir. – Divagaţiile filosofice ale lui Tolstoi nu mai trebuie nimănui, nu se mai poate scrie pe vechi, ceea ce eu numesc «proză de celuloid»…

– Adică el, Tolstoi, e «celuloid» ?! – se sufocă Cighiri. – Şi asta o spui tu ?! Dar înţelegi tu oare, brandule, că ce aţi făcut voi cu marea literatură rusă înseamnă crimă contra propriului popor ? Poporul nostru e foarte bolnav, iar voi în loc de medicamente îi băgaţi narcotice !

Anton Petrovici se dezlănţui, sărind în picioare, deja dându-şi cu greu seama de cele ce spunea, însă continua să exprime un adevăr crud, necruţător, la care s-a gândit mereu,

oarecum mirându-se că Baida nu reproşează nimic, ci stă cu faţa-i roşie înţepenită, pe care apăruse un fel de prostraţie şi lehamite...

Nu mai ţinuse minte cum ieşise în stradă (pare-se că Feodora îi strigase ceva din urmă dintre straturile grădinii pe care le uda). Nu fără greutate urcă treptele cerdacului, cu chiu cu vai ajunse la laviţa de la parter şi se prăbuşi pe ea, fără să se dezbrace.

– Lasă-i, Proşka, – bombăni el, mângâindu-şi pisoiul ce i se lipise de coapsă, – lasă-i să se îngraşe, nefericiţii de ei... Important e că noi doi trăim onest...

Nicicând altădată Anton nu simțea o atare plinătate ameți-toare a vieții și încredere în izbânzile sale de viitor, precum în acea seară de mai, când ieșise din Casa de cultură a combinatului editorial-poligrafic «Pravda», oprindu-se în scuarul din preajmă și respirând aerul neliniștit al marelui oraș, mirosind ușor a frunzulițe abia apărute pe ramuri. Înainte de sezonul estival, avusese loc ultima ședință a asociației literare «Magistrala», la care povestirea pe care o citise Cighiri fusese unanim recomandată spre publicare în almanahul omonim. Luându-și rămas bun de la tinerii creatori până la toamnă, conducătorul asociației, scriitorul Vladimir Iakovlevici Kazanski, – un bărbat înalt, slab, cu o ținută ofițerească, pe care, înde ei, tinerele speranțe literare îl numeau respectuos Magistrul, îl rugă pe Anton să aștepte puțin și, până să treacă la subiect, privi precaut pe hol, după care închise strâns ușa.

– Vreau să-ți spun ceva strict confidențial, – îl preîntâmpină el cu vocea scăzută. – Precum știi, « Magistrala» noastră este copilul comun al Comitetului Central al Comsomolului și al Uniunea scriitorilor... Și este firesc să fim supravegheați în mod mai special... să zic astfel... de către instanțele respective... Și pentru ca dumneata, Anton, să nu ai greutăți în plus pe calea de creație... Dar înainte de a începe să acționăm, ar trebui să știu ce crezi și tu... Vorba e că, acolo, sus, s-a decis să se formeze o brigadă de creație scriitoricească pentru reflectarea desfășurării construcției magistralei Baikal-Amur... Nu e prima experiență de acest gen în literatura sovietică... Cel mai elocvent exemplu îl prezintă volumul colectiv de materiale despre construcția canalului Marea Baltică – Marea Albă, scris la începutul anilor treizeci de un colectiv de autori format din scriitori cunoscuți în frunte cu Maksim Gorki. Dumneata ești elevul meu cel mai talentat, și aș putea să te recomand în brigada respectivă drept reprezentant al tinerei generații... Sunt asigurate cheltuielile legate de deplasare, precum și publicarea materialelor... Bineînțeles, asta ar lucra pentru imaginea, pentru numele dumitale, într-o mare măsură determinându-ți destinul scriitoricesc... Ce zici?

– Cum se spune, mulțumesc pentru încrederea ce mi se acordă¸ – se fâstâci ușor Anton. – Dar dumneavoastră o știți, Vladimir Iakovlevici... Precum a spus poetul, «Eu nu sunt cântăreț de cor»... Scriu despre – cum să spun ? – lucruri întâmplătoare, despre ce-mi vine în cap... Și dacă refuzul meu nu v-ar afecta cumva...

Kazanski privi scrutător prin lentilele ochelarilor, spunând cu voce tremurătoare :

– La drept vorbind, nici nu mă așteptam din partea dumitale la un alt răspuns. – Trase concentrat din țigară, continuând trist: – Ah, Antoșa... Talentul e o substanță atât de fragilă... E ca iubirea, ușor de cucerit și la fel de ușor de pierdut... Uneori este suficient un singur pas imprecis, și el te părăsește... Primele mele povestiri le elogiase însuși Konstantin Gheorghevici, mai ales că în grupul nostru, care îl avea de mentor pe Paustovski, erau băieți foarte înzestrați, la fel te tineri, dar care trecuseră prin război, ca și mine. Ei au ajuns renumiți prin cărțile lor despre război... Însă eu trebuia să-mi întrețin familia, să-mi aranjez cât de cât viața... Am fost angajat de Simonov la «Literaturna-

ia gazeta», corespondent special pentru Siberia... Texte despre constructorii de hidrocentrale, excavări, fabrici de beton, mări artificiale... Aveam onorarii mari pe acele timpuri, hoteluri de tip închis pentru cei aleşi, recepţii la niveluri înalte... Însă cartea principala, la care mă tot gândeam nopţile, aşa şi a rămas nescrisă... – Nervos, el stinse ţigara în scrumieră. – Literatura e o întreprindere dură. Trebuie să te consacri ei în întregime, fără rest. Plus că scriitorul trebuie să fie un profesionist incontestabil. Iată de ce, de cum vei absolvi Institutul de Medicină, înscrie-te la Cursurile Superioare de la Institutul de Literatură. De voi mai fi în viaţă, te voi susţine.

Pe drumul spre casă, spre Bolşaia Serpuhovskaia, în taina firii sale Anton era mândru că refuzase să cânte într-un cor cu cei care, după scurtul «dezgheţ hruşciovist», contribuiau la înteţirea vânătorii de disidenţi, puseseră la cale defăimarea lui Pasternak, Soljeniţân şi Brodski, plus că decizia sa fusese aprobată de Magistru...

Ţinea să-şi împărtăşească «sărbătoarea sufletului» cu Diomid, astfel că Cighiri procură o sticlă de vodcă la alimentara de pe strada Smolensk, care era deschisă până la ora douăzeci şi trei şi care nu o dată i-a salvat, pe el şi pe Speşniov.

– Antoşa, fă ceva, pentru că nu se mai poate! – îl întâmpină cu plângerea în proţap vecina de apartament comunal, bătrâna Pelagheia Semionovna, care locuia de una singură. – Iar au băut cu Dima afurisiţii ceia a lui de la institut… Gălăgie, înjurături, mai să se încaiere şi m-am văzut nevoită să intervin… Iar acela… bălanul obraznic, iar a băgat fete în veceu! Batjocură, nu alta! Ce, să sun la miliţie?! Vezi de-i calmează, Antoşa… Tu eşti rezonabil, el te ascultă…

În odaie ardea lumina, scaunul vienez deteriorat stătea aruncat sub cuier, sub tălpi trosnea sticla sfărâmată a bufetului. Într-o cămaşă albă sfâşiată, Diomid era întins pe divanul său direct peste plapumă, erupând şuiere stridente pe nările-i de om beat afundat în somn adânc. Pe masă, de-a valma cu cutii în care fuseseră dovlecei şi peşte conservat, se aflau sticle goale de «Perţovka» şi «Agdam».

Anton dezbrăcă cu greu prietenul, care se şi împotrivea, strâmbându-se oribil, îl băgă sub plapumă şi prinse a face ordine în odaie. Luând de pe masa de scris jiletca boţit a lui Diomid, pe care acesta o moştenise de la tatăl său, o somitate de cândva a medicinii (pe pardoseala ei se vedea o inscripţie brodată sobru de croitor: «D. D. Speşniov»), el descoperi o foaie ruptă din caiet, pe care, repetat, Diomid scrisese urât, strâmb câteva rânduri corectate:

M-am săturat de viaţă fără conţinut,
De cârciumi şi femei, de azi şi de demult.
Mâine altcineva o să mă mintă, ştiu.
Nu va veni cea în pardesiu vişiniu,
Nu va veni, pentru că-s poate un mişel…
Nu va veni, căci eu nu sunt defel…

Citind asta, Anton rămase mască: se dovedea că infidelitatea Iulkăi îl atinsese rău de tot pe amic, încât el purcese să ticluiască versuri! Involuntar, Cighiri îşi aminti de sinceritatea Magistrului: «La originea creaţiei fiecărui artist adevărat veţi da de o copilărie fără bucurii şi de o nefericită dragoste dintâi». Dar cum a fost copilăria lui Diomid? Anton ştia doar că mama sa, Anna Prohorovna, era sora asistentă a unui renumit medic ginecolog, care fusese anume profesorul Diomid Diomidovici Speşniov, continuatorul unei întregi dinastii de medici cu rădăcini nobiliare. La catedra de la institut se afla portretul său, ce reprezenta un bătrân ce purta ochelari cu ramă subţire, având faţa mare şi delicată cu barbişon ascuţit. Prenumele Diomid neamul Speşniovilor îl transmitea din generaţie în generaţie ca pe un anume semn distinctiv «profesional»: sfântul mucenic Diomid

fusese medic, insuflându-le bolnavilor credința întru Hristos, pentru ca să moară în chinuri în secolul III.

În 1953 Speșniov, care avea deja nu doar nepoți, ci și strănepoți, la vârsta-i de 100 de ani fusese arestat «în dosarul medicilor». Annea, sora sa asistentă de 23 de ani, în urma unui șoc nervos, îl născuse pe Diomid la doar șapte luni de sarcină. După moartea lui Stalin, condamnații fuseseră eliberați din detenție, el reușind să înfieze copilul ce se născuse fără tată, însă după cele ce i se întâmplaseră în pușcărie, curând muri. Tot ce rămăsese în urma tainicelor legături de roman de serviciu dintre profesor și tânăra sa asistentă (pe lângă jiletca șefului care nu se știe cum ajunsese în dulapul Annei Prohorovna) era o cărțulie subțire cu copertele verzi-închise, pe care o descoperise cândva Anton pe polița bibliotecii personale nu prea bogate a prietenului său: «D. D. Speșniov. Formarea uterului din intestinul sigmoid». Pe foaia de titlu se mai putea desluși autograful obturat de vreme: «Pentru Annecika, dragului meu pisoiaș, autorul».

Peste câțiva ani, drăgălașa Anna Prohorovna (o șatenă cu ochi albaștri și cu buzele în formă de inimioară) se căsătorise cu un maior văduv al serviciului medical, i-a născut doi copii, după care trecuse împreună într-un apartament nou din sectorul Sokol, lăsându-i fiului mai mare garsoniera de pe Bolșaia Serpuhovskaia.

Oricum ai fi dat-o, ieșea că copilăria lui Diomid nu a fost una fără nori, iar peripețiile sale amoroase cu micuța de la circ îi cauzau suferințe grele… În ultimul timp, anume din cauza acestei iubiri nefericite Diomid decăzuse până la note mici, fiindu-i suspendată bursa, apoi încetă de a mai frecventa Societatea științifică studențească, iar în lipsa lui Anton aici se adunau tot mai des companiile bețivanilor de la institut.

– Ce poți lua de la ei, decât înjurături și palavre turmentate? Pentru că ei se adună aici doar din motivul că nu au un loc mai

bun unde să bea! – îi spuse dimineața Anton, dregându-și prietenul cu bere «Jiguli».

– Ea mi-a frânt destinul… – repeta mahmur Diomid, plecându-și capul. – Cățeaua asta nu-mi iese din minte…

– Parcă se poate să cazi tu atât de mult din cauza unei femei?! – se aprindea Anton. – Suferințele tale sunt urmare a faptului că tu nu mai ai viață spirituală! Ia ascultă ce scrie despre asta Schopenhauer. – Cighiri deschise unul din caietele sale cu notițe. – «Viața spirituală ne ocrotește nu doar de plictis, ci și de urmările lui păgubitoare. Ea ne salvează de societatea proastă și de multe pericole, nefericiri, pierderi, care îl ajung pe fiecare din cei ce caută fericirea în lumea exterioară… Omul de mijloc se vede nevoit să-și caute plăcerile vieții «în afara sa»: în avere, rang, soție, copii, prieteni, în societate ș. a. m. d., toate aste servindu-i de fundament pentru fericire; iată de ce fericirea se risipește, dacă el pierde astea sau a fost înșelat de ele»… Vină-ți în fire, ia-te în mâini, pentru că ești urmașul unei mari dinastii de medici! Revino la societatea științifică, scrie un nou articol pentru almanahul studențesc… La urma urmei, fii bărbat, ce naiba!

– Ție îți vine ușor să spui asta, – răspunse Diomid, îngustându-și înnegurat ochii gălbui. – Tu ai talent, povestirile tale sunt publicate… Voi toți, provincialii, sunteți de o vitalitate… – nu găsi el cuvântul potrivit, dând a lehamite din mână. – Te crezi bărbat nevoie mare, însă față de Svetka te-ai purtat ca un potlogar.

Putea oare în acea dimineață însorită de iunie a anului 1977 să presupună Anton că citatul întâmplător din Schopenhauer avea să fie unul profetic și el cu prietenul său se vor pomeni pe țărmurile atât de diferite ale oceanului vieți? În acea dimineață, când fumul de la țigară învăluia abajurul de mătase ce atârna peste masă, iar o viespe ce intrase prin ferestruica deschisă tot rupea din felioarele de salam ieftin pregătit pentru dejun…

RĂSCUMPĂRAREA

— Parfum de la Gucci, – citea pe silabe Oksana în listă, – patru sute de dolari, cec ataşat…

– Iar parfum?! – izbucni Speşniov. – Vezi că de atât parfum ţi se frâng poliţele!

– Păpicu, tu nu pricepi la astea, – se bosumflă soţia, – este vorba de o linie tehnologică absolut nouă! Miros – jos pălăria, plus un amestec de feromon…

– Asta ce mai e?

– Asta e, aşa… pentru ca tu să mă vrei totdeauna…

– Ştrengăriţă mică ce eşti tu… – cedă Diomid Diomidovici.

În această sâmbătă, ca de obicei, stând în jeţurile confortabile din salonul pentru oaspeţi, Speşniov asculta darea de seamă a soţiei despre cheltuielile din cursul săptămânii.

– Îngrijirea Gherdei, – continua Oksana. – Două mii de ruble. Masaj, spălat, uscat, coafat, tăiatul unghiilor… Plus un şampon special de o sută cincizeci de ruble şi parfum cu miros de vişină…

Nu reuşi ea să încheie raportul, că sună telefonul de pe măsuţa pentru reviste, pe ecranul său indicând numărul Tatianei, fostei soţii a lui Diomid Diomidovici.

– Ştiu că nu e momentul potrivit, dar suportă şi tu, – spuse cu ceva luare peste picior ea.

– Bine, rabd, dar lasă tu ambiguităţile astea.

Ea râse scurt, după care adăugă:

– În genere, cum se spune astăzi, pentru tine am două noutăţi…

– Începe cu cea bună, – o devansă Diomid Diomidovici.

– N-am de gând să-ţi cer bani. Din câte ştiu, pentru tine aceasta e cea mai bună noutate.

Pricepând cu cine discută soţul, Oksana se ridică smucit din jeţ şi ieşi demonstrativ, mişcând exagerat din şolduri. Femeile

nu au comunicat niciodată înde ele, cu toate astea reuşind să menţină o stare de vădită ostilitate una faţă de cealaltă. Şi dacă sentimentele Tatianei pentru cea care-i dusese la divorţ puteau fi înţelese, dușmănia Oksanei avea probabil rădăcini freudiene.

– Da, e o noutate cu adevărat bună, – pară dur Speşniov. – Abia de am ajuns şi eu om ceva mai înstărit, că au şi prins să mă atace amatorii de ban străin. Rude apropiate, depărtate, amici or pur şi simplu cunoştinţe din *cealaltă viaţă*... Plus agenţii bancari, dealerii, brokerii…

– Sărmănelul de tine… – îl compătimi ironic Tatiana.

Plecând din familie, Diomid Diomidovici le lăsă fiului şi fostei soţii un apartament din trei camere şi o vilă modestă pe şase ari cam mlăştinoşi din pădurea Tugolesk, pe care, pe timpurile sovietice, îi primise Tatiana de la Centrul meteo, unde era angajată. Continua să lucreze acolo pe post de cercetător ştiinţific superior, primind un salariu mai mult decât modest, dar – spre lauda ei – niciodată nu-l împovăra pe Speşniov cu rugăminţi legate de finanţe.

– A doua noutate e proastă, – continuă Tatiana. – După dispersarea mitingului de pe piaţa Octombrie, fiul tău a fost dus la circa de miliţia şi aşteaptă judecata.

– Fiul meu şi-a ales el însuşi această cale.

– Deci, îl laşi să stea în «cuşca maimuţelor» împreună cu boschetarii tuberculoşi?

– Şi ce ar trebuie să fac?

– Să te învăţ eu? Du-te acolo şi aranjează lucrurile, vorbeşte cu cine trebuie!

Peste jumătate de oră, el gonea automobilul prin Moscova, după discuţia cu soţia fiind cuprins de nostalgie pentru vitezele tinereţii sale, ce se duse atât de repede, lăsând în urmă un sentiment de înşelăciune…

Se pare că nu a fost chiar demult: revelionul pe care îl sărbătoreau împreună studenţii de la medicină, confeti şi serpen-

tine strălucitoare plutind în aer, mirosul bradului uriaş, privirile incitante ale tinerelor… Ea stătea lângă o colonadă voluminoasă, de unde se părea parcă şi mai miniaturală în rochiţa ei îngustişoară de culoarea peruzelei cu un decolteu cochet şi cu marmura neapărată a umerilor dezveliţi uşor. Pletele ca smoala, zulufii mari lucitori, profunzimea albăstrimii ochilor ca floarea de nu-mă-uita, prospeţimea lactată a feţişoarei frumoase, abia-abia fardate – toate astea se imprimaseră instantaneu în conştiinţa lui Diomid, născând impulsul dragostei de la prima vedere… După care – patinoarul Lujniki, muzica festivităţilor geroase de prin parcurile capitalei, mânuţa ei ce se lăsa încrezătoare în mâna sa, promenadele de primăvară pe sub merii în floare de pe colinele Vorobiovo şi gustul de ruj după sărutările pătimaşe, îndelungate… Tatiana îşi apăra stoic fecioria, între ei s-au aprins uneori discuţii controversate, iar odată îmbrăţişările şi intenţiile de asalt, pe când erau pe un divan în odaia căminului «bloc 1608», se terminaseră cu sângele ce picura din nasul lui Diomid… La urma urmelor, iubita cedă – cu două luni înainte de a fi «repartizată» în oraşul ei de baştină Karaganda…

Nu peste mult timp se căsătoriră, Tatiana transferându-se la Moscova, odată ce fusese inclusă în spaţiul locativ al soţului în garsoniera de pe Bolşaia Serpuhovskai, din care Cighiri se văzu nevoit să-i mulţumească lui Speşniov pentru găzduire şi să plece. A închiriat un ungher pe strada Mâtnaia, iar vara plecă la părinţii săi din Smolensk, iar de acolo, pe două luni, la Marea Azov să culeagă impresii scriitoriceşti. Toamna, a fost înscris la Cursurile superioare de literatură a Institutului «Gorki», obţinând o odaie de cămin pe strada Rustaveli…

Circa de miliţie se afla într-o casă veche, cenuşie, de care se înălţau pe timpul lui Stalin, pe panta dintre piaţa Octombrie pe care trona monumentul lui Lenin şi strada Novaia Tretiakovka, centrul căreia era străbătut de o alee de tei, iar masivul ei corp

cuboform lucea vesel în bătaia soarelui. Diomid Diomidovici a fost primit într-o cameră jerpelită în care era atârnat portretul lui Dzerjinski («Tainicul suflet rus», – remarcă pentru sine, nu fără ironie, Speşniov, gândindu-se că, undeva nu prea departe, stătea aruncat în iarbă celebrul monument al lui «Feliks cel de fier», pe care acum, în jocul lor, îl încălecau copiii). Căpitanul de miliţie, roşcat, transpirând din abundenţă, se prezentă drept Nikolai Trofimovici Hutorkov. Tunica sa avea luciu pe la mânici şi stătea încreţită pe trupul lui tânăr de om gras, iar ochii gri cam umflaţi vădeau precauţie.

– Diomid Diomidovici, lucrurile sunt serioase, – spuse gradatul cu compasiune, răsfoind neîndemânatic filele sinilii ale protocolului, pe care le avea pe masă. – Miting neautorizat chiar, s-ar putea spune, sub pereţii Ministerului de Interne… Ceea ce cade sub incidenţa articolului o sută nouăzeci, punctul trei: «Organizarea sau participarea activă la acţiuni de grup ce încalcă ordinea publică»…. De aici încolo, depinde doar de ce va decide tribunalul, putându-se ajunge chiar la privaţiune de libertate până la trei ani… Plus o sută nouăzeci-prim, «Agresarea lucrătorilor miliţiei»…

– De ce să se ajungă la tribunal, Nikolai Trofimovici?... – Speşniov se strădui să prindă privirea lunecoasă a lui Hutorkov. – Flăcăul a înţeles deja totul… În ce mă priveşte, din partea mea…

– Nu-i pot înţelege eu pe flăcăii ăştia. – Căpitanul prinse să bată cu degetele în masă. – Nu mai pot de bine… Dar a încălcat legea, punându-vă şi pe dumneavoastră în situaţie, om respectat ce sunteţi…

– Din partea mea… – Speşniov îl privi expresiv pe Hutorkov.

Acela desfăcu neputincios braţele.

– Nu există mişcare îndărăt, actul a fost deja făcut… Cu tot respectul meu, însă…

– Precum spunea răposata bunică-mea… «Munte cu munte nu se întâlnesc, dar om cu om – da». – Diomid Diomidovici puse pe marginea biroului un plic galben.

Pe faţa ocrotitorului ordinii apăru, brusc, spaima derutantă:

– Luaţi-l, îndată! – şopti el, holbându-şi ochii.

«Mama dracului, nu este exclus ca pe aici să fie totul sub supraveghere», – se gândi descumpănit Speşniov, luând banii şi vârându-i în buzunar.

– Uf-f-f… – răsuflă uşurat căpitanul, descheindu-şi gulerul cămăşii. – Păcătoasă arşiţă… Arde de dimineaţă… trebuie să mai ieşim la o ţigară, în casa scării e mai răcoare… – El se ridică în picioare, făcându-i semn din ochi lui Speşniov să-l urmeze.

Pe treptele prăfuite ale intrării de rezervă ei urcară două etaje, unde, aprinzându-şi cu mâinile tremurătoare ţigara lângă un pervaz plin de scrum şi fărâme de tabac, pe care se afla o scrumieră de ceramică, Hutorkov propuse nesigur:

– Doar poate să recalificăm cazul drept unul de încălcare administrativă…

– Anume că! – se îmbărbătă Diomid Diomidovici. – Şi îndată să-l eliberaţi…

– Sub semnătura dumneavoastră, – adăugă căpitanul.

Acceptând mita, el privi sperios prin părţi, ordonându-i lui Speşniov ca mai întâi să elibereze plicul şi să-l păstreze. Această decizie rămăsese pentru Diomid Diomidovici o adevărată enigmă. Probabil, era legată de amprentele digitale.

Fiul i l-a adus un sergent posomorât şi bătrâior. Speşniov vru să-l îmbrăţişeze pe Oleg, acesta însă se retrase, aruncând spre părinte o privire desfiinţatoare.

– Cum de ţi-ai permis, tată?! – strigă el disperat, când Diomid Diomidovici vira spre Krâmski Val. – Cum să mă uit eu în ochii camarazilor care… care au rămas întemniţaţi?... Cine te-a rugat să te amesteci?

– Maică-ta.

– Dar tu nu te-ai gândit?... – se sufocă Oleg. – Oare chiar nu înţelegi?... Sau poate că tu… cu psihopaţii tăi de elită… cu chefuri în restaurante luxoase şi jocuri la birjă… – Fiul surâse strâmb. – Chiar ai pierdut completamente simţul realităţii?

– Cum vorbeşti tu cu tatăl tău, mucosule?! – se revoltă Speşniov, oprind automobilul. – Te poţi întoarce în *cuşca maimuţelor*, odată ce nu meriţi un loc mai respectabil!

Oleg sări din maşină, trântind portiera.

«Porc nerecunoscător, – se gândi cu tângă Diomid Diomidovici. – De altfel… Ţandăra nu sare departe de…»

Bineînţeles, acest ton condescendent, aproape batjocoritor faţă de părinte, fiul îl preluase de la mama sa. Tatiana şi-l cultivă pe nesimţite, parcă, începând cu observaţii maliţioase («Nici nu vă imaginaţi ce sâcâitor e Speşniov! – le anunţase ea odată pe ton vesel musafirilor după nuntă, la masa întinsă la Bolşaia Serpuhovskaia. – Să vedeţi cu câtă meticulozitate face el serile lista cheltuielilor noastre de peste zi! Ba mai are şi un portmoneu mic pentru mărunţiş!»). În noul apartament din sectorul Fileah scandalurile de familie deveniseră obişnuinţă, dat fiind că soţia ajunsese la concluzia fermă că «Damon al ei» le face pe toate pe dos…

Cu timpul, analizând căsătoria lor de pe poziţiile psihiatriei, Diomid Diomidovici ajunsese la o concluzie neliniştitoare: nemulţumirea permanentă a Tatianei faţă de soţ nu era decât o răzbunare a ei tainică, subliminală, pentru fericirea de femeia care îi scăpase. La drept vorbind, ea primi dragostea sinceră a lui Damon «al ei» ca pe o fatalitate, pentru a nu se pomeni din nou în Karaganda…

«Iubita mea, tu nu m-ai iubit»… – conchise amar Speşniov, afundându-se în traficul orăşenesc aglomerat.

Până la momentul când în viaţa lui apăruse Oksana, aproape că nu mai avea nicio relaţie apropiată cu soţia. Diomid Diomidovici se îndrăgosti cu aceeaşi pasiune juvenilă, cum i se întâmpla-

se cu Tatiana, în timp ce prietenii săi businessmeni, cumpătaţi, părăsindu-şi vechile consoarte, şi le alegeau pe cele noi cu o precauţie calculată de cumpărători de cai de rasă, nu de puţine ori apelând la serviciile peţitorului celebru în Rusia, adunătorului şi educatorului de «aur pletos» (precum îşi numea el miresele ce-i aduceau venit frumos), Mişa Feldman.

«Dar oare nu e timpul să avem noi cu Oksana un bebeluş?» – se gândi dintr-o dată Diomid Diomidovici, trecând de Stroghino spre Noua Rigă.

POCĂINŢĂ ŞI SINCERITĂŢI

Prima trezire a li Anton Petrovici, care se întâmpla de obicei la îngânarea zilei cu noaptea, mai totdeauna îi bulversa amara conştiinţă a unei vieţi ratate: Rusia degradează catastrofal spre trivialitate şi vânzoleală arivistă, iar tentativele chinuitoare ale scriitorului Cighiri de a se face auzit aminteau de vocea ce strigă în pustiu. Destinul nu i-a dat un fiu, căruia, înainte de ieşire de pe scena «teatrului vieţii», să-i transmită manuscrisele nepublicate. Cu toată siguranţa pe care o insufla în viaţa lor de familie şi bunătatea sa, soţia Alevtina aşa şi nu a ajuns să devină Galateea lui, zăcământul natural al sufletului ei nelăsându-se modelat de lama culturii metropolitane. Iar Nata, unicul om apropiat spiritualiceşte de el, părea că prinde a ceda, a se stinge… Involuntar, îl obseda şi gândul propriei morţi, Anton Petrovici, regizându-şi în imaginaţie modestul spectacol al funeraliilor sale, nu se putea decide nicidecum între cremare şi înmormântare…

În această dimineaţă el s-a trezit în amurgul gri de dinaintea zorilor, cu capul greu de urmările beţiei din ajun, cu gura uscată şi apăsătoarea conştientizare a scandalului de om băut pe care îl declanşase în casa primitoare a lui Vladimir Baida. Ruşinea

pentru cele întâmplate o simţea ca pe o acută durere de dinţi şi Cighiri gemu înfundat, speriindu-l pe Proşka ce dormea alături.

În cerdacul luminat abundent de soarele dimineţii ieşi decis de a-şi începe ziua cu scuzele de rigoare faţă de vecin, dar observă că însuşi Baida venise la el – într-un trening albastru şi tenişi – stătea sub răchita crescută de Cighiri şi, cu tusea obişnuită, îşi curăţa gâtlejul după ce se scăldase în lac, iar la picioarele sale albea o pungă de plastic.

– Iată, am venit să… – prinse a se îndreptăţi el, roşind cu întreaga-i faţă mare şi umflată. – Am condus-o pe Dora la trenul electric, trebuie să dea nişte analize… Hai, îmi zic, să trec eu pe la Petrovici… Ieri a ieşit oarece mică neînţelegere, poate că v-am supărat cu ceva…

– Dragul meu! – se învioră Anton Petrovici. – Eu am fost cel care… Nu te supăra pe mine… La drept vorbind, am un caracter insuportabil! Prietenesc cu omul, ne mai întâlnim la o sticlă de băutură… Iar pe urmă, nitam-nisam, îi pot face bucata… Din câte se vede, ieri am cam întrecut măsura, nu era cazul să mai trecem şi la «exemplarul doi», să-l lăsăm pentru a ne drege…

– Păi, noi îl avem şi pe al treilea! – se lumină Vladimir, scoţând o sticlă din pungă şi punând-o pocnitor pe masă.

Ca de obicei, Tolomâş veni la muncă spre ora nouă (tâmplarii nu puteau să-şi înceapă lucrul mai devreme, pentru ca să nu trezească lumea venită la odihnă). În acest moment, Cighiri tocmai cobora scările cerdacului, ducând în mâini o farfurii cu varză murată, ciuperci şi o bucată de slănină. Baida pusese pe masă gustările sale de casă.

– Astăzi, Vladimir Firsovici ne dă zi de odihnă! – îi făcu camaradului său din ochi Cighiri. Iar când se aşezară pe laviţă, declară de-a dreptul înviorat: – Dumnezeu cu noi şi naiba cu ei! Să fim durdulii!

– Pentru frăţia popoarelor, frăţia literaturilor! – spunea câteva minute mai târziu, glumind, Anton Petrovici, amintind o lo-

zincă atât de vehiculată în răposata URSS, ciocnind paharul cu kârgâzul. – Frăţâne, eu am băut vodcă cu însuşi Cinghiz Aitmatov…

– Cinghiz… noi îl respectăm, – răspunse precaut Tolomâş.

– Deci, bem noi cu el, bem, şi unde face dânsul: «Anton, tu eşti un rus adevărat. La beţie, rusul e certăreţ, încăpăţânat şi cârcotaş»…

– Aşa spunea el despre noi?! Drept în ţintă! – hohoti Baida. – Ce bine e că Dora se întoarce abia mâine… – adăugă moleşit.

Nesupravegheată de partea feminină, petrecerea bărbaţilor trecea într-o stare de cordialitate uşor turmentată, vodca scăzând repede în sticlă, astfel că Tolomâş, încălecând bicicleta lui Cighiri, plecă la magazin, la Taina Stepanovna.

– Zboară repede, revin-o imediat! – îl îndrumă Anton Petrovici. – Un picior aici, celălalt – acolo! Unu, doi!

– Ne undoim, – comentă înţelegător Tolomâş. – Treim-pătrim!

– În ce-l priveşte… spuneai tu… pe Aitmatov – se interesă timid Baida. – Chiar ai băut împreună cu el?

– Am născocit-o, – recunoscu Cighiri. – Pentru încălzirea relaţiilor şi colaborării ruso-kârgâze.

– Iar eu chiar crezusem… – o dădu Baida în sinceritâţi. – Pentru că m-am obişnuit să cred… Şi pricepi tu, Petrovici, de ce? Pentru că mai toată viaţa mea de om conştient am purtat epoleţi: le credeam comandanţilor, credeam în victoria comunismului… Credeam chiar şi în acesta… cum îi spune?... neocomunistul Ziuzin… până să aflu că de fapt el e la troaca oligarhilor şi are case în Cipru…

Tolomâş se întoarse cu o nouă sticlă, căreia au şi prins să-i facă pocinogul.

– Ţie ţi-i bine, Petrovici, – o ţinea pe a lui Vladimir, dând din capul chel acoperit cu mărgele mici de transpiraţie, – crezi în Dumnezeu… Pe când eu am fost educat în spirit ateist… întâi la

şcoala de cadeţi-suvorovişti… Dar am început să simt că… fără credinţă… mă transform într-un porc ignorant şi cinic…

– Porcul e rău, – intră imprevizibil în vorbă cherchelitul Tolomâş. – Uite, berbecuţul, da, e bun.

Şi, neamânat, – spre uimirea celorlalţi doi, – pe obrajii kârghâzului prinseră a luneca lacrimi.

– Tolik… ce-i cu tine, frăţâne? – se pierdu Cighiri.

– Mi-i dor, Petrovici, – răspunse acela, trecându-şi dosul palmei peste obraji. – Mi-e dor de turma mea, de soţia Ainur, de copii… Am patru… patru bucăţi…

– Mai rabdă tu puţin! – îl îmbărbătă Baida. – La toamnă, te întorci în Issâk-Kulul tău cu daruri şi cu un sac de bani.

– Acolo la noi… după revoluţie… e trist de tot, – scâncea Tolomâş, clătinându-se de cherchelează. – Unii nu mănâncă decât caviar, iar alţii nu au decât să se îndoape cu ţărână…

Lăsându-se pe speteaza scaunului, dintr-o dată el prinse a cânta gutural, prelung, acoperindu-şi ochii cu palmele şi clătinând din cap.

– Despre ce-i asta, Tolik? – se interesă Baida, când Tolomâş amuţi.

– Despre viaţă, – răspunse acela. – Iurta nu e spartă, oiţele pasc iarbă verde, iapa dă cumâs, soţia e burduhoasă… Totul e bine…

– Anume că! Iată adevărul adevărat şi simplu! – se aprinse Baida. – Iată în ce mai poate crede poporul! Nu împiedicaţi poporul să-şi construiască locuinţa sa, să-ş pască cirezile şi să crească copiii! Jos conducătorii, jos politicienii, jos comandanţii! Ah, dragul meu… – Şi el se întinse peste masă, să-l sărute pe asiat.

Cighiri stătea cuprins de o dragoste neclară şi amară faţă de aceşti doi trimişi de destin, însoţitori întâmplători prin viaţa sa, fiecare dintre care, asemenea lui, purta în fire o tristeţe adâncă şi o naivă nelinişte a minţii.

VIZITA SOŢILOR

Vizita sa la Speşniov, principala blănăreasă moscovită o anticipă prin a trimite pe adresa «Olimpului» a unei filade luxoase şi a unei invitaţii pentru două persoane de a vizita «cea mai reprezentativă expoziţie de blănuri din ultimii ani», deschisă în centrul de afaceri din capitală, însoţite de o scrisoare personală: «Dragă Diomid Diomidovici! Vom fi bucuroşi să vă avem de oaspeţi, împreună cu încântătoare dumneavoastră soţie, la expoziţia noastră. În calitate de VIP şi oaspete de onoare, aveţi privilegiu de a fi servit gratis în restaurant şi de a achiziţiona mărfuri cu treizeci la sută reducere de preţ. Vă aşteptăm! Cu stimă – directorul general al Asociaţiei Blănărit Anghelina K. Bondari».

Diomid Diomidovici ignoră expoziţia din considerente de economie (punându-şi de scop principal trecerea cu traiul în «Oraşul Soarelui», îşi redusese cheltuielile cotidiene şi hotărâse să pună capăt cumpărăturilor deocheate şi necontrolate ale Oksanei, inclusiv a celor de blănuri). Apoi, cunoscând moravurile beau mond-ului moscovit, depistă fără greş că depeşa amabilă a Anghelinei tăinuieşte un interes mercantil.

Anume asta avea să se confirme.

La vizita la medic blănăreasa apăru, împingându-şi în faţă soţul tinerel, aducând în cabinet un val greu de parfumuri, încât Speşniov se văzu nevoit să pornească ventilatorul de pe birou. Îmbrăcat în costumul lui larg de culoare deschisă direct peste un maiou subţirel, fostul stripteuz Mowgli arăta stupid. Soţia lui cu trupul îmbelşugat, imitând-o pe o cunoscută divă de estradă – era înveşmântată într-o hlamidă neagră foarte largă, ce-i lăsau dezgoliţi genunchii răscopţi, cu cizme albe şi, peste peruca roşcată şi bucălată, – o pălărie argintie ce semăna a cilindru. De la ea aducea a irezistibilă excitare de elan şi activitate, încât chiar şi sub stratul greu de pudră se putea presupune că obrajii îi sunt intens îmbujoraţi, în mână Bondari ţinând strâns o poşetă de piele. Diomid Diomidovici îşi spuse că asta nu, nu-şi scapă prada…

– Avem o problemă, doctore! – începu ea presant, aşezându-se în jeţul adânc, încât picioruşele sale scurte rămăsese suspendate peste duşumea. – Cu caracter intim, – preciză ea, clipind des din pleoapele încleiate. – Spune tu, Vilea, – se întoarse Bondari către soţul ce se aşezase la măsuţa pentru reviste.

– Ce-i de spus aici?… – dudui el posac.

– Cum, ce-i de spus? – ridică vocea soţia. – Cum de atâta timp a fost totul OK, iar acum nu-ţi iese?!

– De cât timp sunteţi căsătoriţi, Anghelina Kuzminicina? – se interesă Speşniov.

– O fi la un an şi ceva.

– Un an, trei luni şi şaisprezece zile, – preciză Vilen.

– Şi cât de frecvent aveaţi contacte sexuale?

– La început şi două… ba chiar şi trei pe zi… – spuse cu nostalgie plină de tristeţe Bondari. – Iar acum… în genere… – în ochi îi sclipiră lacrimile. – Şi ce nu am făcut eu pentru ca… O prietenă m-a sfătuit să-l hrănesc cu aste… cum le zice?... Şi cu miere, şi cu nuci, şi cu ţelină…

– Dacă vă rog să ne lăsaţi în doi, Anghelina Kuzminicina? – propuse Speşniov. – Aşteptaţi în anticameră, Karina vă va servi cu un ceai.

După ce femeia ieşi, Diomid Diomidovici îşi focaliză atenţia asupra soţului care, cu profilul său potrivit pentru medalii, cu părul bucălat ca inul moale ce-i cădea peste umeri şi torsul de Heracle, – bineînţeles că reprezenta un exemplar rar de mascul desfrânat-frumos, brutal. «Deci, drăguţule, ai ajuns şi tu?» – se gândi medicul nu fără maliţie, amintindu-şi cum dansa Mowgli cu Oksana la acel blestemat «Forum…», după care Speşniov îşi privase soaţa de dotaţiile săptămânale şi nu vorbise cu ea câteva zile la rând. Însă, în clipele următoare, îşi potoli jubilaţiile

emoţionale intime: dacă în sfera afacerilor se conducea de legile fiarei, de dragul banilor fiind gata să facă abstracţie de morală, în preocupările sale profesionale rămânea fidel jurământului lui Hipocrat, unde mai pui că trebuia să trateze nu doar fizicește, ci şi sufletește.

– Spuneţi-mi, Vili… aţi mai avut astfel de disfuncţii şi mai înainte? – se interesă el cu voce liniştită.

– Niciodată… – spuse posac pacientul.

– Dar cum e cu erecţia matinală?...

– Nicicum.

– Dar până la căsătorie?... Aţi fost cel care vă alegeaţi partenera pentru actul sexual sau lăsaţi iniţiativa femeilor?

– Se întâmplau de toate… – surâse strâmb Vilen. – Uneori te dezgoleai în faţa doamnelor cherchelite, care au parai serioşi şi cărora le arde crăpătura… Alteori, abia în patul ei înţelegeai ce aluat ţi-a nimerit…

– Poate că aţi avut un conflict în familie, soţia a devenit oarecum mai neînţelegătoare?

– De la ce să se ia? – ridică din umeri pacientul. – Eu sunt un flăcău calm, nu o contrazic în nimic… La banchete, furşete nu beau peste măsură… Vinerea, cină în familie cu dansuri. Sâmbetele o însoţesc la shopping… Dar fără mine ce era? Acum doi ani a părăsit-o bărbatul, plecând cu o studentă. Ea singură într-o casă cât lumea. Serile, sau să vorbească cu pisoiul, sau să urle la lună. Nu e civilizat să umbli de una singură la serate şi petreceri, unde mai pui că nu-i permite statutul. Angajase un flăcăuan din escortă, dar nu-l putea excita, rămânea fără sex… Ce-i de făcut? În cercurile ei nu se prea găsesc miri, bărbaţii bogaţi aleg văcuţe tinere. Iar un muncitor nu o încântă nici atât…

– Cum vă puteţi explica personal această situaţie?

– Depresie, aia a mă-sii…

– Şi ce vă apasă?

– Toată Rusia – o catastrofă.

– Vreţi să spuneţi că impotenţa sexuală, – se învioră Speşniov, – are legătură cu sentimentul de nemulţumire civică?

– Aşa ceva, – căzu surd de acord Mowgli. – Stau cu ea întins într-un fastuos pat italienesc… pe cearşafuri de mătase, privesc peştişorii din acvariul ce ţine cât întregul perete şi mă gândesc: Cum de-a ieşit, …zda mă-sii, că unii au de toate, iar alţii nimic? Cum de au făcut ei de au înhăţat toţi biştarii? Ea are conturi bancare de te iau dracii, hipodrom personal la Balaşiha şi vilă în Spania, iar eu doar cu speranţa rămân… Unde mai pui că… îţi bagi în cap: dar dacă nu mi se scoală? Şi ea nici nu se scoală!

– Medicii numesc asta «guma de mestecat a intelectualului», – spuse Speşniov. – Obsesii descurajante. Se poate scăpa de ele chiar şi cu autosugestia…

Impecabilă în eleganţă, strânsă într-o fustă cu şliţ, intră cu mişcări graţioase Karina, aducând pe un talger două ceşti de cafea.

Lui Diomid Diomidovici nu-i scăpă cum reacţionă cu interes oarecum înviorat de vânător experimentat pacientul său, privirea căruia alunecase pe întreaga figură a secretarei.

«De fapt, flăcăul acesta mă bate la cap», – ajunse el la o concluzie definitivă.

– Iată ce vă pot spune eu, tinere, – reveni Speşniov, ducându-şi ceaşca la buze. – Nu ai dumneata niciun fel de depresie.

Mowgli se înecă cu un gât de cafea, tuşi, după care se grăbi să golească ceaşca.

– Aveţi o gândire clară şi exactă, vorbirea nu vă e sincopată, frânată… – Diomid Diomdidovici se ridică de la masă, apropiindu-se de pacient şi, înclinându-i-se spre ureche, spuse confidenţial: – Haideţi să vorbim totuşi ca bărbaţii, fără figuri… O să vă înţeleg, fiţi siguri… De ce vi s-a lehămetit?

– Uite! – îşi trecu cu muchia palmei în dreptul gâtului Mowgli. – Aliniat! Se pare că încă puţin şi… şi eu… eu o… – Brusc, el căzu în genunchi în faţa lui Speşniov, vorbind fierbinte, încercând să scadă vocea, ca să nu se audă în anticameră: – Doc-

tore, salvaţi-mă… Am cu ea un contract pe un an şi jumătate, mi-a mai rămas să rezist două luni şi paisprezece zile… Dar nu mai pot… Numai mirosul trupului ei mă… nu ajută niciun fel de deodorant… Se dezbracă ea la plajă… Pe când în jur stau întinse atâtea viţele bronzate… Şi în fiecare zi dau drumul părerilor mele odată cu apa din veceu… Vreau să pun la cale propria afacere, dar dacă mă despart de ea cu trâmbiţe – îmi închide oxigenul! Astfel că nu mi-a rămas decât să mă prefac obială… Internaţi-mă pe o lună în clinica dumneavoastră, să-mi mai trag şi eu sufletul… Ea va plăti! Iar pe urmă… termenul ce a mai rămas… văd eu cum iese…

Speşniov ridică din genunchi bietul falit, în clipa următoare blănăreasa nerăbdătoare deschizând deja uşa.

– Vilen, trebuie să vă internăm la noi, – spuse Diomid Diomidovici.

– Doctore, e chiar atât de grav? – întrebă Anghelina, intrând în birou şi rotunjindu-şi ochii.

– Grav, dar se poate repara, – îi dădu speranţă Speşniov.

– Vilea, lasă-ne, – ordonă blănăreasa şi soţul ieşi supus în antecameră. – Doctore, care e cauza? – întrebă Bondari, ridicând surprinsă din umeri. – Nu-l folosesc în business, îl hrănesc ca la îngrăşat…

– Noi trăim într-un mediu ambiant complicat, Anghelina Kuzminicina, – explică Diomid Diomidovici. – Atac informaţional, ecologie proastă, stresuri…

– De unde stresuri în cazul lui?! De dimineaţă până seara stă întins în faţa televizorului!

– Sufletul e o substanţă foarte fragilă… – spuse medicul.

– Sau poate a găsit vreo mândruţă? – îl întrerupse Bondari. – Tineretul de azi, e-he… Noi am fost cu totul altfel… Cine-i mai poate înţelege… Despre mine şi Vili demult se tot răspândesc fel de fel de bârfe… Oamenii nu găsesc o mai mare plăcere, decât a cotrobăi prin rufe străine…

DUNIA PERESVET

Ridicând un nouraş de praf, jeepul negru marca «Cerokee» opri pe strada vilelor şi la portiţa lui Chighiri apăru zglobie ca o fetiţă ştrengară scriitoarea de cincizeci de ani Evdokia Sobolionok în mini-jupă cadrilată şi pantofi albi de sport, după care sărea mărunt cu picioarele-i scurte un mops dolofan cu pete.

– Anton Petrovici, – strigă ea sonor, răsucindu-şi pe deget o cosiţă, – nu e nimic că intru cu Cezar?

– Noi cu Prohor suntem bucuroşi de fiece musafiri, Evdokia Panteleevna, – răspunse binevoitor Cighiri, care spărgea nişte lemne lângă baie.

Proşka însă reacţionă diferit la vizita mopsului, mieunând ameninţător, sărind din pridvor şi zburlindu-şi blăniţa, după care fulgeră în sus pe tulpina unui mesteacăn.

Cezar îl urmări cu o uimire tâmpă, muşinând în jurul tulpinii copacului în care se căţărase pisoiul, după care ridică piciorul şi dădu drumul jetului tradiţional al neamului canin.

– Vai, neruşinatule! – îl ameninţă vesel Evdokia. – De azi înainte, nu te mai iau şi pe tine la televiziune!

Romanele sale de dragoste dedicate înainte de toate femeilor («Săgeata lui Amur în inimă», «Mafia dragostei», «Sângerosul cocteil al pasiunilor») Sobolionok le semnase cu pseudonimul Dunia Peresvet, plus că la televiziune avea un talk-show intitulat «Citind scrisori străine» («Să citeşti scrisori străine e cam jenant, dar al naibii de interesat» – acesta era genericul emisiunii); pentru a face mai familiar chipul moderatoarei, ea îl lua cu sine şi pe Cezar, pe care îl ţinea pe genunchi

– Anton Petrovici, – spuse dânsa conspirativ, rotunjindu-şi ochii, – mi-a venit o idee interesantă la nebunie… Zilele acestea vor sosi cei de la televiziune să filmeze o emisiune despre creaţia mea… Ştiţi doar cum se face asta… Interviu pe fundalul unui

cămin în care pâlpâie flacăra şi altele de genul ăsta… Până la sosirea lor, aş vrea să înalţ pe acoperişul meu un Pegas înaripat!

– Chiar aşa, viu? – surâse Cighiri.

– Sunteţi un nesuferit, nesuferit! – o făcu pe supărata, jucăuş, Sobolionok. – Mereu ironizaţi! Firește că o sculptură! A cioplit-o în lemn meşterul nostru local Tvereankin. Aţi putea să… o instalaţi?

Pe timpuri, Tvereankin fusese un poet comsomolist, ce cânta eroismul tineretului, iar acum se prăbuşea cu încetul în alcoolism, locuind într-o sărăcăcioasă căsuţă din panouri din localitatea aceasta; zile în şir rătăcea prin pădurile din împrejurimi, căutând rădăcini şi crengi din care potrivea articole de artizanat ciudate, vânzându-le apoi la pieţişoara de lângă staţia de tren din Noul Ierusalim.

– Parcă aveţi acolo de lucrători nişte haholi…

– Vai! – exclamă teatral Sobolionok. – Ei se tem de înălţime de Doamne fereşte!

– Dar soţul dumneavoastră… Vikenti Glebovici?

– Vă referiţi la Semibratov? – făcu neglijent din umăr Evdokia. – El nu e în stare să bată un simplu cui, nu să!... E afundat în Renaştere până peste urechi, scrie o monografie despre pictori… Nicidecum nu mi-l pot imagina cocoţat pe acoperiş!

Peste câteva minute, Anton Petrovici luase deja loc în jeepul mirosind a parfum franţuzesc şi Sobolionok îl ducea spre marginea orăşelului la casa ei, precum majoritatea femeilor aflate la volan având o înfăţişare de superioritate.

Rutenii despre care aminti Anton Petrovici scoseseră deja gardul vechi din jurul vilei Evdokiei, acum clădind suporturi din cărămidă pentru unul nou. Erau doi – robustul factotum Ivan Tarasovici Priima ce avea un început de burtică, plin de demnitate, cumpănit în mişcări, şi partenerul său slăbănog, gârbovit Petro cu nişte mustăţi de zaporojan, aducând a paranteze, şi ochi negri cam înveninaţi. Când Cighiri şi cu Sobolionok ieşiseră din automobil, haholii clarificau situaţia într-un mod scandalos, având înfăţişarea a doi cocoşi gata să sară unul la celălalt.

– De ce mă rog te-ai pus tu pe comandat? – se revolta Petro, aruncând hloabele roabei, din care sări mortarul de ciment. – Nu poţi scăpa de tine!

– Pentru că eu îţi sunt brigadier, iar tu muncitor simplu! – pară Ivan.

Acest argument avu un efect imediat, astfel că Petro reveni supus la munca sa.

În localitatea asta de vile Priima era o figură cunoscută. An de an, el aducea din Transcarpatia o brigadă de constructori, alcătuită mai toată din rude, care, de cum încheiau sezonul, fugeau de el, nemaisuportându-i caracterul certăreţ şi înclinaţiile spre bonapartism. Acum rămăsese doar unul Petro, care trebuia să-şi câştige bani pentru a-şi trata dinţii şi accesele de tuse, ce i se trăgeau de pe când fusese angajat la un combinat chimic.

Opera meşterului popular Tvereankin, vopsită cu mordant, stătea pe o masă de plastic sub streaşina verandei deschise, amintindu-i lui Anton Petrovici de calul troian din nişte ilustraţii la «Iliada», căruia i se fixase aripi. Pegasul corpolent se ţinea ţeapăn pe cele patru picioare, fără să vădească barem o cât de efemeră predispoziţie de a zbura. În jurul său, strângându-şi barbişonul în pumn, se tot rotea exegetul în studiul artelor Vikenti Glebovici Semibratov, clătinând deprimat din cap. Figura de babă ramolită a bărbatului era înfăşurată într-un halat matlasat, iar pe cap avea o pălărioară albă.

– Pe tine nu te întreabă nimeni! – preîntâmpină energic Evdokia posibilele observaţii critice ale soţului.

– Nici nu spun nimic, – răspunse leşietic exegetul. – Însă mă îndoiesc că un atare animal ar fi putut, cu o lovitură de copită, să facă să erupă din pământul Eladei izvorul Heliconului, zis al inspiraţiei…

– Izvorul inspiraţiei e în mine! – făcu Sobolionok.

Soţul dădu a lehamite din mână, îndreptându-se spre micul pavilion, unde erau înşirate manuscrisele sale.

– Să vezi, el ar trebui să se dea cu părerea despre inspiraţie, – i se plânse Evdokia lui Cighiri. – Nu a citit niciun roman de-al meu.

Cu Pegas s-au chinuit vreo jumătate de zi. Cu ajutorul haholilor care, de altfel, aveau un instrumentar bun, Anton Petrovici pregăti o platformă specială, de care a prins cu şuruburi calul. După care, urcând pe acoperiş prin geamul de la mansardă, au ridicat sculptura, trăgând-o cu funiile.

Spre seară totul se terminase şi Sobolionok, admirând opera de jos, radia:

– Minunat! Aşa trebuie! Să vină cei de la televiziune… Va fi o adevărată surpriză! De bucurie, pe lângă plata destul de generoasă, scriitoare le mai dădu lucrătorilor şi o sticlă de vodcă.

O beau la marginea terenului, în acaretul în care locuiau haholii.

– Ivan Petrovici, – prinse a se interesa Ivan după ce se cherchelise, – e drept ce se spune, că aţi terminat institutul de medicină?

– Aşa e.

– Şi de ce, mă rog, să am iertare, vă câştigaţi pâinea cu toporul?

Cighiri tăcea, căutând răspunsul.

– În primul rând, mulţi ani i-am dat literaturii şi mi-am pierdut calificarea de medic. În al doilea rând, pentru medicina de azi, în care banii înseamnă totul, eu sunt cam demodat… Iar acum s-a demodat şi literatura, în care de asemenea contează întâi de toate banii.

Haholii suspinară cu compasiune.

– Dar scrie şi tu ca ei! – îl sfătui înfierbântat Ivan. – Ca asta… cum îi zice?… Dunia Peresvet! Stă în pavilion şi tot scârţâie cu peniţa… Asta e mult mai uşor, decât să dai cu toporul! Cât am

fost aici, am citit o cărţulie de-a ei… Nimic deosebit… Îmbrăţişări… pupături… gelozie şi divorţuri… Aşa ceva aş putea ticlui şi eu…

– Geaba te arunci tu asupra lui, – spuse judicios Petro. – Orice ar scrie el, dar acest Dunia Peresvet e un mujic deloc rău… Calm, respectuos, nu crâcneşte… Pe când muierea lui, Evdokia, ce-i legată cu televiziunea, – asta intră în orice gaură fără să dea cu săpun.

CEVA INTIM

Gemetele umede de plăcere ale soţiei trecură în strigăte stridente necontrolate, apoi se curmară. Dându-se la marginea patului, Speşniov stătea întins pe spate, fiind acut atent la alertele, frântele ritmuri ale bătăilor inimii sale. Revenindu-şi treptat din obositoarea împerechere trupească, Oksana se întoarse spre soţ, ca de obicei trecându-şi piciorul smolit pe coapsa lui.

– Pisicuţa mâncă smântânică şi spuse că-i puţintică… – făcu ea jucăuş.

– Să mai rabde pisicuţa până dimineaţă, – răspunse, căscând, Speşniov.

– Păpicule, să nu adormi… – strâmbă din năsuc Oksana. – Dimineaţa, pisicuţei nu-i place smântânica…

– Micuţo, am avut o zi grea…

– Bietul nostru tătic… – îl compătimi soţia. – Îl dau gata impotenţii bogaţi, narcomanii şi alcoolicii… Fie, pisicuţa va încerca să adoarmă…

Oksana se întoarse cu spatele la soţ, culcuşindu-se mai comod.

Însă îndată somnul îl părăsi pe Speşniov. Nu atât de demult, la începutul verii, tot aici, în patul conjugal, se întâmplase tre-

zirea sexuală a soţiei, ceea ce-l făcu pe Diomid Diomidovici să triumfe. Urmă «luna de miere» a armoniei lor corporale, însă nu peste mult timp Speşniov înţelesese că, în pofida tuturor intervenţiilor farmaceutice, nu totdeauna poate face faţă dorinţelor trupeşti ce veniseră pe gustul Oksanei…

Acoperind grijuliu cu plapuma umărul dezgolit al soţiei adormite, Speşniov îşi luă halatul în spate, trecând în salon. Aici scoase din bar o sticlă începută de coniac, se aşeză sub lampa de podea în jilţul moale de lângă măsuţa de reviste, sorbi din lichidul tare şi întunecat din paharul de cristal, după care îşi aprinsă o ţigară. În minutele de însingurare nocturnă, sub influenţa băuturii, Diomid Diomidovici parcă s-ar fi eliberat de falsele straturi de protecţie cotidiene şi el, în iluminarea pe care i-o dădea uşoara turmentare, putea să se privească obiectiv şi dur dintr-o parte, evaluându-şi «rezultatele de etapă» ale vieţii ce trecea cu atâta rapiditate.

La momentul dat, ceea ce-l calma pe Speşniov ţinea de înflorirea «Olimpului» (capitalismul rus sălbatic îl asigura din plin cu clientelă din rândul aşa-zisei elite) în combinaţie cu operaţiunile de birjă profitabile, care făceau să-i crească capitalul, astfel că visul de a trece cu traiul în «Oraşul Soarelui» obţinea tot mai mult contururi reale. Însă aceste succese pe linie materială i se dădeau lui Diomid Diomidovici după stresuri nervoase şi permanenta, tainica spaimă de a da faliment…Ca specialist ce era, înţelegea că atare stări duc la reducerea în organism a testosteronului, a hormonilor masculini, responsabili de funcţionalitatea sexuală, ceea ce, cu timpul, putea să-i perturbe serios viaţa conjugală…

«Unica asigurare în acest caz, – trase el concluzia, – e să nască. Şi cât mai repede».

Dimineaţa a fost trezit de o veselă forfotă pe care o pusese la cale Oksana care, cu voce galeşă, spuse:

– Acum mămica o va pieptăna pe Gherduţa ei… După care îi va pune o fundă frumuşică… Fetiţele trebuie să poarte fun-

de roze… Tu o iubeşti pe mămica ta? Ah, micuţa şi ştrengara mea…

– Oare nu a venit timpul ca mămica să aibă propriul ei micuţ? – remarcă parcă în glumă, parcă în serios Diomid Diomidovici, întinzându-se dulce.

– Nu, păpicu, – răspunse soţia, sărutând căţeluşa pe năsuc. – Mama nu e de acord cu aşa ceva, aşa e, Gherdocika? Dacă mămicii îi va creşte burtica, i se va deforma figura… Pieptul îi va atârna, pe burtă pot să-i apară îngrozitoarele ale zbârcituri… Şi-apoi nu dă Doamne ca faţa să i se acopere cu pete şi pigmenţi… Văzând asta toate, tăticu ne va alunga, Gherdocika, din casă, luându-şi o juncă tânără… Astfel procedează toţi nenicii bogaţi…

– Prostuţo, eu te iubesc, – surâse Speşniov.

– Şi noi te iubim, păpicule, – răspunse Oksana. – Iată de ce nu vrem să te pierdem.

«CHEF LA CIMITIR»

Spre seară, după ce se mai potolise căldura zilei, ca de obicei Cighiri uda straturile din grădină, când auzi cum, după gard, la poarta vecinilor, opri un automobil. Pesete câteva clipe apăru Vladimir Baida, transpirat, excitat, în mână cu o broşură oarecare.

– Petrovici, ai auzit de una ca asta?!… – începu, sincopat, vecinul, aşezându-se la masa de sub salcia plângătoare şi răsfoind cărţulia. – Pentru că nu în zadar… se spune… că nu există profet în ţara sa…

Anton Petrovici puse pâlnia lângă butoiul cu apă, aşezându-se în faţa musafirului.

– Tu ţi-ai scris romanul acum zece ani, şi nu a vrut nimeni să ţi-l publice! – exclamă Baida. – Recenzenţii te acuzau că ai denigra democraţia. Însă «ruşii noi», împreună cu preşedinte-

le Rusiei, au întins o masă direct în cimitirul Novodevici! Iar acum au înţeles mulţi, că tu aveai dreptate! Ascultă ’ncoa, – începu el să citească. – «Rusia moare în mod catastrofal. În ultimul deceniu, pentru prima oară mortalitatea a devansat natalitatea. Iar cauza nu e alta decât reformele inumane la care e supus propriul popor, ce au împărţit societate într-o bandă de inşi îmbogăţiţi în mod fraudulos şi majoritatea cetăţenilor ce trăiesc la limita sărăciei».

Pe chipul lui Cighiri apăru expresia unei nedumeriri extreme, el fiind deja gata să-şi întrebe vecinul de unde cunoaşte el conţinutul romanului pe care îl scrisese, «Chef la cimitir», însă Vladimir i-o luă înainte:

– Eu nu sunt un amator de grotesc, însă cartea ta, Petrovici, am devorat-o într-o singură noapte!

Anton Petrovici simţi cum îl cuprinde ruşinea: abia acum începu să priceapă confuz că, în timpul ultimei lor întâlniri la masă, aici, sub salcia plângătoare, când Tolomâş cedase completamente şi l-au dus să doarmă pe divanul din tinda băii, – el cu Baida au prins a discuta despre «micile reforme» de pe timpul lui Elţin. Pare-se, atunci Anton Petrovici a citit ceva din manuscrisul noii sale cărţi, după care nu este exclus să i-l fi dat vecinului să-l citească… «E timpul să o închei eu cu beţiile», – se gândi spăsit Cighiri.

– L-am citit dintr-o răsuflare, ca pe unul poliţist! – nu înceta Vladimir.

– «Nu ne este dat să ştim, cum va răsuna cuvântul nostru»… – cită cu un surâs amar Anton Petrovici, despărţind jena autorului de laudă.

– Vorbind cu cuvintele tovarăşului Lenin, pot spune despre cartea ta că e una actuală! – conchise Baida. – În timpurile noastre pe care tu, Petrovici, le oglindeşti, se întâmplă fărădelegi peste fărădelegi, plus decăderea moravurilor, precum se spune în Biblie. «Unii îşi jertfesc copiii, alţii – soţiile, lăudându-se unii

pe ceilalţi», – continua el să citească. – «Unii se împreunează cu bărbaţi, alţii ajung asasini, ceilalţi se dedau şi ei unor fărădelegi şi păcate îngrozitoare»… Iartă-mă, Petrovici… – spuse ruşinat Vladimir. – Poate că prea m-am aprins… Nu am răbdat şi am dat şi altora să citească manuscrisul tău… Dacă ia foc?... Nu poţi şti…

SHOPPING PENTRU GHERDA

La dejun, Oksana privi soţul cu un surâs incitant şi-l întrebă:

– Păpicule, nu ai uitat în ce zi suntem azi?

– Dacă nu mă înşel, e sâmbătă, – încercă să glumească Diomid Diomidovici.

– Şi de ce e asta o zi mai specială?

– Pentru că o putem petrece împreună, micuţo.

– Ah, păpicule, ce uituc eşti! Astăzi e ziua de naştere a Gherdocikăi!

– Chiar aşa… – îşi aminti Speşniov. – Douăzeci şi şapte iulie…

– Iar noi nu i-am pregătit niciun cadou! – spuse mustrător soţia.

Peste o oră, Diomid Diomidovici se afla deja la volanul maşinii sale, ducându-şi soţia cu căţeluşa în braţe spre şoseaua Rubliovka.

Cel mai bun zoo-magazin din Moscova era situat la marginea oraşelului elitar Rbliovka şi se numea «Raiul câinilor».

Pentru Speşniov orice escapadă la cumpărături împreună cu soţia era împovărătoare, el obosind repede de la forfota din magazine, simţindu-se ca supus şocurilor electrice, iar acum, împreună cu Oksana ce-şi ţinea mândră în braţe animăluşul de rasă, se pomeni într-un labirint de vitrine şi tejghele, ur-

mărind un singur scop – să potolească elanul de shopping al soţiei.

Cu mare greu reuşi s-o convingă pe Oksana să renunţe de a cumpăra cu două mii de dolari o lesă bătută cu diamante şi cataramă de aur. S-au limitat la o gecuţă roşie englezească pentru promenadele autumnale, un album pentru fotografiile Gherdei şi o lesă cu zurgălăi de argint.

La ieşire, în vestibul, Oksana se ataşă cu o bucurie nemărginită unui grup de soaţe tinere de la Rubliovka, care ciripeau în schimbul lor de noutăţi, iar Speşniov se întoarse la maşină, să fumeze în voie în salonul ei confortabil.

Diomid Diomidovici înţelegea foarte bine că grijile exagerate faţă de pisicile şi câinii de casă duc inevitabil la «înomenirea» lor, ceea ce se întâmplase, de fapt, şi cu Gherda. Cu consimţământul lui uşuratic de soţ şi psihiatru, Oksana e deja aproape de o «zoomaternitate», ceea ce este egal cu o demenţă (viaţa câinelui devenind mai importantă ca a omului), cu ruperea de realitate şi afundarea în lumea subiectivităţii, de unde nu e decât un singur pas până la schizofrenie. Fireşte, asta se datora şi faptului că Oksana nu avea o muncă a ei, de care să fie responsabilă, precum şi poziţia de tânără soţie a unui VIP cu o viaţă de societate demonstrativă, «de vitrină».

– Vai, tăticule, câte mai auzi şi de la muieritul ista de la Rubliovka! – spuse Oksana, intrând în maşină. – Îţi imaginezi, pentru căţeluşa lor Dezi, Iakubovicii au procurat din magazinul universal «Harrods» din Londra un paltonaş cu strasuri Swarovski de o mie opt sute de dolari, plus şase sute pentru cizmuliţe cu beculeţe! Rozenfelzii îşi duc permanent pisoiul în Elveţia la un hotel special, unde Barsik al lor are şedinţe de masaj haitian, aromo-terapie şi băi de nămol… Iar Ibraghim Sultanov – ţinete bine! – are de gând să-şi trimită dulăul în Brazilia, unde nu demult a fost deschisă o casă de toleranţă pentru câini ce se numeşte «Dragoste animală»!

– Cine-i femeia aia… în pălărie mov, cu care te-ai oprit la ieşirea din magazin? – se interesă Speşniov, demarând.

– Cam ciudată fiinţa, – răspunse degajat Oksana. – Feţişoară subţire, frumoasă, însă prea palidă, iar ochii, când te privesc, parcă te-ar arde, nu alta… Chiar în faţa mea scăpase din mână portmoneul, iar eu i l-am ridicat… «Drăguţo, zice, ştii dumneata că eşti chiar fecioara Maria?».

– O fi vreo narcomană, – presupuse Diomid Diomidovici.

– Dar poate un medium… Mi-a oferit cartea ei de vizită. «Sora Agrapena, Biserica Salvarea Lumii».

– Arunc-o cât acolo. Ştim noi ce fel de magi şi vrăjitori sunt ăştia.

– Aşa şi-oi face, tăticule.

O RAZĂ DE SPERANŢĂ

Scriitoarea pentru copii Nina Ivanovna Poletaeva îşi duse batista la ochii înroşiţi şi înlăcrimaţi, plângându-i-se lui Cighiri cu voce subţire:

– Vă puteţi imagina, Antoşa, vecinul meu… e patronul unul hotel din Moscova… declară… categoric: «Closetul dumitale îmi umbreşte căpşunele! S-au îl mutaţi, sau îl arunc în aer cu o grenadă!»… Iar progenitura lui… acest micuţ ticălos… prinde a trage de la mansarda lor cu pistolul cu aer comprimat!...

Bătrânica era foarte deprimată şi Anton Petrovici a dus-o în veranda sa, unde o servi cu ceai calmant de melisă.

– Ei bine, – continua ea, deja venindu-şi în fire, – Rusia ţaristă era închisoarea popoarelor, dar se ţinea pe credinţa în Dumnezeu şi a unsului său… Rusia stalinistă era un vast lagăr de concentrare, ţinându-se pe frica faţă de Tătucul popoarelor, precum şi pe credinţa în luminoasa victorie a comunismului… Când scriam cărţile mele despre Lenin, eu credeam sincer în acel băieţel bu-

călat, doream ca toţi copiii sovietici să-i semene… Însă în tinereţe visam să ajung tractoristă, ca Paşa Anghelina… Dar ăştia… de azi… la ce visează şi în ce cred ei? Nepoata mea de zece ani îmi declară: «Eu nu am de gând să fac borş şi să spăl blidele! Am să mă mărit cu un oligarh, o să am servitoare!»… Nu demult, trec pe aici pe lângă casă trei fetişcane, să fi avut vreo paisprezece ani fiecare, cu cutii de bere în mâini, iar una din ele spune cam aşa: «Ştiţi voi, fetelor, când el mi-a făcut declaraţie de dragoste, urechile mele pur şi simplu s-au… pulit!» Poate că, ciulit… Şi astea vor trebui să devină soţii, mame…

– Nina Ivanovna, să trecem la lucruri ceva mai vesele, – o dădu în glumă Cighiri, citând din scriitorul său preferat: «Ce se mai aude cu holera la Odessa?».

– Doamne, cine îl mai citeşte azi pe Babel?… – suspină Poletaeva. – Da' dumneata eşti bravo, Antoşa, nu cedezi… Aud prin preajmă cum, ba ici, ba acolo, loveşte toporul dumitale şi mă gândesc eu: «Literatura rusă mai e încă vie»…

– Bărbatul credincios se străduieşte din răsputeri să se opună imprevizibilului, – surâse Anton Petrovici. – Aşa ne învaţă Confucius.

– Te rog să mă ierţi, Antoşa, că, iată, bătrâna a dat-o în palavre, – reveni, în fine, Nina Ivanovna la problemă. – Am o rugăminte delicată: nu aţi putea să-mi daţi closetul cu vreo douăzeci de metri mai departe de bandiţii ceia?… Îmi dau seama că munca nu e din cele prestigioase..

– «Cel ce va răbda până la sfârşit, acela se va mântui», – aminti Cighiri o spusă din Evanghelie.

– Mulţumesc, Antoşa! – se lumină Poletaeva. – La drept vorbind, eu ştiam că nu o să refuzaţi.

Căsuţa Poletaevilor era cea mai ciudată construcţie din orăşel, pe timpuri cei din împrejurime venind aici în excursie. Aleksandr Nikolaevici Poletaev, răposatul soţ, un arhitect moscovit nu prea cunoscut, a înălţat-o după un proiect propriu, în care

dominau motive japoneze: două turnuleţe rotunde şi sticluite sub acoperişul arcuit ce amintea de pagodele budiste, la etaj unindu-se înde ele pentru a forma o galerie deschisă. Pereţi uşori rulanţi ce despărţeau spaţiile interioare, încleiaţi de tapete din hârtie subţire acoperite de hieroglife graţioase, iar de la punctul de observaţie de sus, ornat cu storuri din bambus, se deschidea o privelişte spre o miniaturală «grădină a pietrelor», la capătul căreia, lângă gardul din plasă de sârmă, se afla blestematul de closet.

Nimerind pe sectorul Poletaevilor – cu pomi de măr bătrâni pe cale să se usuce, cu câteva straturi neglijente şi răzoare lăsate în paragină (Nina Ivanovna nu mai avea putere să îngrijească toate astea, iar tinerii nu veneau aici decât la frigărui), – Cighiri remarcase involuntar că miniaturala «căsuţă japoneze», înjghebată din modestele materiale de construcţie sovietice şi din ce mai cădea sub mână, inclusiv lăzi în care fuseseră mărfuri de magazin, se şubrezise de-a binelea, pe fundalul fastuoasei vile a vecinilor arătând lamentabil. În ce priveşte closetul, acesta putrezise într-atât, încât trebuia schimbat.

– Păi, Antoşa, dacă crezi că trebuie… dacă nu corespunde… vom cumpăra altul la baza de materiale de construcţie, de la azeri… – căzu de acord scriitoarea. – Sper că copiii să dea banii.

Spre amiază, când Anton Petrovici desfăcuse deja construcţia veche şi pusese scândurile strat lângă gard, Poletaeva apăru în mână cu un polonic mare cu coadă lungă şi, roşind, spuse:

– Iată… a rămas de la Aleksandr Nikolaevici… El chiar avea deja gata planul pentru toamnă, cum să îngraşe, în ce ordine, straturile din grădină…

Perspectiva de a curăţa groapa closetului îl derută pe Cighiri: el era lemnar, nu vidanjor! Fumându-şi ţigara, îşi pregătea formula de a refuza delicat, însă în clipa următoare în buzunarul hainei sale de lucru sună telefonul mobil şi vocea exaltată a lui Baida anunţă:

– Petrovici, îţi telefonez din Moscova, poţi să-ţi torni în pahar o sută de grame! Romanul tău l-a citit redactorul Dmitri Iurievici şi e încântat! Subiectul, caracterele şi toate celelalte… L-a recomandat pentru editare şi l-a transmis «sus»! Sper să iasă totul bine!

În faţa ochilor Anton Petrovici parcă văzu însăşi imaginea fericirii argintii; i se părea că un înger luminos fâlfâi din aripi peste creştetul său, ducând la ceruri vestea cea bună. Făcându-şi cruce, Cighiri porni spre Nina Petrovna ce stătea prinsă de incertitudine, aruncă mucul de ţigară şi luă din mâna ei linguroiul uriaş.

LA CAZINOU

Vavilonski i-a telefonat spre sfârşitul zilei, amintindu-i bine dispus:

– Prietene credincios Diomid! Nu ai uitat că astăzi e noaptea cu lună plină? Locul nostru e în «împărăţia păcatului»!

În sala de joc «Eden», în care au intrat exact la ora douăsprezece a miezului de noapte (era un semn în care credea Boris Lazarevici), precum în oricare alt cazinou, domnea clarobscurul, iar becurile ce atârnau peste mese luminau doar mâinile crupierului şi o parte din câmpul verde, în centrul căruia agoniza bila ruletei. Ca totdeauna în cazuri similare, Vavilonski era îmbrăcat într-un sacou bordo de bumbac, în care cândva câştigase pe cinste, pe când încă nu era oligarh, iar pe Speşniov îl târa după el deoarece – conform pedantismului sec al naturii sale – Diomid Diomidovici niciodată nu se lăsa ademenit de jocurile de noroc («Banii sau pot fi câştigaţi, sau furaţi», presupunea el), deci era un *neofit*, prezenţa căruia aduce noroc. Semnalmentul fusese nu o singură dată verificat de Boris Lazarevici, în special fiind eficace la poker, când Vavilonski încredinţa lui Speşniov «să taie» butucul de cărţi…

În drum spre masa de joc, în cale le ieşi un tânăr năucit, exaltat, ce avea în mâini o grămadă de bancnote.

– Vă imaginaţi… – prinse a împărtăşi el norocul său. – Sunt pentru prima dată la un cazinou… Nu aveam decât zece dolari!

– Tinere, întregul farmec constă în imprevizibilitate! – îl bătu pe umăr Boris Lazarevici. – Odată, eu am pierdut de mama focului la poker, punând în joc, pot să spun, ultimul ban, după care am greblat de pe masă şaptesprezece mii, *flash street*!

– Mulţumesc, – mormăi «norocosul» privind în jur cu un zâmbet rătăcit. – Mulţumesc mult…

Când se apropiaseră de masa la care juca Vavilonski de obicei (ca totdeauna, tăcută, paza de corp luă poziţie la oarece distanţă), acolo se încinsese un scandal. Un grăsan roşu la faţă într-o cămaşă pătată abundent de bere şi cu cravata-papion la o parte, mizase pe zece, nefiindu-i milă de un întreg turnuleţ de jetoane. Bila accelerată de crupier sări, se roti veselă de câteva ori, pentru ca să oprească la opt.

– Fiu de căţea! – se înfurie clientul, sărind din loc. – Animalule! Intenţionat i-ai dat drumul atât de încet! Ţi-arăt eu ţie…

Imediat apărură doi tinere bine făcuţi în impecabile costume negre, îi răsuciră atenţi mâinile la spate, conducând nemulţumitul spre ieşire.

– Conform prognozei astrologice, azi cifra mea norocoasă e nouă, – îl anunţă oligarhul pe Diomid Diomidovici, ocupând locul ce se eliberase.

Crupierul palid şi uscăţiv în costum elegant de firmă fără niciun buzunar (alb sus, negru jos) îşi făcea treaba cu o perfectă impasibilitate de profesionist. Astăzi, în noaptea lunii pline, era un mare aflux de vizitatori, astfel că el îşi luă de ajutor – *chip*-er, printre jucători numit «prostuţul». Acesta îi ajuta crupierului să adune şi să sorteze jetoanele, mai urmărind şi masa, să detecteze şarlatanii care făceau post-mize după ce bila căzuse deja în «bu-

zunar». Alături, pe un scaun înalt, stătea inspectorul – superiorul mesei ce avea grijă de respectarea regulilor.

Numărul nouă îi căzu lui Vavilonski la a treia încercare.

– Magia cifrelor! – triumfa oligarhul, răsplătindu-l generos pe crupier cu câteva jetoane. Acesta le dădu drumul într-o lădiţă plasată la fiecare masă de joc (la sfârşitul lunii, jetoanele erau împărţite între crupier şi inspector), anunţând runda următoare.

În această noapte lui Boris Lazarevici îi mergea din plin: de câteva ori, pierdu relativ puţin, însă moviliţa de jetoane din faţa lui era mereu în creştere. Roşu de excitare, oligarhul trăia în euforia hazardului, neobservând nimic în jurul său. Pe când Speşniov, obosit, trecând de pe un picior pe altul, stătea lângă masă, simţindu-se prizonierul unui viclean ins ce ar fi trăit într-o peşteră, în care nu erau nici ferestre, nici ceas, – dominată de o atmosferă a păcatului ce te dă în prostraţie, alcătuită din clarobscur, mirosuri de parfum, fum de ţigară şi din voci scăzute, fragmentate, parcă de pe cealaltă lume. Când se sătură de joc (în acest timp Diomid Diomidovici lupta din greu cu somnul), Vavilonski se ridică de la masă, făcându-le semn gărzilor de corp să-i schimbe jetoanele în bani. Era atât de mulţumit de câştig, încât, spre marea uşurare a lui Speşniov, a renunţat să joace şi poker.

Trecând pe lângă sala cu aparate de joc, din care răzbăteau risipiri zângănitoare de monede căzute în buzunarele de tablă şi muzică incitantă, urcară la etaj, în fine ajungând într-o cabină comodă a restaurantului, în care, de undeva de sus, se răspândea o melodie liniştită, legănătoare, ce predispunea la odihnă şi relaxare.

– Orice ai spune, credinciosul meu Diomid, însă atare instituţii sunt necesare! – divaga mulţumit Boris Lazarevici, scoţându-şi sacoul «norocos» şi rămânând doar în cămaşa transpirată. – Aici se trezeşte în om primordialul instinct de vânător!

Să ia prada cu orice risc! Bărbatul are nevoie să stea uneori «la marginea prăpastiei», ca să nu-şi piardă instinctul de autoapărare. În esenţă, businessul înseamnă aceeaşi ruletă… Cu diferenţa că la ruletă jocul e conform unor reguli!

Masa a fost îmbelşugată şi a durat mult. În timpul ei lui Diomid Diomidovici parcă i-ar fi venit a doua respiraţie, băutura înviorându-l. În ce-l priveşte pe Vavilonski, precum nu o singură dată i se întâmplă în societatea doctorului, căruia îi credea, el o dădu în sinceritǎţi.

– Ţie, credincios prieten Diomid, îţi vine mult mai greu să ajungi «sus», decât ne fusese nouă, pe când începeam, oligarhii de azi… Noi suntem copiii «marilor hrăpăreţi» de la începutul anilor nouăzeci, când eram ameninţaţi cu revenire comuniştilor… Pe noi ne-a crescut însăşi puterea ca pe o «măciucă economică»… Îţi aminteşti ce declarase pe atunci Ciubais? «Noi trebuie să dăm o clasă de oameni bogaţi»… – Oligarhul zâmbi. – Şi de unde ne-am luat noi? Foşti cooperatişti, şmecheri la negru, ingineri, activişti comsomolişti… Însă ne unea ceva ce aveam în comun – eram cu toţii nişte aventurieri, nu ne temeam să riscăm, fentam la fiece pas legea şi tot lipeam de mâini ceea ce părea să nu stea cum trebuie… Dar după ce neam ridicat, puterea şi-a mai venit în fire, speriindu-se de atotputernicia noastră, declarându-ne, în taină, război: «Cine nu e cu noi, e contra noastră»… Astăzi însă timpurile sunt altele, şi dacă tu nu eşti decât *simplu oligarh financiar*, nu eşti ferit de faliment… Ştii tu câţi milionari sunt printre deputaţii Dumei de Stat? Mai mult de douăzeci! Aceştia au venit în parlament pe baza businessului lor solid şi a conturilor barosane din bancă. De ce? Să pledeze pentru binele poporului? De dragul unui modest salariu de deputat? Să fim serioşi! Ei intră acolo, ca să apese acele butoane, care le va ajuta să-şi sporească capitalul! Astăzi, pentru a te menţine sus, trebuie să intri într-o structură nouă, numită *oligarhie politică*...

– Sincer vorbind, eu nu am ambiţii atât de mari, – recunoscu Speşniov. – Nu-mi doresc decât un singur lucru: să-mi fac munca care îmi place şi să locuiesc în «Oraşul Soarelui»…

Băutura, gustările diverse şi muzica liniştită vede-se că l-au destins pe Vavilonski care, închizând puţin ochii, parcă adormind, spuse în şoaptă, ca şi cum adresându-se sieşi:

– Dar eu?... Unde mă tot grăbesc şi nu mai pot să mă opresc?... Probabil, anume asta şi este viaţa mea…

LACRIMILE ALEVTINEI

Sâmbătă dimineaţă, Alevtina sosi cu primul tren electric. Ajunsă în curte, se lipi la pieptul soţului şi izbucni în plâns.

– Alionka… Ce-i cu tine?... – se pierdu Cighiri, mângâindu-şi neîndemânatic soaţa pe omoplaţi. – Ce s-a întâmplat?

– Nimic… Nimic, Antoşenka… – spuse ea surâzând jalnic, ferindu-se şi mângâindu-l pe cap pe Anton Petrovici. – Doamne, ce te-ai mai înflocoşat… Ai slăbit… Parcă ai flămânzi…

– De unde ai luat-o?! – replică aprins Cighiri, luând rucsacul din spatele soţiei şi conducând-o spre verandă. – Am destule comenzi… Au apărut şi ciupercile… Ia priveşte, – arătă el spre coşul plin de pe masă. – Dis-de-dimineaţă am dat o raită… Pitărci şi şapte albe… Deseară te ospătez.

În ajun, adusese de la azeri un nou closet pe terenul Poletaevilor, astăzi urma să-l instaleze şi să-l vopsească. A trebuit să muncească cam întreaga zi, iar când se întoarse acasă, pe funia întinsă în curte erau puse la uscat albiturile sale, gazonul nu prea mare dintre răzoarele cu flori era cosit, iar soţia într-un costum de baie albastru era aplecată peste straturi, adunând într-o strachină căpşunele coapte. Involuntar, Cighiri constată că, la cei patruzeci şi trei de ani ai săi, chiar dacă se îngrăşase puţin, Alevtina era bine făcută şi robustă, ceea ce trezi în trupul lui înfrigurările dorinţei…

Înainte de a se băi, soţia îl frizâ (din cauza preţurilor de azi, de câţiva ani Anton Petrovici nu mai intra în frizerie), apoi, la aburi, îl masă meticulos cu măturicea, după care, în antreul băii el făcu o tentativă de drăgălăşenie, însă Alevtina se feri, lovindu-şi jucăuşi soţul peste mâini: «Da mai astâmpără-te, ghiujule! Lasă-mă niţel să-mi vin în fire, pentru că am dat şi cu aspiratorul prin casă!»

La cină, pe verandă, ca de obicei făceau schimb de noutăţi.

– Vai de capul nostru cu reforma asta locativă! – se plângea soţia. – Ni ce cere să ne alegem un conducător de companie, care să deservească blocul, dar parcă le putem crede? Vor aduna bănuţii de la noi, după care caută-le urmele… Nici cu Sectorul Spaţiu Locativ nu am vrut să ne legăm, cei de acolo vrând să ne înhaţe subsolul, pe când noi îl dăm în arendă, din câştig plătindu-ne interfonul şi altele… Din nenorocire, acum câteva zile a crăpat o ţeavă la parter, dar de unde să iei tu lăcătuşul? Am dat fuga la Ivan Stepanovici al nostru, am tot ţinut căldările la ţâşnitură… Casă de nebuni, nu alta! Slavă Domnului, apăru ca un dar acest Rusik Prigoji, am încheiat contract cu el… El repară ţevile, şi chiar mi-a reglat maşina de spălat…

– Iar «Chef la cimitir» mi-a intrat pe mâinile unei alte edituri, – spuse Cighiri.

– Iară? – bătu a mirare din palme Alevtina. – Parcă ai promis că… Ai promis să nu te mai legi niciodată cu dânşii…

– Totul a pornit de la Volodia Baida, – preciză Anton Petrovici. – Fără ştirea mea… Romanul i-a plăcut redactorului, care i l-a transmis directorului general…

– Ah, Antoşa… – zise amar soţia. – De câte ori s-a mai întâmplat asta… După care ţi-l restituiau, iar tu nu dormi nopţile, fumezi ţigară după ţigară, de parcă am avea un răposat în casă… Poate că într-adevăr ţi-au făcut vrăji, poate să ne

ducem la cine ar putea să le dezlege? Cineva trebuie să poată face asta!

– Umblu la biserica Sfântul Nicolae, mă rog.

Alevtina îşi făcu cruce mare:

– Să dea Domnul…

– Ţi-ai pus inelul *nostru*, - remarcă Cighiri.

Acesta fusese primul cadou al lui Anton Petrovici, pe care i-l făcuse viitoarei soţii, la Gagra – un inel de argint cu granat, semn tainic al apropierii lor trupeşti.

– Lăbuţa era frântă şi pietricica stătea să cadă, – explică soţia. – L-a lipit Ruslan.

PROMENADA CORPORATIVĂ

Nava fluvială «Mihail Krug» fusese arendată de Speşniov pentru o zi şi jumătate de la o companie privată şi trebuia să iasă în larg la ora zece. Însoţit de bodyguardul Viktor, Diomid Diomidovici urcă la bord cu o oră mai devreme, să facă cunoştinţă cu căpitanul, să precizeze ruta şi cronometrajul cursei. După care, aşezat într-un jeţ confortabil pe puntea de sus şi fumându-şi trabucul, contempla relaxat peisajul cunoscut al portului, locul principal al căruia îl ocupa gara ce semăna ea însăşi a corabie cu un turnuleţ ce se termina cu o stea în cinci colţuri şi, de o parte şi alta a intrării, cu câteva figuri monumentale din piatră ale constructorilor socialismului.

Precum ani în urmă, pe veranda parterului erau amenajate mese de restaurant din plastic albastru, pe timpuri obişnuindu-se a fi acoperite cu cuverturi albe scrobite, ceea ce dădea un aer festiv petrecerilor… Ameţite de şampanie, domnişoarele ciripeau non-stop şi râdeau revărsător, minunate în juna lor naivitate. Cighiri privea la Sveta cu ochi de îndrăgostit, sărutându-i des mâna, însă esenţialul avea să li se întâmple pe vaporul «Serghei

Kirov» ce pornea maiestuos la o promenadă de şase ore şi care, în taină, pentru tinerii constructori ai comunismului se transforma în casă de întâlniri: de cum îşi plăteau cabina, primeau o cheie mare, lucioasă…

Iar Iulka, gospodină de felul ei, de fiecare dată aşternea pe divanul îngust un cearşaf adus de acasă, deschidea radioul de pe măsuţă, din care se revărsau vocile lui Magomaev şi Hil, care de altfel mascau gemetele ei de plăcere (în timpul orgasmului, feţişoara ei, spre deosebire de cele ale altor femei care afişau grimasa chinului, se lumina de un zâmbet fericit), iar printre persienele de la geamuri răzbătea aerul răcoros al râului…

Aceste şi alte amintiri nostalgice trezeau în sufletul lui Diomid Diomidovici un sentiment de vină faţă de Anton, cu care i se părea că a fost cam expeditiv, – prietenul său cu un discurs straniu şi cu o înfăţişare ce trezea milă arăta a om ce avea nevoie de ajutor. Concomitent, însă, trăia satisfacţia indiscutabilei superiorităţi faţă de prietenul din tinereţe, cel care cândva îi era de îndrumător în ale vieţii (sigur, nu odată îl invidia pentru succesele literare), iar acum nu reuşise să se «înscrie» în parametrii noilor timpuri, somnolând în anonimat…

La nouă jumătate, autobuzul corporativ adusese colaboratorii lui Speşniov, pe care îi preluase de la staţia de metrou «Dinamo», unde fusese fixat locul întâlnirii, şi ei – râzând şi discutând – se îndreptară ca un pârâiaş pestriţ spre scara corăbiei. Urmărindu-i, Diomid Diomidovici constată nu fără tainică mândrie de bărbat că, chiar şi în această mulţime, printre multe femei tinere şi frumoase, Karina se remarca, rasat, cu statura sa înaltă, ţinuta mândră şi coama luminoasă a pletelor. Îndată fu încercat şi de gândul jenant legat de prezenta lui stare de libido de neinvidiat, încercând să se dezbare cât mai repede de el.

Împrăştiindu-se pe corabie, colaboratorii ocupau cabinele, iar fix la zece «Mihail Krug», semnalând răguşit cu sirena, se

desprinse de chei, iar peste port răsuna – exact ca odinioară! – baritonul năvalnic al mereu tânărului Kobzon:

Altfel vaporu-i la plecare,
Nu ca un tren desprins din gări.
A mării valuri lucitoare
Nu sunt ca şinele din zări…

Când, spintecând valurile nu prea mari, vaporul ieşi în largul scânteietor al bazinului acvatic artificial Himki, călătorii au fost aliniaţi pe punte pentru ridicarea solemnă a drapelului «Olimpului», după care, luându-se de mâini, interpretară cu elan imnul instituţiei la care erau angajaţi.

Acest ceremonial, precum şi promenada propriu-zisă, fuseseră organizate de Diomid Diomidovici cu scopul de a fortifica spiritul corporativ al centrului medical. An de an, Speşniov introducea aici modelul occidental, pentru a uni oamenii, orientându-i spre un scop comun – prosperarea şi îmbogăţirea. «Voi aparţineţi firmei, – le insufla el subalternilor, – iar firma la rândul ei vă aparţine vouă. Cel care trăieşte o viaţă dublă, având şi alte preocupări, – nu e omul nostru». Speşniov le cerea angajaţilor o disciplină absolută şi responsabilitate profesională maximă, introducând un sistem eficient de amenzi şi stimulări, deviza sa fiind una simplă: «Munceşti bine – trăieşti bine».

Însă aceste reguli occidentale, eficiente mai ales în SUA, pe teren rusesc prindeau anevoie: «corporaţia» îi cultiva omului calităţi şi relaţii de muncă riguroase, iar omul rus, ieşit din «colectivismul» sovietic, mai presus de toate pune relaţiile personale; chiar şi cel mai mare trândav putea să se simtă excelent în colectiv, dacă ajungea «sufletul companiei» şi ar fi fost în stare să scoată ca din pământ bilete la un spectacol la modă…

Cabina-lux a lui Diomid Diomidovici se afla în partea din faţă a navei, în cabinele vecine fiind cazaţi bodyguardul Viktor

şi secretara Karina Verjbiţkaia. După scurta ceremonie oficială, Speşniov se îmbrăcă într-un trening uşor, ieşind pe punte şi, rezemându-se de parapet, îşi expuse faţa vântului răcoros ce aducea cu el miroznele câmpurilor cosite.

– Doamne, nimic nu s-a schimbat, – răsună la spatele lui vocea Karinei. – Ea apăru îmbrăcată într-un *windcheater* argintiu şi, scoţându-şi ochelarii negri, privea spre malul alunecător. – Aceleaşi lunci şi pădurici, aceeaşi bisericuţă cu clopotniţă… În nouăzeci, împreună cu soţul am avut o călătorie de nuntă până la Astrahan…

– Nu mi-ai povestit niciodată despre asta, – se uimi Diomid Diomidovici.

– Nici tu nu te-ai interesat vreodată, – spuse ea, întorcându-se brusc şi ţăcănind cu tocurile în direcţia cârmei, unde unii colegi de serviciu hrăneau pescăruşii care, în stol agresiv, însoţeau corabia.

«Ce-o fi apucat-o?» – ridică Speşniov nedumerit din umeri.

«Doamna de fier» trecuse împreună cu Diomid Diomidovici întregul drum de edificare a «Olimpului», cu avânturile sale impresionante, dar şi cu căderi dramatice. Ea era o parteneră de nădejde în business şi o amantă fidelă. La drept vorbind, anume aceste două ipostaze ale Verjbiţkăi îl şi interesau pe Speşniov, pentru altele neavând nici timp, nici puteri. El îl cunoscuse pe fostul ei soţ, ofiţer în trupele speciale, care murise în Cecenia în una din deplasările de serviciu, iar fiul lor se numeşte Mişa şi învaţă în unul din liceele privilegiate. Mai ştia că străbunii ei fuseseră nobili polonezi ce se stabiliseră în Rusia sau pe timpurile Ekaterinei, sau pe cele ale lui Petru… Deci, nu era prea mult ce ştia, dacă te gândeşti că ea, Karina, e alături de dânsul mai bine de douăzeci de ani…

În Golful Bucuriei avu loc primul popas şi «olimpienii» – în maiouri şi şorturi, cu mingi de volei, rachete de badminton în mâini şi cu genţi de sport – se repeziră spre ţărm, unde pe o fâ-

şie de nisip, ici-colo acoperită de tufişuri, se înălţau pini falnici. Regulamentul prevedea patru ore libere cu caracter curativ şi excluderea băuturilor alcoolice.

Era o căldură de dricul verii şi Diomid Diomidovici dori şi el să se scalde. Însă, de când i-a crescut blestemata de burtă, se ruşina de corpul său şi nici acum nu risca să se arate în slip în faţa subalternilor, nu care cumva să-şi piardă din imagine. Într-un halat matlasat, însoţit de bodyguardul Viktor, se retrase spre locul unde se încălzea la soare, jucându-şi măruntele văluriri în bătaia luminii, golfuleţul pe care îl cunoştea încă din juneţe, în el revărsându-se un pârâu de pădure gureş. Împreună cu Cighiri şi fetele lor, aici ei făceau frigărui şi răceau vinul sec în undele cristaline ale apei curgătoare. Astfel că se reîntoarse pe corabie obsedat de nostalgia trezită de amintirile tinereţii care se dusese atât de iute, iar în cabină, pe când răsfoia ziarele, îşi aminti cuvintele lui Voltaire: «Ca ieri eram copil, iar astăzi mă trezii bătrân»…

Acţiunea principală a călătoriei corporative avea să înceapă seara, când vaporul aluneca lin în lungul malurilor betonate ale canalului «Moscova», ce se pierdeau, noaptea, printre păduri. «Olimpienii» – femeile în rochii de seară elegante, bărbaţii în costume sobre şi la cravată, – s-au adunat în sala confortabilă a restaurantului, împodobită cu plante de seră în căzi mari, aşezându-se la mese.

– Dragi prieteni! – începu să li se adreseze Diomid Diomidovici cu un cuvânt scurt. – Ne-am adunat aici pentru că noi ştim nu doar să muncim întru gloria «Olimpului», ci pentru că ştim să şi ne odihnim. Timpul pe care îl petrecem împreună – oriunde s-ar întâmpla asta – nu e altceva decât un *timbilding*, o acţiune de consolidare a echipei. Deci, beţi, dansaţi, faceţivă de cap! Important e că noi suntem împreună, iar împreună înseamnă putere!

Îndemnându-şi colegii să se relaxeze din plin, într-un fel Speşniov trişa: ştiau cu toţii că la serile corporative se cădea să

se bea, să se veselească, să se flirteze cu măsură şi cu băgare de seamă. În colectiv, Diomid Diomidovici plasase «ochi şi urechi», fiecare colaborator avându-şi propriul dosar…

Treptat, în larma petrecerii ce creştea pe măsura consumului de băuturi, se incluse pe furiş, parcă, melodia unei orchestre nu prea mari, ce acompania o cântăreaţă-pop promiţătoare, pe care o invitase Speşniov. Ea apăru în şort scămos, sutien micuţ şi ciorapi *fishnet* negri.

De la un moment încolo, dansurile începură spontan şi, înainte de a o invita pe Karina (ea strălucea într-o rochie cu şliţ de culoarea peruzelei mulată pe corp), Diomid Diomidovici le acordă atenţie câtorva tinere colaboratoare, preferând tangoul lent. Când însă mâna sa cuprinse talia sensibilă a Verjbiţkăi şi un blues visător le apropie strâns corpurile, Speşniov simţi cunoscutul mirosul cam tare al parfumului ei şi, instantaneu, fu cuprins de o dorinţă puternică.

– Ce-i cu dumneata, şefuleţule? – întrebă Karina, scânteinduşi ochii verzi, aruncându-şi abil părul pe spate, lipindu-se şi mai strâns cu coapsa de Speşniov.

– Intră… intră pe la mine, după ce se termină toate astea… – şopti, sincopat, surprins chiar el însuşi, Diomid Diomidovici.

– Bine, – răspunse ea scurt.

În cabină, a cărei uşă nu o încuiase cu cheia, Speşniov nu aprinse lumina, îmbrăcă halatul, întinzându-se emoţionat de aşteptare în pat, străduindu-se să-şi stingă spaima care îl urmărea încă din tinereţe, pornită din neîncrederea sa pe linie bărbătească.

Karina alunecă în cabină, apoi, chicotind încetişor, se despovără de veşminte, în clipa următoare Diomid Diomidovici pomenindu-se în îmbrăţişarea strânsă a trupului atât de cunoscut ce-l dădea în ameţeli. În încleştarea lor înfrigurată revenise unirea armonioasă de cândva, de parcă la mijloc nici nu ar fi fost cei trei ani de înstrăinare. Speşniov exulta, umplându-se de forţa-i autoritară şi brutală faţă de femeia de odinioară. Ea însă se topea

toată de supuşenie şi fericire şi – deja la marginea prăpăstiei senzualităţii oarbe, chinuitoare, – erupse în hohote de plâns, ceea ce nu i se mai întâmplase altădată.

Apoi Karina îşi aprinse o ţigară, ferindu-se supărată de mângâierile lui şi interesându-se cu voce uşor vitriolată:

– Şefuleţule, ce-i cu poftele astea?

– Te rog… – se strâmbă el. – Nu mă mai numi «şefuleţ».

– Bine, Dima… – ea trase adânc fumul în piept şi ochiul de jar al ţigaretei i se păru lui Diomid Diomidovici un semnal de alarmă: mai târziu, pentru astfel de escapade emoţionale va trebui să plătească prin *clarificări de situaţii*, pe care părea să le fi curmat, ba chiar înmormântat cu efecte benefice pentru el… – Bine, – repetă ea. – Dar pot eu barem presupune ceva?

– Cât îţi pofteşte inima… – spuse vlăguit Speşniov, resimţind acea necesitate de a se odihni şi a se însingura, care apare după fiecare împerechere cu o femeie.

– Aşadar, – continuă dânsa, – urmând moda, te-ai ales cu o jucărică vie şi simpatică – soţia, iar de la un timp ea a cam prins să te plictisească… Mai bine zis, din contră: ea te-a ales… Acum, însă, ca la ceilalţi… Munceşte o echipă întreagă, pentru a modela un om înstărit… Elaborează deplinul portret al jertfei, amănunţit, luându-se în calcul până şi mirosul parfumului preferat… După care modelează pretendenta în corespundere cu calităţile şi pretenţiile clientului…

– După tine, în acest caz sentimentele sunt lipsă cu desăvârşire, ci totul nu e decât calcul?

– Exact. Eu am citit studii întregi despre asta. Celui cu punga barosană îi este indiferent ce crede despre el fata. Important e ca ea, la înfăţişare, să corespundă poftelor lui… Poziţia sa este elementară: «Banii sunt ai mei! Îi dăruiesc cui doresc»…Dar, peste un timp, se dovedeşte că cumpărătorul are nevoie de excitări sexuale proaspete, astfel că aleasa de odinioară se pomeneşte pe drumuri…

– Ce frumos gândeşti tu despre mine… – spuse acid Diomid Diomidovici.

– Tu personal nu ai nimic cu asta. Pur şi simplu banii veniţi cu grămada deformează personalitatea.

– Adică şi eu… – izbucni Speşniov, – şi eu aş fi un deformat? Dar tu nu te-ai gândit că anume cu preţul acestei… deformaţii hrănesc eu un întreg centru medical, inclusiv pe tine?!

– Şefuleţule, e timpul să mă retrag, – spuse Karina, sărind mlădios din pat. – Degrabă vin zorii.

CĂUTAŢI-VĂ UN SPONSOR

Redactorul Dmitri Iurievici, un tânăr cam de douăzeci şi cinci de ani, avea capul mare acoperit cu păr scurt şi pufos ce se mişca în bătaia ventilatorului, nasul ca un cioculeţ şi ochii rotunzi, parcă uimiţi. Când discuta cu Cighiri, părea nervos de-a binelea, clipea des din pleoape, dădea scurt din umeri, amintindu-i lui Anton Pavlovici de vreun pui de buhă. În camera spaţioasă a editurii el ocupa nişa sa, unde avea o masă de scris cu computer pe ea, îngrădită de restul spaţiului cu două poliţe de cărţi. Probabil temându-se că ar putea fi auziţi, tânărul vorbea cu vocea scăzută şi confidenţială:

– Înţelegeţi, Anton Petrovici… mie personal romanul dumneavoastră mi-a plăcut mult… Vă citeam unele povestiri pe când eram încă student la institut… Iar ceea ce faceţi acum e, pur şi simplu, super… Subiect, caractere, umor… Apoi este interesant că dezvăluiţi tema trădării… Pentru că, aşa este, noi trăim într-o ţară a permanentei, impardonabilei şi omniprezentei trădări… Companionii de business se trădează unii pe alţii pentru bani; potlogarii ajunşi VIP-uri îşi trădează apropiaţii, soţiile, profesorii îşi trădează studenţii, cerându-le mită la examene… Pentru sesiunea de primăvară un prieten al meu a dat zece mii de ruble!

Anton Petrovici asculta acest monolog surprinzător, amar, dar măgulitor, cu obişnuita lui aşteptare de-a auzi, în fine, după laude fraza sacramentală: «Dar, cu părere de rău…»

Însă Dmitri Iurievici se ambala şi mai tare, privind cu teamă printre spaţiile dintre cărţile de pe poliţe, trecând la semi-şoaptă:

– Statistica ne demonstrează că miliţiei noastre nu-i crede optzeci la sută din populaţie, guvernului – şaptezeci, deputaţilor – aproape nimeni… Despre ce ne mărturiseşte asta? Este anume dovada celei mai odioase trădări: puterea şi-a trădat poporul! Poate doriţi o cafea, Anton Petrovici? – întrebă el.

– Nu pot refuza, – răspunse Cighiri, mişcat de monologul redactorului şi dorind să-şi prelungească comunicarea cu cineva care împărtăşea aceleaşi idei.

Ceva mai târziu, sorbind din cafea, Dmitri Iurievici recunoscu:

– Să vă spun confidenţial, Anton Petrovici, romanul dumneavoastră chiar l-am inclus în planul editorial. Însă acolo, – el ridică degetul arătător, – acolo l-au retras.

– Adică, romanul nu le-a plăcut? – mai să izbucnească Cighiri.

– Nu e formatul nostru.

– Pe timpurile mele, o atare noţiune nu exista. Ce înseamnă ea?

– Sincer vorbind, un mod politicos de a refuza.

– Şi are-i cauza?

– În aceste cazuri cauza nu este explicată. – Dmitri Iurievici suspină cu compasiune. – Şi totuşi, Anton Petrovici… eu nu aş vrea să vă pierd… ca autor… Poate vă găsiţi un sponsor? M-am gândit că… nu ar fi necesare mai mult de cinci mii de dolari, pentru ca să scoatem o mie de exemplare.

– Eu nu am sponsori.

– Păcat, printre cei de o generaţie cu dumneavoastră sunt atâţia oameni bogaţi…

– Nu sunt obişnuit să cer bani de la bogătani.

VIZITA LUI SPEŞNIOV

Spre amiaza de sâmbătă, Speşniov sosi la vila lui Cighiri cu «Lexus»-ul său negru, chemând stăpânul la poartă cu claxonări insistente.

– Uite, nu m-am aşteptat… Nicidecum nu m-am aşteptat… – mormăi emoţionat Anton Petrovici, îmbrăţişându-se cu prietenul de tinereţe.

– Păi, am promis… Am venit până nu m-am prăfuit… – explică Diomid Diomidovici, în ochii săi umflaţi strălucind o lacrimă sentimentală.

Apoi scoase din portbagajul maşinii câteva pungi de celofan cu mâncare şi băutură, pe care le-au dus în verandă. Diomdi Diomidovici a prins a le desface, întinzând masa, iar Cighiri coborî în grădină după castraveţi, ridiche şi verdeaţă.

În fine, au turnat în pahare, rând pe rând, dintr-o sticlă de vodcă foarte scumpă, bând bucuroşi de întâlnire.

– Cam câţi ani să nu fi trecut eu pe aici pe la tine? – întrebă Speşniov, aprinzându-şi trabucul.

– Încă nu divorţaseşi de Tatiana, – preciză Anton Petrovici.

– Viaţă sălbatică, de gloabă… Nicidecum nu aveam chip să mă rup şi eu… Dar un alt prieten mai apropiat ca tine nu am…

– Cu anii prieteniile se leagă tot mai greu…

– Uite, te-am văzut şi mă năpădesc amintirile…

– Şi pe mine, Dimon…

Cu jumătate de an până la terminarea Cursurilor superioare de literatură, Cighiri îşi zise să verse prima cotă băneaască pentru a procura un apartament cu două camere, dar se dovedi că viza lui de reşedinţă provizorie în căminul de pe strada Rustaveli nu-i permite aşa ceva.

– Geaba nu te-ai căsătorit tu cu Svetka, – îl cicălea Diomid. – Ai fi devenit moscovit în toată regula.

– Eu nu aparţin decât literaturii.

– În acest caz îţi rămâne o singură variantă – căsătoria fictivă.

– Dar unde să găsesc eu… o astfel de femeie? – se îndoi Cighiri.

– Nu este exclus ca ea să fie foarte aproape, – zâmbi enigmatic Speşniov.

Peste o săptămână el chiar îi dădu numele posibilei parteneră. Ea se dovedi a fi… fosta lui colegă de institut, Lidia Paramonova!

– M-am întâlnit cu ea la conferinţa raională şi, din câte am înţeles, interesele voastre coincid, – explică Diomid.

La telefon, viitoarei soţii i-au fixat întâlnire în cafeneaua «Lakomka» de pe strada Dimitrov, dat fiind că Paramonova avea serviciul nu departe, la spitalul numărul unu municipal. Ţinând cont de importanţa evenimentului, în aşteptarea ei prietenii comandaseră o sticlă de şampanie, tortă «Napoleon» şi cafea neagră dublă. «Muieruşcă. Muieruşcă tipică», – remarcă involuntar în sinea sa Cighiri, când aburită de mers repede, pieptănată în grabă, Lidia se aşeză la masă, uimindu-se că această faţă plată cu nas cârn, figura aceasta cu picioarele scurte şi pieptul moale ce atârna îi trezise cândva sentimente mai speciale. Din fericire, interesul Paramonovei faţă de căsătorie se dovedi a fi unul pur mercantil: uzina «Lenin» îi repartizase familiei sale un apartament într-un bloc ce se construia, astfel că în contul lui Cighiri ei puteau obţine câţiva metri de spaţiu locativ în plus…

– După care divorţăm neamânat, – îl asigură Lidia. – Numai că… totul trebuie să pară a fi adevărat…

– Ce ai în vedere? – întrebă precaut Diomid.

– Nicidecum ceea ce crezi tu, – spuse Paramonova, roşind abundent. – Pur şi simplu… noi avem multe rude, vecini… Ei nu trebuie să ştie că ar fi fictiv. Anton va trebui să ne viziteze, după care să-mi ceară mâna.

Neavând altă ieşire din situaţie, se văzu nevoit să accepte.

O jumătate de iarnă au tot ţinut vizitele duminicale la Paramonovii ce locuiau la o periferie muncitorească pe strada Tatişcev, nu departe de piaţa Danilovskaia, unde familia lor din patru persoane popula o garsonieră de cincisprezece metri pătraţi cu un antreu minuscul şi o bucătărioară strâmtă într-o baracă înnegrită de ani. În pofida nemulţumirilor tinerei soţii Tatiana, Diomid îşi însoţea mereu prietenul, şi ei îşi beau vodca având pe masă vinegretă şi scrumbie, după care jucau până la tâmpenie popa prostu cu mireasa şi fratele ei Marlen[6], tânăr cu ochi negri, liniştit din fire şi care era angajat inginer la uzină. În tot acest răstimp, viitoarea soacră, Varvara Tihonovna, ba se ocupa de veselă, ba îngrijea soţul paralizat care, pentru siguranţă, stătea legat de un scaun de lemn cu o gaură tăiată în locul pe care se aşează omul. Uneori trebuiau să meargă la rudele apropiate ale Paramonovilor (unchiul Fedia, tanti Tina) pe strada Nagornaia, unde de asemenea beau vodcă, mâncau vinegretă şi jucau popa prostu.

În martie avu loc, în sfârşit, ceremonia căsătoriei. Conştientizând că este pasibil de pedeapsă penală ca afacerist conjugal şi dorind să ia măsuri de precauţie faţă de puterea sovietică, înainte de a se duce la starea civilă Anton îşi dădu jos barba. (Chiar dacă intenţia şi punerea în practică a ideii comuniste fuseseră realizate de oameni bărboşi, în ţara sovietelor de la sfârşitul anilor şaptezeci barba era considerată un semn al unei persoane nesigure sub aspect social.)

Acasă pe tineri îi aştepta o masă de sărbătoare (o parte din veselă şi scaune fuseseră împrumutate de la vecini). Pe măsura băuturii date peste cap, strigătele de «Amar, amar!»[7] răsunau tot mai des şi mai imperativ, iar sărutările Lidiei miroseau a scrumbie.

Diomid, martor din partea mirelui, atunci nu doar că nu s-a îmbătat, ci îl supraveghea sever pe Anton, pentru ca acesta să

nu prea îndesească cu paharul, după care să se pomenească în patul conjugal… După ce la urma urmelor oaspeții plecaseră, prietenii, luând cu ei o sticlă de vodcă, dădură bir cu fugiții spre strada Mâtnaia, unde o și băură la bucătăria din apartamentul comunal, sărbătorindu-și victoria.

– Dimon… nici nu-ți poți imagina… – spuse emoționat Cighiri. – Nu-ți poți imagina ce ai făcut tu pentru mine… M-ai salvat…

– Nu există cetăți, pe care nu le-ar putea cuceri bolșevicii, – o dădu în glumă Speșniov.

– Ce mai faceţi tu şi Alevtina? – se interesă Diomid.

– Mai bine o pace şubredă, decât o ceartă bună, – răspunse Anton Petrovici. – Trebuia să vină şi astăzi, dar e prinsă de ceva reparaţie acasă…

– În ce mă priveşte, pare-se că încep să am probleme cu Oksana, – recunoscu Speşniov. – Cum ai fi reacţionat tu, dacă soţia ta s-ar fi întors acasă cu o frizură intimă pe pubis în formă de îngeraş?

– Aş fi considerat că e o blasfemie.

– Nu despre asta e vorba, Antoşa! La sfârşitul primăverii, relaţiile noastre au cunoscut o adevărată izbucnire sexuală, ea se descătuşase… Iar acum… se tot fereşte…

– Tineretul contemporan nu seamănă cu noi, cei de cândva, – remarcă Cighiri. – Revoluţie sexuală, n-ai ce-i face… Fătucile se duc la întâlnire cu prezervativele la îndemână, pe la douăzeci de ani având deja o bogată experienţă intimă…

– Asta n-o priveşte pe Oksana! – îl întrerupse Diomid Diomidovici. – În Ramenskoe, ce nu e departe de Moscova, copilăria ei a trecut sub supravegherea severă a bunicii bigote. După – şcoala de circ, antrenamente extenuante, plecări zilnice la Moscova şi înapoi cu trenul electric.

– Să ştii că-ţi merge ţie la circ, – observă Cighiri.

– Destinul! – făcu Speşniov. – Prin urmare… pe când era la anul trei de studii, cade de pe trapez, dar nu vrea să treacă la secţia jonglare, apare întâmplător pe podium, unde am şi văzut-o eu… Ce avusese ea până la mine? O îndrăgostire romantică de un acrobat de înălţime, plus ceva flirt uşor cu colegii de curs… Iar acum, iată, frizura asta diavolească… Pentru cine o făcu?

– Poate că pentru tine. Ce-ai zice?

– Să-ţi spun mai mult, Anton. De două ori pe săptămână umblă la fitness-club. Dar eu am verificat… De două luni deja nu a călcat pe acolo…

– Dimon, – surâse Cighiri, – poate că îţi joacă festa excesul de imaginaţie? Tu totdeauna ai fost gelos ca un maur…

Anton stătea întins pe plajă, cu ochii semi-închiși, se amuza de jocul razelor solare care i se încâlceau prin gene ca un curcubeu minuscul. Marea mirosea a iod și alge, aruncându-și pe mal valuri nu prea mari, dar vuitoare. Apoi el auzi pași ce se apropie, văzând alături ușor prăfuiții pantofi de fante, înguști, ai lui Speșniov. Peste puțin timp, lăsându-și costumul negru, chipiul caucazian amplu și masca-nas cu mustăți, el se trânti alături.

– Fără rezultat, – spuse Diomid abătut. – Nici astăzi nu am reușit să-i zăpsesc.

Chiar dacă lui Cighiri îi plăcea mai mult Gagra, la Adler a ajuns la insistența prietenului său: anume aici se afla în turneu circul din Moscova cu spectacolul iluzionistei Tarasova, unde apărea și Iulka, Speșniov băgându-și în cap să descopere cu orice preț infidelitatea fetei, când o va surprinde că este împreună cu trombonistul Malamed.

– De unde ai luat-o că ei pot apărea anume aici? – se îndoia Anton. – La Adler sunt zeci de plaje sălbatice.

– Ca viitor mare scriitor, – înțepă Speșniov, – tu trebuie să înveți a gândi logic. Unde este instalat circul lor «Șapito» cu

vagoanele pentru artiști? De aici jumătate de kilometru, la Mzâmtî. Ei au un regim pe care să nu i-l dorești nici dușmanului tău. Reprezentația pentru copii la douăsprezece, pentru maturi – seara, la nouăsprezece, plus repetițiile… Astfel că, chiar de mai au și ei o oră-două să se scalde în mare, fii sigur că vor veni exact aici…

Deja de câteva zile, deghizându-se în caucazian, Diomid bătea țărmul, cu gând de a-i surprinde pe infidela Iulka și pe amantul ei, în decorul general al plajei aglomerate arătând ca o cioară albă, mai bine zis – neagră.

– Fie, să gândim logic, – pară Anton. – În loc să te bucuri de mare, să înoți, să bei vinul locului și să pupi frumoasele astea bronzate, tu te vlăguiești zilnic cu tâmpitele tale urmăriri, transpirând de mama focului în veșmintele astea caraghioase – dar fără rezultat! Și care ar fi concluzia? Că porumbeii îndrăgostiți nu au ce căuta ziua pe aici, pur și simplu neavând timp pentru așa ceva. Pe când noaptea… când femeilor le place să se scalde goale în bătaia lunii…

– Dar grănicerii? – se îndoi Diomid.

– Ei trec pe aici atât de rar, încât trombonistul Malamed are timp să-i pună fetei și vreun bețișor.

– Drace, drace, drace! – strigă Speșniov disperat, bătând cu pumnul în prundișul plajei. – Aș sugruma-o, nu alta… Iată, cu mâinile astea…

– Calmează-te, Otello. Sincer vorbind, chiar de la bun început nu am văzut sensul și rostul acestei comedii ale tale. La ce ți-ar trebui să-i surprinzi, să-i oblicești? Ce ar schimba asta, mai ales că Iulka a recunoscut ce și cum?

– Totul se va schimba! – răspunse aprins Diomid. – Până nu am văzut cu ochii mei, mă urmărește gândul… că, poate, astea toate nu s-au întâmplat decât în imaginația mea, geaba am jignit-o… Poate că ea îmi spusese de acest Malamed așa, să-mi facă în ciudă… Pentru că eu nu i-am prins și nu i-am

ținut de picioare! Înțelege tu că această stare de incertitudine mă scoate din minți?! Dar de cum mă voi convinge că… mă voi convinge… – o scot din minte și o șterg din agenda de telefoane.

– Dacă e așa, – concluzionă Anton, – planul operațiunii tale trebuie schimbat din rădăcină. Să-i surprindem, cum s-ar spune, «la locul de trai».

– Antoșa, ești un geniu! – își reveni Diomid. – Așadar, îmi procur bilet la reprezentația de seară, după care îi urmăresc.

Pe la miezul nopții, Anton stătea la masa cu picioare de fier din odăița pe care o închiriaseră ei în casa unei grecoaice bătrâne și, ca totdeauna înainte de somn, își completa carnetul de note («În proză este important detaliul artistic, – îi învăța magistrul lor literar Vladimir Iakovlevici Kazanski. – Anume el îi oferă textului autenticitate expresivă. Observați trăsături de caractere și fixați-le în blocnotes».).

Pe la ora două de după miezul nopții, în sfârșit reveni Diomid, pe chip cu un zâmbet cam prostesc, cu ochi lucitori și ruj pe buze, pe bărbie.

– Antoșa, să-ți spun drept… e fenomenal… trăsnet… Două surori, ambele dovedindu-se a fi letone…

– Dimon, ai cam tras la măsea, văd eu, – presupuse vesel Cighiri.

– Beat de sentimente, Antoșa, de sentimente, – explică Speșniov, plutindu-și fericit privirea aiurea. – Cine ar fi putut presupune? Elza se cam arsese la soare și nu s-a dus la spectacol, astfel că Laima avea un bilet în plus… O blondă cu ochi albaștri, senzațională, și fără complexe… Noi… chiar de la prima privirea ne-am… Ne-am încleștat unul în celălalt… O conduc, ne sărutăm la fiece pas, dar nu putem să găsim în întreaga natură un locușor mai ferit… Cu cât urcăm mai sus, cu atât mai îngustă e poteca, dă direct în portița ei… Aici Laima se aplecă, sprijinindu-se de ea… Ce piele fină pe coapse și…înțelegi tu…

– Să sperăm că de data aceasta scapi fără blenoragie, – făcu Anton.

– Exclus. Ea este studentă la universitatea din Riga.

– Dar cum a rămas cu Iulka?

– Ducă-se la naiba! La urma urmelor, ea însăşi recunoscuse că m-a schimbat… Iar letona ne aşteaptă mâine la douăsprezece lângă chioşcul de ziare.

– Aici n-are a face imaginaţia, – spuse Speşniov. – Că doar eu mă ocup de atare probleme ca profesionist. Spectrul cauzelor infidelităţii e amplu, pornind de la necesitatea biologică de noutate până la presiunea dură a reclamei şi propagandei sexului liber.

– Multe ispite, – căzu de acord Cighiri.

– Savanţii occidentali au constatat că infidelitatea ţine de o *strategie genetică*, – continuă Diomid Diomidovici. – La femei ea porneşte din considerentul de a-şi alege pentru copil genele cele mai bune. Iar bărbaţii o fac de multe ori pentru a se răzbuna. Apoi, unii specialişti au constatat că femeile ar avea o genă în plus – *gena infidelităţii sexuale*…

– Dar, din câte înţeleg eu, – interveni precaut Anton Petrovici, – infidelitatea soţiei tale încă nu e dovedită…

– Cel mai mult aş vrea anume să nu fie dovedită, să nu se adeverească, – făcu Speşniov, pentru ca, peste o pauză ceva mai lungă, pufăind din trabuc, să recunoască: – Un singur gând mă apasă: dacă eu nu eram milionar, ar fi fost ea azi cu mine?

Pe neobservate, sticla cobora spre sfârşit şi Speşniov, parcă scuzându-se că şi-a «împovărat» prietenul cu problemele sale de familie, trecu discuţia la creaţia lui Anton Petrovici. Iar când Cighiri îi povesti despre recenta lui întâlnire cu redactorul Dmitri Iurievici, Diomid ridică nedumerit din sprâncene:

– Şi de ce nu te-ai adresat mie?

– Cum să-ţi spun?… – se pierdu Cighiri. – Există unele nuanţe. Editurii nu-i convine să publice un roman într-un tiraj mai mic de o mie de exemplare, iar pentru asta trebuie plătite cinci mii de dolari.

– Ei şi?

– E că, după asta, ei ne dau nouă acest munte de cărţi, însă pe piaţa culturală de azi nu vom reuşi să vindem nici trei sute de exemplare, tirajul rămâne pe punct mort şi tu eşti în pierdere.

– Toarnă, Antoşa, – spuse vesel Speşniov, trăgând din ţigara de foi. – Şi ia aminte: cinci mii de verzişori – nu sunt bani.

– Totul e relativ… – spuse Anton Petrovici, turnând în pahare.

– Totul e rahat, în afară de pişat, – îi aminti Diomid proverbul din anii studenţiei lor. – Prin urmare, în cursul săptămânii anunţă-mă unde trebuie să transfer eu banii.

DETECTIVUL NEFIODOV

Detectivul angajat de Speşniov de la o agenţie particulară era un bărbat slăbănog de vreo cincizeci de ani, cam apatic, cu un început de chelie, obosit, cu o privire înţelegătoare a ochilor albaştri uşor bulbucaţi. Sacoul lui boţit, ponosit, pantalonii de catifea cord, bombaţi în genunchi, şi pantofii ieftini de parasină mărturiseau, precum înţelegea Diomid Diomidovici, nu atât despre o starea materială precară, cât despre un camuflaj profesional: detectivul nu trebuia să fie remarcat în mulţime, ci să rămână mereu un ins de rând.

– Ceai, cafea? – propuse Speşniov, după ce musafirul se lăsă în jilţul din birou, amfitrionul ocupându-l pe cel de vizavi.

– Şi sandviciuri, dacă e posibil… – spuse puţin timorat Nefiodov. – Muncă câinească… De dimineaţă, nimic decât o sticlă de apă minerală…

Diomid Diomidovici apăsă butonul interfonului, transmiţându-i Karinei ce are de făcut.

– Deci, ce avem noi ca punct de pornire? – prinse a divaga detectivul, înviorat de gustare. El înşiră pe masă fotografiile pe care i le oferise Speşniov, trecând fugitiv cu ochii peste notiţele făcute după cele spuse de acesta. – Avem portretul unei tinere doamne, imaginea limuzinei sale cu numerele de înmatriculare, numărul telefonului celular… Plus descrierea amănunţită a itinerarului ei prin oraş pe parcursul unei săptămâni… Aş putea eu formula cauza principală, care ne angajează în aceste cercetări?

– Încercaţi.

– Noi ne temem că frumoasă nu vă iubeşte atât pe dumneavoastră, cât banii de care dispuneţi.

Speşniov încuviinţă din cap.

– Situaţie tipică pentru mezalianţele contemporane, – suspină Nefiodov. – Fetişcanele visează la oligarhi, dar se pomenesc în colivii de aur…

– Eu vă plătesc nu pentru meditaţii, – reteză dur Diomid Diomidovici. – Plătesc pentru fapte.

– Vă rog cu plecăciune să mă iertaţi, – făcu detectivul. – Am vrut doar să spun că am o experienţă bogată în domeniu… Aţi vrea să ştiţi cu ce încep? Bineînţeles, cu acordul clientului. Cu conturarea aspectului moral al suspectei… Adică, deduc dacă dânsa este sau ba în stare de infidelităţi, în principiu.

– Dacă nu e secret, cum aflaţi asta? – se interesă Speşniov.

– Pentru contribuabil – niciun fel de taine! – ridică mâinile Nefiodov. – Totul e simplu. Eu colaborez cu agenţia actorilor «Final». Studenţi talentaţi de la şcolile de teatru interpretează roluri de amanţi fictivi, provocând soţiile domnilor bogaţi la adulter… Scenele sunt filmate… Cu acordul dumneavoastră, în telefonul din casă vă putem monta un aparat de ascultare, care va controla discuţiile bănuitei…

– Asta… asta nu e obligatoriu, – decise Diomid Diomidovici, conştientizând pe dată că, punând la cale atare treabă necurată, se înjoseşte şi pe sine, şi pe Oksana.

– Bine, – căzu de acord Nefiodov. – Ne descurcăm şi fără ascultare telefonică.

VISE ŞI REALITATE

În zori, Anton Petrovici se trezi de la sunetele melodiei care îi răsuna în fire, o melodie luminoasă, veselă, din tinereţile sale. Mai apoi, mergând cu coşul sub braţ şi toiagul în mână prin localitatea ce mai dormea încă (spre deosebire de sătenii de baştină, populaţia vilelor se trezea târziu), el fredona neîncetat această melodie. Aurită de septembrie, pădurea de mesteceni era străbătută de razele soarelui ce răsărea, iar primele frunze în cădere roteau în văzduh, scânteind de rouă, aşternându-se pământului învăluit de ceaţă albăstrie. De când îl vizitase Speşniov, Cighiri se schimbase chiar şi la înfăţişare: îşi scurtase barba stufoasă, dimineţile bărbierindu-se, figura lui slabă şi gârbovită părea să se mai fi îndreptat, iar în ochi îi apăru o lucire poznaşă.

Trăindu-şi anii de la urmă cuprins de o tristeţe dureroasă, mocnitoare, Anton Petrovici vedea des unul şi acelaşi vis: cum el, adolescent, aruncă pietricele într-o fântână adâncă, dar nu aude niciun sunet. Cenzura economică din prezent, ameţită de lăcomia editorială şi care deschisese larg uşile creaţiilor lui Vladimir Baida şi Duniei Peresvet, era şi mai cinică decât cenzura politică sovietică: pe timpuri, din cărţi erau eliminate ideile care nu conveneau, acum însă de pe piaţa cărţii este izgonită literatura adevărată. În clipe de adâncă disperare pana îi cădea din mână şi Anton Petrovici întindea această mână spre sticla cu băutură… Din fericire, atare slăbiciune nu-l ducea la o stare

de alcoolism, iar munca fizică nu doar hrănea scriitorul, ci îi şi vindeca sufletul.

Cighiri nu avea nevoie de popularitatea *omului de succes* (ego-ul de creaţie îi fusese satisfăcut deja de primul său volum de povestiri), ducând-o în sărăcie el era totuşi gata să renunţe la onorarii, nedorind decât un singur lucru: ca, în fine, Cuvântul să ajungă la poporul obosit de muncă peste puteri şi experienţă istorică necruţătoare, chinuit de lozinci şi reforme…

Cercetând în lungul lizierei pădurii, unde cunoştea fiece copăcel, fiece arbust, Anton Petrovici găsise bureţi şi ciuperci albe, pentru a-şi termina «tihnita vânătoare» în vale; acolo, prin rogozul aspru, se tăinuiau pitărcuţele cu căciuliţele lor portocalii.

În ultimul timp, revenea des cu gândul la salvatoarea vizită a lui Diomid («Telefonează-mi, nu te pierde!» – îi strigase Speşniov la plecare), iar astăzi, după ce aşteptase politicos să treacă trei zile, se hotărâse să-i telefoneze la serviciu.

– Diomid Diomidovici e în şedinţă, – îi răspunse amabil secretara. – Telefonaţi mai târziu.

Peste vreo oră şi jumătate Anton Petrovici îşi repetă tentativa, auzind în receptor vorba repezită, sincopată, a lui Diomid care se părea că mestecă ceva:

– Da, Anton… În ce priveşte romanul tău… Cum de nu, ţin minte… Dar precizează-mi nişte detalii… Atunci, de bucurie, am cam luat-o binişor…

– Promiseseşi că… – spuse Cighiri, simţind că roşeşte. – Eu m-am şi grăbit să-l bucur pe redactorul Dmitri Iurievici, că sponsorul nostru… El a transmis manuscrisul pentru calcule…

– Bine… Iartă-mă, mi se mişcă gărgăunii mei prin cap, – încheie discuţia Speşniov. – Îţi telefonez eu ceva mai târziu.

Chiar plină de grijile gospodăreşti obişnuite, ziua se scurgea foarte încet. Aşteptarea telefonului decisiv îl obosea pe Cighiri. Şi doar răsfoitul şi cititul ziarelor îl mai sustrăgeau de la această dependenţă umilitoare…

Luna septembrie se remarcă printr-o creştere simţitoare a activismului politic în ţară şi izgonirea ruşinoasă a fostului ministru în guvernul Elţin, Nikolai Kalistratov, din postul de lider al mişcării de opoziţie «Rusia cinstită». Necurat la ale sale, Kolea-recul care controla de unul singur mijloacele financiare ale Mişcării fusese demascat că şi-a însuşit banii partidului şi că îşi construia ilegală o vilă, undeva pe râul Moscova, într-o zonă ecologică ocrotită de stat. Peste un timp, când scandalul se mai potolise, Cighiri înţelesese cine fusese adevăratul lui iniţiator: neaşteptat, oligarhul Vavilonski apăru în fruntea mişcării «Rusia cinstită», după care îşi anunţă pretenţiile de a ocupa postul de preşedinte al Rusiei. În ziarul de azi, ce aparţinea lui Boris Lazarevici, era publicat programul politic al viitorului candidat.

«Pe timpul comuniştilor, ba chiar şi în deceniile următoare, – îi citea Anton Petrovici pisoiului cu care stăteau întinşi sub salcia plângătoare, – faţă de Moscova şi regiuni predomina o atitudine de lacheu: cu cât mai deschis se linguşeau boiernaşii locali în faţa celeştilor mahări din Kremlin, cu atât mai generoase erau darurile pe care le primeau în schimb. Însă noua noastră atitudine propune o nouă formulă: o mai mare autonomie şi o mai bună finanţare de la centru o vor primi cei care depind cel mai puţin de capitală. Demult nu mai e un secret diferenţa strigătoare la cer dintre diferite regiuni. În timp ce Moscova, Sankt-Petersburgul şi alte câteva oraşe mari se îneacă în bănăritul petrolier, construiesc zgârie-nori şi se îmbată la petreceri şi întruniri fastuoase, sute de oraşe medii şi mici, ca să nu mai vorbim de sate, sunt într-o stagnare de necontestat. În aceste localităţi «fără perspectivă» uitate de Dumnezeu viaţa pur şi simplu s-a oprit în loc. Ele s-au pomenit aruncate din nou în adâncă medievalitate. De unde şi creşterea alarmantă a numărului de secte ce îngrijorează atât de mult Biserica, apariţia şi înmulţirea superstiţiilor bizare şi deplina renunţare la viaţa politică. Rusia periferiilor se pustieşte şi-i acoperită de bălării…»

– Ei, Prohor, ce ai de spus? – întrebă cu un zâmbet veninos Cighiri pisoiul. – E timpul să restabilim zemstva[4]? Abil Boris Lazarevici! De pe scaunul său de aur din veceu cerul i se vede bătut cu diamante, pe când în closetele noastre bate vântul prin toate găurile… Crezi tu oare că lui i-i de fundurile noastre? Dar trebuie să remarcăm obrăznicia politică a oligarhului: atacă sfânta sfintelor – «verticala puterii»! Ah, Boris Lazarevici, vezi să nu ajungi tu să coşi mănuşi de iarnă undeva la urşii albi, dincolo de gardul de sârmă ghimpată…

În această zi Speşniov aşa şi nu a mai telefonat, iar Anton Petrovici, temându-se de o noapte de insomnie, bău de unul singur un sfert de litru de votcă, mâncând ciuperci prăjite.

PE OSPEŢE LA FECIOR

După ce divorţase de Speşniov, Tatiana schimbase apartamentul din trei camere pe care li-l lăsase acesta, trecând în două camere, iar fiul se stabilise într-o garsonieră pe strada vecină, Minsk. Această clădire de tip hruşciovist cu patru etaje, cu încheieturile dintre pereţi acoperite grosolan cu gudron, cu balconaşe-«policioare», ramolite de timp, parcă ar fi trebuit să fie demolată, dar lucrul acesta, precum se întâmplă deseori şi oriunde în Rusia, era amânat de la an la an, astfel că locatarii, paralizaţi de situaţia indecisă, nu se încumetau să purceadă la oarecare lucrări de reparaţie a spaţiile în care vieţuiau. În curte mureau plopii bătrâni, lăsându-şi frunza întomnată, în jurul ghenelor de gunoi stăteau aruncate resturi de mâncare, iar terenul de parcare pentru automobile era atât de mic, încât şoferul Viktor abia de reuşi să înghesuie pe el «Lexus»-ul masiv. În aşteptarea şefului, el rămăsese în cabină, iar Diomid Diomidovici intră fără probleme în casa scării pe dreapta căreia se afla un interfon sfărâmat, urcându-se la etaj pe scara nemăturată, roasă, mirosind a urină de pisici. Curând, Speşniov se pomeni în holul sumbru şi strâmt, unde fiul său Oleg, urcat pe un taburet şubred, lipea sus pe perete portretul retuşat al lui Boris Lazarevici Vavilonski.

– Iată, – începu el să explice. – Iată idolul meu.

Diomid Diomidovici nu spuse nimic, remarcând doar ce mult slăbise fiul în timpul ce trecuse de la ultima lor întâlnire, iar luciul agitat din ochii lui parcă îi punea şi mai distinct în evidenţă paloarea nesănătoasă a feţii.

– Fecioraşule, continui să fumezi prea mult, – remarcă el, trăgând în nări aerul îmbibat cu fum de ţigară.

În lungul peretelui stăteau drapele şi pancarte strânse, iar pe podea, printre încălţămintea împrăştiată, se aflau pachete de foi volante şi broşuri legate cu şpagat. În cuier atârna un mic hălăţel galben pentru femei.

– Fumezi mult, – repetă Diomid Diomidovici, străduindu-se să spună asta pe un ton glumeţ, – iar apartamentul tău e ceva ce aduce a azil de noapte şi a celulă de partid.

În odaie, pe un divan nu prea înalt, se vedea relieful unui corp acoperit până peste cap cu o pătură în carouri, de sub care răzbeau gemete plângăcioase.

– Este Petea Kretov, – explică Oleg. – Va turna un film televizat despre Boris Lazarevici.

La auzul acestor cuvinte, de sub pătură apăru, ridicându-se în picioare, un bărbat înalt, slab, de vreo patruzeci de ani, cu un barbişon de căpitan de navă, pe cap având o tufă deasă de cârlionţi.

– Piter, – se prezentă el, chircindu-se, parcă, de frig în puloverul său vechi, întins, şi mişcând neliniştit din degetele lungi ale picioarelor. – Vă rog să-mi iertaţi dicţiunea. Nu am doi dinţi de la maxilarul de jos…

– Petea a participat la ultimul nostru «marş al nesupuşilor», – explică Oleg. – Copoii l-au mângâiat cu bastoanele. L-au bătut, –

preciză Oleg, explicându-i tatălui: – Deja de treizeci de ani, Petea locuieşte în Anglia, aşa că limba lui rusă mai şchiopătează niţel.

La bucătărie, în lavoar, stătea o grămadă de veselă nespălată, masa murdară lumina cu sticlele goale, miroseau neplăcut cutiile de conserve cu mucuri de ţigară stinse în ele, iar urmele de ruj pe pahare divulgau că seara flăcăilor trecuse în societatea unor femei.

– Duduile alea ale tale nu pot să facă puţină ordine pe aici? – se strâmbă Diomid Diomidovici.

– O! – exclamă Piter, ridicând degetul mare. – Oleg arată minunat şi produce asupra femeilor un efect imparabil.

– Duduile noastre nu-s înclinate spre munca casnică, – făcu glumeţ fiul. – Ele trăiesc plenar doar în lupta politică.

El prinse a spăla vesela din lavoar, iar Piter strânse de pe masă, pe care o şterse cu un burete umed.

Între timp, Speşniov îi telefonă lui Viktor, dându-i ordin să cumpere de mâncare şi băutură (frigiderul «democraţilor» se dovedi a fi gol).

Pe când pe masa de plastic apăruseră deja blidele proaspăt spălate, şoferul adusese o sticlă de vodcă, bere, produse din carne, o găină fierbinte gril şi un borcan de castraveţi muraţi, după care se retrase politicos.

– Gustări de neglijat pentru gustul rusesc nealintat! – aprobă Piter, frecându-şi mâinile.

– Tată, zău nu înţeleg, – spuse ceva mai târziu Oleg, uşor aburit de băutură, – tu eşti prieten cu Boris Lazarevici, însă nu pari a fi de acord că l-am ales şeful nostru…

– Întâi de toate, aceasta nu e prietenie ci, mai curând, ţine de afaceri, – preciză Speşniov. – În al doilea, eu nu am spus că nu încuviinţez.

– De ce să spui?! Se vede după înfăţişarea ta! – se aprinse fiul. – După părerea ta, Kalistratov era mai bun? El îi tot dădea cu cuvinte înflăcărate despre bunăstarea poporului, dar se gândea numai la buzunarul propriu!

– Toţi democraţii lui Elţin sunt la fel, – îl susţinu Kretov. – Boris Lazarevici e un om bogat, nu va fura.

– Concernul său e un stat în stat, – interveni Oleg. – Ceea ce aminteşte de modelul socialist suedez. El înnoieşte permanent procesul de muncă, le plăteşte colaboratorilor salarii mari, asigură întreţinerea în caz de pierdere a capacităţii de muncă… Iar pensiile corporative pur şi simplu nu pot fi comparate cu cele de stat! La locurile de extragere a petrolului deschide şcoli, spitale… Localnicii pur şi simplu îl zeifică…

– Poţi considera că agitaţia ta pătimaşă m-a convins, – surâse Diomid Diomidovici. – Votez pentru Vavilonski.

– Geaba ironizezi, tată, – se supără fiul. – Numai un astfel de greu în politică poate scoate Rusia din ruine.

La propunerea lui Oleg, au băut «pentru o nouă Rusie democratică». Lui Speşniov parcă i s-ar fi deschis o a doua vedere, fiul apărându-i aproape ca un necunoscut, prins în tragica înstrăinare a experienţei de viaţă şi a viziunii sale asupra lumii, cu care Diomid Diomidovici deja nu mai avea nimic în comun… Dar parcă chiar atât de demult aici, la Fileah, el cu Tatiana «îl plimbau» pe Olejka în căruciorul pentru copii pe aleile parcului, iar acesta îşi rotea uimit ochişorii în primele sale tentative de a înţelege lumea?... Parcă atât de demult Speşniov cobora cu fiul scările cheiului spre copcile din gheaţa râului Moscova?...

Căsuţa «morselor» păstra căldura ademenitoare a sobei de tuci, în care puneau lemn de mesteacăn. De la pragul ei o cărăruie ducea spre râul încleştat de gheaţă, pe care negreau, în prelungă răbdare, figurile pescarilor. Învolburată de cei ce se scăldau, suprafaţa ce aburea a copcii se clătina în luciri întunecate, de la ea adia grozav a frig, astfel că la început lui Olejka i se tăiase respiraţia şi el, holbându-şi uşor ochii, începea să dea din mâini şi din picioare în apă, ca să iasă cât mai repede

la mal. Uneori, înainte de a-şi da drumul în produf, era cuprins de o frică paralizantă. «Tată, nu pot, nu pot!» – se plângea el părintelui, chircit şi tremurând de frig. – «Cum aşa?! Doar tu eşti morsă şi băiat curajos!» – îl îmbărbăta Speşniov. – «Nu pot şi gata! Mu înţeleg ce e cu mine, fricos jalnic ce sunt eu!», – spunea printre lacrimi fiul. – «În acest caz, întoarce-te în căsuţă, – îi ordona calm Diomid Diomidovici. – Nimic straşnic. Te afunzi data viitoare». – «Nu, nu! Eu trebuie… trebuie…» Şi, plângând, Oleg, disperat, orbeşte, sărea de pe scărița de lemn… După ce beau un ceai fierbinte din termos, ei se întorceau acasă pe poteca şerpuitoare printre mestecenii flocoşi de promoroacă, iar feţişoara rumenă a fiului lumina de fericire, şi pentru Speşniov nu exista o altă fiinţă mai apropiată, iar prietenia lor bărbătească părea de necurmat şi-l ducea cu gândul la o bătrâneţe liniştită, fără griji…

Diomid Diomidovici îşi recunoscu sieşi că venise la fiu ca să-l mustre pentru tăcerea de mai multe zile (din ziua ultimului lor conflict, Oleg nu mai telefonase), care tăinuia o nepăsare faţă de tată. Dar acum înţelese clar că fiul trecuse într-o astfel de fază a maturizării, când îşi formează propriile concepţii de viaţă, iar sfaturile părinţilor nu fac decât să-l irite. Băieţaşul de odinioară a devenit bărbat şi trebuie să treacă prin descoperirile şi rătăcirile propriei experienţe de viaţă… «Important că îl am…» – se gândi Speşniov, lăsând împăcarea să-i învăluie sufletul.

– Vavilonski e un om de stat adevărat, – făcu totalurile discuţiei lor Piter Kretov. – Precum cândva Spernaski şi Stolâpin.

Luându-şi grijuliu tatăl de după umeri, Oleg îl conduse la maşină.

– Una nu pot să înţeleg, – spuse nedumerit Diomid Diomidovici la despărţire. – Ce e aici cu acest… Piter?... Parcă nu avem documentariştii noştri?

– Lucrurile sunt mai serioase, tată, – explică Oleg. – Candidatura lui Vavilonski este susţinută de întreaga emigraţie londoneză, ceea ce înseamnă bani uriaşi. Piter Kretov a venit din partea lor.

RUSLAN PRIGOJI

În octombrie, pe când pregătea de unul singur bârnele băii vecinilor (partenerul Tolomâş plecase deja în Kirghizia), Anton Petrovici ridicase ceva din greu şi îşi îmbolnăvise spatele. Îl înşfăcase radiculita, ceea ce îl întrista dublu: era timpul să-şi pregătească propriul sector de pământ pentru iarnă, lucru pentru care intenţiona să sosească, sâmbătă, şi Alevtina, dar ieşea că soţia nu mai poate conta pe el.

– Nici nu mai ştiu ce să fac, Antoşa… – zise ea dezolată la telefon. – Poate să-l Rugăm pe Ruslan al nostru…

Lăcătuşul o aduse pe Alevtina în vechea, dar îngrijita sa «kopeika»[5], iar când coborî de la volan se dovedi a fi un omulean cam mărunţel cu nas coroiat şi ochi jucăuşi de culoarea albăstriţelor. Era îmbrăcat într-un costum mov în dungi, nepurtat, cămaşă albă, la cravată, şi cu pantofi de un galben strident.

– Poftim, primiţi-vă soţia, Anton Petrovici! – raportă el cu un glăscior subţire, strângându-i mâna lui Cighiri. – Cu transport la domiciliu şi competenţă maximă!

– I-am spus lui, împăunatului: unde, mă rog, te găteşti tu aşa, că mergem să săpăm pământul! – făcu glumeţ Alevtina, roşind.

– Păi, eu vin la un scriitor! – explică bine dispus Prigoji. – Niciodată în viaţă nu am avut ocazia să particip împreună cu un scriitor!...

Maşina au tras-o în curte, după care musafirii începură să descarce lucrurile din portbagaj, iar Cighiri, stând alături, se căina de starea sa, sprijinindu-se greu în toiag.

– Nu vă plângeţi, Anton Petrovici! – îl îmbărbăta Ruslan. – Vă pun eu pe picioare. Străbunicul meu din Polesia fusese cel mai cunoscut doftor din împrejurimi, punea la loc oasele scrântite. Numele lui era Prigodi, ceea ce însemna «folositorul», abia pe urmă copistul sătesc poreclindu-ne niţel altfel…

–Ţi-ajunge, gureşule… – îl mustră jucăuş Alevtina. – O sută de cuvinte pe minut…

Oaspeţii sosiseră pe două zile, iar Ruslan îşi alesese un loc de mas destul de spaţios, antreul băii care, de altfel, noaptea putea să o şi încălzească. Curând, acolo atârna în cuier, pus pe umeraş, costumul lui de gală, sub care stăteau pantofii galbeni, pe divan expuse sacul de dormit, iar pe masă se holba ecranul unui televizor portabil. Neamânat, Prigoji îi masă şalele lui Cighiri cu mâinile sale vânjoase şi cu un fel de alifie ce mirosea acut a oţet.

Spre seară, precum promisese Ruslan, durerile l-au mai lăsat şi Anton Petrovici, care se plângea de trândăvia sa involuntară, prinse a pregăti cina. Ieşind în cerdac să arunce apa în care spălase legumele, el auzi dinspre gard vocea Alevtinei:

– Vai! Ce faci, drac împeliţat! Vezi să nu-ţi crape rânza!

– Blindajul e puternic şi tancurile noastre repezi! – spuse sonor Ruslan de sub un butoi pe care şi-l aburcase în spate (vara, în ele se încălzea apa), ducându-l încordat sub şopron, să nu-l prindă ninsoarea sub cerul liber.

Această metonimie hazlie a soţiei îl reîntoarse pe Cighiri la amintirile din zilele începutului lor de oameni căsătoriţi, pe care scriitorul le numea pentru sine «perioada romantică a vieţii urbane a Alevtinei»…

Cu un gest larg, Cighiri îi arătă carnetul de scriitor bătrânelei simpatice ce stătea la uşa masivă de stejar a Casei literaţilor, care însă, fără să se fi uitat în document, spuse bucuroasă: «Treceţi, Antoşa…» Ţinându-şi strâns soţul de braţ, Alevtina intră în holul spaţios cuprinsă de o frică, pe care o încearcă cel ce ar

trebui să intre în apă într-un loc necunoscut. Cighiri se mândrea cu frumuseţea soţiei, înclinându-se amabil în faţa colegilor întâlniţi în cale.

– Să vezi… – se uimea ea, încântată, strângându-se şi mai mult lângă soţ. – Chiar şi Evtuşenko te cunoaşte…

– Precum vezi, sunt un scriitor renumit, – glumi el.

Învăluită de mirosuri apetisante, sala restaurantului vibra de vocile excitate ale muşteriilor, de zângănitul paharelor, veselei. Administratorul de serviciu, eleganta blondină tânără la înfăţişare, de cum îi văzu, le veni în întâmpinare.

– Ca totdeauna, Anton, la noi e supraaglomerat, – spuse ea amabil. – Dar pentru dumneavoastră găsim noi ceva… Iată colo, la perete, o masă pentru trei… Văd că Semion Semionovici îşi plăteşte deja nota… Aşezându-se vizavi de un bătrânel ras în cap ce avea două insigne de laureat la rever, Alevtina nu-şi putea lua de la el privirea admirativă, recunoscându-l pe unul din clasicii literaturii sovietice care, sorbindu-şi ultima înghiţitură de cafea, apoi ducându-şi şerveţelul la buze, făcu încuviinţător:

– Nu aţi greşit, drăguţo. Eu sunt Semion Babaevski.

– Dar parcă dumneavoastră… – piscui ea. – Mai sunteţi… în viaţă?...

– Cu părerea de rău, – surâse amar scriitorul, ridicându-se de la masă. – Poftă bună.

– Vai, cum de am putut să trântesc una ca asta?!… – se îmbujoră Alevtina, ducându-şi palmele la obraji. – Ce prost a ieşit…

– Nu-ţi fă probleme, micuţo, – o linişti protector Anton. – Prozatorul a luat-o drept umor…

– Dar de ce a spus el «cu părere de rău»?

– Pentru că i s-a cam dus vremea. Artistul adevărat nu trebuie să fie membrul vreunui partid… Să nu deservească nici cea mai atrăgătoare idee socială. Cu timpul, orice idee moare, fiind eternă doar armonia operei artistice, – îşi expuse Cighiri unul din gândurile sacramentale, inspirat de provocarea alesei sale.

– Vai, vai, ce soțior deștept mai am ... Pe când eu sunt o proastă... ca o pâslă... Nici nu știu ce ai găsit tu la mine...

– Tu ești minunea mea, – răspunse mișcat Anton, sărutând mâna soției.

După câteva păhărușe, Alevtina prinse la curaj, studiind discret clientela din restaurant.

– Antoșa, – începu ea conspirativ, înclinându-se ușor spre soț. – Da' acela... mustăcios... de lângă cămin... e chiar Serghei Mihalkov?

– E fratele său, – precizează Cighiri. – Își bea vodca, după care pleacă în sala de biliard.

– Iar acela, în sacou cadrilat și cu năframă la gât... parcă ar fi Andrei Voznesenski...

– E chiar Andrei Voznesenski...

– Vai... – făcu Alevtina. – Să vezi ce de-a celebrități, și beau cu toții.

– Pe timpuri, aici se adunau masonii, – o informă Anton. – Aveau ritualurile lor. Iar la balconul cela, – arătă el în sus, – apărea magistrul lor...

– Anton, mi-e frică, – făcu ea, acoperind cu mâna ei mâna lui. – Eu nu pricep o iotă din Moscova asta a voastră... Poate îmi dai și mie o listă de literatură... ce ar trebui să mai citesc...

– Te aclimatizezi tu! – spuse flușturatic Cighiri. – Vom umbla împreună pe la teatre, concerte.... Pentru că tu ești o fetiță foarte capabilă.

Muncind cu spor şi susţinându-se unul pe celălalt cu glume, în decursul zilei Alevtina cu Prigoji au reuşit să strângă usturoiul de toamnă, să sape şi să introducă compost în pământ, apoi să meargă de la o tufă la alta de coacăză, mălin și scoruș negru de roadă, presărând sub ele îngrăşăminte organice şi turnându-le apă la rădăcină. Spre seară se lăsă frigul, începu să bureze şi ei,

aruncându-şi în verandă trenciurile ude, se întoarseră bine dispuşi în casa confortabilă, încălzită de Cighiri.

– Zău, de ceai mi-i dor mai rar, când este vodcă în pahar! – exclamă în rime Ruslan, ştergându-şi mâinile şi aruncându-şi privirea la masa întinsă de Anton Petrovici.

– Vezi de nu-ţi prea ţuguia buzele spre vodcă, – remarcă glumeţ Alevtina. – Mâine mai avem zi de muncă.

– Ruslan, să ne iertaţi, – spuse vinovat Cighiri. – V-am lipsit de odihna de duminică.

– Vorbă să vie! Ce odihnă am eu?... – făcu Prigoji. – Sau la televizor, sau în curte, să bat dominoul cu vecinii… Mama şi sora locuiesc la Bobruisk, iar soţioara, acum doi ani, îl luă pe Nikituşka nostru, tulind-o după un ofiţer de marină în Kaliningrad… Dacă mă credeţi, uneori sunt bucuros când sunt chemat, duminica, să opresc apa, să repar ceva…

– Aşa e, lui Ruslan nu-i place să stea cu mâinile încrucişate, – remarcă şi Alevtina, îmbujorându-se după câteva păhăruţe de băutură. – Preşedintelui nostru Ivan Stepanovici i-a mers cu un astfel de muncitor. Aşa că îl mână cât nu-i este lene…

– Dar parcă pe dumneata, Alevtina Ivanovna, nu te mână? – ridică din sprâncene Prigoji. – Treaba dumitale e să calculezi pensiile şi nu să dai dări de seamă la subvenţii. Însă el îţi impune să alergi prin organizaţii, de parcă i-ai fi locţiitor! Odată, s-a întâmplat să beau şi eu ceva, astfel că i-am spus-o… *deschis incognito*… i-am spus tot ce am pe suflet: dacă mai încerci să o exploatezi pe Alevtina Ivanovna, să ştii că dau pe faţă toate trebuşoarele tale…

– Mai ia din masă, apărătorule… – îl îndemnă, zâmbind, Alevtina. – Şi e timpul să trecem la ceai…

– E-e, ceaiul nu e vodcă, mult n-ai să bei! – făcu Ruslan. – Aşa e, Anton Petrovici?

Cighiri aprobă din cap, surâzând. Bazându-se pe experienţa sa de scriitor, deja îl definise pe Prigoji ca pe un tip de om rar

întâlnit, cu inima în palmă, comunicarea cu care e amuzantă şi neîmpovărătoare.

– Poate că astea vă cad bine pentru roman… – spuse printre altele musafirul. – Poate le potriviţi pe undeva… Că eu, din punct de vedere familial, am suferit din cauza ei, bălăioarei din pahare… Şi nu că aş fi un beţivan oarecare, deloc! Nenorocirea e că eu sunt om de companie, cu prietenii, genul frumos, ici o anecdotă, colo un cântecel…

– Rusik, – făcu mustrător Alevtina, – crezi tu că astea îi sunt interesante lui Anton Petrovici?

– Păi, el e scriitor! – exclamă Prigoji. – Are nevoie de prototipuri!

– Ruslan are dreptate, – surâse Cighiri. – Fără prototipuri nu faci un pas.

– Da' eu ce spun?! – făcu Ruslan. – Şi iată că, pe timpuri, şofam eu într-o expediţie de balneologie, studiam lacul Iaktâkul din Başkiria, acolo chimie, dincolo microbi ce provoacă dizenterie… Locuim în vagoane pentru muncitori, iar alături – un sanatoriu putred de bogat, iar pe acolo – doamne bine mersi, chiar dacă fac proceduri cu nămol şi ziua arată îngândurate, spre seară se înviorează şi se duc la dansuri…

– Bărbaţilor, vedeţi de lichidaţi ce a mai rămas din bălăioară, – concluzionă Alevtina, terminându-şi ceaiul. – Vedeţi ce mai aveţi să vă spuneţi, iar eu m-am dus liuliu…

Peste puţin timp, i se auzeau paşii urcând scara de la mansardă.

– Deci, aşa! – se învioră Prigoji. – M-am pomenit eu, Petrovici, ca ţapul în vărzărie! Ziua şofez, lucrez, iar spre seară pregătesc sticluţa sub banchetă, acordez strunele chitarei… Ajunsesem că nu le mai ţineam minte numărul! Din mai până în octombrie am avut tocmai nouă bucăţi! Nici să crezi! Mă întorc acasă – fiului bicicletă, Katerinei inel cu turcoază… Dar chiar dacă eram cu străinele ca un armăsar, cu soţia legitimă

nu-mi ieşea nimic, catastrofă… De parcă am fost blestemat… «Bine, zise ia, bicicleta să rămână, însă tu în halul acesta nu ne trebuieşti, cine ştie cu cine te-ai târât şi ne mai poţi aduce vreo boală ceva…» Iar când a dat şi de lista secretă dintre tartajele carneţelului meu, n-a mai amânat divorţul… Iată ce fel de Casanova a ieşit din mine…

Cu o solidaritate bărbătească plină de compasiune, Cighiri turnă în pahare.

– M-am bufnit în genunchi în faţa ei: «Katiuşa, iartă ticălosul, mi-am dat seama, gata!» Iar ea unde face: «Să zicem că ţi-ai dat seama, dar ce folos?» Abia atunci am înţeles eu adâncurile necruţătoarei naturi feminine… Ce era să fac? Să beau ultimul salariu şi să mă înec… Aşa că mă duc eu la heleşteul nostru decorativ din Himki, dar imediat îmi amintesc că nu pot înota! Petrovici, zău că mi se tulburaseră minţile, mă prostisem cu totul: nu m-am înecat, pentru că nu ştiam să înot! Iar nu departe de-acolo, în magazinul de mărfuri de sport, lucra vecina noastră, femeie bună, n-ai ce zice, Marinka Kuranova, şi nu mai ţin minte ce i-am trântit eu din gură, dar ea îmi dădu un capăt oarecare de funie şi săpun… Aşa că eu, la marginea parcului-pădure Himki, mă dezbrac până la chiloţi şi scriu un bileţel: «Tovarăşi miliţieni! Rog să nu acuzaţi pe nimeni de moartea mea! Transmiteţi-i salutări soţiei Ekaterina. Toate-s din cauza ei…» Dar imediat am fost înşfăcat şi legat de pădurarii de pe acolo…

«Doamne, cât de ruseşti sunt astea toate»… – se gândi înduioşat Anton Petrovici.

– Iată ce-i, prietene, – spuse el cu voce tremurătoare. – O să-ţi dăruiesc o cărţulie de-a mea.

Ridicându-se cu greu de la masă, Cighiri luă de pe poliţă ultimul său volum de povestiri, care-i fusese editat spre sfârşitul perioadei gorbacioviste, semnând larg: «Lui Ruslan Prigoji – cu prietenie».

– Anton Petrovici… – prinse a-i mulţumi fierbinte Ruslan, strângând cartea la piept. – Sunt năucit… E cel mai scump cadou din viaţa mea… O să le arăt mujicilor, n-au să creadă…

Înainte de a se retrage în antreul băii, el îi mai făcu o frecţie la şale scriitorului, înfăşurându-l într-un şal călduros.

Noapte, ploiţa încetă, noua zi arătându-se calmă şi însorită. Până spre seară, Alevtina şi Ruslan isprăviră cu lucrările, iar lui Cighiri i se făcu mult mai bine după tratament, deja el chiar putând să-i ajute cu ceva, greblând frunzele

În amurg, când Prigoji încălzea motorul maşinii, înainte de a ieşi din curte, Anton Petrovici presupuse fâstâcit, adresându-se soaţei:

– Alionka… probabil trebuie să-i plătim… Omul a lucrat două zile… Cam cât crezi tu?... – vru el să precizeze, scoţându-şi portmoneul.

– Da nu te mai înfoia şi tu! – spuse hotărât Alevtina. – Cu Rusic mă clarific eu.

O PROVOCAŢIE EŞUATĂ

Fiece zi de muncă Speşniov o începea prin a se închide în birou, unde jumătate de oră o consacra «molitvei de dimineaţă». Aceasta o însuşise din cele mai moderne sisteme occidentale de autosugestie, bazată pe premisa că *gândul e material*, iar convingerile din subconştientul nostru pot asigura succesul în business. Meditaţia consta din două părţi. Mai întâi, destinzându-se în jilţul confortabil, Diomid Diomidovici, închizând ochii, invoca în imaginaţie un munte de bancnote, toate pachete de bancă, în gândul său însuşindu-şi-le, repetând în minte, mecanic, ca pe tăbliţa înmulţirii, un text. Apoi punea în magnetofon un CD special de pe care se depănau fraze… furişate, abia auzite, care îl afundau într-un

vis aproape hipnotic, ce îi sugera încredere în cele pe care avea a le înfăptui peste zi. «Eu sunt un om bogat şi de succes!» – fixa creierul său. – «Pretutindeni, văd posibilităţi de a câştiga bani!», «Eu iubesc banii şi banii mă iubesc pe mine!», «Eu sunt un magnet care atrage banii!»…

Astăzi, însă, Speşniov rămăsese foarte nemulţumit de afundarea în ademenitoarea lume a prosperităţii necondiţionate: în timpul şedinţei atenţia lui i-a fost împrăştiată, gându-l trecându-i involuntar la relaţiile cu Oksana, infidelitatea căreia putea să fie descoperită de detectivul particular Nefiodov, vizita căruia o fixase pentru ora zece. Iar când detectivul intră în birou, Diomid Diomidovici îl întâmpină aproape pierdut. Aşezându-se vizavi de stăpân, Nefiodov, care arăta obosit şi cu o expresie de supuşenie docilă pe chip, deschise geanta roasă şi, băgând mâinile în adâncurile ei tainice, spuse slab:

– Astăzi vom privi un film.

Dintr-o dată, Diomid Diomidovici simţi cum pieptul îi este cuprins de răceală, şi cât timp detectivul se ocupa de videomagnetofon, potrivind caseta, el îşi băgă pe neobservate sub limbă o pastilă.

Ecranul televizorului scânteiase des, apoi pe el apărură un şir de cifre şi steluţe, după care camera, plasată, vede-se, undeva sus, dezvălui un spaţiu de studio fotografic destul de vast, cu aparatura corespunzătoare în el.

Soţia sa Oksana apăru în cadru de undeva din stânga – într-o giacă-body nituită, care abia de-i ţinea în ea sânii dezgoliţi; purta botfori înalţi şi mănuşi negre până la cot. Cu mişcări graţioase, se apropie de o motocicletă nouă, nichelată, lucitoare şi, trecându-şi cu îndemânare piciorul peste şa, se aşeză pe ea, luând o poză de pisică uşor agresivă. Peste câteva clipe, apăru un fotograf tânăr bine făcut, cu o coamă de păr castaniu revărsător şi, lăsându-se în genunchi, începu să facă poze, cu gesturi atente explicându-i ceva modelului.

– Filmul e mut, – remarcă Nefiodov, mâncând sandviciuri şi sorbind zgomotos din cafea.

În aceste clipe Diomid nu mai putea suporta detectivul care intrase atât de neceremonios în viaţa lui privată. Dar oare nu chiar el căzuse de acord cu provocarea pe care o punea la cale Nefiodov?!

Scenariul însăilat de detectiv pentru a testa fidelitatea Oksanei sub aspect psihologic era unul simplu şi verificat: tânăra femeie pe care Speşniov o închisese într-o «colivie de aur» era încercată de nostalgia scurtei perioade în care apăruse pe podium. Iar când soţul îi propuse să participe la prezentarea articolelor din blană ale firmei Anghelinei Bondari, ea acceptase cu bucurie. Apoi când un «fotograf la modă», fermecat de frumuseţea Okasanei, îi propusese insistent să pozeze pentru o revistă glamour, Diomid Diomidovici i-a permis…

Între timp, sesiunea foto trecu spre o sofa rotundă, îmbrăcată în mătase neagră şi pe care erau o mulţime de pernuţe şi role (aşa ceva Speşniov văzuse în filmele porno), pe care Oksana stătea doar cu chiloţei subţiri pe ea. Supunându-se tot mai mult voinţei fotografului care, la drept vorbind, o dirija tot mai imperativ, treptat modelul se descătuşa, surâsul ei îndreptat spre obiectiv devenea tot mai sugestiv, după care, în fine, femeia se eliberă şi de ultimul peticuţ pe care-l mai avea pe corp…

Simţind un spasm de anghină pectorală şi vuiet în cap, Diomid Diomidovici luă al doilea calmant.

În jacuzzi, Oksana trecea uşor cu buretele pe trupul ei lucitor, afundându-se în spumă, scoţând în evidenţă ba un picior, ba altul, intrând de-a binelea în rol şi, i se părea lui Speşniov, deja îi trimitea zâmbete îmbietoare stăpânului său cu camera în mână, acestui studenţel zilier care juca un teatru prost, în speranţa că odată şi odată va da peste el marea glorie de actor sadea… Studenţel într-un tricou cu chipul lui Marlyn Monroe imprimat pe el, cu blugi spălăciţi, unicii pe care îi avea, probabil, ce-şi ducea veacul de învăţăcel pe un pat de fier din cămin, la Anul Nou câştigând în rol de Moş Crăciun şi păpând colţunaşi cu carne ieftini… Însă acest ingenios Michiduţă avea un avantaj faţă de milionarul VIP Speşniov – tinereţea, pe care nu o poţi cumpăra pe toţi banii din lume… Se mai părea că acest avantaj al tânărului frumuşel deja o cucerise pe Oksana: după ce ieşi din vană, ea i-a permis fotografului să o şteargă cu un prosop flauşat…

Înveşmântată într-un halat gros de baie, încălzindu-se cu băutură la o măsuţă de lângă perete, Oksana râdea molipsitor de glumiţele actoraşului, dându-se pe speteaza jilţului, pe când el îi punea pe farfurioară o nouă banană curăţată, fruct care, de când cu industria sex contemporană, are un sens discret destul de explicit ca simbol al erotismului.

Când, goală, Oksana reapăru pe sofaua neagră, Diomid Diomidovici era pregătit deja pentru ceva şi mai rău. Prinse a ameţi, înţelegând că nu va mai rezista, de se va întâmpla ce era de presupus…

Mai făcând câteva poze, fotograful impostor lăsă camera, se lăsă în genunchi în faţa «modelului», prinzând a-i săruta picioarele, în urcuş, spre coapse.

Inima lui Speşniov atârnă în gol şi turbulenţa prinse a-i întuneca mintea.

Oksana stătea nemişcată, lăsându-se supliciului, apoi se ridică brusc, pentru o clipă-două Diomid Diomidovici văzându-i ochii negri dilataţi de spaimă sau de revoltă; de la palma ei repezită studenţelul se clătină şi căzu la podea…

– Precum vedeţi, soţia vă este credincioasă, – constată Nefiodov, când Oksana, înşfăcând halatul, ieşi din cadru.

Cu picioare grele de plumb, Speşniov ajunse la bar, de unde scoase o sticlă de coniac.

– Aţi lucrat deloc rău, – spuse cu voce de străin, tremurătoare, turnându-i detectivului lichidul brun în paharul greu de cristal.

Savurând coniacul, acesta, închizând pe jumătate ochii, lăsându-se îmbătat de savoare şi fericire, făcu tărăgănat:

– Pe de o parte… e bine că ea nu se leagă cu inşi întâmplători… Pe de altă parte… dacă şi are pe cineva… lucrurile pot fi destul de serioase.

CRAHUL

I-a mai telefonat odată redactorului Dmitri Iurievici.

– Anton Petrovici? – se interesă acesta. – Sper că, în sfârşit, aţi convenit cu sponsorul dumneavoastră.

– Vedeţi… – se pierdu Cighiri. – El e un om foarte ocupat…

– Vă rog… – scăzu vocea redactorul. – Acum e o perioadă benefică… Toamnă – timpul activismului editorial… Vă rog să vă grăbiţi. Plus că volumul dumneavoastră are deja toate avizele necesare.

În ultimele zile, Anton Petrovici se simţea împovărat de aşteptarea telefonului lui Diomid, însă prietenul aşa şi nu dădea vreun semn. O astfel de indiferenţă îl ducea la gândul că pentru milionarii de astăzi Cighiri e *un om de gradul doi*… Dar oare mai puteau fi numite prietenie relaţiile lor prezente, care nu se ţineau decât pe amintiri?... Demnitatea înnăscută nu-i permitea lui Anton Petrovici să curme el primul această chinuitoare aşteptare, care-l supunea la suferinţă şi insomnie.

Însă după telefonul lui Dmitri Iurievici, redactorul, Cighiri găsi parcă un motiv plauzibil, ce-i permise să formeze numărul de telefon al lui Speşniov.

– Dimon, – începu el, reuşind cu greu să păstreze un ton firesc, – te-ai pierdut pe undeva… Am prins a mă nelinişti, să nu ţi se fi întâmplat ceva…

(Da, ieşi nesincer, cu un fel de intonaţie linguşitoare.)

– Ba nu, Anton, totul e în ordine, – răspunse senin Diomid. – Pur şi simplu m-am luat cu ale mele… Treburi, frăţâne, treburi… Ei, ce spun editorii noştri?

– Au făcut calculele, – se învioră Anton Petrovici. – O mie de exemplare vor costa treizeci şi cinci de mii de ruble.

Interveni o pauză lungă.

– Eu sunt predispus să abordez această afacere ca pe un proiect comercial, – spuse în fine Speşniov. – Investesc suma respectivă, pentru ca să mi se întoarcă veniturile. Acestea sunt legităţile pieţii, Anton. Banii trebuie să lucreze efectiv.

– Ei… au prevăzut şi o astfel de variantă, – spuse Anton, blestemându-se pe sine. – Editura pune în vânzare tirajul în propria-i reţea comercială, iar tu îţi primeşti dividendele.

– Şi care ar fi suma?

– Asta se poate şti doar după ce va fi gata macheta originală şi fixat preţul iniţial al cărţii.

Diomid mormăi indefinit.

– Şi când primesc eu această sumă?

– Este greu de spus cu precizie… În dependenţă de cât de repede se vinde tirajul…

– Antoşa! – în vocea lui Speşniov apăru o intonaţie sarcastică. – Tu… cu creaţia ta artistică… pluteşti în nori! Unde ai văzut businessman care să-şi investească banii într-un proiect, fără să ştie ce va ieşi din asta?!

«Idiot naiv! Debil «inginer al sufletelor omeneşti!»» – se înjura în sinea sa Cighiri. – «Oare să nu fi înţeles tu, tâmpit bătrân ce eşti, că boala cronică a sufletului nu are leac? Nu ai înţeles că prietenul tău Dimon, care era gata să-şi dea şi haina de pe dânsul, s-a transformat, s-a deformat tragic, odată ce a dat peste el bănăritul?»…

Colonadele masive, felinarele chinezeşti atârnând de şnururi de mătase, hieroglifele ciudate de o caligrafie exotică de pe pe-

reți și tavan – astea, în combinație cu muzica tihnită de o vibrație ciudată alcătuiau atmosfera enigmatică și aromitoare a Orientului. Cighiri și Speșnov îndrăgiseră restaurantul «Pekin» încă din anii lor de studenție și se întâmpla să economisească mult timp banii, pentru a putea să-l viziteze.

De data aceea, inițiatorul escapadei fusese tânărul «specialist» Speșniov, care îi telefonase lui Anton la căminul de pe strada Rustaveli. Alt invitat era Lev Șulman, unul din colegii lor de la medicină, ce fusese repartizat să lucreze într-un internat pentru copii cu deficiențe. (Ei absolviseră institutul cu doi ani în urmă, însă legăturile colegiale și le menținеau.) În acele timpuri, motivul pentru chef putea să pară unul fantastic: Diomid primise o parte din moștenirea unei rude ce murise la Paris! Se dovedise că, după revoluția bolșevică, unii din membrii dinastiei mediciniste Speșniov se răspândiseră prin lume, fapt despre care Diomid aflase abia după ce fusese invitat «unde trebuie»… Despre suma care îi revenise Speșniov tăcea enigmatic, dar, se putea presupune, ea nu era una oarecare, odată ce el își permisese să-și procure o «Volgă» neagră, automobil cu care în acele timpuri circulau doar bonzii de partid și mahării marilor întreprinderi industriale.

– Prin urmare, frații-mei-iepuri, ce să vă comand eu vouă? – întrebă descătușat Diomid, deschizând meniul.

– Cu ce ne servești, aia și mâncăm, bogătanule Buratino, – glumi cam stingher Lev. Firav la înfățișare, îmbrăcat într-un sacou cam slinos, cu ochelari cu lentile groase, el era un nemaipomenit știe-tot, colegii de facultate poreclindu-l «enciclopedie ambulantă». Căsătorindu-se la anul cinci de studii, Șulman avea doi copii și o ducea în sărăcie.

– Rață de Pekin ar fi prea de tot pentru voi, – cumpănea Speșniov. – Însă ciuperci syang-gu, salată din aripi de rechin și trepang…

– Grație, burjuiule generos! – izbucni în râs Anton, bucurându-se de îmbogățirea de poveste a prietenului.

După câteva păhărуțe de vodcă din orez, lui Lev i se dezlegă limba și el prinse a analiza situația politică din Polonia, unde sindicatele «Solidaritatea» puneau «o mină cu efect întârziat» la temeliile întregului lagăr socialist. Diomid abia de-l auzea și, cu o expresie de indiferență de om sătul, fuma o țigară scumpă din străinătăți. Anton – în postura lui de burlac și «vânător liber», curând își aținti privirea spre o masă la care chefuiau câteva fetișcane, chitind-o pe una durdulie ce tot hohotea revărsător, având în păr un pieptene cu perle. După ce invită duduia la dans, deveni posesorul numărului ei de telefon.

Când chelnerița prezentă nota de plată, fără să se uite în ea, Diomid o împinse nepăsător spre centrul mesei

– Frați-fârtați, da să știți că eu nu am bani, – spuse el, lingându-și nervos buzele. – Toți banii sunt la necruțătoarea mea soție Tatiana. Dau o fugă la veceu, da voi achitați nota.

– Anton, asta… ar fi o glumă? – întrebă în șoaptă Lev, roșind din abundență.

– Nu seamănă să fie… – răspunse încurcat Cighiri.

Amicii scuturară ce aveau prin buzunare, ca să plătească, rușinați că nu le rămânea și de bacșiș.

– De când îl cunosc… niciodată nu făcu una ca asta… – se nedumeri Anton.

– Și nici «Volgă» neagră nu a avut el vreodată, – făcu Lev

În fine, reuşind să-şi stăpânească furia şi să-şi potolească sentimentul de umilinţă pe care îl încerca, provocate de naivitatea lui de a crede în vechea prietenie cu care fusese legat de milionarul de azi, blestemându-se că şi-a încălcat propriul principiu («de a nu cere de la bogătani»), Cighiri înţelese că Speşniov îi promisese ajutor într-o clipă de slăbiciune, pe când, de fapt, el nu poate – patologic – să se despartă de bani. Cu adevărat, cel ce păcătuieşte este robul păcatului, – îşi aminti cu amărăciune Anton Petrovici de un precept evanghelic.

DESTINUL LUI VAVILONSKI

Această zi de octombrie, însorită şi senină, părea să fie ultima frumoasă de la sfârşit de toamnă, văzduhul deja respirând cu răcoarea frigurilor ce se aşteptau, astfel că oaspeţii de la tribuna pentru VIP-uri aduceau a păsări zgribulite.

Speşniov îmbrăţişase grijuliu soţia ce-i tremura în blana ei de nurcă, încercat de vina de a fi fost atât de neîncrezător faţă de fidelitatea ei, acum propunându-i din vreme în vreme ploscuţa cu coniac.

– Păpicule, azi vreau să mă îmbăt! – recunoscu deschis Oksana, în vocea ei Diomid Diomidovici surprinzând nuanţe periculoase de isterie.

După ce tinerii miri Vavilonski fuseseră înregistraţi la Palatul căsătoriilor, în corespundere cu scenariul, solemnitatea nupţială era transferată încoace, pe câmpia Hodânka, unde organizatorii amenajaseră din timp corturi comerciale, instalând o scenă de pe care trebuiau să-şi ţină discursurile în faţa poporului cei care susţineau candidatura lui Boris Lazarevici la postul de preşedinte al ţării, după care avea să urmeze un concert rock. În faţa scenei, întinşi pe iarba ruginie a toamnei, stăteau tineri îmbrăţişaţi ce beau din sticle şi cutii de bere. Ceva mai departe, trecând de pe un picior pe altul, vuia nerăbdătoare gloata ce aştepta concertul şi care privea, îngrijorată, spre cerul tulbure, de unde, din auzite, trebuia să coboare liderul «Rusiei cinstite» cu tânăra sa consoartă.

În sfârşit, în depărtare, peste crestele îngălbenite ale Pădurii de Mesteceni, apăru, plutind lin, un aerostat pe el cu emblema corporaţiei lui Vavilonski (o sondă petrolieră pe fundalul soarelui ce răsare), apropiindu-se de locul adunării, tras, precum avea să se afle, de un odgon de fier de un tractor militar.

– Iată! Iată momentul emoţionant pe care l-am aşteptat cu toţii! – răsună de pe scenă, în microfon, vocea ce se îneca de

bucurie a moderatorului. – Boris Lazarevici Vavilonski şi încântătoarea lui soţie Rozalia coboară aievea din cer la noi, cei care aşteptăm schimbarea! Spre noi, cei care îşi leagă de numele Vavilonski speranţa într-o viaţă mai bună şi întru înflorirea Rusiei! Să-i salutăm pe viitorul preşedinte şi pe viitoarea Primă Doamnă!

Gloata explodă în aplauze şi urlete de jubilare.

Uniunea conjugală a lui Vavilonski cu fiica «regelui aluminiului» Arkadi Ţentner apăruse atât de imprevizibil şi discret, încât nici chiar presa de scandal, ştiutoare a tot ce se întâmplă în adâncile culise ale societăţii magnaţilor, nu putuse prinde decât codiţa noutăţii. Cu vreo jumătate de lună în urmă, ziarul «Viaţa glamour» publicase câteva fotografii ceţoase, făcute, chipurile, la vila din Jamaica a oligarhului. Parcă ar fi fost vorba de cineva care semăna, vag de tot, cu durduliul Boris Lazarevici şi altcineva semănând cu Rozalia Ţentner, doamnă corpolentă într-un costum de baie închis, care se bronzau pe ţărmul mării printre palmieri, destul de stângaci vrând să lovească cu rachetele mingea într-un cort de tenis. Însă calitatea fotografiilor era atât de îndoielnică, încât, temându-se de un proces judiciar de rând, până şi ziariştii scandalagii însoţiseră imaginile cu interogaţia: «Să fie oare renumitul oligarh cel care se distrează împreună cu fiica *regelui aluminiului*?» Iar când a fost anunţată oficial căsătoria, analiştii politici ajunseseră la concluzia că: «Greul politic Boris Vavilonski a obţinut în «greutate» graţie susţinerii lui Ţentner».

Ţinând cont de experienţa istorică a Câmpiei Hodânka de cândva, când, adunaţi la masa oferită de ţarul Nikolai al II-lea în ziua încoronării sale, ruşii s-au călcat în picioare unii pe alţii, organizatorii prezentei manifestări hotărâseră să nu întindă mese, rezumându-se la bere şi literatura propagandistică a «Rusiei cinstite», pe care o difuzau în mulţime funcţionarii de partid.

Ajungând deasupra cercului conturat din timp în faţa tribunei VIP-urilor, aerostatul prinse a coborî lin, în fine nacela atinse

pământul şi din ea ieşiră soţii înveşmântaţi fastuos în blăni de sobol, zâmbitori, fluturându-i din mâini mulţimii. Prin coridorul viu, format de pază şi oaspeţii de onoare, ei trecură pe covor spre faetonul la care erau înhămaţi şase cai albi, în care, conform scenariului, Vavilonski cu soţia trebuiau să se apropie de scenă, de unde să rostească un scurt spici electoral programatic. Dar, precum se întâmplă mai totdeauna în Rusia, lucrurile au luat o altă întorsătură, decât prevedea planul.

Iar vinovată de evenimentele ce aveau să urmeze, repetând tragedia din anul 1894, a fost Rozalia Ţentner care, din cei douăzeci şi opt de ani ai săi, nouăsprezece îi petrecuse în Albionul înceţoşat, ruseşte vorbea cu accent şi, din câte se vedea, nu cunoştea prea multe din istoria rusă, în special cele ce se refereau la mentalitatea poporului. Stând alături de soţ, mai întâi dânsa dărui zâmbete şi sărutări aeriene în dreapta şi în stânga, după care, pe neaşteptate, deschise poşeta şi prinse a arunca cu bancnote de o sută de dolari.

– Tâmpito, ce faci?! – strigă Speşniov, care se afla în primul rând al gardului viu ce delimita coridorul şi, presimţind pericolul, o strânse aproape de sine pe Oksana.

Vizitiul cu mănuşi albe, frac negru şi cilindru, se întoarse pe o clipă spre însurăţei, strigându-le ceva preventiv, însă deja era târziu. Împingându-se, îmbulzindu-se, doborându-se unii pe alţii de pe picioare, oamenii se repeziră să înşface banii, gloata urlătoare se închise, îngrădindu-i faetonului calea, caii speriaţi o rupseră din loc, cabrând şi măturând totul din cale lor. Strigăte de ajutor, gemetele celor răniţi, bocete de femei – toate se amestecaseră într-un răsuflet de iad. Înăbuşindu-se de spaimă şi de trupurile agitate care presau din toate părţile, Diomid Diomidovici cu greu putea să-şi ţină aproape soţia ce ţipa disperată şi pe care năvala gloatei putea să i-o smulgă din mâini. Ei erau duşi irezistibil spre centrul busculadei mortale, Speşniov reţinând, secvenţial, fugitiv, groaza din ochii celor din jurul

său, guri deformate în urlete înspăimântătoare şi feţe strâmbe, învineţindu-se. Un semi-leşin năboi în privirile sale, însă în clipa următoare el simţi alături umărul salvator al lui Viktor. Bodyguardul, căruia Speşniov îi poruncise să-l aştepte pe el şi pe Oksana în automobil, urcându-se pe «scutul de fier» al celor din trupele speciale şi al miliţiei, ca printr-o minune reuşi să-i găsească şi chiar izbuti să-i salveze din încleştare, scoţându-i la marginea gloatei.

Blana de nurcă a soţiei era ferfeniţă. În maşină, Oksana se cutremura de plâns, dinţii îi clănţăneau mărunt pe gâtul ploscuţei cu coniac, pe care i-o tot oferea Diomid Diomidovici.

–Vreau… Vreau acasă… – scâncea ea subţire.

– Exclus, micuţo… – spuse moale Speşniov, mângâind-o părinteşte pe căpşor. – Suntem invitaţi… Invitaţi la ceremonia de nuntă…

– După toate astea, ceremonie? – făcu dânsa ochii mari.

Diomid Diomidovici nu răspunse, ţinând strâns mânuţa îngheţată a soţiei.

Deja tinerii însurăţei stăteau în prelunga maşină de nuntă de culoarea fildeşului, pe acoperişul căreia scânteiau aurii două inele mari, intersectate. Caii înnebuniţi îi scoaseră din gloată, fiind potoliţi cu greu, înfrânaţi de cei care îi aveau în grijă. E drept, nici de data aceasta nu se putuse fără o întâmplare neplăcută: când Rozalia ieşea din faeton, sprijinită de braţul soţului, o iapă înfierbântată o plesni cu coada peste obraji. (Aceste secvenţe, reţinute de camerele de filmat, nu o dată şi cu respectiva doză de sarcasm, au tot fost repetate de canalele de televiziune ostile oligarhului.)

Deoarece Vavilonski aşa şi nu a putut să-şi ţină discursul, după dezmeticirea din situaţie a pornit concertul, astfel că semnalele stridente ale ambulanţelor şi girofarurile miliţienilor se amestecau cu sunetele chitarelor electrice şi ale tobelor bubuitoare, cu urletele răguşite ale cântăreţilor de hard-rock.

Speriate de-a binelea şi boţite, VIP-urile, însoţite de gărzile de corp, intrau în maşinile lor luxoase, după care cortegiul nupţial, în faţa căruia luminau frânt, agitat, girofarurile miliţie, ieşiră pe şoseaua de centură.

– Îmi mai stă în faţa ochilor bătrâna ceea cocoşată… – se plânse Oksana, întorcându-i soţului ploscuţa. – Au doborât-o de pe picioare, iar un skinhead îi smulse bastonul, lovind cu el în oricine nimerea… le lua blestemaţii de dolari…

«Dar şi Oleg e acolo!» – îşi aminti Speşniov, cu mâna tremurătoare formând numărul de telefon al fiului. «Răspunde odată, răspunde…» – îl implora el în gând, ascultând semnalele lungi, în gol.

– Sunt bine, în ordine, tată, – răspunse în sfârşit Oleg cu o voce sincopată, răsuflând greu. – Le ajutăm sanitarilor să evacueze răniţii…

Ceremonia de nuntă avea loc în sala pompoasă a Palatului Ţariţân, renovat nu demult şi aducând a sarcofag uriaş. Accesoriile sale pretenţioase, galeriile şi pavilioanele erau împrăştiate pe malurile heleşteielor oglindoase printre arbori seculari din imensul parc Ekaterina, reamenajat şi trasat în formele sale geometrice iniţiale.

În enorma sală de banchet, în care excesul lipsei de gust amintea vag de unele copii după modele vechi, însurăţeii se înfăţişară nuntaşilor în acompaniamentul marşului lui Mendelhsson. Rozalia purta o rochie albă împodobită cu diamante (mai târziu, jurnaliştii meticuloşi aveau să calculeze că greutate rochiei cu tot cu podoabe ar fi fost de optsprezece kilograme şi de un preţ greu de evaluat), trena lungă a căreia o duceau, mişcându-şi mărunt picioruşele, patru pitici în livrele mov. Vavilonski păşea grav, îmbrăcat într-un frac fără cusur, în bandulieră cu panglica ordinului Sântul Andrei – înaltă decoraţie guvernamentală, pe care oligarhul o primise din mâinile preşedintelui ţării pentru susţinerea culturii.

Oaspeţii, peste cinci sute la număr, reprezentau elita rusească a oamenilor de afaceri şi a politicienilor, printre care trona, bineînţeles, cel mai bogat om al ţării, multimiliardarul Ţentner, un bătrânel chel de o amploare corporală de necuprins, suferind de astmă. Fără a se ridica de pe scaun, el îi îndrumă de la microfon pe tinerii însurăţei, adresându-le cuvinte înduioşătoare, ce-l făcură chiar pe el însuşi să lăcrimeze. Celelalte discursuri pompoase ale invitaţilor, adaptate momentelor solemne în perindare, erau întrerupte de zângănitul paharelor de cristal izbite de parchetul podelelor, «întru fericire!», pierzându-se în larma chefului în plină ascensiune şi de strigătele «Amar!»[7], după care Vavilonski îşi ştergea pe ascuns rujul de pe obraji, iar Rozalia îşi sălta tot mai emoţionată sânii bogaţi, transpirând la subsuori.

Curând Diomid Diomidovici îşi dădu seama că toastul grav, pe care îl pregătise pentru miri, nu s-ar fi prea potrivit să-l rostească el, reprezentant al clasei medii, averea căruia nu rezistă nici elementarei comparaţii cu capitalul celor mai bogaţi oameni din Rusia, care îl înconjurau acum pe Vavilonski. Astfel că – pentru prima oară, cu un dezacord încăpăţinat, – simţi din plin *distanţa socială de nerecuperat* dintre el şi oligarhul pe care aproape că-l considera de prieten…

Soţul se neliniştea tot mai mult de starea Oksanei care o îndesea cu coniacul, trecându-şi peste cei prezenţi privirea înseninată, plutitoare, afişându-şi pe feţişoara delicată o grimasă acidă, necunoscută până acum lui Speşniov.

– Păpicule, – spuse ea, clătinându-se de băutură, – ei se veselesc… De parcă nu s-ar fi întâmplat absolut nimic… Spune-mi tu… crezi că chiar nu s-a întâmplat… nimic?

– Copila mea, înţelege odată… – îi şoptea Speşniov la ureche. – Aceasta şi este marea politică.

– Şi ea nu admite… nu admite şi bătrânica cocoşată, strivită sub picioare?

– Adu-ţi aminte de Puşkin: «Astfel barosul, ce striveşte sticla, făureşte sabia»…

– Şi ce fel de «sabie» va fi asta?! – ţipă dintr-o dată Oksana, încleştându-şi mâinile în reverul lui Speşniov. – Şi pentru cine, păpicu, spune-mi!

Diomid Diomidovici înţelese că soţia e absolut beată şi, pe cât putu de tandru, o scoase neamânat din sală.

Istericalele o cuprinse deja când erau în maşină.

RETURNARE MANUSCRISULUI

Spre sfârşitul lui octombrie au dat ploile, vântul tăios mâna pe cer clăi de nori murdari, smulgând ultimele frunze din pădurile de lângă Moscova. Orăşelul de vile devenise pustiu, livezile şi grădinile, care îşi dăduseră ultima roadă, gătite de iarnă, arătau ca şi moarte în combinaţiune cu obloanele trase la casele oarbe, cu lacătele grele de la porţi. Această pustietate îi produce lui Anton Petrovici o tristeţe apăsătoare.

Cighiri se pregătea de venirea frigului: dobora în pădure tulpinile uscate (sectorul lui era chiar în atingere cu liziera), tăindu-le cu ferestrăul şi aducându-le cu roaba în curte, după care le stivuia sub şopron.

Însă nici chiar aceste preocupări acaparatoare nu-l puteau salva de gândurile sumbre legate de eşecul în editarea noii sale cărţi.

Supărarea pe Speşniov rodea sufletul lui Anton Petrovici care în ultimii ani parcă se deprinsese cu situaţia sa de scriitor necunoscut, ce muncea «pentru sertar»…

Dumerirea îi veni într-o noapte de insomnie când, printre pârâitul şi bruiajele din tranzistor, ce acoperiseră noutăţile staţiei de radio «Libertatea» (ca şi pe vremea sovietelor, Cighiri deja nu mai credea propagandei oficiale), dintr-o dată răsună melodia imnului chinez. Aceasta îl făcu pe Anton Petrovici să-şi amintească până la cele mai mici amănunte, de parcă aceasta s-ar fi întâmplat ca ieri, vizita la restaurantul «Pekin», împreună cu Speşniov şi Lev Şulman, inclusiv faţa plină, obraznică a lui Diomid care refuzase să plătească nota, ruşinându-se de egocentrismul său adulator: anume el, Diomid Diomidovici Speşniov, fostul flăcău brav şi bun la inimă, ajuns milionar şi serv lui Mammon, prins în plasele Antihristului, astăzi avea nevoie de ajutorul lui Cighiri.

Dimineaţă, îmbrăcând trenciul uzat şi înarmându-se cu toiagul său, Anton Petrovici se porni prin ploaie spre biserica din localitate Sfântul Nicolae, cupola aurie a căreia se vedea pe colină printre copacii aproape desfrunziţi.

«Iartă-mă, Doamne, şi prin marea ta milă salvează-mă de păcatele mele, – invocă el în şoaptă, stând în genunchi în faţa icoanei sfântului. – Pentru că eu îmi recunosc păcatele care totdeauna sunt dinaintea mea…. Întoarce-mi bucuria mântuirii Tale şi cu Duhul dreptăţii întăreşte-mă pre mine. Voi învăţa pe cei nelegiuiţi să pornească pe căile tale, iar cei de au păcătuit Ţie să Ţi se adreseze…»

Pocăindu-se, Anton Petrovici se rugă întru binele prietenului rătăcit, rugând Atoatecreatorul să-l readucă pe Speşniov la poteca binelui şi iubirii de aproape pe care o cunoscuse în tinereţe, să-i cureţe sufletul de necurăţeniile păcatelor de moarte – trufia şi avariţia, pofta şi invidia, păcatul trupesc şi furia… După care puse o lumânarea pentru sănătatea lui Diomid.

Sufletul i s-a luminat, pe un timp Cighiri recăpătându-şi tihna înţeleaptă a creatorului ocupat cu sfânta lui muncă literară, străin de deşertăciunea ce bântuie lumea înconjurătoare.

Se văzuse nevoit să-şi retragă de la editură manuscrisul romanului «Chef la cimitir».

Năucit de eşecul cu publicarea operei lui Cighiri, de emoţie redactorul Dmitri Iurievici clipea des din pleoape cu ochii săi ca de pui de ciuf, spunând pierdut:

– Regret, îmi pare rău, Anton Petrovici, că investitorul dumneavoastră s-a dovedit a fi atât de ne-parolist…

– Are probleme cu businessul, – minţi Cighiri.

– Businessmenii noştri sunt ca păianjenii în borcan… – oftă Dmitri Iurievici, adăugând şi mai trist: – Pe cuvânt că-mi pare rău să mă despart de dumneavoastră, Anton Petrovici… Poate continuăm să încercăm a colabora? Poate scrieţi ceva care… V-ar ieşi de minune… ceva… în stilul romanului gotic… Cu mistică, vrăjitoare, rugurile inchiziţiei… Ce ziceţi? Să fie un roman despre doi pitici… – molfăi el uşor din buze şi continuând: – Doi pitici în uterul mamei lor… Ea e o acrobată, rămasă gravidă de la un clovn… Ei încă nu au apărut pe lume, dar deja ştiu că vor fi pitici şi vor avea o iubită comună, o dresoare de la circ, un fel de Brunhilda… Cum vi se pare?

– Să mă mai gândesc, Dmitri Iurievici, – răspunse Cighiri, roşind şi mutându-şi privirile undeva în gol.

– Mă încurajaţi, şi e bine! – se înveseli redactorul. – Acum piticii sunt la modă.

ORGIA

— Aţi observat cumva, Diomid Diomidovici, ceva neobişnuit în comportamentul soţiei? – se interesă delicat detectivul Nefiodov, bându-şi cafeaua şi mâncând sandviciurile preparate de Karina.

Ca de obicei, el era flămând, iar faţa sa poroasă şi palidă exprima oboseală şi tristeţe.

«Seamănă că m-ar compătimi», – îşi spuse Speşniov şi, parcă anticipând nişte noutăţi foarte proaste, simţi că îl frige la lingurică.

– Ea s-a schimbat de n-o mai poţi recunoaşte, – recunoscu doctorul. – S-a închis în sine, a devenit recalcitrantă şi de nesuportat.

– Dar cum e cu viaţa intimă? – coborî vocea Nefiodov. – Vă rog să mă iertaţi că trebuie să întreb…

– Nici un fel de viaţă intimă, – răspunse aspru Diomid Diomidovici, supărat de curiozitatea de profesionist a detectivului.

Acesta clătină îngândurat din cap, de parcă ar vrut să spună: «Asta credeam şi eu», cerându-şi voie să-şi aprindă o ţigară.

Speşniov deschise cutia din lemn de mahon pe care i-o dăruise unul din pacienţi, în care se aflau trabucuri scumpe, însă detectivul refuză, spunând:

– Mulţumesc foarte mult… M-am obişnuit cu «Soiuz»-ul nostru..

– Oksana a fost bulversată de cele întâmplate la Hodânka, – remarcă Diomid Diomidovici, tăind capătul ţigării de foi. – Posibil, anume de la asta a şi pornit starea ei… Am supus-o chiar câtorva şedinţe psihoterapeutice…

Un timp, au fumat în tăcere adâncă. Fumul dens se ridica şerpuitor spre tavan. Prin oberlihtul întredeschis răzbătea bătaie roţilor trenurilor suburbane.

– De obicei, aceşti binefăcători apar atunci, când femeia e prinsă de anumite probleme… mai complicate, – spuse meditativ Nefiodov. – Vă promit să reîntorc luminosul mod de a recepta viaţa, să o smulgem din cercul vicios al problemelor cotidiene…

Speşniov îl privi nedumerit.

– Îi am în vedere pe toţi aceşti guru, iniţiaţi şi şarlatani patentaţi, – explică detectivul. – În locul adevăratei rezolvări a problemelor, ei propun înlocuirea lor cu altele, ca un fel de narcotic pentru suflet… Nicio restricţie, niciun fel de morală… Treziţi Natura din sine, renaşte-ţi prin plăceri erotice… Cu alte cuvinte, o vinegretă din filosofia orientală şi sexul fără frontiere… După «seminarele» şi «treningurile» lor femeile nu mai vor să se reîntoarcă nici în familie, nici în lumea reală…

– Vreţi să spuneţi că… Oksana a fost ademenită într-o sectă?

– Pare să fie anume aşa, – oftă Nefiodov, deschizându-şi geanta jerpelită. – Pot fi tantriştii cu principiile lor de înălţare prin căderе şi împerecheri ritualice, sau, nu este exclus, să fie cei ce împărtăşesc «Calea Shou Dao» cu cultul plăcerii şi practica excitării reciproce a zonelor erogene în colectiv… Asta se întâmplă cam astfel, – mai spuse detectivul, înşirând pe masă peste o duzină de fotografii.

De la cele văzute, în faţa ochilor lui Diomid Diomidovici prinseră a se intersecta cercuri portocalii, şi el ce lăsă greoi peste masă, încercând să-şi păstreze echilibrul.

– Aceasta e o casă la curte pe strada Jivopisnaia, – precizа detectivul, iar vocea lui abia de ajungea la conştiinţa lui Speşniov care parcă ar fi avut ceară în urechi. – În anii treizeci-patruzeci, era într-o suburbie, astăzi e o stradă obişnuită din Moscova… Aici locuiau unii din membrii Uniunii artiştilor plastici… Aparţinuse cunoscutului sculptor Aristarh Kamskoi… Iată, se vede şi una din operele sale, Pavlik Morozov, în grădiniţă… Vă rog să iertaţi calitatea imaginilor din interior, am fotografiat prin geam, iar sticla lor demult nu a mai fost spălată…

Acţiunea fixată de detectiv avea loc într-o sală spaţioasă, aşternută cu covoare, pe pereţi cu multe tablouri gen nud. Goale cu desăvârşire erau şi participantele la «păcatul de gloată» – câteva tinere cu figuri ideale, printre care Speşniov, dintr-o dată simţind că i se usucă în gură, o recunoscu şi pe soţia sa…

– Iar aceasta e stăpâna casei, Zolotariova Inga Ghenadievna, – explică detectivul, indicând în imagine o doamnă bine făcută, înaltă, în muniţie erotică de piele neagră, cu faţa uscată de o albeaţă de cretă ce i se păru lui Diomid Diomidovici oarecum cunoscută. – Are la patruzeci de ani, psiholog cu diplomă, a petrecut trei ani la Geneva împreună cu soţul-diplomat, acum sunt divorţaţi…

Fotografiile înfăţişau contorsionările mlădioase ale corpurilor feminine dedate mângâierilor lesbiene, printre ele fiind

şi un atlet muşchiulos, blondin enigmatic ce purta o mască neagră.

– Mister Ics, – comentă Nefiodov. – Nu am reuşit să-i descopăr identitatea, dar este indiscutabil rolul lui de armăsar de rasă.

Fotografiile care îl aveau de protagonist pe acest necunoscut erau atât de indiscrete, iar implicarea Oksanei în orgia generală atât de ucigătoare, încât, deodată, Diomid Diomidovici, transpirând abundent, băgă grăbit deconspiratoarea fotografie a moralităţii soţiei în sertarul mesei.

– Înţeleg, – conchise detectivul. – E greu să vezi aşa ceva. Însă acesta e adevărul vieţii. Îmi pot considera misiunea îndeplinită?

– Indiscutabil, – spuse Speşniov, aproape fără să-şi mai audă vocea.

Apoi, blestemând în gândul său pe mârşava trădătoare, pe sine însuşi, bătrân încornorat, şi pe acel ticălos libidinos, ce-i devasta cuibul familial, porni greoi spre seif, să scoată de acolo onorariul datorat acestui conştiincios Pinkerton.

ÎNMORMÂNTAREA

În sala morgii, unde câteva rude şi prieteni veniseră să petreacă răposata pe ultimul ei drum, Cighiri, năucit de durere, nu vedea nimic în jur, în afară de faţa de pergament, nemişcată, a Nataliei Evghenievna Ostrogradskaia, ce exprima demnitatea cu care îşi trăise viaţa.

La slujba din biserică, unde în semiîntunericul îmbibat cu mirosul de tămâie pâlpâiau flăcăruile lumânărilor, reflectându-se în sticla şi înrămările de argint ale icoanelor, iar corul de adio îşi ridica vocile spre boltă înaltă, el se afla în aceeaşi stare de moliciune insensibilă, nesimţind durere de la ceara lumânării care picura peste mâna lui.

Şi doar la cimitir, când groparii cam pripiţi aproape beţi coborârâ cu funii roase sicriul în gura căscată a mormântului din pământul roşcat, conştientiză deplin, că Nata pleacă pentru totdeauna în singurătatea ei subpământeană, el simţindu-se ca un trădător, din cauza că mai rămâne pe lume. Aruncând, ca şi ceilalţi, un bolovănel de lut rece peste capacul sicriului, tăinuindu-şi de cei din jur plânsetul, se retrase la o parte, luând-o ca orbul printre arborii golaşi, ce-şi tremurau, frânt, imaginile în lacrimile sale, luând-o undeva spre adâncul pădurii. Aici, lipindu-şi fruntea de scoarţa aspră a unui mesteacăn, Anton Petrovici izbucni în hohote de plâns ca un copil, revărsându-şi durerea şi spunând necăjit:

– Nata… Natocika… De ce te-ai grăbit?... Ce mă fac eu fără tine?...

De undeva de alături, răsună un chicot ruginit, fărâmicios. Ramurile tufişului acoperit de promoroaca de noiembrie se clătinară şi, dându-le la o parte, apăru un pitic bărbos cu nas lung, încovoiat, ascuţit, cu urechile ca doi lilieci.

– Prostule, de ce nu ai cerut bani de la ea? – se adresă el lui Cighiri, scărpinându-şi şoldul. – I-a rămas sipetul plin cu podoabe, nu ţi-ar fi refuzat…

«Am impresia că-mi ies din minţi»… – se sperie Anton Petrovici.

– Nu ai cerut de la ea, iar acum râvneşti aurul nostru? – continuă veninos locuitorul pădurilor. – Dar o ciucă nu ai vrea?!

Împletindu-şi trei degeţelele ca nişte gheare într-o combinaţie cunoscută, piticul dispăru, cu iuţeala unui ţiştar, intrând într-o gaură nevăzută.

«Cu adevărat îmi ies din minţi!» – fu cuprins de panică Cighiri care, înşfăcându-se de crengile copacilor, din când în când afundându-şi piciorul sub gheaţa nesigură a pământului cam mlăştinos, fugi grăbit din locul blestemat.

Nu peste mult timp, îi slăbiseră puterile şi el se aşeză pe tulpina unui plop doborât, scos din rădăcină, încercând să-şi recapete suflarea şi să-şi adune gândurile împrăştiate, agitate.

Fulgii rari ce apăruseră în văzduh trecură într-o ninsoare calmă, prin care abia de se putea desluşi conturul soarelui ce parcursese deja o bună parte din calea sa cerească.

«S-o iau după soare, – hotărî în sfârşit Anton Petrovici. – El duce totuşi undeva».

Sprijinindu-se într-un băţ ridicat de pe jos, înaintă în deplină cunoştinţă, deja dorind să-şi salveze viaţa care, dintr-o dată, i se dovedi a fi de oarece valoare tragică inexplicabilă.

Cighiri grăbi pasul, cel mai mult temându-se de venirea întunericului. Iar la un moment dat vântul aduse până la urechile sale un huruit de motor: undeva nu prea departe, trecea o motoretă din cele cu care circulă groparii locali, ducându-şi simplele accesorii. Mişcându-se în direcţia dată de sunet, peste jumătate de oră Anton Petrovici păşea deja pe asfaltul unei alei din cimitir…

În salonul confortabil, cald al autobuzului suburban, care curând o luă pe şoseaua de centură, Cighiri se moleşi, sforţându-se din răsputeri să nu adoarmă, ca să nu treacă de staţia de care avea nevoie. Reuşi să prindă la timp trenul suburban, însă de la Noul Ierusalim până la localitatea scriitorului autobuzele nu mai circulau şi lui nu-i rămânea decât să înnopteze la soţia sa Alevtina în fostul său apartament de pe strada Parcului numărul treisprezece.

El nu recunoscu uşa de la etajul opt, proaspăt pardosită cu dermatină şi, după ce apăsă butonul soneriei, apăru în faţa soţiei cu hainele murdare de la rătăcirea lui prin pădure, cu o sticlă de vodcă pe care o cumpărase pe drum în buzunar şi cu privirea ştearsă, împrăştiată a ochilor înlăcrimaţi…

– Vai! – exclamă ea, plesnind din palme. – Unde ai reuşit să te îmbeţi ca un porc?!

– Nu sunt beat, – spuse cu greu Anton Petrovici, clătinându-se de oboseală.

– De parcă eu nu văd! – nu-l crezu Alevtina. – Cunosc eu tertipurile voastre scriitoriceşti… Şi vezi de-ţi curăţă bocancii, că nu demult am spălat duşumelele…

Această etapă de familiarizare a Alevtinei cu viața orășenească Cighiri o numise în gândul său «perioada realismului critic». De fapt, ea începuse în «bufetul fistichiu» al Casei literaților, de la pereții plini cu epigrame și dedicații amicale pe care și le adresau unii altora scriitorii, larma ce vibra în văzduhul îmbibat cu fum de țigară, unde se citeau versuri sau proză, se ofereau cu autografe cărțile recent editate, izbucneau scandaluri și chiar bătăi și de unde unii creatorii ce întreceau măsura erau scoși pe brațe…

În acea seară cu ghinion Anton ocupase pentru el și Alevtina o măsuță comodă din colțul sălii și, lăsându-și soția la o ceașcă de cafea și cu revista în care fusese publicată una din prozele sale, el se retrase în studioul fotografic de la subsol, să-și facă un portret pentru editura care urma să-i lanseze o nouă carte. Tâmpenia și-o recunoscu abia când se întoarse în bufet peste vreo jumătate de oră: în fața mărunțelei, surâzătoarei Alevtina, asigurându-se cu o întreagă baterie din sticle de bere, declamându-și inspirat versurile, se afla poetul Marat Kulkov de la tălpile căruia șerpuiau pe parchet pârâiașe gălbui… Kulkov era un alcoolic pe bază de bere, mușteriu de lungă durată în «bufetul fistichiu», atare cazuri întâmplându-i-se frecvent…

– Toți oamenii sunt stele, așa-i Anton? – se adresă el lui Cighiri, când acesta se apropie. – Eu susțin că și soția ta e stea cu o orbită luminoasă și tragică… Iar unirea a două stele – înseamnă tragedie dublă…

Dezamăgit, bălmăjind niște complimente false la adresa poetului, Cighiri își scoase soția în vestibul. Alevtina era atât de

afectată de ce i se întâmplase, încât refuză de a mai continua seara în restaurant. Deja în taxiul pe care îl luară, ca de obicei, de la colțul străzii, ea se lipi de soț, șoptindu-i la ureche cu voce grăbită și plângăcioasă:

– Cum se poate, Antoșca?... Că doar «omul trebuie să fie frumos în toate»... Stăteam ca pe ace, nici nu mai știam ce să fac…

Anume din acea seară începuse neîncrederea Alevtinei față de confreria scriitoricească, ce dura de ani și ani, cu timpul ajungând să se enerveze că Anton, prins de «scârța-scârța lui», uită că trebuie să iasă să fumeze pe palier, iar când revine de la Casa literaților își scoate pantofii fără să le dezlege șireturile, plus că nopțile sforăie destul de deranjant.

– Ţi-am spus că nu sunt beat, – repetă Anton Petrovici. – Pur şi simplu… Mă simt foarte prost…

– Du-te şi te spală, – o lăsă soaţa mai moale. – Iar eu pun masa.

Înainte de a lăsa soţul să intre în baie, ea luă de pe funie o salopetă pusă la uscat, printre altele explicând:

– Rusic m-a rugat să i-o spăl, iar mie nu mi-i greu, am dat drumul la maşină şi – gata…

Albul teracotei cu care fuseseră acoperiţi pereţii băii, al lavoarului şi dulapului pentru rufe, procurat deja în absenţa lui Cighiri, îi trezea lui Anton Petrovici teama ca nu care cumva să păteze ceva, şi el îşi hârşâi maşinal tălpile pe covoraşul sintetic aşternut pe podea. În oglinda lavoarului modern, ce strălucea cu nichelările sale, i se oglindi faţa bărboasă, tăbăcită de soare, în ochi cu privirea nesigură, agitată, şi Cighiri, intrând atent în cadă, îşi spuse involuntar: «Păi şi eu seamăn acelui pitic…»

După duşul fierbinte, Anton Petrovici simţi o uşurare trupească, însă spaţiul închis al odăii îi provocă un acces brusc de su-

focare şi dorinţa de a se întoarce cât mai grabnic în libertăţile rustice.

Alevtina îi dădu soţului halatul dungat de baie, ce rămăsese din precedenta sa viaţă urbană, şi cipici absolut noi, pe care, când îi încălţă, el simţi o respingere involuntară.

În apartamentul ce strălucea de curăţenie, scriitorul era înconjurat de obiecte cunoscute, multe din care le cumpărase până la căsătorie, însă el se simţea aici neîndemânatic şi absolut străin.

– Ai sălbătăcit cu totul în pădurea ceia a ta, – încercă să glumească Alevtina, când se aşezară la masă. – Măcar de-ai mai telefona din când în când… Dacă îmi fac aici vreun amant?

Anton Petrovici răspunse cu o tăcere încruntată, iar soţia – deja cu un alt ton, de compasiune – se interesă:

– Ce s-a întâmplat?

– A murit Natalia Evghenievna… Am înmormântat-o la Nikolo-Arhanghelski, – spuse Anton Petrovici, reţinându-şi cu greu geamătul înlăcrimat. – Hai… să o pomenim…

– Dumnezeu să o aibă în pază… – spuse grăbit Alevtina, înainte de a goli păhăruţul. – Fie-i ţărâna uşoară…

– Odihnească-se sufletul ei curat… – o susţinu Cighiri, ştergându-şi ochii cu mâneca halatului. – Astfel de oameni deja nu se mai nasc în Rusia…

Ceva mai târziu, muşcând crănţănitor dintr-un castravete murat, Alevtina făcu:

– Ce-ai fi vrut tu?... O fi avut, cred eu, peste optzeci…

– Optzeci şi trei.

– Şi-a trăit traiul… Cum se spune, e timpul să te mai şi odihneşti… Ce să plângi tu atâta?…

– Proastă ce eşti tu, Alevtina, – spuse pe neaşteptate chiar şi pentru el însuşi Anton Petrovici, privindu-i soţiei drept în ochi, dintr-o dată simţind o eliberare imprevizibilă de o povară care îl încerca de mulţi ani.

– Da, pentru tine eu sunt o proastă! – explodă soţia, ochii căreia se umplură de lacrimi. – Unde să ajungem noi până la voi… deştepţii?... Numai că de ce mi-ai sucit tu minţile mie, proastei, şi m-ai rupt din locurile părinteşti?! M-ai despărţite de mire, un flăcău minunat, ofiţer de marină! Plecase pe jumătate de an pe mare, iar eu… în loc să-l aştept… Ce mai! Fetelor, a venit să mă ia un scriitor din Moscova! Promite munţi de aur şi călătorie în Egipt!

– Iartă-mă, Alevtina, – făcu stins Cighiri. – Aşa e, sunt vinovat în faţa ta… Inventasem o poveste frumoasă, în care nu am mai crezut nici eu…

– «Iartă-mă!» – îl îngână Alevtina. – Cel mai uşor e să ierţi… Povestea fusese inventată pentru tine, pe când pentru mine viaţa asta adevărată! Te-ai gândit tu, scriitorule, cum mă simt eu în capitala voastră, printre oameni străini?! Că mie mi-i în cot de teatrele-conservatoriile tale?!... Îmi faci cunoştinţă cu prozatorii tăi, iată, adică, pe ce frumuseţe am pus eu mâna, pe când mie îmi asudă subsuorile şi nu ştiu cu ce cuvinte să le răspund, şi unde să pun accentul… M-ai transformat într-o casnică, iar tu, una-două, fugi la Nata ta. Ce să mai vorbim, voi aveţi idei mari, pe care cum să le înţeleg eu, o proastă… Dacă vrei să ştii, m-am simţit om doar atunci, când noi am început să târguim…

Spre sfârşitul anilor optzeci, scriitorii din Moscova au primit câteva lovituri social-politice serioase. Totul începuse cu stupida campanie gorbaciovistă contra alcoolului, când ziarele prinseseră a anunţa că mai multe raioane din ţară se declaraseră «zone ale abstinenţei», iar în viaţa sa de toate zilele poporul fierbea samogon, storcea pişoarcă, zisă vin, din fel de fel de sucuri şi se otrăvea cu detergenţi şi parfumuri pe care le bea, să se turmenteze. Alcoolul, însoţitor de nădejde al confreriei scriitoriceşti, stimulând inspiraţia,

disputele aprinse și calda iubire colegială la mesele bufetelor și restaurantelor, fusese decretat în afara legii, după care Casa literaților prinse a părea o bucătărie comunală dată din greu cu praf dezinfectant, părăsită neamânat de mușteriii mustăcioșii de cândva, lăsând pustiit un spațiu vital amplu. Această lovitură produsese prima fisură, abia sesizabilă, în literatura sovietică, care, nu peste mult timp, avea să se divizeze categoric, cum se întâmplă când se desface un aisberg: scriitorii se împărțiră în «comuniștii» care țineau la vechile principii de guvernare și în «democrații», care susțineau necondiționat reformele lui Elțin și a celor ce creaseră asociația «Aprilie», în rândurile căreia se înscrise și Anton Cighiri, avid și el de schimbări, dorind să fie împreună cu oamenii talentați, pe care îi stima cu adevărat: Bulat Okudjava, Fazil Iskander, Andrei Bitov…

Într-o pauză a uneia din primele ședințe a asociației «Aprilie», criticul literar Abram Moiseievici Epștein îl luă delicat de reverul hainei pe Cighiri, trăgându-l ușor în spațiul ceva mai întunecat de sub scară.

– Democrația e bună, – spuse el conspirativ, scânteind cu lentilele ochelarilor. – Ba mai mult, este minunată… Însă eu și dumneata, Antoșa, avem soții tinere. Cum vă gândiți să supraviețuiți în bâlciul ce se declanșează și ce vom îmbrăca noi, când hainele englezești vor ieși din modă, iar dumneata vei fi încă în sacoul acesta din piele de căprioară?

Anton strânse pierdut din umeri. «Bâlciul în declanșare» însemna întâi de toate catastrofa definitivă a vieții scriitoricești de până la acel moment: nu doar Uniunea scriitorilor își pierduse statutul de avanpost al frontului ideologic, ci se prăbușise Fondul literar, care le putea plăti creatorilor concediile de boală, deplasările de creație la Casele de odihnă, plus la toate nu mai aveau mijloace financiare editurile centrale din capitală, unde puteai nu doar să-ți publici cărțile,

ci să primești, contra-plată, manuscrise pentru a scrie referate…

– Sincer vorbind, Abram Moiseievici, nu-mi vine nimic salvator în minte, – recunoscuse Cighiri. – Nu demult treceam pe lângă cinematograful «Hudojestvennâi», iar în scuarul din preajmă niște inși fără căpătâi câștigau bani… Și i-am invidiat! I-am invidiat, deoarece eu unul nu mai știu unde aș putea câștiga… Mi-au promis un loc în clinica raională, însă în ultima clipă terapeutul s-a răzgândit de a se pensiona…

– Dar de ce să te gândești, Antoșa, – glumi în maniera-i caracteristică Abram Moiseievici, – când în locul dumitale s-a gândit Epștein? – Și, dându-se spre urechea lui Cighiri, adăugă: – Se apropie epoca mișcării cooperatiste. Noi în doi vom fonda prima cooperativă scriitoricească din țară. Exclusiv, noi și minunatele noastre soții. Vom servi noua cultură, concomitent câștigând binișor. Vom cumpăra o barcă și vom pluti pe Volga… Răsărituri și apusuri de soare, pește prins pentru bere, impresii scriitoricești proaspete… Fiți de acord, colega, – îl bătu el prietenește pe umăr.

– De acord!

Peste o lună, cu ajutorul unui jurist cunoscut de-al lui Abram Moiseievici, a fost elaborat statutul cooperativei și întocmite, glumeț, statele: Epștein – președinte; Cighiri – locțiitor. La funcția de contabil șef se potrivea de minune Alevtina care, se dovedise, chiar dacă la Severodvinsk «construise submarine», după absolvirea școlii de comerț, lucrase de fapt în magazinul garnizoanei. După lungi discuții, tânăra soție a lui Epștein, poetesa Tatiana Sazonova, a fost numită contabilă la compartimentul asigurări materiale, despre care compusese și niște versulețe glumețe. Director comercial fusese numit colegul de institut literar al Sazonovii, poetul Vsevolod Kostâria, – un tânăr durduliu cu părul roșcat și privire timidă, în creația sa înclinând spre simboliști.

Prin străduința lui Abram Moiseievici, adresa viitoarei cooperative a fost oferită de institutul de literatură, după care pentru președinte și locțiitorul său a început perioada de batere a pragurilor diverselor instanțe pentru aprobări. Abilul Epștein ghicea dintr-o dată simpatiile politice ale cinovnicului de rând (printre aceștia erau deloc puțini comuniști), astfel că, folosindu-se de ordinul «Insigna de Onoare», primit pe timpul puterii sovietice, el ba îl expunea, ba îl tăinuia.

Apoi veni timpul interminabilelor adunări la care se elabora «linia generală» a activității cooperativei, căreia i-au dat o denumire poetică, «Oda». Abram Moiseievici era izvor de idei, nu alta: recenzarea manuscriselor autorilor începători, în perspectivă – editură proprie…

Dar, treptat, logoreea discuțiilor interminabile ale membrilor «Odei» duse la patinare în gol, dezvăluindu-se descurajantul adevăr: cooperativa nu avea bani și nimeni nu știa de unde ar putea fi ei obținuți… Și aici interveni Alevtina care, de obicei, stătea tăcută:

– Trebuie să luăm credit bancar pentru o activitate concretă.

«Activitatea concretă» prevedea pregătirea pentru publicare în acord cu editura «Fizkultura i sport» (acolo era angajată o rudă a lui Epștein) a cărții democratei Galina Starovoitova care, precum presupunea Abram Moiseievici, ar fi trebuit să se vândă «ca pâinea caldă».

Obținând creditul, au consemnat evenimentul în «bufetul fistichiu» (între timp, decretul cu abstinența fusese abolit din cauza absurdității sale). În toastul său de învingător, președintele întrevedea succesul deplin al «Odei». Surâzător, vesel, amețit de băutură, Epștein, răspunzând salutările colegilor, prinse a șerpui printre mese, dăruindu-le bancnote primite la bancă poeților și prozatorilor săraci. Ruble de cinci și de zece, boțite, cădeau din buzunarele lui umflate.

Alevtina, pălind, urmărea scena cu ochi măriți de uimire și revoltă și, aplecându-se spre ureche lui Anton, ordonă:

– Ia-i îndată banii. În caz contrar, te lasă fără pantaloni.

Dimineață, deschiseră cont în bancă, depunând banii, iar Cighiri făcu o descoperire ce-l puse în gardă: criticul literar talentat Abram Epștein, erudit, doct, recunoscut în relațiile sale amiabile cu oamenii, habar nu avea despre ce ar însemna aia disciplină financiară, ceea ce era un lucru trist pentru întreprinderea lor…

Serile literare organizate de «Oda» se dovediseră a fi nerentabile, ci din contră: după ce fusese jefuit de reformele democratice, poporul supus «terapiei economice de șoc», nu mai dorea circ, ci doar pâine. Pentru a deschide un studio literar erau necesare mijloace financiare menite arendării unui spațiu, iar ei nu aveau așa ceva. Nu adusese venit nici cărțulia Galinei Starovoitova, deoarece ideile democratice nu fuseseră confirmate de viață în justețea lor, astfel că dădură tirajul en-gros pe preț de nimic.

La una din ședințe Alevtina prezentă darea de seamă despre starea financiară a cooperativei și, pentru prima oară, îi reproșă președintelui:

– Dumneavoastră, Abram Moiseievici, tot desenați fel de fel de palate, pe când acum pur și simplu trebuie să ne ocupăm de comerț.

Astfel, în fine, cooperativa scriitorilor «Oda» a purces la «realizarea mărfurilor industriale», arendând gherete pe rotile…

Legile «capitalismului sălbatic rus» repartizară membrii cooperative pe la noi locuri de activitate, iar Alevtina apăru în prim-planul activității generale: ea elabora sortimentul mărfurilor, reieșind din cererea de piață, ținând legătură cu furnizorii, cu care se achita prin intermediul băncii; ea calcula salariul și prezenta dările de seamă lunare la fisc. Iar Abram

Moiseievici se transformase în șofer-expeditor, transportând mărfurile de la depozite cu «Lada» lui de teren, iar «directorul comercial» Vsevolod Kostâria devenise hamal. Tatiana Sazonova, avându-și la îndemână caietele cu versuri, se instalase într-o mică gheretă în calitate de vânzătoare, unde îl avea la schimb pe Cighiri.

Spre iarnă, Alevtina își procură un palton la modă, o poșetă din piele cu o cataramă mare de aramă (din care, când era cazul, scotea calculatorul) și o pereche de cizme «Alaska». De cum se stabilise în noul post, prinse la curaj, astfel că în vocea ei deja se simțeau intonații, ușor autoritare, de comandă. De câteva ori a certat-o serios pe Tatiana care, prinsă de inspirația poetică în timpul serviciului, comitea erori în evidența mărfurilor. Iar pe Kostâria îl lua peste picior pentru lentoarea lui.

Cel mai neplăcut pentru Anton Petrovici era că atare intonații, în condiții casnice, se transformau tot mai des în impertinență crasă, cu care Alevtina îl trata pentru te miri ce – robinetul uitat întredeschis la bucătărie, lumina pe care a uitat să o stingă în urma lui la baie… Prin astea – imprevizibil și înspăimântător – se dezvăluia răul căsătoriei lor pripite: «fetișcana din popor», diamant natural neprelucrat, pe care el avea de gând să-l șlefuiască prin «supunerea» la cultura metropolitană, se dovedise a fi purtătoarea acelui gen sumbru, care trezește în plebeu invidia mocnitoare față de intelectual, față de «omul cu pălărie»… Mai mult ca atât, Cighiri constatase că el, neobișnuit cu atare comportament, tot mai rar îi ripostează soției în astfel de situații, ca și cum, treptat, cedându-i Alevtinei superioritatea în familie…

«Barca iubirii s-a spart de stâncile cotidianului» la începutul lunii mai. Abram Moiseievici adusese împreună cu Kostâria o nouă partidă de mărfuri, iar Alevtina descoperise în unele cutii câteva torte-napolitane cu termenul expirat.

– Casă de nebuni! – se frăsuia dânsa, certându-și «subalternii» neîndemânatici. – Nici nu știu ce să vă mai spun! Unde v-au fost ochii? Asta nu e să scrieți oarece poezele!

– De ce o luați atât de dur, Alevtina Ivanovna, – se îndreptăța Epștein, suflându-și nasul în batistă. – Ne-a scăpat, nu am fost atenți… Cui nu i se poate întâmpla?... Nu uitați că eu sunt cel mai în vârstă printre dumneavoastră… – spuse el. după care, neașteptat, izbucni în plâns.

– Dumneata, Alevtina Ivanovna… dumneata… – se pierdu cu firea Vsevolod Kostâria, pălind, dar negăsind cuvinte, se îndepărtă.

– Cum de ți-ai permis, cum de ți-ai permis, Alevtina, – o mustră Anton Petrovici, când se întoarseră acasă. – Aceștia sunt niște intelectuali adevărați, demni, scriitori talentați!

Dar, aruncând spre soț o privire rece, Alevtina spuse, strâmbându-și buzele:

– Toți scriitorii sunt niște idioți.

A doua zi, după ce ea plecase la bancă, Cighiri lăsă pe masa de scris o cerere de ieșire din cooperativă, își luă rucsacul și plecă la terenul pentru vilă primit cândva de la uniunea scriitorilor undeva lângă Noul Ierusalim, unde își construi căsuța din panouri, pe care și-o cumpărase pe timpul succeselor sale literare.

Conform deprinderilor sale rustice de a se trezi devreme, la cinci jumătate el constată cu oarecare surprindere că se află pe cuşeta verde din bucătărie, unde aseară îi aşternuse Alevtina. Soţia dormea liniştită în odaie, din obişnuinţă – covrigită, în această poză Cighiri presupunând ceva ce trezeşte milă. În antreu, descoperi geaca sa pusă pe umeraş, curăţată meticulos de murdăria pe care o strânsese ieri prin pădure. Jos, pe podea, luceau pantofii lui vechi, dar văcsuiţi, în care Alevtina pusese şi nişte tălpi de carton, să nu li se îndoaie bombeul.

«Draga de ea…. Grijulie…» – gândi Anton, deschizând neauzit uşa şi coborând scările, pentru ca hodorogitul liftului să nu-i trezească soţia.

DEMASCAREA

— Iar acum spune-mi tu mie ce înseamnă toate astea, – spuse cu voce slabă Speşniov, înşirând pe măsuţa pentru reviste în faţa soţiei fotografiile obţinute de Nefiodov.

– Tu… tu m-ai spionat… – rosti Oksana, obrajii căreia luară foc. – Cum nu-ţi este ruşine?!

– Mie să-mi fie?... – se sufoca de furie Diomid Diomidovici. – Mie să-mi fie ruşine?! Tu minţi de îngheaţă apa… trăieşti o viaţă dublă… Te lingi pe bot cu puşlamalele, cu curvele goale… Toate împreună satisfăcând harmăsarul ăsta cu mască… iar mie… iar mie… – Speşniov duse mâna la piept, simţind convulsiile periculoase ale inimii.

Oksana se ridică iute, pornind cu paşi mărunţi spre farmacia din casă.

– Păpicule, calmează-te, – spuse ea abia auzit, scoţând o pastilă de nitroglicerină din cutie. – Tu nu ai înţeles nimic… Asta nu e nici pe departe ceea ce crezi.

– Eu cred… – reveni Diomid Diomidovici după o pauză lungă, sugându-şi pastila, – că această orgie dezmăţată în popor se numeşte «păcat la grămadă»… Ai o altă explicaţie?

– Bineînţeles. Noi salvăm omenirea.

– Prin… astfel de metodă?! – se precipită Speşniov. – Şi de la ce o salvaţi voi, mă rog?

– De la sfârşitul lumii. Lumea e plină de energie negativă, fiind asuprită de puterea satanică a banilor. Graţie strădaniilor noastre prezicerile lui Ioan Gură de Aur nu se vor adeveri.

– Da, strădanii destul de originale, – surâse strâmb Diomid Diomidovici. – Se adună câteva căţele ordinare…

– Ele nu sunt căţele, – reproşă Oksana. – Aceste şapte foste fecioare, care au trecut prin ritualul sfintei împreunări cu Stăpânitorii Supremi… Şi ei sunt şapte: Stăpânitorul Mărilor; Stăpânitorul Razelor, Stăpânitorul Iisus, Stăpânitorul Serapis, Illarion, Florentin şi Saint Jermain…

– Ce palavre… – se încruntă a suferinţă Speşniov.

– Nu sunt palavre. Am văzut toate cu ochii mei. Sora Agrapena ne-a împărtăşit pe toate cu băutură sfinţită din Potirul Graalului, după care le-a culcat pe feciore pe cearşaf alb cu cruce imprimată pe el, fiecăreia înmânându-i câte un sceptru, pe care în prealabil îl unsese cu mir dintr-o cupă roză…

– De unde s-a luat Agrepena asta? Cum de ţi-ai putut permite să intri tu într-o şleahtă ca asta?

– Ai văzut-o şi tu cu ochii tăi, – explică Oksana. – Atunci când, la «Raiul câinilor», cumpăram cadouri pentru Gherda. Palidă, frumoasă, cu pălărie mov…

– Promiseseşi să-i arunci cartea de vizită!

– Am uitat. După aceea… tu ai plecat pe toată noaptea la cazinou cu Vavilonski… Mă plictiseam… Am format numărul de telefon… Am nimerit la «Biserica Salvării Omenirii», aflând că, pentru săvârşirea ritualului, au nevoie, pe lângă cele şapte fecioare, de o soţie neîntinată… ei, una care nu-şi schimbă soţul şi nu a fost gravidă vreodată… Pentru că femeia care a purtat sarcină îşi pierde capacitatea de a vedea fiinţele cereşti, energia ei consumându-se pentru naşterea urmaşilor…

– Oksana, dar tu eşti o femeie matură… cum ai putut să-i crezi escroacei?!

– Nu este escroacă, – răspunse ferm soţia. – Poate şi eu nu i-aş fi crezut, dacă împreună cu toţi ceilalţi nu aş fi văzut Născătoarea de Dumnezeu… după ce fecioarele îşi introduseră în ele sceptrele şi se împreunară până la orgasm cu cei şapte Stă-

pânitori… Maica Domnului se arătă dintr-o strălucire argintie şi spuse: «Voi aparţineţi unei alte lumi. V-aţi ales Stăpânitorul. Continuaţi-vă ritualurile în fiece săptămână. Acum, când v-aţi dăruit fecioria stăpânitorilor cereşti, legătura cu ei o veţi face prin intermediul Părintelui Serapis, pe care îl trimit la voi…»

– Cela cu mască? – îşi dădu seama Diomid.

Ea confirmă, plecând capul.

– Născătoarea de Dumnezeu a mai spus: «Împliniţi aceste ritualuri cu părintele Serapis săptămânal. Pregătiţi esenţe din petale de trandafir şi puneţi potirul în mijlocul crucii. După orgasmul cu Părintele, sorbiţi din potir şi stropiţi cu esenţă în aer cu toate cele şapte semne». Asta e. În timpul ritualului noi ne contopim energia cu energia Stăpânitorilor, aducând-o pe pământ pentru salvarea omenirii…

– Tâmpito! Tâmpito ce eşti tu!! – urlă Speşniov, sărind în picioare şi, apucându-se de cap, prinse a umblam prin cameră. – Cum de ai putut să faci una ca asta?! Cum de ai picat tu la o nadă atât de primitivă?! După toate aste… nu mai am ochi să te văd, nici să-ţi aud vocea… Nu mă voi mai putea să mă ating de tine… Ai parşivit totul… Iar eu am investit atât de mult în tine! Carăte de aici! Să nu mai văd picior de-al tău în casa mea! Şi să nu îndrăzneşti… auzi, să nu îndrăzneşti să te judeci cu mine pentru împărţirea averii… Că postez pe internet aceste poze obscene, după care ţi se vor închide în nas toate uşile!

COMOARA PITICILOR

În zilele de la urmă, nu mânca aproape nimic, decât cartofi fierţi şi varză murată. Ar fi trebuit să meargă la magazin, la Taina Stepanovna, însă Cighiri avea treburi mult mai importante şi de neamânat: noiembrie deja începuse să albească ogoarele cu prima zăpadă timidă, care ba se aşternea pe sub garduri ca nişte pete neglijente, ba se topea, astfel că, până iarna avea să acopere pământul definitiv şi piticii să se retragă în peşterile lor din pădure până la primăvară, trebuia numaidecât să se întâlnească cu dânşii.

Anton Petrovici ştia deja că toate comorile din lume sunt păzite de pitici – *de cei tereştri* şi *de cei subterani.* Şi dacă piticii tereştri există pentru a-şi servi eminamente propriile bogăţii, ceea ce îi şi face zgârciţi şi avizi de putere, confraţii lor subpământeni apără comorile zăcămintelor care aparţin întregii omeniri, ceea ce îi şi face mai buni.

Rarii săteni pe care se întâmpla să-i întâlnească, pe când rătăcea prin pădurile şi crângurile din împrejurimi cu toiagul şi coşul pentru ciuperci în mână, povestindu-le altor localnici despre aceste întâlniri, duceau degetul la tâmplă, «răsucindu-l»: «Se pare că scriitorului i s-a cam strămutat acoperişul – să cauţi tu ciuperci la vremea asta»… Bineînţeles, ei nu aveau de unde şti că, nopţile, Cighiri e vizitat tot mai des de fiinţele subterane, cărora se hotărâse chiar să le dezvăluie planul său simplu de tot: «Nu e vorba decât de vreo cinci mii de dolari. De cum apare cartea şi se vinde tirajul, banii vă vor fi restituiţi».

Numai că viclenia elfilor consta în faptul că ei apăreau cu plăcere în casă în bătaia lunii şi chiar se încălzeau la sobă, însă ziua se ascundeau prin grotele din pădure, fără a mai dori să comunice.

Odată, întorcându-se seara acasă după rătăcirile-i fără rezultat prin împrejurimi, Anton Petrovici simţi o atare slăbiciune şi vlăguire a sufletului, încât, fără să aprindă focul în sobă, se întinse îmbrăcat pe laviţă, rămânând aşa, nemişcat, în odaia rece, neprietenoasă. Cu un fel de indiferenţă leşietică faţă de destinul său de viitor, se gândi că a obosit de moarte din cauza acestor căutări zilnice şi, în general, de viaţă în care, se dovedise, nu există deloc dreptate, deci – nici sens.

Cuprins de frig, pisoiul Proşka mieună subţire, sărind alături de stăpân, lipindu-se de el, să se încălzească.

Prin viforniţa tulbure a conştiinţei în faţa ochilor scriitorului apăreau nălucirile confuze ale piticilor tereştri, care aveau ba chipurile politicienilor şi oligarhilor cunoscuţi, ba pe cel al prietenului de tinereţe Diomid Speşniov, care nu se ştie de ce i se arăta cu faţă nefericită, plânsă…

Apoi dispăruseră toate, prăbuşindu-se într-o linişte neagră. «Aşa e bine, – se gândi împăcat cu sine Cighiri, – e bine…» Însă în clipa următoare apăru din nou unul din mărunţii locuitori ai pădurii, atingându-l delicat pe Anton Petrovici de umăr.

– Ba am un plan cu totul excepţional, minunat, – se învioră scriitorul, cuprins iar de speranţă. – Dacă aţi putea să aşteptaţi puţin…Dacă nu vă grăbiţi… Banii obţinuţi de la realizarea primului roman să-i investim în editarea următorului… În acest mod, să publicăm seria întreagă…

– Petrovici, Petrovici… ce se întâmplă, mă întreb eu… Văd, portiţa e deschisă, din hogeag nu iese fum… – spuse musafirul, care prinse a căpăta trăsăturile vecinului Vladimir Baida.

– Naiba să-i ia, – se supără Cighiri. – M-am săturat de ei. Nu fac focul, să nu mai vină să se încălzească…

– Cine vine la tine?

– Afurisiţii de pitici… – recunoscu Anton Petrovici. – M-au tot bătut la cap…

O oră mai târziu, Cighir ce-l avea pe Proşka pe genunchi, stând pe bancheta din spate a automobilului silenţios al lui Baida, goneau spre Moscova.

SINGURĂTATEA

În zilele de lucru, uita de cele ce i se întâmplaseră, însă în cele de odihnă nu-şi găsea loc din cauza apatiei negre, mocnite. În casă fiece obiect îi amintea de zilele fericite pe care le trăise împreună cu Oksana, care dispăruse fără urmă din viaţa lui. Speşniov îşi recunoştea sieşi că-i este dor până şi de căţeluşa ei capricioasă, alintată, pe care nicicând nu o avusese la inimă. Şi chiar dacă soţia îl schimbase involuntar, ajungând victima unei înşelătorii oribile, Diomid Diomidovici o considera deja batjocorită, deoarece ea fusese pentru el nu doar femeie, ci şi un obiect al înaltei adoraţii.

Trezindu-se sâmbătă, posac, în vastul său pat al singurătăţii, simţi irezistibila dorinţă de a comunica cu omul drag şi apropiat, căruia i s-ar fi putut plânge pe nemila destinului, răcorindu-şi sufletul, însă înţelese cu o amară uimire că nu are un asemenea prieten. De fapt, cu nimeni din cei care îl înconjurau zi de zi nu avea *relaţii omeneşti*; se aflau doar în contacte de serviciu, bazate pe avantaje reciproce.

Unicul om, căruia ar fi putut să i se confeseze şi să fie înţeles de acesta, era, bineînţeles, Cighiri, însă acesta ajunsese sărac, aţintit, ca şi toţi ceilalţi, spre banii lui Speşniov…

Diomid Diomidovici descoperise că îi lipseşte până şi Vavilonski care, împreună cu Rozalia, plecaseră cu iahtul personal în călătorie de nuntă pe Marea Mediterană. În acest moment, în minte îi apăru chipul monumental al Dinei Zaharievna, ajutorului fidel al lui Boris Lazarevici, cu care avusese mai multe discuţii confidenţiale întreţinute de vodcă dreasă cu frunze de coacăză…

Dat fiind că întâlnirea cu Dinazaura presupunea o masă bogată şi confidenţe, Speşniov îl chemă pe Viktor şoferul, iar în drum spre «Oraşul Soarelui» procură un buchet de trandafiri dragi ei, «Rafaello».

Casa arătoasă a oligarhului îl uimi prin lipsa oamenilor care, de regulă, se aflu mereu pe acolo, gardieni, servitori, iar pe Dina Zaharievna o găsi într-o clădire ce aducea mai curând a depozit: în pâsle şi scurtă groasă căptuşită cu puf, ea urmărea cele ce se întâmplă, făcea note în cartea de inventar, pe când doi bărbaţi

şi fata de casă luau de pe poliţe şi împachetau într-o ladă mare veselă de faianţă.

– Dima? – se miră dânsa, îndreptându-şi o buclă vopsită ce-i ieşise de sub căciuliţa tricotată. – Dar Borika lipceşte.

Primind buchetul, făcu expeditiv: «Foarte drăguţ» şi-l puse sus pe o poliţă.

– Numărul o sută douăzeci şi opt, Dina Zaharievna, – anunţă servitoarea, învelind în burete vasul şi lăsându-l în ladă.

– Borenka încă nu a venit, – spuse Dinazaura, întorcându-se la notiţele sale. – Dima, de ce nu ne-aţi telefonat?

– Păi, de fapt eu… – se fâstâci Speşniov. – Treceam prin preajmă…

– Nu a revenit şi eu îl invidiez, – continuă administratoarea. – În această ţară este imposibil să trăieşti, numai bandiţi pretutindeni. Nu e o ţară pentru albi.

Între timp, muncitorii închiseră lada, ducând-o cu greu spre casă pe aleea curăţată de zăpadă.

– Atent, atent! – se neliniştea Dinazaura, însoţindu-i. – Să nu o scăpaţi, că nu e cărămidă, ci faianţă scumpă.

Diomid Diomidovici o luă şi el, nesigur, pe urmele lor, simţindu-se în plus cu tâmpenia lui de vizită. Hamalii lăsară povara pe verandă, unde mai erau şi alte lăzi asemănătoare. Vocea autoritară a Dinazaurei se duse undeva în adâncul casei, apoi amuţi. Trecură câteva minute de aşteptare oarbă şi stânjenitoare, după care Speşniov înţelese definitiv, că pur şi simplu Dina Zaharievna nu are timp şi pentru el.

– De ce atât de repede, Diomid Diomidovici? – se interesă Viktor, când stăpânul reveni în maşină.

– Aici la ei se întâmplă ceva de neimaginat… – explică abătut Speşniov. – Griji gospodăreşti.

– Se pare că vor să-şi ia tălpăşiţa, – surâse şoferul. – Se zvoneşte că, în timp ce el cu grăsana lui se distrau pe Marea Mediterană, aici procuratura i-a intentat dosar penal. Nu-i rămăsese decât o singură ieşire – să rămână la Londra. Se mai spune că şi-a cumpărat acolo o vilă cu trei etaje… Geaba ţinti el preşedinţia, nu care cumva să ajungă la mititica… De-aş avea eu un milion, în genere nu aş mai face nimic! Absolut!

Cum se întâmplă totdeauna în Rusia, zvonurile se confirmară. Peste câteva zile, Diomid Diomidovici ţinea în mâini un ziar popular, pe prima pagină a căruia era plasat portretul lui Vavilonski sub un titlu incitant: «Este căutat un criminal de stat!» Mai jos erau înşirate capetele de acuzare ce i se aduceau oligarhului: «Încălcarea grosolană a legii la fondare concernului petrolier. Maşinaţii în comerţul cu benzină şi motorină. Participare în schemele «negre» ale familiei din Kremlin. Cumpărarea potenţialilor alegători. Eschivarea de la plata impozitelor. Transfer de capital peste hotare, achiziţionare de proprietăţi fără aprobările necesare.»

După umilitoarea vizită la Dinazaura, Speşniov fusese cuprins de o singurătate şi mai apăsătoare, şi chiar îi venise gândul să-l invite acasă la el pe Viktor, să încălzească sauna şi, bărbăteşte, pur şi simplu să se îmbete. Însă sună celularul şi el auzi vocea cunoscută, melodioasă a Karinei:

– Şefuleţule, sunt în situaţie de *force majeure*... Luni dimineaţă trebuie să aduc pianul pentru Mişa... Nu te superi, dacă vin spre amiază ?

– Vai de mine, nicio supărare ! – răspunse amabil Diomid Diomidovici, concomitent fiind luminat de un gând: – Vezi tu, draga mea... şi eu sunt în *force majeure*... Nu ai vrea să cinăm împreună?

– Ce ai în vedere? – întrebă ea după o pauză.

– O masă prietenească într-un restaurant tihnit.

– Masă prietenească, nu e rău, – se decise în fine dânsa.

A ales restaurantul Casei literaţilor, cândva cel mai prestigios în Moscova, unde, nu fără o tainică mândrie, îl aducea prietenul său Anton Cighiri care avea acces în baza carnetului

de scriitor. Pe lângă literaţi, pe timpuri aici doreau să intre cei mai cunoscuţi oameni de cultură, astăzi însă, când lumea a sărăcit, accesul la bucătăria aleasă îl asigura doar punga dolofană.

In celebra «sală de stejar» nu prea era lume, chelnerii în smochinguri negre, bine şcoliţi, supravegheau atent muşterii, schimbând bucatele şi turnând băuturile în stil modern, cu gesturi şi piruete dansante.

Ţinând cont de dorinţa doamnei, Speşniov alesese o masă în ungher, nu departe de cămin. Un pianist bine făcut, cu o coamă de păr bogat, îşi trecea uşor degetele pe clape şi sufletul chinuit al lui Diomid Diomidovici părea să se liniştească, uitând de ziua grea şi agitată.

Karina era superbă, într-un costum englezesc sobru, bând de rând cu Speşniov tequila rece cu sare presărată pe marginea paharului înfrumuseţat cu o felie de lămâie, ca totdeauna atrăgând privirile bărbaţilor.

Diomid Diomidovici se îmbăta salvator, viaţa începea să se simplifice, şi el, încântat de femeia care nu un singur an îi aparţinuse numai lui, deodată simţi că revenise la acea răscruce a vieţii, de care, cândva, trecu fără să se oprească.

– Ina, – i se adresă el cu numele de mai înainte, intim, – tu ştii că acum sunt absolut liber… Şi de ce nu ne-am căsători şi noi în fine?

Ea zâmbi trist, clătinând din cap:

– Ar fi fost foarte bine… Chiar minunat… Dacă eu nu m-aş mărita chiar zilele astea…

– Cine e… el? – întrebă Speşniov cu glas pierit.

– Un pictor. Un romantic dezordonat, om bun. Asta e, Dima. Iertare.

Revenind acasă, el mai bău o jumătate de sticlă de coniac la măsuţa de reviste, fumând în draci, după care ajunse cu greu la par.

OSPICIUL

În salonul pentru patru oameni îi revenise patul cel mai prost plasat, la uşă, alături de lavoar. Era ora siestei şi cei internaţi aici dormeau cu somn greu, forţat, gemeau şi tresăreau contorsionat, de parcă ar fi vrut să se elibereze din nişte plase nevăzute. Cighiri aruncă pe pernă prosopul primit de la soră, îşi puse în noptiera de lângă pat obiectele de toaletă – periuţa de dinţi, pasta şi săpunul –, simţind irezistibil că ar vrea să fumeze. În speranţa de a cerşi de la cineva vreun chiştoc, ieşi atent pe hol, însă aici era pustiu, numai în cabina de gardă stătea aplecată peste masă o soră înaintată în vârstă, răsfoind nişte hârtii. Cighiri nimerise în *secţia populară* a spitalului, unde erau internaţi cei care, din sărăcie, nu-şi puteau plăti tratamentul. Aici erau duşumele acoperite cu linoleum, ferestre fără perdele, iar veceul şi duşul se aflau nu departe de sala de proceduri.

Sora de gardă nu-i atrăsese atenţia, presupunând că bolnavul merge la veceu, iar el trecu pe lângă ea şi, dintr-o dată, la capătul holului văzu un pitic cunoscut cu nasul ascuţit, care se strâmbă la el a salut, făcându-i chemător din mână. Cighiri îl urmă, pentru ca peste puţin timp să intre pe o uşă, de care era prinsă tăblia: *«Secţia Economy class»*. Pe jos era aşternut parchet, până pe la jumătate pereţii fiind îmbrăcaţi cu lambriuri din lemn de stejar, pe pervazuri – vaze cu flori, iar la ferestre – perdele de tul. Piticul îl îndemna să treacă mai departe şi Anton Petrovici, urmându-l somnambulic, se pomeni într-o încăperea împodobită din belşug cu verdeaţă ce creştea în căzi mari a secţiei *Economy class*, atmosfera căreia adia a aer proaspăt de mare, podelele fiind acoperite cu covoare, iar la geamuri atârnau draperii grele. Cighiri prinse mirosul ademenitor al fumului de trabuc, curând descoperind vălătucirea lui sinilie în crăpătura uşii întredeschise a unui salon. Cu un chicot abia auzit, piticul îl împinse din spa-

te, să intre, după care dispăru, iar scriitorul îl văzu la o masă pe prietenul său de tinereţe Diomid Speşniov îmbrăcat într-un halat scump, fumând şi manipulând febril clapele microcalculatorului, după care, periodic, făcea notiţe într-un carnet.

– Ce bravo eşti că ai dat de mine, – îl salută bucuros Diomid, îmbrăţişându-l amical. – Şi eu mă gândeam să trec pe la tine, după odihna de după amiază. Deja mi-au raportat: «A fost adus un scriitor oarecare» şi eu am înţeles îndată că e vorba de tine… Numai un dement poate să mâzgălească hârtia ani la rând, fără a primi un ban pentru asta! – glumi el.

Apoi, stând în faţa lui Diomid într-un jilţ confortabil şi admirând acuarela de pe perete ce reprezenta Muntele-Urs din Crimeea, Cighiri savura îndelung fumul ţigării de foi, tare, ascultând cu un fel de sentiment cald, ataşant, cunoscutul bariton năvalnic al lui Speşniov.

– Să arunci tu patruzeci de milioane de dolari pentru un iaht! – se revolta Diomid, privindu-şi calculele din blocnotes. – Că nu sunt un nebun! De unde să înţeleagă ea că odată cu procurarea iahtului cheltuielile devastatoare abia încep!

– Ai dreptate, Dimon, – aprobă Anton Petrovici. – «Nu daţi cele sfinte câinilor, nici nu aruncaţi mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare şi, întorcându-se, să vă sfâşie pe voi»...

– Anume că! – se bucură Speşniov. – Porc! Porc nerecunoscător! Uite, eu am cam aproximat aici… Cu banii ăştia aş putea să-mi cumpăr o vilă minunată în Spania! Acolo imobilele sunt mai ieftine, decât în Moscova!

– «Încrede-te în Domnul din toata inima ta, – cită din nou Cighiri, – şi nu te bizui pe înţelepciunea ta! Recunoaşte-L în toate căile tale, şi El îţi va netezi cărările.»

– Cuvinte de aur! – se entuziasmă Diomid. – Tu le-ai compus? Adevărat este, ceea ce face Dumnezeu, e spre bine. Îi promisesem o croazieră pe Adriatica. De-ai şti cât m-a costat ea!

– «Cine este mincinosul, dacă nu cel ce tăgăduieşte că Isus este Hristosul ? Acela este Antihristul, care tăgăduieşte pe Tatăl şi pe Fiul». Antihristul e deja printre noi şi ne intimidează

– Pe mine uite ce mă jenează, – spuse Speşniov, afundându-se iar în calculele sale. – Se creează impresia că timpul acţiunilor profitabile ale marilor companii, precum ar fi, să zicem, «Lukoil», ţin deja de domeniul trecutului, pe când noi mai continuăm să investim în ele…

– El e printre noi, pentru că nu în zadar se spune: «Se vor scula hristoşi mincinoşi şi prooroci mincinoşi şi vor face semne şi minuni, ca să ducă în rătăcire, de se poate, pe cei aleşi» – îşi continua gândurile Cighiri.

– Prin urmare, – spuse Diomid, concentrându-se asupra microcalculatorului, – este evident că hârtiile de valoare ale companiilor mai puţin cunoscute pot să-ţi aducă venituri mai mari… Pe lichidităţi reduse şi prin revederea costului acţiunilor ele pot fi cumpărate la un preţ convenabil…

– Însă noi vom rezista, – concluzionă Anton Petrovici, – pentru că nu în zadar se spune: «El nu va îngădui sa fiţi ispitiţi mai mult decât puteţi, ci o data cu ispita va aduce şi scăparea din ea, ca sa puteţi răbda»…

În clipa următoare se auzi o bătaie delicată în uşă şi în salon apăru, luminând cu înfăţişarea ei spaţiul sumbru, o blondă bine făcută, surâzătoare, cu piept înalt, depresiunea căruia era semideschisă în tăietura hălăţelului alb şi scurtuţ. Ea aducea un talger cu oarece atribute medicale.

– Diomd Diomidovici, e timpul injecţiei! – spuse dânsa vesel.

– Ei bine, eu m-am dus, – se ridică din jilţ Cighiri.

– Mulţumesc că ai intrat, – făcu Speşniov. – În sfârşit, am vorbit din suflet. Mai întră, că eu pe aici nu mă reţin prea mult. Uite, mă pune Allocika pe picioare, după care o tulim cu ea împreună în Elveţia, pe Lacul Geneva, la doctorul Fogel.

– Sigur, Diomid Diomidovici! – interveni sora medicală cu glasul ei de clinchet argintiu, trăgând cu ochiul spre pijamaua spălăcită a lui Anton Petrovici, care ieşise pe uşă. – În genere, nu este recomandat să intre încoace bolnavii de la *popular*.

În salonul său el găsi acelaşi tablou: vecinii erau afundaţi într-un somn adânc, negrind cu gurile căscate şi numai un omuleţ cu o cărunteţe zburlită pe un capul cu fruntea lată, căscând şi scărpinându-se, stătea cu faţa spre fereastră, lăsându-şi în jos picioarele palide şi brobonate. Când îl văzu pe Cighiri, se învioră şi, în clipa următoare, îşi găsi cipicii, după care veni şi se aşeză pe marginea patului.

– Să ne cunoaştem, – spuse amabil, întinzându-şi pălmuţa făcută luntrişoară. – Tovarăşul Nette, – se prezentă el. – Omul şi vaporul[8].

Avea nişte obrăjori rozi sclerotici, ochi rotunzi de culoarea albăstrelelor, iar faţa lui osoasă cu o bărbie ascuţită avea o expresie generală radioasă.

Anton Petrovici îşi spuse numele,

– Cighiri, Cighiri… – repetă Tovarăşul Nette, parcă vrând să-şi amintească ceva. – Ar ieşi că sunteţi dintre evrei?

– Dintre ruşi, – preciză scriitorul. – Cighiri se numeşte un fel de roată… pentru scosul apei…

– Văd eu că prea v-aţi întristat la noul loc… Zic, hai să-i spun omului un cuvânt de bine…

– Mulţumesc pentru cuvintele de bine, – făcu posac Anton Petrovici.

– Dospesc neîntorşi, – chicoti subţire Tovarăşul Nette, făcând semn spre cei ce dormeau. – Astăzi au băgat în ei doză dublă, să nu încurce lumea. Sora superioară Zinaida Andreevna are jubileu de cincizeci de ani. Iar eu mă aflu la un regim special. –Scoase din buzunarul de la piept a pijamalei un petic boţit de hârtie pe el cu o ştampilă lila triunghiulară, explicând: – Permis de trecere la poartă. Eu umblu la poştă după corespondenţa spitalului. Iakov Solomonovici aşa a decis: odată ce tu eşti curier diplomatic, o să

umbli la poştă. Cum ar veni, pentru mine e o terapie prin muncă. Frumuseţe, ce mai… – suspină Nette visător. – De vreau, umblu o oră, de vreau – două, deplină libertate de acţiune. După care revin aici la toate de-a gata…

– Dar cum e aici la voi cu piticii? – se interesă Cighiri.

– Uite, de asta nu-ţi pot spune nimic, – duse mâna la piept interlocutorul. – Nu am văzut, nu vreau să mint… Iată, Petika Dronov, cel ce e la perete, mereu gâtuie sub pat un şarpe, aşa ceva… Dar în ce priveşte piticii… A-a, dacă ar fi vorba de guzgani, de ăştia nu ducem lipsă… Aud eu într-o seară cum ţipă fetişcanele la bucătăria pentru personalul medical… Iar el, afurisitul, se ascunsese după frigider şi chiţcăie jegos, de te ia frigul… Atunci înşfac eu teul, şi-l strivesc…

– De multă vreme eşti aici… tovarăşe? – se interesă Anton Petrovici.

– Poate o lună, da poate şi un an… – strânse din umeri Nette. – Nu calculez… Şi de ce să calculez, când aici e o viaţă ca în rai? Spre exemplu, astăzi ni s-au dat la dejun terci cu lapte, cafea, plus sandvici cu caşcaval. Nu e rău, ce zici?

– Nu e rău, – căzu de acord Cighiri.

– Şi mai bagă de seamă, – ridică didactic degetul arătător Tovarăşul Nette. – Totul gratis! Apoi aşternut curat, analize urină-sânge, utilaj medical prima-ntâi, mulţumim Tatianei Diacenko! Zicea Petika acesta Dronov că, chipurile, nu crede în blestematul lor roentgen… Însă el a fost luminat la ecografie şi i se spune: flăcăule, tu ştii că nu ai un rinichi?... Când aude, cade în fund: adevărat, i-l scosese cu doi ani în urmă! De, se mai întâmplă să te «fixeze», să-ţi mai dea sanitarii una peste mutră… Dar tu nu te burzului, vezi de respectă regimul şi nu scuipa, curvă ce eşti, pastilele care ţi se dau! Nu e aşa?

Anton Petrovici încuviinţă tăcut din cap. În convorbitorul întâmplător simţea ceva apropiat, înrudit, acesta fiind, probabil, tristul sentiment al patriei.

Parcă aducându-şi aminte de ceva, Tovarăşul Nette scuipă în pumn, iar feţişoara lui prinse a-şi juca şmechereşte zbârciturile.

– Iar acum să-ţi spun de principalul meu atu, – coborî el vocea. – Uite, mă bronzez eu aici, iar apartamentul l-am închiriat unor azeri ce târguiesc la piaţă. Una la mână, – prinse el a îndoi câte un deget. – Pensia îmi merge? Merge. Iar când ies, vă rog, domnilor, să-mi daţi un certificat, în care să se spună cât am stat eu aici, pentru că – vă rog să vă daţi niţel mai încolo! – nu am locuit acasă, nu m-am folosit de serviciile comunale, prin urmare – nici nu voi plăti! Aproape zilnic, la prânz ni se dau câte două kiwy, iar eu le strâng pentru nepoţică, mă întorc cu cadouri… O ducem aici ca în sânul lui Dumnezeu, şi nu ne trebuie niciun fel de democraţi, niciun fel de Ciubais, *default*, creştere a preţurilor şi a rândurilor după medicamente, care, de altfel, nici nu sunt în cantităţi suficiente… Să-ţi spun confidenţial: mujicii noştri, cei care au cap, se rup să ajungă aici! Se externează, umblă ce umblă pe la ghenele de gunoi, apoi revin aici… Să mă crezi, Petrovici, aici e cu mult mai bine decât dincolo, – făcu Nette semn spre fereastră. – Pe crucea mea!

EPILOG

Viaţa-i eternă, iar omul ce trece prin ea e asemănător unei pietre aruncate în heleşteu. Un timp, de la locul unde a căzut se răspândesc undele, după care apa şi lintiţa se strâng la loc, iar amintirea despre el a celor ce trăiesc se stinge.

La ospiciu, medicii experimentaţi au constatat că psihozele halucinante ale lui Anton Petrovici Cighiri porniseră de la tendinţa «de a emite supra-idei». Cu alte cuvinte, scriitorul se convinsese pe sine însuşi că opera sa literară e atât de importantă, încât ar putea salva omenirea aflată în tragică rătăcire, iată de ce cărţile scrise

de el trebuiau să fie publicate obligatoriu. Această tendinţă, devenită deja dorinţă nestrămutată, ajunsese la un caracter maniacal cu toate consecinţele ce reieşeau din asta… Cighiri fusese tratat şi piticii au încetat de a mai teroriza imaginaţia sa, iar împreună cu ei dispăruse şi speranţa sacramentală a vieţii sale, iar peste o jumătate de an Anton Petrovici se călători la cele sfinte.

Diomid Diomidovici Speşniov se întorsese din Elveţia întinerit, cu faţa radioasă, bronzată. Starul psihiatriei europene, doctorul Adolf Fogel, în clinica căruia petrecuse trei luni, nu reuşise să trateze definitiv pacientul de suferinţa general-rusească, pe care într-un articol special o numise *fetişismul monetar post-sovietic*, dar izbutise să atenueze crizele. Nu este exclus ca aceasta să se fi datorat într-o anumită măsură şi prezenţei fermecătoarei Allocika, de care Speşniov, nedezminţindu-şi natura impulsivă, se îndrăgostise de la prima vedere, după care nu o mai lăsase să facă un pas fără ştirea lui. În noua situaţie, Diomid Diomidovici a concediat-o pe permanenta şi fidela sa secretară Karina, în locul ei postându-şi tânăra, noua sa soţie. Instruită de doctorul Fogel, ea însăşi fiind o pricepută soră de caritate, în clipele de criză ale soţului îi administra acestuia pastile şi îi făcea injecţii, uneori chiar mergând împreună la teatru.

După fuga lui Vavilonski la Londra, Oleg, fiul lui Speşniov, rămăsese dezamăgit de idolul său, rupând-o cu politica şi întorcându-se în şcoala de teatru unde, se spunea, jucase cu succes rolul lui Hamlet într-un spectacol studenţesc.

Credincioasa administratoare a oligarhului fugar, Dina Zaharievna, însoţită de bagaje uriaşe, sosise la «Borenika ei» în cartierul londonez luxos Belgravia, luând în primire, pentru a supraveghea, gospodăria vastă a stăpânului. Procuratura rusă anunţase căutarea internaţională a lui Vavilonski, dar nu reuşea nicidecum să-l găsească…

Înmormântându-şi soţul şi ţinând doliu o perioadă corespunzătoare, Alevtina devenise stăpână unică a sectorului de teren

din localitatea scriitoricească de lângă Noul Ierusalim, iar la începutul lunii mai se dusese acolo împreună cu Prigoji pentru lucrările agricole de primăvară. Serile, încălzeau soba: lemnele ce se umeziseră în timpul iernii ardeau prost, astfel că pentru a le aprinde Alevtina folosea hârtiile ce rămăseseră de la prozator, ca şi cum dezminţind opinia că, chipurile, manuscrisele nu ard. La cină, beau câte un sfert de litru de vodcă, neuitând să pomenească răposatul, după care Ruslan lua chitara, cu melodiile şi romanţele sale ducând femeia până la lacrimi.

În iunie începuse a se coace căpşuna, care prinse a fi atacată de graurii obraznici şi guralivi. În dulapul pentru haine de la mansardă Alevtina găsi unicul costum de haine mai bunicel al lui Anton Petrovici, produs de fabrica «Bolşevicika», ce avea prinsă la rever medalia premiului literar Puşkin, pe care scriitorul îl îmbrăca de fiecare dată când pornea să bată pragurile editurilor. Pentru Ruslan costumul era prea mare, unde mai pui – şi destul de ponosit, ieşit din modă. În combinaţie cu vechea pălărie de pescar a lui Cighiri, costumul alcătuia o ideală sperietoare de grădină, astfel că hoţomanii aripaţi încetaseră de a mai năvăli la căpşune. Şi doar o coţofană curioasă, atrasă de luciul metalic, uneori se aşeza pe umărul sacoului cafeniu, bătea cu clonţul în decoraţie, vrând s-o şterpelească.

NOTE

1. *Hruşcioabă* – noţiune creată pe baza substantivului «cocioabă» şi a numelui propriu Hruşciov, fost prim-secretar al PCUS.
2. *Zolotoi Kliucik* – Cheiţa de aur.
3. *Ţores (ebr.)* – neplăceri.
4. *Zemstvă* – administraţie locală în Rusia ţaristă, aleasă de nobilime şi de clasele avute.
5. *Kopeika* – denumirea populară a automobilului sovietic VAZ-2101 («Jiguli»), asamblat pe baza «Fiat»-lui italian.
6. *Marlen* – nume compus din abrevierea: Mar(x) + Len(in).
7. *«Amar!»* – exclamaţie imperativă prin care nuntaşii cer ca mirele şi mireasa să se sărute.
8. E o preluare şi aplicare deplasată a titlului unui poem de Maiakovski: «Tovarăşului Nette – omului şi vaporului».

CUPRINS

PROLOG.....*5*
ÎMBRĂȚIȘAREA.....9
LUPTĂTORUL PENTRU DREPTATE.....13
SIHASTRUL ANTON PETROVIC CIGHIRI.....18
VIZITĂ LA OLIGARHUL VAVILONSKI.....26
CRÂNGUL DE MESTECENI.....33
«OLIMPUL».....38
ALEVTINA.....43
«FORUMUL MOSCOVIT AL LUXULUI».....50
PRIETENII SE ÎNTÂLNESC.....60
ISTERIA.....69
TRUPUL ŞI SUFLETUL.....73
SHOPPING FĂRĂ FRONTIERE.....83
LA CÂŞTIG.....86
RĂSCUMPĂRAREA.....98
POCĂINȚĂ ŞI SINCERITĂȚI.....104
VIZITA SOȚILOR.....108
DUNIA PERESVET.....113
CEVA INTIM.....117
«CHEF LA CIMITIR».....119
SHOPPING PENTRU GHERDA.....121
O RAZĂ DE SPERANȚĂ.....123
LA CAZINOU.....126
LACRIMILE ALEVTINEI.....130
PROMENADA CORPORATIVĂ.....132
CĂUTAȚI-VĂ UN SPONSOR.....139
VIZITA LUI SPEŞNIOV.....141
DETECTIVUL NEFIODOV.....149
VISE ŞI REALITATE.....151
PE OSPEȚE LA FECIOR.....154
RUSLAN PRIGOJI.....159
O PROVOCAȚIE EŞUATĂ.....166
CRAHUL.....170
DESTINUL LUI VAVILONSKI.....174
RETURNARE MANUSCRISULUI.....180
ORGIA.....182
ÎNMORMÂNTAREA.....185
DEMASCAREA.....198
COMOARA PITICILOR.....200
SINGURĂTATEA.....202
OSPICIUL.....206
EPILOG.....*212*
NOTE.....215

Eduard Proseţki
Paranoia
Roman

Redactor – Dan Vasilevski
Tehnoredactare – Jemma Smith
Tiraj – 1000 exemp.
Iaşi: Timpul, 2012

Editat în România